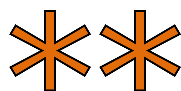
Frank HERBERT

Dune

Frank HERBERT

Frank Herbert

Dune

Cartea a doua

Muad' Dib

Fremenii erau neîntrecuţi în acea însuşire pe care strămoşii noştri o numeau "spannungabogen" — prelungirea autoimpusă a răgazului dintre dorinţa de a obţine un lucru şi momentul acţionării pentru dobîndirea sa.

Fragment din **Înţelepciunea lui Muad'Dib** *de prinţesa Irulan.*

Ajunseră în apropierea Peşterii de pe Culme chiar

cînd începea să mijească de ziuă. Se angajară într-o trecătoare în peretele bazinului, atît de îngustă, încît trebuiau să înainteze cu trupul răsucit din mijloc.

În lumina palidă a zorilor, Jessica îl văzu pe Stilgar repartizînd santinele, care se căţărară cu agilitate spre crestele stîncilor.

Fără să se oprească din mers, Paul îşi ridică ochii, privind panglica îngustă de cer cenuşiu-albastru.

Chani îl zori, trăgîndu-l de mantie:

— Mai iute. Se face lumină.

— Unde s-au dus oamenii care s-au urcat pe stînci? întrebă el, în şoaptă.

— E primul schimb al gărzii de zi, îi răspunse fata. Grăbeşte-te!

Postează santinele, gîndi Paul. *Înţelept lucru. Dar ar fi fost şi mai înţelept să pătrundem aici în grupuri mici. Riscul de a pune în pericol toată ceata ar fi fost mult mai redus.* Şi tresări, dîndu-şi seama că judecase ca un luptător de gherilă, amintindu-şi de teama tatălui său că Atreizii ar putea să devină o Casă de Gherilă.

— Mai repede, îl îndemnă din nou Chani.

Paul auzi foşnetul zorit al mantiilor din spatele lui, grăbi pasul. Îi veniră în minte cuvintele despre sirat din mica Biblie C.P. pe care i-o dăruise Yueh.

"Raiul în dreapta, Iadul în stînga şi Îngerul Morţii în spate".

Citatul continuă să-i răsune în minte.

Defileul coti brusc, se lărgi. Îl văzu pe Stilgar arătîndu-le cu mîna o gaură mică, pătrată, la baza peretelui vertical.

— Iute! şuieră el. Dacă dă peste noi o patrulă sîntem ca nişte iepuri în cuşcă.

Paul se aplecă, intră după Chani. Grota în care pătrunse era scăldată într-o lumină posomorită ce

părea să vină de undeva, de deasupra.

— Poţi să te ridici, spuse Chani.

El se îndreptă, cercetă peştera. Era adîncă şi lată; tavanul boltit se curba lateral, coborînd cam pînă la înălţimea unui om cu braţul ridicat. Fremenii intrau unul după altul, răspîndindu-se apoi prin cotloane cufundate în umbră. O văzu intrînd şi pe mama sa, trăgîndu-se la o parte, urmărind mişcările oamenilor. Observă că în ciuda îmbrăcăminţii identice, exista o mare deosebire între ea şi fremeni. Se mişca altfel — cu semeţie şi graţie.

— Găseşte-ţi un loc retras de odihnă, copile-bărbat, îl sfătui Chani. Mănîncă.

Îi vîrî în mînă două rulouri înfăşurate în foi vegetale, care răspîndeau un miros pătrunzător de condiment.

Stilgar intră ultimul, se opri în spatele Jessicăi, ordonă cîtorva oameni care aşteptau lîngă intrare:

— Puneţi prelatele de izolare şi vedeţi de umezeală. Lemil, aprinde nişte licurigloburi.

Apoi se apropie de Jessica, o prinse de braţ, şi-i spuse:

— Vino, femeie ştiutoare de taine. Vreau să-ţi arăt ceva.

O conduse de-a lungul unui prag curb de piatră, către locul de unde părea că provine lumina cenuşie din grotă.

Jessica se pomeni privind în exterior, de la pervazul înalt şi lat al unei deschizături în peretele grotei — o gaură situată la înălţime şi dominînd alt bazin, mai adînc. Bazinul avea un diametru de vreo zece sau doisprezece kilometri şi era împrejmuit de zidurile înalte ale unui lanţ de stînci. Suprafaţa sa era presărată cu mănunchiuri răzleţe de plante.

În timp ce privea bazinul, în lumina lăptoasă a zorilor, soarele se înălţă brusc deasupra meterezelor de la celălalt capăt, împrumutînd peisajului tonuri de cocă coaptă. Jessicăi i se păru că soarele Arrakisului tremură deasupra orizontului, încercînd să se smulgă şi să urce pe cer.

Noi sîntem cei care vrem să-l reţinem, gîndi ea. *Pentru noi, noaptea-i mai sigură decît ziua.* Apoi o năpădi un dor sălbatic de a vedea arcuindu-se peste valea aceasta care nu cunoştea ploaia... un curcubeu. *Va trebui să-mi interzic asemenea gînduri nostalgice,* se dojeni. *Sînt slăbiciuni. Nu-mi mai pot îngădui slăbiciuni.*

Stilgar o strînse de braţ, arătă cu cealaltă mînă spre capătul îndepărtat al bazinului.

— Priveşte! Acolo sînt druze... Druze adevărate!

Jessica se uită în direcţia pe care i-o indicase, desluşi mişcare: oameni pe suprafaţa bazinului, puncte negre părăsind zona tot mai puternic luminată de soare, îndreptîndu-se către umbra proiectată de versanţii

opuşi. În pofida distanţei, mişcările li se distingeau limpede în aerul curat. Îşi scoase din interiorul mantiei binoclul, îl îndreptă către siluetele minuscule, reglă oleobiectivele... Năframe fluturînd, ca un stol de fluturi multicolori.

— Acolo e casa noastră, spuse Stilgar. La noapte vom fi acolo. Privi îngîndurat bazinul, mîngîindu-şi mustaţa. Ai mei au rămas la lucru mai mult ca de obicei. Asta înseamnă că nu-s patrule prin preajmă. O să le semnalizez mai tîrziu să ne aştepte sosirea.

— Oamenii tăi par foarte disciplinaţi, observă Jessica.

Îşi luă de la ochi binoclul, văzu că Stilgar continua să privească în depărtare.

— Se supun necesităţii de ocrotire a tribului, zise el. Aceeaşi necesitate este criteriul după care se aleg la noi şi conducătorii. Conducătorul trebuie să fie cel mai puternic, cel care poate oferi apă şi securitate. Îşi întoarse ochii spre ea.

Jessica îi susţinu privirea, scrută ochii lipsiţi de alb, orbitele adumbrite, dunga de praf depusă pe firele de păr ale mustăţii şi bărbii, linia tubului colector care cobora de la nări în interiorul distraiului.

— Ţi-am lezat cumva autoritatea de conducător, punîndu-te la încercare, Stilgar? îl întrebă.

— N-a fost vorba de-o provocare, răspunse el.

— Dar oamenii nu trebuie să-şi piardă respectul faţă de conducătorul lor, insistă ea.

— Nu există nici unul printre păduchii ăştia de nisip, căruia să nu-i pot veni de hac, replică Stilgar. Învingîndu-mă pe mine ne-ai învins pe toţi. Acum tot ce se speră este să înveţe de la tine... tainele... iar unii sînt curioşi dacă vei cuteza să mă provoci.

Ea cîntări implicaţiile.

— Să te provoc... la duel?

Stilgar încuviinţă din cap, spuse:

— Dar nu te-aş sfătui s-o faci pentru că, oricum, nu te-ar urma. Nu aparţii lumii nisipurilor. S-au putut convinge cu toţii după drumul din noaptea asta.

— Oameni practici.

— Întocmai, rosti el. Aruncă o privire către bazin, urmă: Ne cunoaştem nevoile. Dar puţini se gîndesc la lucruri serioase acam, cînd se află la doi paşi de casă. Am lipsit mult. Am muncit o grămadă de vreme ca să putem preda la timp negustorilor liberi mirodenia pentru blestemaţii de ghildari... înnegri-li-s-ar feţele în vecii vecilor!

Jessica tresări, îl privi lung.

— Ghildarii? Ce-are a face Ghilda cu mirodenia voastră?

— Aşa a poruncit Liet, răspunse Stilgar. Cunoaştem şi noi motivul, dar asta nu ne îndulceşte cu nimic amarul. Sîntem nevoiţi să mituim Ghilda cu cantităţi enorme de mirodenie, pentru ca pe cerul nostru să au existe sateliţi sau spioni care ar putea să afle ce facem cu faţa Arrakisului.

Jessica îşi cumpăni vorbele, amintindu-şi că Paul spusese şi el că acesta trebuie să fie motivul pentru care pe orbita Arrakisului nu existau sateliţi artificiali.

— Şi ce anume faceţi cu faţa Arrakisului de nu vreţi să se afle?

— O schimbăm... încet, dar sigur... ca să devină o lume prielnică vieţii umane. Generaţia noastră n-o s-o apuce. N-o s-o apuce nici copiii noştri, nici copiii copiilor noştri, nici nepoţii copiilor lor... dar lumea aceea va fi. Privi cu ochi înceţoşaţi bazinul, murmură: Apă sub cerul liber, plante înalte, verzi... oameni umblînd în voie, fără distraie.

Aşadar acesta-i visul lui Liet-Kynes, gîndi Jessica.

— Mituirea e o soluţie periculoasă, spuse. Mitele au tendinţa să crească întruna.

— Cresc, recunoscu el. Dar calea cea lentă e calea cea mai sigură.

Jessica se întoarse, îşi plimbă privirea peste bazin, încercînd să-l vadă aşa cum şi-l închipuise Stilgar. Dar nu văzu decît galbenul-cenuşiu al rocii sterpe... apoi, brusc, o imagine mişcătoare, difuză pe cerul de deasupra stîncilor.

— Ahhhh! exclamă Stilgar.

Jessica crezu mai întîi că-i vorba de o navă de patrulare, pe urmă îşi dădu seama că era un miraj — un alt peisaj plutea deasupra nisipurilor aride, o unduire îndepărtată de pajişti, un vierme lung traversîndu-le suprafaţa, iar pe spatele lui, fluturînd în bătaia vîntului... mantii de fremeni.

Mirajul pieri.

— N-ar fi rău să putem merge călare, spuse Stilgar. Dar nu ne putem permite să aducem un făuritor în bazinul ăsta. Aşa că, la noapte, va trebui să facem drumul tot pe jos.

Făuritor — denumirea pe care o dau ei viermelui, gîndi ea. Cîntări semnificaţia spuselor lui. Nu-şi puteau *permite* să *aducă* un vierme în bazinul acesta. Şi realiză, brusc, ce anume văzuse în miraj: fremeni călărind pe spatele unui vierme uriaş. Trebui să facă un efort de autocontrol ca să nu-şi trădeze şocul pe care i-l provocă înţelegerea implicaţiilor.

— E vremea să ne întoarcem la ceilalţi, spuse Stilgar. Altminteri ai mei o să-şi închipuie că-ţi fac curte. Şi-aşa sînt destul invidioşi pentru faptul că mîinile mele ţi-au gustat gingăşia azi-noapte, cînd ne-am luptat în bazinul Tuono.

— Măsoară-ţi cuvintele, rosti cu glas tăios Jessica.

— N-ai de ce să te superi, replică el împăciuitor. La noi nimeni nu se atinge de o femeie, fără consimţămîntul ei... iar în ceea ce te priveşte... (dădu din umeri)... n-ai nevoie să te apere legile noastre.

— Să nu uiţi nici o clipă c-am fost doamna unui Duce, spuse ea, dar vocea îi era deja mai blîndă.

— Cum doreşti, o linişti el. Ei... e timpul să etanşăm şi deschiderea asta, ca să putem slăbi disciplina distraiului. Oamenii trebuie să-şi petreacă ziua în tihnă. Mîine, familiile lor nu le vor mai lăsa răgaz de odihnă.

Tăcură amîndoi.

Jessica privi bazinul însorit. Interpretase bine ceea ce auzise în vocea lui Stilgar — propunerea nerostită a ceva mai mult decît *protecţia* sa. Vroia o soţie? Îşi dădu seama că ar fi putut să joace rolul acesta. Era una din soluţiile prin care s-ar fi pus capăt conflictelor pentru puterea tribală — femeia potrivită pentru bărbatul potrivit.

Dar în cazul acesta, ce-avea să se întîmple cu Paul? Cine putea şti, în clipa asta, ce legi de rudenie precumpăneau printre fremeni? Şi ce-avea să se întîmple cu fiica ce trebuia să se nască şi pe care o purta în ea, de cîteva săptămîni? Ce-avea să se întîmple cu fiica unui Duce mort? Pentru prima dată, Jessica îşi îngădui să privească deschis, cu curaj, problema celuilalt copil care creştea în ea, să-şi amintească motivele personale pentru care acceptase conceperea acestui al doilea vlăstar. Da, ştia de ce o făcuse... Cedase pornirii năvalnice pe care o împărtăşeau toate creaturile asupra cărora hălăduia spectrul morţii — imboldul de a dobîndi nemurirea prin procreare. Şi ea, şi Leto se lăsaseră copleşiţi de instinctul speciei.

Se uită pieziş la Stilgar, văzu că fremenul o privea, aşteptînd. *O fiică născută pe meleagurile acestea, de o femeie căsătorită cu un bărbat ca acesta... Ce soartă ar putea să aibă o asemenea fiică?* se întrebă ea. *Ar încerca bărbatul acesta să îngrădească necesităţile cărora trebuie să li se supună o Bene Gesserit?*

Stilgar tuşi ca să-şi dreagă vocea, apoi spuse ceva care dovedea că înţelegea o parte din întrebările ce frămînîau cugetul Jessicăi:

— Pentru un conducător, lucrul cel mai important este ceea ce face din el un conducător. Binele poporului său. Dac-ai să mă înveţi puterile tale, s-ar putea să vină o zi cînd unul din noi va fi nevoit să-l provoace pe celălalt. Aş prefera altă soluţie.

— Există şi alte soluţii? întrebă ea.

— Da, spuse el. Sayyadina. Cucernica noastră Maică e bătrînă.

Cucernica lor Maică!

Stilgar nu-i lăsă timp de gîndire, urmă:

— Nu ţin neapărat să mă ofer ca soţ. Să nu mă înţelegi greşit. Eşti frumoasă, atrăgătoare... Dar dacă te-aş lua printre femeile mele, unii tineri ar putea crede că mă preocupă mai mult plăcerile cărnii decît nevoile tribului. Tineri, de exemplu, ca aceia care ne pîndesc şi ne ascultă în clipa asta.

Un om care-şi cîntăreşte deciziile, care se gîndeşte la consecinţe, îşi spuse Jessica.

— Printre tinerii aceştia sînt destui care au ajuns la vîrsta spiritelor înflăcărate, reluă Stilgar. E o fază în care trebuie domoliţi. N-am voie să le ofer motive serioase ca să mă provoace. Pentru că în cazul ăsta, aş fi silit să-i schilodesc pentru tot restul vieţii sau să-i omor. Nu asta e calea pe care trebuie s-o urmeze un conducător, mai ales cînd poate s-o evite în mod

onorabil. Şi-apoi... conducătorul este unul dintre factorii care crează deosebirea dintre o gloată şi un popor. Conducătorul trebuie să menţină nivelul indivizilor. Prea puţini indivizi... şi un popor degenerează în gloată.

Cuvintele lui, înţelepciunea din ele, faptul că Stilgar vorbise atît pentru ea, cît şi pentru cei care trăgeau cu urechea, o obligară pe Jessica să reevalueze omul de lîngă ea.

Cîtă prestanţă! gîndi. *De unde acest echilibru interior?*

— Legea care impune criteriile noastre de alegere a conducătorului este o lege dreaptă, spuse Stilgar. Dar asta nu înseamnă că un popor are întotdeauna nevoie de dreptate. Ceea ce ne trebuie nouă, în clipa de faţă, e timp. Timp ca să ne dezvoltăm şi să prosperăm, timp ca să ne extindem forţele pe întregul cuprins al planetei.

Care i-o fi obîrşia ? se întrebă Jessica. *Din ce soi de oameni se trage ?* Spuse cu voce joasă:

— Stilgar, te-am subestimat.

— Mi-am închipuit, răspunse el.

— Cred că ne-am subestimat reciproc.

— Doresc să fie prima şi ultima dată, rosti el. Doresc prietenia ta... şi încrederea ta. Doresc să avem unul faţă de celălalt acel respect care vine din suflet, care nu cere amestecul sexului.

— Înţeleg.

— Ai încredere în mine?

— Aud sinceritatea din glasul tău.

— La noi, cînd sayyadinele nu sînt conducători oficiali, ocupă un alt loc de cinste: îi învaţă pe ceilalţi. Au grijă să întreţină puterea lui Dumnezeu... aici.

Îşi atinse pieptul.

Trebuie să aflu ce-i cu enigma aceea a Cucernicei Maici, îşi aminti Jessica şi spuse:

— Ai pomenit adineaori de Cucernica voastră Maică… iar azi-noapte s-a vorbit despre legende şi proorociri.

— Se spune că o Bene Gesserit şi fiul ei au cheia viitorului nostru.

— Credeţi că eu sînt aceea?

Îl privi atentă, gîndind: *Trestia tînâră moare atît de uşor! Începuturile sînt momente extrem de primejdioase.*

— Nu ştim, răspunse Stilgar.

Ea dădu din cap, gîndi: *E un om cinstit. Aşteaptă un semn, dar nu va face nimic ca să încline talerul sorţii în favoarea sa, spunîndu-mi* care *este acest semn.*

Îşi întoarse privirea spre bazin, spre umbrele aurii, spre umbrele liliachii care tremurau în reverberaţia măruntă a aerului. Brusc, fiecare părticică a fiinţei ei fu pătrunsă de o prudenţă de felină. Cunoştea jargonul folosit de Missionaria Proiectiva, ştia cum ar fi putut adapta tehnica mitului, pe cea a fricii şi pe cea a speranţei, pentru a face faţă oricăror primejdii, oricăror necesităţi, dar simţea că în lumea aceasta se petrecuseră schimbări capitale… Ca şi cum altcineva fusese deja printre fremeni şi fructificase germenul lăsat de Missionaria Proiectiva.

Stilgar tuşi încetişor.

Ea îi simţi nerăbdarea, îşi dădea seama că ziua avansa şi că fremenii voiau să etanşeze grota. Sosise momentul să dea dovadă de cutezanţă şi ştia care era unealta potrivilă: un dar al-hikman, un sistem de tălmăcire, cu ajutorul căruia să poată…

— Adab, şopli ea.

I se păru că mintea i se răsuceşte în ea însăşi.

Recunoscu sanzaţia şi pulsul i se acceleră. Nici un alt fenomen din întregul antrenament Bene Gesserit nu transmitea un asemenea semnal de recunoaştere. Nu putea fi decît adab, memoria revendicativă ce se iveşte de la sine. Se abandonă inslantaneu, dînd cale liberă cuvinlelor să se reverse:

— Ibn qirlaiba... pînă în locul unde se termină praful.

Îşi ridică braţul, îl întinse. Observă că Stilgar o priveşte cu ochii măriţi. Din spate auzi foşnete agitate de mantii. Începu să îngîne:

— Văd un... fremen cu Cartea Pildelor. Îi citeşte lui al-Lat, soarele pe care l-a înfruntat şi l-a înrobit. Le cileşte Saduşilor Judecăţii. Astfel citeşte:

"Vrăjmaşii mei sînt ca frunzele verzi sfîşiate
de furtuna în calea căreia cutezat-au să stea.
Au n-aţi văzut ce-a făcut Domnul nostru?
Molima ciumei trimis-a acelor
ce-au uneltit a noastră pieire.
Şi-acum sînt ca păsările pe care le-a-mprăştiat vînătorul.
Urzelile lor sînt asemeni bucatelor otrăvite
de care nici o gură nu se atinge."

Un fior îi străbatu trupul. Îşi coborî braţul.

Din spate, din penumbra peşterii, auzi un ecou răspunsul şoptit de mai multe glasuri:

— Uneltirile lor au fost în zadar.

— Şi focul Domnului se înalţă deasupra inimii tale, îngînă *ea. Am reuşit,* îşi spuse.

— Şi focul Domnului s-a aprins, veni răspunsul. Ea dădu din cap, rosti:

— Vrăjmaşii tăi vor cadea.

— Bi-lal kaifa răspunseră fremenii.

În tăcerea care se lăsă, Stilgar făcu o plecăciune în faţa ei.

— Sayyadina, spuse el, dacă Shai-hulud va îngădui, poate că vei putea să pătrunzi şi să devii Cucernică Maică.

Să pătrund, gîndi ea. *Ciudată exprimare. Dar restul s-a potrivit destul de bine jargonului obişnuit.* Şi simţi o amărăciune cinică pentru ceea ce făcuse. *Missionaria Proiectiva dă rareori greş. Ni s-a pregătit un sălaş în sălbăticia asta. Rugăciunea salatului ne-a durat un ascunziş. Iar eu... va trebui să joc acum rolul Auliyei, slujnica Domnului... Sayyadina pentru un popor nomad care s-a pătruns pînă-ntr-atît de prorocirile noastre Bene Gesserit, încît îşi numeşte preotesele Cucernice Maici.*

În penumbra din peşteră, Paul stătea în picioare alături de Chani. Mai simţea încă în gură gustul mîncării pe care i-o dăduse fata — carne tocată de pasăre şi cereale amestecate cu sirop gros de mirodenie, totul învelit într-o frunză. Gustînd prima îmbucătură, îşi dăduse seama că nu mai mîncase niciodată pînă atunci un aliment cu o concentraţie atît de mare în esenţă de mirodenie şi pentru o clipă i se făcu frică. Ştia care era efectul esenţei asupra lui — *prefacerea generată de melanj,* proiecţia conştiinţei preştiente.

— Bi-lal kaifa, murmură Chani.

Paul îşi întoarse privirea spre ea. Apoi se uită la fremeni, observă veneraţia cu care ascultau cuvintele mamei sale. Numai omul pe care-l chema Jamis părea

să arboreze o atitudine dispreţuitoare faţă de ceremonie; se ţinea la o parte, cu braţele încrucişate.

— Duy yakha hin mange, şopti Chani. Duy punra hin mange. Am doi ochi. Am două picioare.

Şi se uită la Paul cu o expresie mirată.

Paul trase adînc aer în piept, încercînd să potolească furtuna din el. Vorbele mamei sale declanşaseră efectul esenţei de mirodenie. Simţise glasul ei înălţîndu-se şi prăbuşindu-se în el ca vîlvătăile unui incendiu. Nu omisese aici o clipă cinismul care-i hotărnicea incantaţia — o cunoştea doar atît de bine! — dar nimic nu mai putea stăvili fenomenul generat de cîteva înghiţituri de mîncare.

Îl simţi iarăşi... Conştiinţa de rasă, de care nu putea să scape. Mecanismul se declanşase din nou: percepţia tot mai acută, afluenţa de informaţii, precizia rece a raţionamentelor. Se lăsă moale pe pardoseala cavernei, rezemîndu-şi spatele de stîncă, abandonîndu-se. Conştiinţa i se prelinse în stratul acela atemporal, unde putea să vadă timpul, să simtă căile disponibile, vînturile viitorului... vînturile trecutului... viziunea monoculară a viitorului... reunite într-o singură viziune trinoculară, care îi îngăduia să vadă timpul-devenind-spaţiu.

Îşi dădu seama că îl pîndea primejdia de a se autodevansa şi se sili să nu piardă contactul cu percepţia prezentului, simţind deriva confuză a experienţei, curgerea clipei, solidificarea continuă a ceea-ce-este în veşnicul-a-fost.

Agăţîndu-se de prezent, realiză pentru prima oară că regularitatea monumentală a mişcării timpului era complicată pretutindeni de curenţi schimbători, de valuri, de talazuri şi contratalazuri... ca marea izbindu-se de stîncile unei faleze. Constatarea îi oferi o nouă

perspectivă asupra preştienţei sale şi atunci văzu sursa "beznei-în-timp", sursa riscului de eroare din el. I se făcu frică.

Înţelese că preştienţa era o iluminare care îngloba şi limitele revelaţiilor generate — sursă simultană de acurateţe şi de eroare semnificativă. Intervenea un fel de relaţie Heisenberg, un principiu al incertitudinii: cheltuiala de energie care îi dezvăluia ceea ce vedea, schimba ceea ce vedea.

Iar ceea ce vedea era un punct de conexiuni cauzale, un nex temporal chiar în interiorul acestei grote. Un clocot de posibilităţi concentrate aici, unde cea mai infimă acţiune — o clipire, o vorbă negîndită, un fir de nisip dislocat — putea să urnească o pîrghie gigantică în întregul univers cunoscut. Văzu un moment de violenţă ale cărui consecinţe depindeau de atît de multe variabile, încît cea mai uşoară mişcare pe care o făcea provoca imense schimbări structurale.

Viziunea îl făcu să-şi dorească încremenirea în nemişcare, dar şi aceasta era o acţiune încărcată de consecinţe.

Liniile fără de număr ale consecinţelor porneau, toate, din grota aceasta, răspîndindu-se apoi radial, şi de-a lungul celor mai multe din ele îşi văzu propriul trup neînsufleţit, din care sîngele se scurgea prin rana căscată de lama unui cuţit.

În anul în care a hotârit moartea Ducelui Leto şi a înapoiat Harkonnenilor Arrakisul, tatăl meu, Impăratul Padişah, avea şaptezeci şi doi de ani, dar nu părea mai vîrstnic de

treizeci şi cinci. Rareori apărea în public purtînd altceva decît uniforma de sardaukar şi un coif negru de burseg, cu leul de aur al stemei imperiale. Uniforma era o aluzie străvezie la sursa puterii sale. Nu afişa însă întotdeauna o aroganţă atît de ostentativă. Cînd vroia, era capabil să radieze farmec şi sinceritate, deşi m-am întrebat deseori, în anii din urmă, dacă a fost vreodată ceea ce părea a fi. Credinţa mea, astăzi, este că s-a luptat toată viaţa să scape printre zăbrelele unei cuşti invizibile. Să nu uităm că era Impărat, reprezentantul unei dinastii ale cărei începuturi se pierdeau în negura vremurilor. Noi, însă, i-am refuzat un fiu legitim. Oare nu a fost aceasta cea mai cumplită înfrîngere pe care a suferit-o vreodată un monarh? Spre deosebire de Doamna Jessica, mama mea s-a supus poruncii Surorilor Stareţe. Care dintre cele două femei a fost mai puternică? Istoria a şi dat răspuns la întrebarea aceasta.

Fragment din **În casa tatălui meu de** *prinţesa Irulan.*

Jessica se trezi în întunericul grotei auzind în jur vînzoleala fremenilor, simţind mirosul înţepător al distraielor. Simţul lăuntric al timpului îi spuse că, în curînd, afară avea să se înnopteze. Peştera însă continua să fie cufundată în beznă. O izolau de deşert prelatele din plastic, al căror rol era să menţină umiditatea trupurilor din spaţiul închis ermetic.

Îşi dădu seama că îşi îngăduise somnul adînc al epuizării şi că faptul acesta era destul de revelator pentru felul aproape inconştient în care acceptase

siguranţa oferită de ceata lui Stilgar. Se răsuci în hamacul improvizat din mantie, îşi coborî picioarele pe pardoseala de piatră, îşi încălţă ghetele de deşert.

Să nu uit să leg şireturile pe sub gleznă, ca să ajut acţiunea de pompare a distraiului, gîndi. *Multe n-ai voie să uiţi aici!*

Mai simţea încă gustul cinei de dimineaţă — rulou făcut din frunză umplută cu carne tocată de pasăre şi cereale, amestecate cu sirop de mirodenie. Cina de dimineaţă! Se gîndi pentru prima oară la această ciudată inversare a timpului — noaptea era perioada de activitate şi ziua cea de odihnă.

Noaptea ascunde. Noaptea eşti în siguranţă.

Îşi desprinse mantia din cârligele înfipte în firida unde dormise, întoarse veşmîntul pe pipăite pînă cînd îi găsi deschizătura, îl îmbrăcă.

Se întrebă pe ce cale ar fi putut să transmită un mesaj către Bene Gesserit. Şcoala trebuia să afle de cei doi rătăciţi din adăpostul arrakian.

La mică distanţă de locul în care se afla, se aprinseră cîteva licurigloburi. Îi văzu pe fremeni adunîndu-se grupuri-grupuri, în lumina anemică. Printre ei îl zări şi pe Paul. Era îmbrăcat. Gluga mantiei îi atîrna pe spate şi razele palide ale licurigloburilor îi reliefau profilul acvilin al neamului Atreides.

Jessica îşi aminti comportarea stranie a fiului ei înaintea momentului în care se retrăseseră cu toţii pentru odihna. *Absent.* Păruse total absent. Ca un înviat din morţi, încă incomplet conştient de ceea ce i se întîmplase, cu ochii pe jumătate închişi şi privirea sticloasă a contemplării interioare. Înfăţişarea lui o dusese cu gîndul la ceea ce el îi spusese odată despre hrana saturată de mirodenie a Arrakisului.

Oare există efecte secundare? se întrebă ea. A *spus*

că melanjul îi influenţează însuşirile preştiente, dar a manifestat o reticenţă ciudată cînd l-am întrebat ce vede.

Stilgar apăru din întuneric, în dreapta ei, se apropie de grupul de sub licurigloburi. Jessica observă felul în care îşi mîngîia barba cu degetele, sesiză aerul lui încordat, pînda ca de pisică.

Un fior neaşteptat de spaimă o fulgeră în clipa în care simţurile îi revelară febrilitatea vizibilă a fremenilor din jurul lui Paul — mişcările crispate, atitudinea rituală.

— Le-am făgăduit protecţie! tună deodată glasul lui Stilgar.

Jessica recunoscu omul la care strigase Stilgar. Jamis! Şi imediat după aceea văzu furia lui Jamis — poziţia contractată a umerilor.

Jamis, omul pe care l-a doborit Paul! gîndi.

— Cunoşti pravila, Stilgar, spuse Jamis.

— Cine o cunoaşte mai bine ca mine? replică Stilgar şi ea auzi tonul împăciuitor din vocea sa, încercarea de a abate mînia celuilalt.

— Aleg lupta, mîrîi Jamis.

Jessica se repezi între ei. Îşi încleştă degetele în braţul lui Stilgar.

— Ce este? întrebă.

— Pravila amtal, îi explică Stilgar. Jamis îşi cere dreptul de a pune la încercare rolul pe care ţi-l atribuie legenda.

— Trebuie să-şi aleagă un luptător, spuse Jamis. Dacă învinge luptătorul ei, atunci e-adevărat. Dar se spune... (îşi plimbă privirea peste chipurile oamenilor)... că nu ar avea trebuinţă de un luptător dintre fremeni. Şi asta nu poate să însemne decît că ar urma să-şi aducă ea luptătorul!

Dădu drumul braţului lui Stilgar, făcu o jumătate de pas înainte.

— Ştiu să lupt singură, rosti ea. N-am nevoie de nici un luptător. Ceea ce spune legenda...

— Nu ne interesează interpretările tale! se răsti Jamis. Vrem o dovadă adevărată. Tot ce ne-ai spus azi-dimineaţă puteai afla de la Stilgar. După ce ţi-o fi împuiat capul cu vorbe, nu era mare scofală să repeţi totul papagaliceşte şi să încerci să ne tragi pe sfoară.

Aş putea să-l anihilez, gîndi Jessica, *dar poate că asta ar contraveni modului în care interpretează ei legenda.* Şi se pomeni din nou întrebîndu-se ce fel de schimbări se petrecuseră pe planeta aceasta cu germenul lăsat de Missionaria Protectiva.

Stilgar se uită la Jessica. Apoi vorbi cu voce joasă, dar destul de tare ca să-l audă şi cei din jur:

— Jamis e un om ranchiunos, Sayydina. Fiul tău l-a învins şi...

— A fost un accident! răcni Jamis. În bazinul Tuono s-au făcut vrăji şi-am să dovedesc asta îndată!

—... şi l-am învins şi eu la vremea mea, continuă netulburat Stilgar. Încearcă să profite de provocarea tahaddi, ca să-şi plătească şi poliţele faţă de mine. Dar Jamis e un om prea violent ca să ajungă vreodată un bun conducător — suferă de ghafla, îşi iese din fire. Cu gura e omul legilor, dar în suflet e sarfa, necredincios. Nu, nu va fi niciodată un conducător bun. L-am tolerat pînă acum pentru că firea asta face din el un luptător de folos, dar cînd se lasă pradă invidiei şi furiei devine periculos pînă şi pentru ai săi.

— Stilgarrrr! scrîşni Jamis.

Şi Jessica înţelese ce urmărea Stilgar. Încerca să-l asmută pe Jamis, ca să preia el provocarea adresată lui Paul.

Stilgar îl privi fix pe Jamis şi Jessica auzi din nou nuanţa împăciuitoare în vocea puternică a fremenului:

— Jamis, nu-i decît un copil. Nu...

— Chiar tu ai spus că-i bărbat, îi tăie vorba Jamis. Iar maică-sa *pretinde* că a cunoscut gom jabbarul! E tot numai carne şi geme de apă. Cei care le-au cărat raniţa spun că înăuntru sînt litrugene cu apă. Litrugene! Şi noi, care ne sorbim buzunarele colectoare de cum se adună în ele cîteva picături!

Stilgar îi aruncă Jessicăi o privire încruntată.

— E adevărat? Aveţi apă în raniţă?

— Da.

— Litrugene?

— Două litrugene.

— Ce-aveaţi de gînd să faceţi cu avuţia asta?

Avuţie? gîndi ea. Simţise răceala bruscă din glasul lui Stilgar. Îşi clătină încet capul.

— Pe lumea mea de baştină, apa cădea din cer şi curgea în rîuri la suprafaţă, spuse. Pe lumea aceea existau oceane de apă atît de întinse, încît nu le vedeai celalalt ţărm. N-am fost educată ca voi, n-am cunoscut disciplina apei. Pînă acum n-a trebuit să mă gîndesc la apă în felul acesta.

Un suspin gîtuit se ridică din mijlocul mulţimii adunate în jurul lor:

— Apa cădea din cer... curgea *la suprafaţă...*

— Ştiai că printre noi sînt unii cărora li s-au defectat buzunarele colectoare de la distraie şi că în noaptea asta vor suferi de sete pînă ce vom ajunge la Tabr?

— De unde să ştiu? Jessica îşi scutură capul. Dacă sînt în impas, dă-le apă din raniţa noastră.

— Pentru asta păstrai avuţia?

— O păstram pentru supravieţuire, răspunse ea.

— Dacă-i aşa, atunci îţi acceptăm binecuvîntarea,

Sayyadina.

— N-ai să ne cumperi cu apă, mîrîi Jamis. Şi nici ţie n-am să-ţi fac jocul, Stilgar. Văd că încerci să mă determini să te provoc la duel înainte de a-mi fi dovedit spusele.

Stilgar se întoarse spre Jamis.

— Insişti în hotărîrea ta de-a provoca la luptă un copil, Jamis?

Vorbise cu glas scăzut, veninos.

— Femeia trebuie pusă la încercare prin luptătorul ei.

— În ciuda faptului că se bucură de protecţia mea?

— Invoc pravila amtal, replică Jamis. E dreptul meu.

Stilgar dădu din cap.

— Bine! Dar dacă nu te va dobori băiatul vei înfrunta apoi cuţitul meu. Şi de data asta n-am să-mi mai pun stavilă lamei.

— Să nu îngădui una ca asta, interveni Jessica. Paul n-are decît...

— Nu te amesteca, Sayyadina, o întrerupse Stilgar. Ştiu... ştiu că mă poţi învinge şi prin urmare că poţi învinge pe oricare dintre noi, dar nu ne poţi învinge pe toţi laolaltă. Trebuie să ne supunem. E pravila amtal.

Jessica amuţi. Privi lung, în lumina verde a licurigloburilor, expresia cruntă care împietrise pe chipul lui Stilgar. Apoi îşi strămută atenţia la Jamis, văzu căutătura ascunsă de sub sprîncenele încruntate şi gîndi: *Ar fi trebuit să-mi dau seama de la început. E genul de om care nu vorbeşte, care se închide în el şi urzeşte. Ar fi trebuit să fiu pregătită.*

— Dacă fiul meu păţeşte ceva, îi spuse, îmi vei da socoteală. Acum te provoc eu la luptă. O-să-ţi...

— Mamă! Paul păşi în faţă, o prinse de mîneca mantiei. Poate că dacă o să-i explic lui Jamis cum...

— Vrea să-mi *explice!* hohoti batjocoritor Jamis.

Paul tăcu, îl fixă cu privirea pe omul din faţa lui. Nu-i era frică de el. Jamis părea destul de stîngaci, iar noaptea trecută nu-i fusese greu să-l dezarmeze. Dar mai simţea încă clocotul nexului temporal din grota aceea, îşi amintea încă viziunea preştientă în care se văzuse ucis de lama unui cuţit. Viziunea aceea îi înfăţişase atît de puţine căi de salvare...

Brusc, Stilgar spuse:

— Sayyadina, acum dă-te la o parte şi...

— Mai slăbeşte-o cu Sayyadina! îl apostrofă Jamis. Încă n-a dovedit nimic. Foarte bine, ştie rugăciunea! Ei şi? Oricare dintre copiii noştri o ştie!

A vorbit de ajuns, gîndi Jessica. Acum *ştiu destul despre el. Aş putea să-l imobilizez cu un singur cuvînt.* Şovăi. *Dar nu i-aş putea opri pe toţi ceilalţi.*

— Atunci aşteaptă să-ţi dovedesc, rosti ea şi îşi acordă glasul pe un ton înşelător — un scîncet abia perceptibil, cu o cursă vicleană la capăt.

Jamis se holbă la ea, vizibil înspăimîntat.

— Am să te învăţ agonia, urmă ea pe acelaşi ton. Să-ţi aduci aminte de *asta* cînd vei lupta. Vei cunoaşte o tortură pe lîngă care gom jabbarul e o adevărată plăcere. Am să te fac să te zvîrcoleşti cu tot...

— Încearcă să mă vrăjească! strigă cu glas răguşit Jamis. Îşi duse pumnul drept la ureche. Invoc dreptul meu! Faceţi-o să tacă!

— Bine, încuviinţă Stilgar. Îi aruncă o privire severă Jessicăi. Dacă mai spui ceva, Sayyadina, vom considera că-i într-adevăr vorba de vrăjitorie şi nu-ţi vom mai garanta securitatea. Îi făcu semn cu capul să se retragă.

Jessica se simţi trasă de mîinile celor din spatele ei. Îşi dădu seama că acţiunea nu avea nimic duşmănos

sau brutal; atingerea era blîndă, dar fermă. Îl văzu pe Paul desprinzîndu-se din grupul de oameni, în vreme ce Chani îi şoptea ceva la ureche, arătîndu-l pe Jamis.

Ceata se retrase, lăsînd un cerc mare în mijloc. Se aduseră cîteva licurigloburi şi toate fură reglate pe spectrul galben.

Jamis păşi în interiorul cercului, îşi dădu jos mantia şi o azvîrli cuiva din mulţime. Rămase în distraiul cenuşiu, lucios, marcat ici-colo de petece şi pliuri. Vreme de-o clipă îşi întoarse gura spre umăr, sorbi scurt din acvatubul buzunarelor colectoare. Apoi se îndreptă, îşi desprinse copcile laterale, îşi dezbrăcă distraiul şi îl întinse cu grijă unuia dintre fremeni. Rămase pe loc, aşteptînd, cu mijlocul înfăşurat într-o bucată de pînză, cu picioarele vîrîte într-un soi de încălţări strîmte din acelaşi material, cu un cristai în mîna dreaptă.

Jessica o privi pe Chani, care îl ajuta pe Paul să se dezbrace. O văzu punîndu-i în mînă un cristai, văzu degetele lui Paul încleştîndu-se pe mînerul armei, încercîndu-i greutatea şi echilibrul. Şi îşi aminti atunci că în Paul era profund înrădăcinat antrenamentul prana şi bindu — condiţionarea nervoasă şi musculară, că băiatul ei învăţase să lupte pe viaţă şi pe moarte de la dascăli ca Duncan Idaho şi Gurney Halleck, adevărate legende vii printre spadasinii epocii lor şi că, în plus, fiul ei cunoştea şi şiretlicurile Bene Gesserit. Observă aerul lui sigur, încrezător.

Dar n-are decît cincisprezece ani, gîndi ea. *E fără scut. Trebuie să opresc lupta asta. Trebuie să existe o cale ca să...* Îşi ridică ochii, îl văzu pe Stilgar cu privirea aţintită asupra ei.

— Nu poţi împiedica lupta, rosti el. Să nu vorbeşti.

Jessica îşi acoperi gura cu palma, gîndind: *Am vîrit*

spaima în sufletul lui Jamis. Asta o să-l facă mai lent... poate. Măcar de-aş şti să mă rog — să mă rog cu adevărat...

Dezbrăcat, avînd pe el doar slipul de exerciţiu pe care îl purta sub distrai, Paul păşi spre mijlocul cercului. Strînse în mîna dreaptă mînerul cristaiului. Simţi sub tălpile goale suprafaţa zgrunţuroasă a pardoselii de piatră, acoperită cu grăunţi de nisip. Idaho îl avertizase deseori: "*Cînd nu eşti sigur de suprafaţa pe care lupţi, rămîi cu picioarele goale*". În minte îi răsunară din nou cuvintele şoptite în grabă de Chani: *"După ce parează, Jamis se întoarce spre dreapta. E un tic pe care i l-am observat cu toţii. Te va privi tot timpul în ochi, aşteptînd să clipeşti ca să te poată lovi. Şi încă ceva: Jamis luptă cu ambele mîini. Fii atent, s-ar putea să schimbe cuţitul dintr-o mînă în alta".*

Dar mai presus de orice, Paul simţea cu toată fiinţa sa antrenamentul şi mecanismul instinctiv de reacţie pentru care fusese pisat fără pic de cruţare zi de zi, ceasuri de-a rîndul, în sala de exerciţiu.

Îşi amintea perfect ce-i spusese, odată, Gurney Halleck: *"Un cuţitar iscusit foloseşte întotdeauna şi vîrful şi tăişul şi pavăza armei. Şi vîrful poate să taie; şi tăişul poate să înjunghie; şi pavăza poate să imobilizeze arma adversarului".*

Paul se uită la cristai. Nu avea pavăză. Nu avea decît un inel la capătul minerului, un inel ceva mai lat decît plăseaua, atît cît să apere mîna. Îşi dădu apoi seama că nici măcar nu cunoştea rezistenţa la rupere a lamei acesteia, nici măcar nu ştia dacă *se putea* rupe.

Pe partea opusă a cercului, Jamis începu să se mişte tiptil, lateral, către dreapta.

Paul se ghemui ca o pisică, realizînd abia în clipa

aceea că nu avea scut, că era învăţat, atunci cînd lupta, să simtă pe trup furnicăturile mărunte ale cîmpului defensiv, că era obişnuit să reacţioneze fulgerător în apărare şi să-şi temporizeze atacul ca să poată străpunge scutul adversarului. În pofida avertismentelor repetate ale antrenorilor săi de a nu se bizui numai pe protecţia necontrolată a scutului în faţa oricăror atacuri rapide ştia că avea adînc înrădăcinată în el conştiinţa scutului.

Jamis îi adresă o provocare rituală:

— Fărîmă-se cuţitul tău în ţăndări şi aşchii!

Aşadar lama se poate rupe, gîndi Paul.

Se atenţionă că deşi nici Jamis nu avea scut, adversarul său nu fusese niciodată antrenat pentru lupta cu scuturi şi deci nu cunoştea inhibiţiile unui asemenea luptător.

Continuă să-l urmărească din ochi pe Jamis. Trupul fremenului părea un şfichi de bici plin de noduri, înfăşurat pe un schelet. Cristaiul îi lucea galben-lăptos în lumina licurigloburilor.

Pe Paul îl săgetă frica. Se simţi deodată singur şi despuiat, într-un cerc de lumină galbenă, mohorîtă, înconjurat de un zid de chipuri impasibile. Preştiinţa îi alimentase cunoaşterea cu nenumărate experienţe, îi dezvăluise cele mai năvalnice curente ale viitorului şi iţele de decizie care le manevrau, dar momentul acesta *era prezentul.* Prezentul real, obiectiv. Momentul acesta era moartea atîrnînd de un număr infinit de ghinioane minuscule.

Înţelese că *acum-şi-aici* orice putea răsturna viitorul. Tusea unuia dintre privitori: o secundă de neatenţie... Fluctuaţia luminii unuia dintre licurigloburi: o umbră amăgitoare...

Mi-e frică, îşi spuse Paul.

Dar continuă să se mişte cu precauţie în cerc, fără să-l slăbească din ochi pe Jamis, repetînd în gînd litania Bene Gesserit împotriva fricii. *"Frica este ucigaşul minţii..."* Un duş rece păru să-i învăluie trupul, îşi simţi muşchii deznodîndu-se, apoi încordîndu-se lin, pregătindu-se.

— O să-mi fac din sîngele tău teacă pentru cuţit, şuieră Jamis. Şi în mijlocul ultimului cuvînt atacă.

Jessica surprinse mişcarea, îşi înăbuşi ţipătul.

Dar locul în care lovise fremenul era gol, iar Paul se afla acum în spatele lui Jamis, liber să-i izbească trupul lipsit de apărare.

Acum, Paul! Acum! ţipă în gînd Jessica.

Mişcarea lui Paul fu perfect temporizată, minunat de fluidă, dar atît de lentă, încît Jamis avu timp să se eschiveze, să se retragă şi să se întoarcă spre dreapta.

Paul se dădu înapoi, se ghemui iarăşi.

— Mai întîi să-mi găseşti sîngele, spuse.

Jessica recunoscu în mişcările fiului ei obişnuinţa luptei cu scuturi şi înţelese deodată că obişnuinţa aceasta era o armă cu două tăişuri. Reacţiile lui Paul se datorau tinereţii şi deprinderilor dobîndite în urma unui antrenament desăvîrşit, necunoscut fremenilor. Dar tactica atacului era şi ea rodul antrenamentelor, condiţionată de necesitatea străpungerii unui cîmp defensiv. Scuturile respingeau loviturile rapide, dar nu se puteau opune contrarilor lente, înşelătoare. Ca să străpungi un scut trebuia să combini calmul cu şiretenia.

Oare Paul înţelege? se întrebă ea. *Nu se poate să nu înţeleagă!*

Din nou, Jamis atacă — o scăpărare a ochilor de cerneală, trupul — o nălucă gălbuie sub licurigloburi.

Şi din nou Paul ţîşni lateral, revenind prea încet la

atac.

Şi încă o dată.

Şi încă o dată.

De fiecare dată contralovitura lui Paul întîrzia preţ de-o clipă.

Iar Jessica observă un lucru pe care speră să nu-l fi observat şi Jamis. În apărare, reacţiile lui Paul erau atît de rapide încît scăpau ochiului, dar corpul lui revenea de fiecare dată exact în unghiul corect care ar fi fost necesar pentru ca un scut să descentreze parţial lovitura lui Jamis.

— Nu cumva fiul tău îşi bate joc de nenorocitul ăsta? întrebă Stilgar. Îi făcu însă semn să tacă, mai înainte ca ea să poată răspunde. Am uitat: n-ai voie să vorbeşti.

Cei doi din mijlocul cercului continuau să-şi dea tîrcoale. Jamis cu braţul întins, cu vîrful cuţitului uşor ridicat. Paul ghemuit, cu cuţitul aproape de pardoseală.

Fremenul se năpusti iarăşi şi de data aceasta se răsuci spre dreapta, în direcţia în care Paul parase pînă atunci loviturile.

Dar în loc să se eschiveze lateral şi înapoi, Paul întîmpină braţul lui Jamis cu vîrful cuţitului. În secunda următoare, se făcu nevăzut, sărind ca din arc spre stînga şi mulţumindu-i în gînd Chaniei pentru sfatul pe care i-l dăduse.

Jamis se retrase de-a-ndărătelea pînă în marginea cealaltă a cercului, frecîndu-şi mîna în care ţinea cuţitul. Rana sîngeră o clipă, apoi sîngele se coagulă. Îl privi pe Paul cu ochii holbaţi — două găuri negre-albastre — de parcă lumina posomorîtă a licuriglobурilor i-ar fi dezvăluit o faţă nouă a adversarului.

— Ah, dureroasă rană, murmură Stilgar.

Paul se ghemui din nou, gata să continue lupta şi,

aşa cum fusese învăţat să procedeze după prima sîngerare, îşi interpelă adversarul:

— Te dai bătut?

— Ha! răcni Jamis.

Ceata fremenilor emise un murmur mînios.

— Staţi pe loc! strigă Stilgar. Băiatul nu cunoaşte legea. Apoi către Paul: Provocarea tahaddi nu poate avea decît un singur deznodămînt, moartea.

Jessica îl văzu pe Paul înghiţind cu greutate, gîndi: *Nu ştie încă să ucidă în felul acesta... în vîlvătaia unui duel cu cuţite. Va reuşi totuşi?*

Paul dădu roată încet, către dreapta, silit de mişcarea lui Jamis. Şi din nou, cunoaşterea preştientă a variabilelor din clocotul temporal al cavernei veni să-i otrăvească sufletul. Noua sa capacitate de înţelegere îi spunea că în desfăşurarea luptei interveneau prea multe decizii rapid comprimate, pentru a-i mai da posibilitatea să desluşească o cale clar conturată în faţă.

Variabilă peste variabilă... Iată de ce peştera îi bara drumul sub forma unui nex incert — ca o stîncă uriaşă în mijiocul unui torent; provocînd vîrtejuri neaşteptate, curenţi schimbători.

— Pune capăt luptei, băiete, spuse cu voce joasă Stilgar. Nu te mai juca.

Paul continuă să se mişte în cerc, pregătit să ţîşnească în orice moment.

Jamis părea mai precaut acum; înţelesese că tînărul pe care îl înfrunta în cercul tahaddi nu era cîtuşi de puţin străinul neajutorat pe care-l crezuse o pradă uşoară pentru cristalul unui fremen.

Jessica sesiză imediat umbra de panică din expresia lui. *Acum e mai periculos ca oricînd,* gîndi ea. *L-a cuprins panica şi-i în stare de orice. A înţeles că n-are*

în faţă un copil asemenea celor din neamul său, ci o maşină de luptă, născută pentru a se bate şi învăţată să mînuiască armele, de la cea mai fragedă vîrstă. Germenul fricii, pe care i l-am sădit în suflet, a încolţit.

Se pomeni compătimindu-l pe Jamis — deşi sentimentul era dominat de cunoaşterea primejdiei care îi ameninţa fiul.

Jamis poate fi în stare de orice... de actul cel mai imprevizibil, îşi spuse. Se întrebă, apoi, dacă nu cumva Paul întrezărise viitorul acesta, dacă nu retrăia în clipa aceasta o experienţă mai veche. Dar văzu mişcările fiului ei, broboanele de sudoare de pe faţa şi umerii lui, precauţia din unduirea muşchilor săi. Şi pentru prima oară simţi, fără însă a înţelege, factorul de incertitudine din darul lui Paul.

Paul începu să preseze lupta, rotindu-se ceva mai repede, dar fără să schiţeze nici o intenţie de atac. Remarcase şi el frica adversarului său. Pentru o clipă, în minte îi răsună ecoul vocii lui Duncan Idaho: *"În momentul în care observi că adversarul se teme de tine, lasă-l în pace, lasă frica să-l copleşească în voie. Las-o să se transforme în groază. Omul îngrozit luptă împotriva lui însuşi. Pînă la urmă atacă din panică, din disperare. E clipa cea mai periculoasă, dar poţi fi aproape sigur că un om îngrozit va comite o greşeală fatală. Antrenamentul meu urmăreşte să te înveţe cum să descoperi şi să foloseşti asemenea greşeli".*

Oamenii din grotă reîncepuseră să murmure.

Li se pare că Paul se joacă cu Jamis, gîndi Jessica. *Li se pare că ceea ce face e o cruzime inutilă.*

Simţea însă şi dedesubturile tumultului din cugetele fremenilor, plăcerea spectacolului. Îl privi pe Jamis şi văzu încordarea care creştea în el. Clipa în care tensiunea îl copleşi fu la fel de evidentă pentru Jessica,

pe cît fu pentru Jamis însuşi... şi pentru Paul.

Jamis ţîşni. Un salt înalt, o fandare şi o lovitură năprasnică cu mîna dreaptă. Dar mîna era goală. Cristaiul scînteie în stînga.

Jessica scăpă un geamăt.

Dar Paul ştia de la Chani: *"Jamis luptă cu ambele mîini".* Iar temeinicia antrenamentului său îi permisese să observe instantaneu fenta. *"Mintea să-ţi fie doar la cuţit, nu la mîna care îl ţine",* îi spusese mereu Gurney Halleck. "*Cuţitul e mai periculos decît mîna şi se poate afla în oricare mînă".*

În plus, Paul sesiză şi greşeala lui Jamis: fremenul nu stăpînea jocul de picioare şi întîrzie preţ de-o bătaie de inimă, pentru a-şi regăsi echilibrul în urma saltului prin care urmărise să-l deruteze pe Paul şi să mascheze schimbarea cuţitului în cealaltă mînă.

Cu excepţia palidei lumini a licurigloburilor şi a cercului de ochi de cerneală care priveau încremeniţi, pentru Paul totul se petrecu întocmai ca într-una din vechile şedinţe de antrenament din sala de exerciţiu. Scuturile nu mai aveau nici o importanţă cînd puteau fi combătute de mişcarea dibace a trupului. Cu o iuţeală fulgerătoare, Paul îşi trecu la rîndul său cuţitul în mîna cealaltă, făcu un pas lateral şi lovi de sus în jos în punctul spre care venea pieptul lui Jamis. În secunda următoare, sări înapoi şi-l privi pe adversar prăvălindu-se la picioarele lui.

Jamis căzu ca o cîrpă, cu faţa în jos. Horcăi o singură dată şi îşi întoarse capul spre Paul, apoi rămase ţeapăn pe pardoseală. Ochii săi morţi păreau două cioburi de sticlă colorată.

"Nu-i prea artistic să ucizi cu vîrful cuţitului", îi spusese odată Idaho lui Paul, *"dar asta nu înseamnă că trebuie să-ţi opreşti braţul cînd ai cale deschisă pentru*

o astfel de lovitură".

Ceata fremenilor se năpusti înainte, umplînd cercul, împingîndu-l pe Paul la o parte. Trupul lui Jamis se pierdu în vînzoleala oamenilor. Apoi un grup se desprinse din grosul mulţimii, alergînd spre străfundurile întunecate ale grotei, cu o povară înfăşurată într-o mantie.

Cînd oamenii se dădură la o parte, cadavrul dispăruse de pe pardoseala cavernei.

Jessica îşi croi drum către Paul. I se păru că înoată într-o mare de spinări drapate în mantii cu miros acru. O mare cufundată într-o muţenie stranie.

Ăsta e momentul cel mai cumplit, gîndi ea. *Paul a omorît un om datorită superiorităţii vădite a minţii şi muşchilor săi. Să n-apuce să-l încînte o asemenea victorie!*

Trecu cu greutate printre ultimii oameni şi păşi într-un mic spaţiu liber, în care doi fremeni bărboşi îl ajutau pe Paul să-şi îmbrace distraiul.

Jessica îşi privi lung fiul. Ochii lui Paul străluceau. Răsufla greu. Părea, mai degrabă, să îngăduie decît să folosească ajutorul ce i se dădea.

— Singur împotriva lui Jamis şi nu s-a ales nici c-o singură zgîrietură, murmură unul din cei doi fremeni.

Ceva mai încolo, Chani stătea nemişcată, cu ochii ţintă la Paul. Jessica observă emoţia fetei, admiraţia întipărită pe chipul de spiriduş.

Trebuie s-o fac, gîndi Jessica. *Chiar acum.*

Îşi adună tot dispreţul *în* voce şi în ţinută, rosti:

— Ei, Paul... cum te simţi în postură de ucigaş?

Paul înlemni de parcă ar fi primit o palmă. Ochii săi întîlniră privirea de gheaţă a mamei sale şi obrajii i se împurpurară. Se uită, cu un gest automat, spre locul unde se prăbuşise Jamis.

Stilgar se ivi lîngă Jessica, revenind din cotloanele tainice ale grotei, către care fusese dus cadavrul lui Jamis. I se adresă lui Paul pe un ton mohorît, stăpînit:

— Cînd va veni vremea să mă provoci la luptă şi să încerci să-mi iei locul, să nu-ţi închipui c-o să te joci cu mine aşa cum te-ai jucat cu Jamis.

Jessica văzu că vorbele ei, urmate de remarca lui Stilgar, se împlîntaseră în Paul, răscolindu-l. Amăgeala oamenilor acestora... căpătase deodată un ţel! Iscodi chipurile din jur, aşa cum le iscodea acum şi Paul, văzînd ceea ce vedea şi el. Admiraţie, da. Şi teamă... Şi pe unele din ele... aversiune. Îl privi pe Stilgar, îi văzu resemnarea, înţelese ce însemna pentru el lupta la care asistase.

Paul îşi întoarse ochii spre mama sa,

— Tu ştii adevărul, rosti el.

Jessica auzi revenirea la echilibru, remuşcarea din voce. Îşi plimbă privirea peste feţele oamenilor, spuse cu glas molcom:

— E primul om pe care fiul meu îl omoară cu lama cuţitului.

Stilgar o privi neîncrezător.

— Nu m-am jucat cu el. zise Paul. Se opri în faţa mamei sale, îşi netezi mantia, se uită pieziş la pata întunecată lăsată de sîngele lui Jamis pe pardoseala grotei, murmură: N-am vrut să-l ucid.

Jessica cercetă chipul lui Stilgar, văzu că-i dă crezare lui Paul, îi observă uşurarea în gestul cu care îşi mîngîie barba cu mîna sa străbătută de vene puternice. Apoi auzi agitaţia, murmurul fremenilor din jurul lor.

— De-asta i-ai cerut să se dea bătut, spuse Stilgar. Acum pricep. Datinile noastre sînt altele, dar, cu timpul, le vei înţelege. Credeam c-am primit printre noi

un scorpion. Şovăi, adăugă: Şi de-acum înainte n-o să-ţi mai spun băiete.

O voce se ridică din mulţime:

— Să-i dăm nume, Stil.

Stilgar dădu din cap, îşi mîngîie barba.

— Văd în tine tărie... ca tăria din baza unui pilastru de piatră. Făcu o pauză, apoi spuse: Te vom numi Usul, baza coloanei. Acesta va fi numele tău secret, numele de războinic. Numai noi, cei din Sietch Tabr, îţi vom şti acest nume. Nimeni altcineva nu trebuie să îl afle... Usul.

Un murmur făcu înconjurul cetei: "Bine ales... Tărie... Ne va aduce noroc." Şi Jessica le percepu consimţămîntul, înţelese că fremenii o acceptau şi pe ea alături de luptătorul ei. Era într-adevăr Sayyadină.

— Şi acum, alege-ţi *tu* numele de bărbat, numele sub care vrei să fii cunoscut de toţi, spuse Stilgar.

Paul îşi plimbă ochii de la Stilgar la mama sa şi iarăşi la Stilgar. Frînturi izolate ale acestui moment se păstraseră înregistrate în *memoria* sa preştientă, dar simţea deosebirile ca şi cînd ar fi fost fizice... ca o apăsare ce-l împingea prin portiţa îngustă a prezentului...

— Cum îi spuneţi voi şoarecelui pitic care fuge în salturi? întrebă el, amintindu-şi de *acel sus-hop-jos* din bazinul Tuono. Imită mişcarea cu un gest al mîinii.

Se auziră rîsete.

— A... muad'dib, aşa-i spunem, răspunse Stilgar.

Jessica tresări. Era cuvîntul pe care-l rostise Paul atunci cînd îi spusese că îşi vor găsi adăpost printre fremeni şi că pe el îl vor accepta cu acest nume. O cuprinse deodată frica *de şi pentru* fiul ei.

Paul înghiţi nodul care i se pusese în gît. Simţea că juca un rol pe care îl mai jucase de nenumărate ori

pînă atunci, în minte... şi totuşi... existau deosebiri. Avu impresia că se afla pe un pisc, la o înălţime ameţitoare, dispunînd de o experienţă vastă şi de o cantitate imensă de cunoştinţe, dar că de jur-împrejurul lui nu era decît un abis.

Şi-şi aminti iar viziunea legiunilor fanatice urmînd steagul verde şi negru al Atreizilor, trecînd prin foc şi sabie lumile universului, în numele profetului lor, Muad'Dib.

Nu! îşi spuse. *Lucrul ăsta nu trebuie să se întîmple!*

— Acesta-i numele pe care ţi-l alegi..., Muad'Dib? întrebă Stilgar.

— Sînt un Atreides, murmură Paul, apoi ceva mai tare: N-ar fi drept să renunţ cu totul la numele pe care mi l-a lăsat tatăl meu. Aş vrea să-mi spuneţi... Paul-Muad'Dib.

— Eşti Paul-Muad'Dib, decretă Stilgar.

Şi Paul gîndi: *Asta nu era în nici o viziune. Am făcut ceva diferit.*

Dar simţi că abisul din jurul său nu dispare.

Din nou, grupul fremenilor fu străbătut de murmure: "Tărie şi înţelepciune... Cea mai bună dovadă... Se împlineşte legenda... Lisan al-Gaib... Lisan al-Gaib..."

— Vreau să-ţi spun ceva în legătură cu noul tău nume, reluă Stilgar. Alegerea ne bucură. Muad'dib are înţelepciunea deşertului. Muad'dib îşi produce singur apa. Muad'dib se ascunde de soare şi porneşte la drum doar în răcoarea nopţii. Muad'dib e puios şi se-nmulţeste pe tot întinsul deşertului. La noi, lui muad'dib i se spune "învăţătorul băieţilor". Toate astea sînt o temelie puternică pentru viaţa pe care-o începi, Paul-Muad'Dib... care pentru noi eşti Usul. Fii binevenit în mijlocul nostru!

Stilgar atinse cu palma fruntea lui Paul, apoi îşi

coborî mîna, îl îmbrăţişă şi murmură: "Usul".

Cînd Stilgar îi dădu drumul, un alt membru al cetei îl îmbrăţişă pe Paul, repetînd noul său nume de războinic. Apoi altul. Şi Paul trecu, din braţe în braţe, printre toţi fremenii cetei, ascultîndu-le vocile, intonaţiile: "Usul... Usul... Usul...". Pe cîţiva îi cunoştea deja după nume. Chani fu ultima care îşi apăsă obrazul de obrazul lui, îmbrăţişîndu-l şi rostindu-i numele.

Paul se pomeni din nou în faţa lui Stilgar, care îi spuse:

— Acum faci parte din Ichwan Bedwine. Eşti fratele nostru. Chipul i se înăspri brusc şi glasul îi sună poruncitor: Fă bine, Paul-Muad'Dib, şi strînge-ţi cum trebuie distraiul! Îi aruncă lui Chani o privire severă. Chani! N-am văzut în viaţa mea filtre nazale mai infecte decît cele din nările lui Paul-Muad'Dib! Parcă ţi-am dat ordin să ai grijă de el!

— N-am avut cele de trebuinţă, Stil, se scuză fata. Ne-au rămas, fireşte, filtrele lui Jamis, dar...

— Să nu te mai aud spunînd aşa ceva!

— Atunci o să-i cedez unul din filtrele mele, rosti ea. O să mă descurc cu unul singur pînă...

— Nici vorbă, o întrerupse Stilgar. După cîte ştiu eu, avem rezerve. Unde-s rezervele? Sîntem o armată sau o hoardă de sălbatici?

Mai multe mîini se întinseră, oferind obiectele mici, fibroase. Stilgar alese patru, i le dădu Chaniei.

— Potriveşte-le pe acestea lui Usul şi Sayyadinei.

Din spatele mulţimii se auzi o voce:

— Dar apa, Stil? Litrugenele din raniţa lor?

— Ştiu că stai prost cu apa, Farok, spuse Stil.

Se uită la Jessica. Ea încuviinţă cu capul.

— O să destupăm una pentru cei care duc lipsă, hotărî el. Un acvar... unde-s acvarii? A, Shimoom, ai

grijă la măsurătoare. Să scoţi doar strictul necesar, nici o picătură în plus. Apa asta e moştenirea de văduvă a Sayyadinei şi cînd vom ajunge în sietch i-o vom achita în raţii de campanie, mai puţin costul condiţionării.

— Ce-s raţiile de campanie? întrebă Jessica.

— Zece la unu, răspunse Stilgar.

— Dar...

— Ai să-nţelegi mai tîrziu. E o lege înţeleaptă.

Un foşnet de mantii semnală agitaţie în spatele cetei, unde mai mulţi oameni se întorseseră ca să primească apă. Stilgar ridică o mînă şi imediat se făcu linişte.

— În privinţa lui Jamis, rosti el, poruncesc să se respecte tot ceremonialul. Jamis ne-a fost tovarăş şi frate în Ichwan Bedwine. Vom acorda cinstirea cuvenită celui care, prin provocarea sa tahaddi, ne-a dat dovada ursitei noastre. Invoc ritualul... la apusul soarelui, cînd pe Jamis îl va acoperi întunericul.

Auzind cuvintele lui Stilgar, Paul îşi dădu seama că se cufundă din nou în abis... în timp orb... în beznă. Viitorul din mintea sa nu avea trecut... dar... dar... simţea încă fluturarea steagului verde şi negru al Atreizilor... undeva, în faţă... vedea încă săbiile înroşite de sînge şi legiunile fanatice ale jihadului.

Nu se va întîmpla lucrul acesta, îşi spuse. *Nu pot îngădui să se întîmple.*

Dumnezeu a creat Arrakisul ca să-i pregătească pe credincioşi.

Fragment din **Înţelepciunea lui Muad'Dib** *de prinţesa Irulan.*

In linişte grotei, Jessica auzi nisipul scrîşnind sub paşii oamenilor, apoi strigătele îndepărtate de păsări despre care Stilgar spusese că erau semnalele santinelelor sale.

Prelate mari din plastic fuseseră desprinse de pe deschiderile de pe pereţii peşterii. Jessica privi umbrele serii înaintînd pe pervazul de piatră din faţa ei, aşternîndu-se pe cuprinsul bazinului. Simţi cum îi părăsea lumina zilei; simţi lucrul acesta nu numai în umbrele prelungi, ci şi în căldura uscată din aer. Ştiu că, în curînd, percepţia ei antrenată avea să-i permită, asemenea fremenilor, să sesizeze cea mai uşoară schimbare a umidităţii aerului.

Îşi aminti cum se grăbiseră fremenii să-şi ajusteze distraiele în momentul îndepărtării prelatelor de izolare.

În adîncul grotei, cineva începu să psalmodieze:

"Ima trava okolo!
I korenja okolo!"

Aceasta este cenuşă! Şi acestea rădăcini! traduse în gînd Jessica.

Începuse ceremonia funebră pentru Jamis.

Privi din nou amurgul arrakian, culorile care brăzdau cerul. Noaptea îşi strecura deja tenebrele la poalele stîncilor din depărtare şi de-a lungul dunelor.

Dar arşiţa nu se dădea încă bătută.

Arşiţa o făcu să se gîndească la apă şi la o observaţie recentă: un întreg popor era format, educat să-i fie sete numai în anumite momente.

Setea...

Îşi aminti atunci talazurile de pe Caladan — luminate

de lună, aruncînd mantii albe de spumă peste stîncile ţărmului... şi palele de vînt încărcate de umezeală. Aici, briza care-i atingea veşmîntul era ca o arsură pe pielea descoperită a obrajilor şi a frunţii. Filtrele cele noi îi iritau nările, prezenţa tubului care-i recupera umiditatea respiraţiei, traversîndu-i obrazul pentru a intra în distrai, îi era stînjenitoare.

Iar distraiul părea o etuvă.

"Costumul o să ţi se pară ceva mai comod cînd organismul ţi se va obişnui cu un conţinut mai redus de apă", îi spuse Stilgar.

Ştia că avea dreptate, dar asta nu-i uşura cu nimic senzaţia dezagreabilă din clipa aceasta. Obsesia inconştientă a apei îi copleşa gîndurile. Nu, se corectă, obsesia UMEZELII.

Era o noţiune mai subtilă, mai profundă.

Auzi paşi care se apropiau, se întoarse, îl văzu pe Paul apărînd din penumbra grotei, urmat îndeaproape de fata cu chip de spiriduş, Chani.

Altă problemă, gîndi Jessica. Va trebui, să-l pun în gardă pe Paul cu privire la femeile lor. Nici una dintre aceste fiice ale deşertului n-ar putea fi o soţie potrivită pentru un Duce. Concubină, da, dar nu soţie.

Apoi se pomeni întrebîndu-se cu uimire: *Să mă fi contaminat planurile lui?* Şi îşi dădu seama cît de bine fusese condiţionată*. Sînt în stare să mă gîndesc la necesităţile matrimoniale monarhice, fără să-mi pese de propriul meu concubinaj din trecut. Şi totuşi... am fost mai mult decît concubină.*

— Mamă.

Paul se opri în faţa ei, Chani alături de el.

— Mamă, ştii ce se întîmplă acolo, în fundul peşterii?

Jessica fixă umbra ochilor săi care o priveau de sub marginea glugii.

— Cred că da, răspunse.

— Chani m-a dus să-mi arate... Zice că trebuie să asist şi să-mi dau... asentimentul la cîntărirea apei.

Jessica se uită la Chani.

— Ai noştri recuperează apa lui Jamis, spuse fata. Filtrele dădeau vocii ei o rezonanţă nazală. Aşa-i legea. Carnea este a omului, dar apa sa aparţine tribului... Cu o singură excepţie: duelul.

— Ei spun că apa-i a mea, interveni Paul.

Jessica se întrebă de ce devine deodată atentă, precaută.

— După un duel, apa celui învins îi revine învingătorului, explică Chani. Pentru că lupta se duce la loc deschis, fără distrai, învingătorul are dreptul să-şi recapete apa pe care a pierdut-o în timpul luptei.

— N-am nevoie de apa lui, mormăi Paul.

I se părea că face parte dintr-o mulţime de imagini care se mişcau concomitent şi fragmentat, într-un chip cu totul deconcertant pentru ochiul interior. Nu era sigur ce anume ar fi trebuit să facă, dar ştia limpede un singur lucru: că nu voia apa distilată din carnea lui Jamis.

— Dar este... apă, spuse Chani.

Pe Jessica o surprinse felul în care pronunţase cuvîntul "a*pă.*" Ce încărcătură de semnificaţie în două silabe! Îi veni în gînd una din axiomele Bene Gesserit: *Supravieţuirea este aptitudinea de a înota în ape necunoscute."* Apoi gîndi: *Şi Paul, şi eu va trebui să descoperim curenţii şi particularităţile acestor ape necunoscute... dacă vrem să supravieţuim.*

— Ai să accepţi apa, rosti ea.

Îşi recunoscu tonul vocii. Acelaşi ton îl folosise odată faţă de Leto, cerîndu-i să accepte o sumă mare de bani oferită drept ajutor pentru o investiţie riscantă —

fiindcă pentru Casa Atreides banii însemnau putere.

Pe Arrakis apa însemna bani. În ceea ce o privea, lucrul acesta era cît se poate de limpede.

Paul nu răspunse. Ştiu că va face aşa cum îi poruncise ea — nu pentru că îi poruncise, ci pentru că tonul vocii ei îl determinase să-şi reconsidere hotărîrea. Refuzînd apa, ar fi încălcat o practică fremenă general acceptată.

Îşi aduse aminte atunci de cuvintele din Kalima 467, pe care le citise în Biblia C.P. şi spuse:

— Din apă ia naştere orice formă de viaţă.

Jessica îl privi lung. *De unde ştie citatul?* se întrebă. *N-a studiat încă Misterele.*

— Aşa este, încuviinţă Chani. Giudichar mantene: e scris în Shah-Nama că apa a fost creaţia cea dintîi.

Fără nici un motiv explicabil (şi asta o nelinişti mai mult decît senzaţia propriu-zisă), Jessica se înfioră. Îşi întoarse faţa ca să-şi ascundă tulburarea şi exact în clipa aceea văzu apusul. O urgie sălbatică de culori împroşcă cerul, apoi soarele dispăru în spatele orizontului.

— E timpul!

Vocea care răsunase sub bolta grotei era a lui Stilgar.

— Arma lui Jamis a fost ucisă. Pe Jamis l-a chemat acum la El, Shai-hulud, cel care a sorocit fazele celor două luni ca să descrească şi să devină în cele din urmă chircite şi uscate ca nişte rămurele veştede. Vocea lui Stilgar coborî: Aşa este şi Jamis acum.

În cavernă se aşternu tăcerea.

Jessica îl văzu pe Stilgar mişcîndu-se ca o umbră cenuşie, ca o fantomă plutind în interiorul întunecat al peşterii. Privi peste umăr, către bazin. Simţi brusc răcoarea care pătrundea de afară.

— Prietenii lui Jamis să se apropie, rosti Stilgar.

Cîţiva oameni trecură în spatele Jessicăi, acoperiră cu o draperie gaura din stîncă. În fundul grotei, sub tavan, se aprinse un licuriglob. Lumina sa galbenă dădu la iveală o revărsare înceată de siluete. Jessica ascultă foşnetul mantiilor.

Chani făcu un pas înainte, de parcă lumina ar fi atras-o.

Jessica îşi apropie repede buzele de urechea lui Paul, îi şopti în codul familiei:

— Ia-te după ei... Fă ce fac ei. Nu va fi decît o ceremonie funebră, menită să împace spiritul lui Jamis.

Va fi mai mult decît atît, gîndi Paul. Şi simţi un fel de strîngere de inimă, o senzaţie ciudată — ca şi cum ar fi încercat să prindă şi să imobilizeze ceva aflat în mişcare.

Chani se strecură lîngă Jessica, o prinse de mînă.

— Vino, Sayyadina. Noi trebuie să stăm în altă parte.

Paul le privi cum dispar amîndouă în umbră, lăsîndu-l singur. Se simţi părăsit, abandonat.

Oamenii care fixaseră draperia îl încadrară.

— Să mergem, Usul.

Se lăsă condus, împins în cercul de oameni ce se formase în jurul lui Stilgar. Stilgar stătea în picioare sub licuriglob, iar lîngă el, pe pardoseală, se afla o formă cu contururi neregulate, acoperită cu o mantie.

La un semn al lui Stilgar, oamenii se ghemuiră pe vine, într-un singur foşnet de mantii. Paul îi imită, privindu-l ţintă pe Stilgar. Din cauza globului de deasupra, ochii fremenului păreau două găuri negre; la gît, colierul distraiului arunca reflexe verzi de lumină. Paul îşi strămută atenţia la maldărul acoperit de la picioarele lui Stilgar, recunoscu sub mantie conturul mînerului unui baliset.

— Spiritul părăseşte apa trupului cînd răsare prima lună, psalmodie Stilgar. Aşa e scris. Cînd vom vedea, la noapte, că răsare prima lună, pe cine o să cheme ea?

— Pe Jamis, răspunse în cor ceata.

Stilgar se răsuci de jur-împrejur pe un singur călcîi, trecînd în revistă cercul de chipuri care-l priveau. Apoi rosti grav:

— I-am fost prieten lui Jamis. Cînd avionul-şoim s-a năpustit asupra noastră la Gaura-din-Stîncă, Jamis m-a tras la adăpost.

Se aplecă spre grămada de lîngă el, ridică mantia.

— Ca prieten al lui Jamis, iau această mantie — dreptul conducătorului.

Îşi puse mantia pe umeri, se îndepărtă.

Şi Paul vazuse ce ascunsese mantia: luciul palid şi cenuşiu al unui distrai, o litrugenă ruginită, o carte mică depusă într-o batistă, mînerul fără lamă al unui cristai, o teacă goală, o raniţă împăturită, un paracompas, un distrans, un toboşar, mai multe cîrlige metalice cît pumnul, ceva ce arăta ca o grămăjoară de pietricele strînse într-o bucată de pînză, un mănunchi de pene... şi, rezemat de raniţa împăturită, un baliset.

Jamis cînta la baliset, gîndi Paul. Instrumentul îi aminti de Gurney Halleck şi de tot ce pierduse. Memoria lui Paul, memoria viitorului la timpul trecut, înregistrase unele linii aleatorii care ar fi putut duce la o reîntîlnire cu Halleck, dar acestea erau puţine şi neclare. Gîndul îl tulbură. Factorul de incertitudine îi răscoli din nou sufletul. *Oare asta înseamnă că ceva din ceea ce voi face... din ceea ce AŞ PUTEA face, l-ar putea distruge pe Gurney... sau l-ar putea readuce la viaţă... sau...?*

Înghiţi, îşi scutură capul.

Stilgar se aplecă din nou.

— Pentru femeia lui Jamis şi pentru străji, rosti.

Pietricelele şi cărticica dispărură în interiorul mantiei sale.

— Dreptul conducătorului, intonă ceata.

— Marcatorul serviciului de cafea al lui Jamis, spuse Stilgar şi luă din grămadă un disc plat de metal verde. Acesta i se va da lui Usul, cu ceremonialul cuvenit, cînd vom ajunge în sietch.

— Dreptul conducătorului, intonă ceata.

În sfirşit, Stilgar se ridică, ţinînd în mînă mînerul cristaiului.

— Pentru Cîmpia Funebră, spuse.

— Pentru Cîmpia Funebră, repetară într-un glas fremenii.

Jessica, aflată în mijlocul cetei, de partea cealaltă a locului în care stătea Paul, dădu din cap, recunoscînd originea ancestrală a ritualului şi gîndi: *Îngemănarea dintre ignoranţă şi cunoaştere... dintre sălbăticie şi cultură... Totul începe de la demnitatea cu care ne tratăm morţii.* Se uită la Paul, întrebîndu-se: *Oare va înţelege? Va şti ce să facă?*

— Noi sîntem prietenii lui Jamis, reluă Stilgar. Noi nu ne jelim mortul ca o adunătură de netrebnici.

Un om cu barbă sură, aflat în stînga lui Paul, se ridică în picioare.

— I-am fost prieten lui Jamis, zise el. Se apropie de grămadă, luă distransul. Cînd am fost asediaţi la Două Păsări şi am rămas fără apă, Jamis mi-a dat de la el.

Omul se întoarse la locul lui.

Oare se aşteaptă să spun că i-am fost şi eu prieten lui Jamis? se întrebă Paul. *Oare se aşteaptă să-mi aleg şi eu un obiect din grămadă?* Văzu feţe întorcîndu-se către el, ocolindu-i privirea. *Da, asta aşteaptă!*

În faţa lui Paul, un bărbat se ridică, se apropie de

grămadă şi luă paracompasul.

— I-am fost prieten lui Jamis, spuse omul. Cînd ne-au surprins patrulele la Cotul Stîncii şi am fost ranit, Jamis i-a atras după el pe vrăjmaşi şi răniţii au putut fi salvaţi.

Omul se ridică şi se duse la locul său.

Din nou, Paul văzu feţe întorcîndu-se către el, văzu aşteptarea întipărită pe chipuri, îşi lăsă ochii în jos. Cineva îl înghionti de la spate, şopti:

— Vrei să atragi nenorocirea asupra noastră?

Cum să spun că i-am fost prieten? gîndi Paul.

O altă siluetă se desprinse din mulţime şi cînd chipul umbrit de glugă ajunse sub glob, Paul o recunoscu pe mama sa. Jessica se aplecă deasupra grămezii, luă batista.

— I-am fost prietenă lui Jamis, zise ea. Cînd spiritul spiritelor din el a înţeles că adevărul trebuie dat la iveală, s-a retras şi a salvat viaţa fiului meu.

Jessica se întoarse la locul ei.

Iar Paul îşi aminti de dispreţul din vocea mamei sale, cînd îi vorbise imediat după luptă. *"Cum te simţi în postură de ucigaş'?*

Şi văzu iarăşi chipurile întorcîndu-se către el, simţi mînia şi teama oamenilor. În clipa aceea, îi fulgeră în minte un pasaj din bobina despre "Cultul morţilor" pe care i-o proiectase odată mama sa. Se hotărî brusc.

Încet, se ridică în picioare.

Un suspin făcu înconjurul cetei.

Păşind în mijlocul cercului, lui Paul i se păru că *sinele* său se împuţinase. I se păru că pierduse o bucăţică din el însuşi şi că acum încerca să şi-o regăsească. Se aplecă deasupra grămezii de lucruri, luă balisetul. O strună vibră uşor, lovind unul din obiectele de pe jos.

— I-am fost prieten lui Jamis, şopti Paul.

Simţi lacrimi arzîndu-i ochii, făcu un efort ca să-şi adauge tărie în glas.

— Jamis m-a învăţat... că... dacă ucizi... trebuie să plăteşti. Regret că n-am avut timp să-l cunosc mai bine.

Cu pleoapele strînse, cu paşi nesiguri, se întoarse orbeşte la locul său, se ghemui pe pardoseală. Umerii i se încovoiară.

O voce şopti:

— Varsă lacrimi!

Un murmur trecu din gură în gură:

— Usul dă umezeală mortului!

Paul simţi degetele care îi pipăiau înfrigurate obrajii, auzi şoaptele de veneraţie.

Ascultînd murmurul fremenilor, Jessica înţelese gravitatea acestei experienţe, înţelese ce inhibiţii cumplite existau aici pentru plîns, pentru lacrimi. Se concentră asupra cuvintelor: *"Dă umezeală mortului"'.* Lacrimi-ofrandă adusă lumii umbrelor... Fără îndoială că pentru fremeni lacrimile erau sacre.

Nimic din ceea ce văzuse pînă atunci pe planeta aceasta nu îi oferise o imagine atît de zguduitoare despre suprema valoare a apei. Nici vînzătorii de apă, nici pielea uscată a băştinaşilor, nici distraiele sau cerinţele aspre ale disciplinei apei. Acum ştia că apa era aici cea mai preţioasă formă a materiei — era viaţa însăşi... învăluind totul în simbol şi ritual.

Apa.

— I-am atins obrazul, şopti cineva. Am simţit darul.

La început, degetele care îi pipăiau faţa îl înspăimîntară pe Paul. Îşi încleştă degetele pe griful rece al balisetului, simţi coardele muşcîndu-i palma. Apoi văzu ca prin ceaţă chipurile din spatele mîinilor întinse — ochii mari, fascinaţi.

Mîinile se retraseră. Ceremonia fu reluată. În jurul lui Paul însă, se crease un mic spaţiu liber, o aură subtilă — fremenii se trăseseră la o parte în semn de respect.

Ceremonia se încheie cu o melopee surdă:

"Luna plină te cheamă la ea...
Pe Shai-hulud îl vei vedea;
Noapte roşie, cer mohorît,
Moarte cruntă te-a doborît.
Lunii pline ne-om ruga...

Luna ne va ajuta;
Ce căutăm va fi găsit
În ţinutul pustiit."

La picioarele lui Stilgar apăruse un burduf umflat. Stilgar se lăsă pe vine, îşi lipi palmele de el. Cineva se apropie, se ghemui alături de Stilgar şi Paul. Recunoscu sub umbra glugii chipul lui Chani.

— Jamis a dus treizeci şi trei de litri, şapte drahme şi trei secunde treizeci din apa tribului, spuse Chani. Binecuvîntez această apă în prezenţa Sayyadinei. Ekkeri-akairi, aceasta este apa, fillissin-follasy, lui Paul-Muad'Dib! Kivi a-kavi, care nu va mai fi niciodată, nakalas! Nakelas! măsurată şi numărată, ukair-an! de bătăile inimii jan-jan-jan prietenului nostru... Jamis.

— Bi-lal kaifa, psalmodie ceata.

În liniştea apăsătoare care se lăsă brusc, Chani se întoarse, se uită lung la Paul. Apoi spuse:

— Ce-i în mine flacără, fie în tine cărbuni. Ce-i în mine rouă, fie în tine apă.

— Bi-lal kaifa, intonă ceata.

— Lui Paul-Muad'Dib îi revine apa aceasta, rosti Chani. S-o păstreze pentru trib şi să aibă grijă să n-o irosească zadarnic. Să fie generos cu ea la vreme de restrişte. Iar cînd va veni timpul, s-o dea mai departe, pentru binele tribului.

— Bi-lal kaifa, glăsuiră oamenii.

Trebuie să accept apa, gîndi Paul. Încet, se ridică, veni lîngă Chani. Stilgar se dădu înapoi ca să-i facă loc, îi luă cu blîndeţe balisetul din mînă.

— Îngenunchează, spuse Chani.

Paul se lăsă în genunchi.

Ea îi călăuzi mîinile către burduful cu apă, îi apăsă palmele pe suprafaţa elastică.

— Ţie îţi încredinţează tribul apa aceasta, rosti ea. Jamis a părăsit-o. Ia-o în pace.

Apoi se ridică în picioare, trăgîndu-l pe Paul după ea.

Stilgar îi înapoie balisetul, întinse spre el cealaltă mînă, cu palma deschisă. În palmă se aflau nişte inele mici de metal. Paul le văzu scînteind în lumina palidă a licuriglobului, observă că erau de mărimi diferite.

Chani luă inelul cel mai mare, îl ridică într-un deget.

— Treizeci de litri, spuse. Unul după altul, le ridică şi pe celelalte, arătîndu-i-le lui Paul, numărînd: Doi litri; un litru; şapte acvaverigi a cîte o drahmă fiecare; o acvaverigă de trei secunde de drahmă treizeci. Cu totul — treizeci şi trei de litri, şapte drahme şi trei secunde treizeci.

Ţinu degetul încărcat cu inele în faţa lui Paul,

— Le primeşti? întrebă Stilgar.

Paul înghiţi cu greutate, dădu din cap.

— Da.

— O să te învăţ mai tîrziu, spuse Chani, cum să le înfăşori într-o batistă ca să nu zăngăne şi să nu te trădeze cînd mergi.

Îi întinse inelele.

— N-ai vrea... să mi le păstrezi tu? întrebă Paul.

Chani se uită surprinsă la Stilgar.

Acesta zîmbi, spuse:

— Paul-Muad'Dib, Usul, nu cunoaşte încă obiceiurile noastre, Chani. Păstrează-i acvaverigile, fără nici o obligaţie pînă ce vei avea timp să-i arăţi cum să le poarte.

Fata dădu din cap, scoase de sub mantie o fîşie de pînză, o trecu prin interiorul inelelor răsucind-o cu o mişcare complicată pe deasupra şi pe dedesubt, şovăi, apoi vîrî pacheţelul în cingătoare.

Cred c-am făcut o gafă, gîndi Paul. Simţea

amuzamentul reţinut al oamenilor din jur, aerul lor vag ironic şi mintea sa făcu brusc legătura cu memoria preştientă: *oferirea de acvaverigi unei femei — ritual de curtare.*

— Acvarii, rosti cu glas puternic Stilgar.

În foşnet de mantii, ceata se ridică. Doi oameni ieşiră în faţă, ridicară burduful cu apă. Stilgar luă licuriglobul, porni cu el spre fundul cavernei.

Paul se simţi împins dinapoi în spatele lui Chani. Privi strălucirea lăptoasă a luminii sub tavanul de piatră, dansul umbrelor pe pereţi. Şi simţi înfrigurarea subită care pusese stăpînire pe fremeni, freamătul de nerăbdare al oamenilor.

Jessica trasă de mîini grăbite către marginea grupului, înconjurată şi îngrămădită de trupuri agitate, îşi înăbuşi un fior de panică. Recunoscuse părţi din ritual, identificase frînturile de chakobsa şi de bhotani-jib ale formulelor mistice. Ştia ce violenţă năprasnică ar fi putut să erupă dintr-o asemenea procesiune, aparent paşnică şi naivă.

Jan-jan-jan, gîndi ea. *Hai-hai-hai!*

Ca un joc de copii ce-şi pierduse orice inhibiţii între adulţi.

Stilgar se opri în faţa unui perete de piatră galbenă. Apăsă pe o protuberanţă şi peretele se trase fără zgomot la o parte; descoperind o fisură cu contururi neregulate. Stilgar intră primul şi ceilalţi îl urmară, păşind pe lîngă un grilaj întunecat, cu alveole în formă de fagure. Paul simţi o adiere de aer rece.

Se uită mirat la Chani, o trase de mînecă.

— Aerul de aici pare umed, spuse el.

— Sssst, şuşoti ea.

Dar cineva din spatele lor zise:

— În noaptea asta, capcana-i plină de umezeală,

înseamnă că Jamis e mulţumit.

Jessica trecu prin uşa secretă, o auzi închizîndu-se în spatele ultimilor oameni. Observă că fremenii îşi încetineau mersul cînd treceau pe lîngă grilajul cu alveole de fagure, simţi umiditatea aerului cînd ajunce în dreptul lui.

O *capcană de vînt!* gîndi. *Au instalat o capcană de vînt camuflată la suprafaţă, ca să tragă aerul în interiorul rece al stîncilor şi să obţină umezeală prin condensare.*

Trecură de încă o uşă de piatră, cu grilaj asemănător deasupra, şi uşa aceasta se închise în spatele lor. Şi Paul, şi Jessica simţiră cît se poate de limpede curentul de aer umed care venea de deasupra.

Paul văzu licuriglobul din mîna lui Stilgar dispărînd brusc sub nivelul capetelor din faţa lui. În clipa următoare, simţi sub tălpi treptele unei scări care cotea spre stînga. Raze lungi de lumină poleiră şirul de glugi, care cobora în spirală.

Jessica sesiză încordarea crescîndă a oamenilor din jurul ei, apăsarea unei muţenii a cărei încărcătură îi scrijeli nervii.

Treptele se terminară şi ceata se strecură pe sub pragul scund al unei a treia uşi. Lumina licuriglobului fu înghiţită de o grotă uriaşă, cu tavanul înalt şi boltit.

Paul simţi mîna lui Chani apucîndu-l de braţ, auzi un clipocit slab în aerul rece, percepu încremenirea desăvîrşită a mulţimii de fremeni în prezenţa solemnă a apei. Ca într-o catedrală.

Am văzut locul acesta în vis, îşi aminti el.

Gîndul i se păru liniştitor, dar în acelaşi timp zadarnic. Undeva, în faţă, pe calea aceasta, hoardele fanatice însîngerau universul, în numele lui. Steagul verde şi negru al Atreizilor devenea un simbol al terorii.

Legiuni turbate se năpusteau la atac urlîndu-şi strigătul de luptă: "Muad'Dib!"

Nu trebuie să se întîmple lucrul acesta, gîndi. *Nu pot îngădui să se întîmple.*

Dar simţea limpede forţa conştiinţei de rasă din el, propriul său ţel cumplit... şi înţelese că flagelul nu putea fi înlăturat cu uşurinţă, că lua proporţii cu fiecare clipă şi că devenea tot mai puternic. Chiar dacă el, Paul, ar fi murit în momentul acesta, lucrurile ar fi mers mai departe, pe acelaşi făgaş, prin mama sa şi prin sora lui care încă nu se născuse. Un singur lucru ar fi putut pune stavilă iureşului: moartea tuturor celor ce se aflau acum, aici — inclusiv moartea lui şi a mamei sale.

Paul privi în jur, văzu ceata fremenilor răspîndindu-se în linie dreaptă. Oamenii îl împinseră înainte, către o baricadă scundă, cioplită în roca nativă a grotei. Dincolo de baricadă, la lumina globului lui Stilgar, Paul dădu cu ochii pe suprafaţa nemişcată, întunecată, a unui bazin plin cu apă. Bazinul se prelungea în umbră — adînc, negru. Peretele opus era abia desluşit, la vreo sută de metri distanţă.

Jessica îşi simţi pielea uscată şi întinsă, de pe obraji şi de pe frunte, destinzîndu-se la contactul cu aerul umed. Bazinul era adînc. Îi simţea adîncimea. Reuşi să reziste dorinţei de a se apropia şi de a-şi cufunda mîinile în apă.

Auzi un clipocit în stînga. Privi către capătul şirului de oameni, îi văzu pe Stilgar şi pe Paul unul lîngă altul, iar în faţa lor pe cei doi acvari golindu-şi povara în bazin, printr-un debitmetru. Aparatul de măsură părea un ochi rotund, cenuşiu, fixat pe marginea bazinului. Urmări mişcarea contorului luminiscent pe măsură ce apa trecea prin aparat, îl văzu oprindu-se la treizeci şi

trei de litri, şapte drahme şi trei secunde treizeci.

Uimitoare precizie, gîndi ea. Observă că pîlnia debitmetrului rămăsese uscată după trecerea apei. Apa se scursese pe pereţii pîlniei fără să facă priză. Şi, în această simplă observaţie, descoperi un alt indiciu tulburător în legătură cu tehnologia fremenilor: erau perfecţionişti.

Brusc, Jessica porni de-a lungul baricadei, către locul în care se afla Stilgar şi oamenii îi făcură loc, dîndu-se respectuoşi la o parte. Se opri în faţa lui Stilgar, se uită la Paul şi îi remarcă privirea absentă, dar în clipa aceea enigma imensului rezervor de apă o preocupa mai mult ca orice.

Stilgar o privi lung.

— Adesea unii dintre noi au dus lipsă de apă, spuse deodată. Dar nu s-au atins nicicînd de apa de aici. Poate n-o să mă crezi.

— Te cred, rosti ea.

El arătă spre bazin.

— Avem aici peste treizeci şi opt de milioane de decalitri. Apa-i împrejmuită cu ziduri de netrecut pentru făuritorii cei mici, bine ascunsă, bine adăpostită.

— O comoară.

Stilgar ridică globul, o privi drept în ochi.

— E mai mult decît o comoară. Avem mii de asemenea ascunzişuri. Doar cîţiva dintre noi le cunosc pe toate. Îşi înclină capul într-o parte şi globul îi proiectă, pe chip şi pe barbă, pete galbene şi negre de lumină şi întuneric. Auzi?

Ascultară cu toţii.

Picurul apei precipitate de capcana de vînt umplu cu prezenţa sa grota. Jessica observă că toată ceata asculta cu smerenie. Numai Paul părea insensibil la

sunet, absent.

Pentru Paul sunetul era ca un tic-tac al timpului care trecea. Avea senzaţia că timpul se scurge prin el, că nu va mai prinde niciodată din urmă aceste clipe. Simţea că trebuie să ia o hotărîre, dar nu era capabil să facă nici o mişcare.

— S-a calculat cîtă apă ne trebuie, murmură Stilgar. Cînd o vom avea, vom schimba faţa Arrakisului.

Ceata răspunse cu o singură şoaptă:

— Bi-lal kaifa.

— Vom ţintui dunele sub un covor de iarbă, continuă Stilgar cu o voce din ce în ce mai puternică. Vom încătuşa apa în sol, cu arbori şi subarboret.

— Bi-lal kaifa, psalmodie ceata.

— Cu fiecare an care trece, calota polară se va retrage.

— Bi-lal kaifa.

— Vom face din Arrakis o patrie primitoare... Cu lentile de topire a gheţurilor la poli, cu lacuri în zonele temperate. Vom păstra pentru făuritor şi pentru mirodenia sa doar centrul deşertului.

— Bi-lal kaifa.

— Şi nimeni n-o să mai jinduiască, niciodată, după apă. Omul îşi va lua singur apă din fintîni, din iazuri, din lacuri, din canale. Apa va curge prin quanaturi şi va hrăni plantele noastre. Apa va fi a tuturor. Oamenii nu vor trebui decît să-şi întindă mîna ca să ia apă.

— Bi-lal kaifa.

Jessica detectă rezonanţa rituală, religioasă, a cuvintelor, simţi propria ei reacţie instinctivă de veneraţie. *Oamenii aceştia s-au aliat cu viitorul,* gîndi. *Sînt hotărîţi să escaladeze un munte. Visul unui om de ştiinţă... Şi aceşti oameni simpli, ţăranii aceştia, vor să-i dea viaţă.*

Se gîndi la Liet-Kynes, ecologul planetar imperial care se transformase în băştinaş — şi o cuprinse mirarea. Visul acesta era genul de ideal care pune stăpînire pe sufletul omului şi Jessica îşi dădea seama că Liet-Kynes îl declanşase în mod deliberat. Un ideal pentru care oamenii sînt în stare să-şi dea viaţa. Şi acesta era unul din elementele esenţiale de care simţea că avea nevoie fiul ei: oameni cu un ideal. Unor asemenea oameni li se putea insufla uşor înflăcărare şi fanatism. Asemenea oameni puteau fi transformaţi într-o sabie cu care Paul să-şi recucerească locul ce i se cuvenea.

— Să mergem acum, spuse Stilgar. Vom aştepta să răsară prima lună. După ce Jamis va fi pornit la drum, vom porni şi noi către casă.

Murmurînd dezamăgiţi, oamenii făcură calea întoarsă de-a lungul bazinului, urmîndu-l pe Stilgar.

Iar Paul, păşind în spatele lui Chani, avu sentimentul că un moment vital trecuse pe lîngă el, că pierduse ocazia unei decizii esenţiale şi că era prizonier în capcana propriului său mit. Ştia că mai văzuse locul acesta, că mai trăise odată episodul acesta într-o fulgerare de vis preştient, pe îndepărtatul Caladan. Dar acum se iviseră elemente noi, necunoscute pînă atunci. Constată din nou, cu uimire, cît de limitat era darul său. I se păru că era purtat de valul timpului, uneori în mijlocul lui, alteori pe creasta lui... şi că pretutindeni, în jurul său, alte valuri se înălţau şi coborau, cînd arătînd, cînd ascunzînd ceea ce duceau ele.

Şi peste tot, peste toate, în faţă, continua să se profileze ameninţătoare umbra neîndurătorului jihad — violenţa, măcelul. Era un promontoriu deasupra valurilor.

Ceata trecu de ultima uşă, reveni în peştera de la intrare. Uşa fu etanşată. Lumina se stinse şi fremenii desprinseră draperiile de pe deschiderile cavernei, dînd la iveală noaptea şi stelele care apăruseră deasupra deşertului.

Jessica se apropie de pervazul din peretele grotei, îşi ridică ochii spre stele. Erau limpezi, apropiate. Ascultă agitaţia oamenilor din spatele ei, auzi sunetele unui baliset pe care îl acorda cineva, apoi vocea lui Paul îngînînd notele acordajului. Nu-i plăcu tristeţea pe care o percepu în tonul fiului ei.

Din întunericul peşterii, răzbătu glasul lui Chani:

— Povesteşte-mi despre apele de pe lumea ta de baştină, Paul-Muad'Dib.

Şi Paul:

— Altă dată, Chani. Îţi promit.

Cîtă tristeţe!

— E un baliset bun, spuse Cfaani,

— Aşa e, încuviinţă Paul. Crezi că pe Jamis îl supără că-i folosesc balisetul?

Vorbeşte de mort la prezent, gîndi Jessica. Implicaţiile o tulburară.

Un glas de bărbat răspunse întrebării lui Paul:

— Jamis îndrăgea muzica. L-am auzit adesea cîntînd.

— Atunci, cîntă-mi ceva, Usul, se rugă Chani. Cîntă-mi un cîntec de-al tău.

Cîtă fermitate în vocea unei copile, se miră Jessica. *Trebuie să-l pun în gardă pe Paul cu privire la femeile lor. Şi încă iute!*

— Am să-ţi cînt un cîntec pe care l-a compus un prieten de-al meu, zise Paul. Gurney... Nu cred că mai trăieşte. L-a intitulat "Cîntec de seară".

Fremenii amuţiră. Glasul plăcut, de tenor, al lui Paul, se înălţă acompaniat de sunetele vibrante ale

balisetului:

"Văd jarul în ceas de amurg...
Astrul de aur apune.
Parfumuri, simţuri nebune
Trezesc amintiri..."

Jessica simţi muzica versurilor în piept — păgînă, încărcată de sunete care o făcură să-şi simtă brusc şi intens propriul trup, dorinţele lui. Ascultă mută, încordată.

"Recviem al nopţii cu perle-ncrustată...
Doar pentru noi!
Ochii ţi s-au aprins dintr-o dată...
Numai noi doi!
Cununi de flori — Inimile noastre...
Petale de flori — Dorinţele noastre."

Şi Jessica ascultă vibraţia surdă din tăcerea care urmă ultimei note. *De ce i-a cintat fiul meu un cîntec de dragoste copilei acesteia?* se întrebă. O cuprinse deodată spaima. I se păru că viaţa se scurge năvalnic pe lîngă ea şi că nu poate s-o ţină în loc. *De ce-a ales cîntecul ăsta?* se întrebă. *Uneori instinctele nu se înşeală. Pentru ce a făcut asta ?*

Paul rămase nemişcat, mut. În întuneric. Un singur gînd, cumplit, îi copleşea mintea: *Mama mea îmi este vrăjmaşă. Mi-e vrăjmaşă fără să ştie. Ea este aducătoarea jihadului. Ea m-a născut; ea m-a crescut şi m-a educat. Ea este duşmanul meu.*

Noţiunea de progres acţionează ca un mecanism de protecţie, pentru a ne apăra de teroarea viitorului.

Fragment din **Pildele lui Muad'Dib** *de prinţesa Irulan.*

Cu ocazia celei de-a şaptesprezecea aniversări a zilei sale de naştere, Feyd-Rautha Harkonnen îşi propusese să-şi ucidă cel de-al o sutălea sclav gladiator, în cadrul tradiţionalelor jocuri familiale. Evenimentul era marcat şi de vizita pe Giedi Prim, patria Harkonnenilor, a doi observatori de la Curtea Imperială — Contele Fenring şi Doamna sa — cărora li se adresase invitaţia de a urmări lupta, din loja aurită, rezervată membrilor marcanţi ai familiei şi dominînd vasta arenă triunghiulară.

Pentru a cinsti ziua de naştere a na-Baronului şi pentru a reaminti tuturor Harkonnenilor şi supuşilor lor că Feyd-Rautha devenise moştenitor-desemnat, pe Giedi Prim era sărbătoare. Bătrînul baron decretase zi de odihnă de la un meridian la altul, iar la Harko, oraşul natal al familiei, se depuseseră toate eforturile pentru a se crea iluzia de festivitate: pe clădiri fluturau drapele, iar faţadele edificiilor care străjuiau Bulevardul Palatului fuseseră proaspăt vopsite.

Dar dincolo de artera principală, printre case, Contele Fenring şi Doamna Fenring observară mormanele de gunoaie, pereţii coşcoviţi care se oglindeau în băltoacele murdare de pe străzi, furişarea temătoare a oamenilor.

În palatul cu ziduri albastre al Baronului domnea o

ordine încărcată de teamă. Contele şi Doamna sa remarcară preţul plătit pentru păstrarea liniştii: străji peste tot şi arme, în al căror luciu aparte un ochi format desluşea cu uşurinţă patina folosirii frecvente. Pînă şi în punctele de trecere dintr-o aripă în alta a palatului existau posturi de control. Slugile îşi dădeau de gol instrucţia militară în mersul ţeapăn, în linia dreaptă a umerilor... în privirea vigilentă a ochilor care pîndeau şi iar pîndeau.

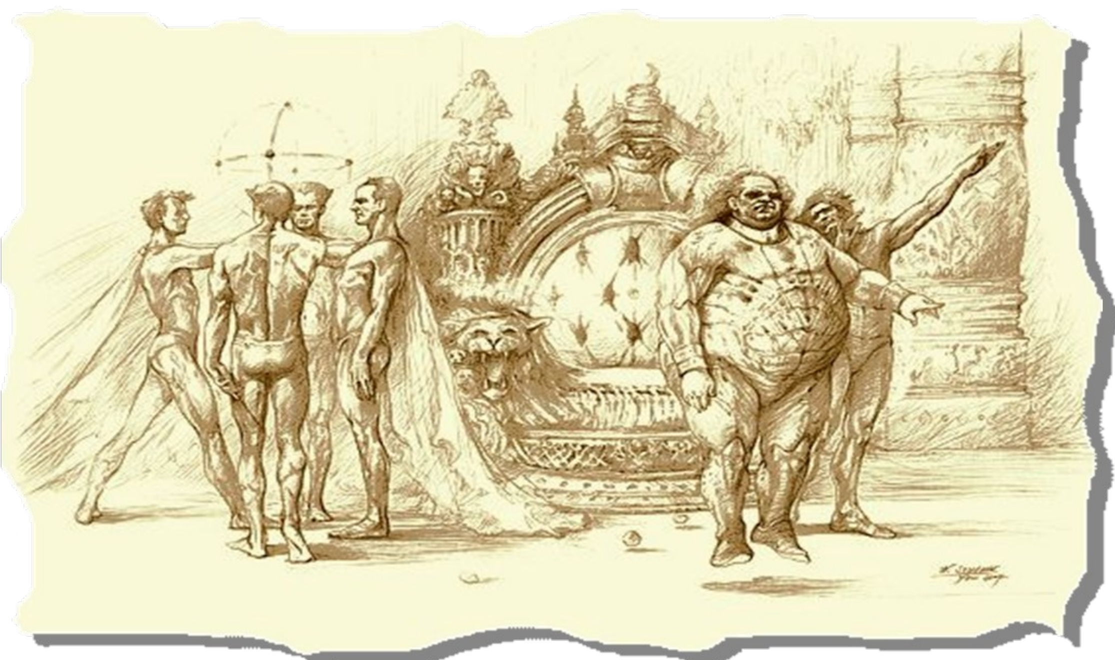
— Presiunea-i în urcare, îi şopti Contele soţiei sale, în codul lor secret. Baronul începe să simtă preţul real pe care a trebuit să-l plătească pentru a se descotorosi de Ducele Leto.

— Într-o zi o să-ţi povestesc legenda păsării fenix, spuse ea.

Se aflau în sala de recepţie a palatului, aşteptînd plecarea la jocuri. Nu era o sală mare — avea cam patruzeci de metri lungime pe vreo douăzeci lăţime — dar falşii stîlpi susţinătorii înălţaţi de-a lungul pereţilor laterali, coloanele groase la bază şi mai subţiri spre vîrf, precum şi tavanul uşor boltit, creau impresia unei încăperi spaţioase.

— A! exclamă Contele. Iată-l pe Baron!

Baronul Vladimir Harkonnen apăruse la capătul sălii, înaintînd cu mişcarea legănată-plutită imprimată de portanţa suspensiilor care-i cărau greutatea trupului. Carnea fălcilor îi tresălta în sus şi în jos, suspensiile i se unduiau sub mantia portocalie. În degetele mîinilor îi sclipeau inele, iar opafocurile prinse în materialul mantiei aruncau reflexe scînteietoare.

Alături de Baron păşea Feyd-Rautha. Părul său negru era coafat în cîrlionţi mărunţi, contrastînd nefiresc de vioi cu expresia posacă a ochilor. Purta o tunică neagră, mulată pe trup şi pantaloni strîmţi, uşor evazaţi la glezne. Picioarele mici îi erau încălţate în conduri cu talpă moale.

Observîndu-i ţinuta şi jocul muşchilor sub tunică, Doamna Fenring gîndi: *Iată unul care nu-şi va lăsa trupul pradă obezităţii.*

Baronul se opri în faţa soţilor Fenring, prinse cu un gest posesiv braţul lui Feyd-Rautha, spuse:

— Nepotul meu, na-Baronul Feyd-Rautha Harkonnen. Şi întorcîndu-şi faţa bucălată, de bebeluş, către Feyd-Rautha, adaugă: Contele şi Doamna Fenring, despre care ţi-am vorbit.

Feyd-Rautha îşi înclină capul, aşa cum cerea eticheta. O privi lung pe Doamna Fenring. Era blondă şi mlădioasă; trupul ei perfect era înveşmîntat într-o rochie lungă, dintr-un material simplu, fără nici o

podoabă. Doi ochi verzi-cenuşii îi susţineau privirea. Seninătatea şi calmul ei, caracteristici tipice Bene Gesserit, tulburară într-un mod straniu simţurile tînărului.

— Mmmmm-ăăă-hmmm, făcu Contele, examinîndu-l din cap pînă în picioare pe Feyd-Rautha. Un tînăr, ăăă... *dezgheţat,* ăăă... nu-i aşa, mmm, draga mea? Apoi, aruncîndu-i o privire Baronului: Şi zici, dragă Baroane, că i-ai vorbit despre noi acestui tînăr *dezgheţat?* Ce anume i-ai spus?

— I-am pomenit nepotului meu despre stima deosebită pe care vi-o poartă Împăratul, Conte Fenring, răspunse Baronul. Şi gîndi: *Uită-te bine la el, Feyd! Un ucigaş cu purtare de iepure — genul cel mai periculos!*

— O, da, fireşte! rosti Contele şi îi adresă doamnei sale un zîmbet.

Lui Feyd-Rautha i se păru că gesturile şi cuvintele Contelui erau aproape jignitoare. Se opreau exact în momentul în care ar fi devenit afronturi făţişe. Tînărul îl privi cu atenţie pe Conte: un bărbat scund, cu înfăţişare vulnerabilă. Un cap ca de nevăstuică, cu ochi rotunzi, mari şi negri. Păr cărunt la tîmple. Iar mişcările... Îşi mişca o mînă sau îşi întorcea capul într-o direcţie, apoi vorbea în altă direcţie. Era greu de urmărit.

— Mmmmm-ăăă-hmmm, n-ai ocazia să întîlneşti prea des asemenea... mmm... tineri dezgheţaţi, spuse Contele, vorbind cu umărul Baronului. Te... ăăă... felicit pentru, mmm, stilul perfect al... ăăă... moştenitorului dumitale. Crescut în lumina celui mai... ăăă... vîrstnic, ca să zic aşa.

— Sînt copleşit, rosti Baronul.

Făcu o plecăciune, dar Feyd-Rautha observă că privirea unchiului său dezminţea curtoazia gestului.

— Ironia, mmm… este dovada unei… ăăă… gîndiri profunde, comentă Contele.

Iar! gîndi Feyd-Rautha. *Poţi să juri că te insultă, dar n-ai nici un motiv ca să-i ceri satisfacţie.*

Ascultîndu-l pe conte, Feyd-Rautha avea senzaţia că-şi cufundă capul într-un terci… *mmmm-âăă-hmmm!* tînărul îşi strămută atenţia la Doamna Fenring.

— Cred că-i… ăăă… răpim din timp tînărului nostru, spuse ea. După cîte ştiu, astăzi va lupta în arenă.

Pe huriile haremului imperial, straşnică femeie! gîndi Feyd-Rautha. Spuse cu voce tare:

— Voi ucide astăzi în onoarea Domniei-Tale, Doamnă. Şi, cu permisiunea Domniei-Tale, voi pronunţa această dedicaţie în arenă.

Doamna Fenring îl privi cu seninătate, dar glasul ei şfichiui ca un bici cînd spuse:

— *Nu* îţi acord permisiunea.

— Feyd! hămăi Baronul. Şi gîndi: *Împieliţatul ăsta! Vrea ca fiara de Conte să-l provoace la duel?*

Dar Contele se mulţumi să surîdă şi să mormăie:

— Mmmmm-ăăă-hmmm.

— Cred că e într-adevar cazul să te pregateşti, Feyd, zise Baronul. Trebuie să fii odihnit. N-are rost să-ţi asumi riscuri prosteşti.

Feyd-Rautha se înclină, cu chipul negru de ciudă.

— Cum vrei, unchiule. Îl salută cu o mişcare a capului pe Contele Fenring: Domnule! Apoi pe soţia acestuia: Doamnă! Se întoarse şi părăsi cu paşi grăbiţi sala, abia învrednicind cu privirea grupul timid al Caselor Mici, de lîngă uşa înaltă cu două canaturi.

— E încă tînăr, suspină Baronul.

Iar Doamna Fenring gîndi: *Acesta să fie tînărul la care s-a referit Cucernica Maică? Aceasta să fie linia de sînge pe care trebuie s-o păstrăm?*

— Avem la dispoziţie mai mult de-o oră pînă să plecăm la arenă, spuse Baronul. Cred c-am putea profita de răgazul ăsta ca să stăm de vorbă, Conte Fenring. Îşi înclină capul masiv într-o parte. Au apărut o mulţime de lucruri noi.

Şi gîndi: *Iar acum să vedem cum se va descurca emisarul Împăratului, ca să-mi transmită ce i s-o fi poruncit să-mi transmită, fără să comită grosolănia de a aborda subiectul pe şleau.*

Contele se întoarse spre soţia sa:

— Mmmm-ăă-hmmm, vrei te rog, ăăă, să ne... mmm... scuzi, draga mea?

— Fiece zi, uneori fiece oră aduce schimbări, susură ea. Mmmmm.

Şi, adresîndu-i Baronului un zîmbet fermecător, se întoarse, porni cu spatele drept şi paşi măsuraţi către uşa mare de la capătul sălii.

Baronul se uită după ea. Îi văzu pe membrii Caselor Mici curmîndu-şi discuţiile la apropierea ei, urmărind-o din ochi. *Bene Gesserit!* gîndi el. *De-ar scăpa odată universul de ele!*

— Între cei doi pilaştri de colo e un con de tăcere, spuse. Putem discuta fără să ne temem că ne-ar putea auzi cineva.

Porni înainte, cu mersul său legănat, pătrunse în cîmpul insonorizat, simţi zgomotele din sală estompîndu-se brusc.

Contele se opri lîngă el şi amîndoi îşi întoarseră feţele la perete, ca să nu li se poată citi pe buze.

— Nu sîntem mulţumiţi de ordinul prin care le-ai cerut sardaukarilor să părăsească Arrakisul, spuse Contele.

Pe şleau! gîndi Baronul.

— Sardaukarii nu mai puteau să rămînă, întrucît ar fi

trezit *altora* bănuieli în legătură cu ajutorul pe care mi l-a acordat Împăratul, răspunse el.

— Dar nepotul dumitale, Rabban, nu pare să acţioneze cu destulă fermitate în vederea soluţionării problemei fremenilor.

— Ce vrea mai mult Împăratul? Pe Arrakis n-a mai rămas decît o mînă de fremeni. Deşertul sudic este nelocuibil. Deşertul nordic e controlat de patrulele noastre.

— Cine spune că deşertul sudic e nelocuibil?

— Planetologul vostru, dragă Conte.

— Doctorul Kynes a murit.

— Ah, da... din nefericire.

— Dispunem de un raport de survol din regiunile sudice, spuse contele. Raportul indică prezenţa vieţii vegetale.

— Va să zică, pînă la urmă Ghilda a acceptat totuşi efectuarea unor observaţii din spatiu.

— Ştii bine că nu, Baroane. Ştii bine că Împăratul nu are nici o posibilitate legală să ţină sub observaţie Arrakisul.

— Iar *eu* nu-mi pot permite luxul ăsta. Atunci cine a survolat regiunile sudice?

— Un... contrabandist.

— V-a minţit, Conte, spuse Baronul. Dacă oamenii lui Rabban nu pot naviga deasupra zonelor sudice, n-o pot face nici traficanţii. Doar ştii şi dumneata ce-i acolo: furtuni de nisip, paraziţi şi-aşa mai departe. Comunicaţiile radio sînt aproape imposibile. Balizele de navigaţie sînt distruse înainte de a apuca să fie instalate ca lumea.

— Vom discuta despre feluriţi paraziţi altă dată, replică sec Contele.

Aha! gîndi Baronul.

— A dibuit cineva vreo greşeală în rapoartele mele? întrebă.

— Dacă te duce gîndul la greşeli, nu văd cum ai mai putea să-ţi pledezi cauza, observă Contele.

Încearcă în mod deliberat să mă înfurie, gîndi Baronul. Respiră adînc de două ori, ca să se calmeze. Îşi simţi mirosul transpiraţiei. Sub mantie, harnaşamentul suspensiilor începu deodată să-i provoace o mîncărime supărătoare.

— Nu cred că Împăratul e nemulţumit de felul în care şi-au găsit moartea concubina şi fiul Ducelui, spuse el. Au încercat să fugă spre centrul deşertului. Era furtună.

— Mda, au avut loc o serie de accidente convenabile.

— Nu-mi place tonul cu care spui asta, Conte.

— Una-i mînia, zise Fenring, şi alta-i violenţa. Dă-mi voie să te previn: dacă mi se va întîmpla vreun accident nefericit aici, pe Giedi Prim, toate Casele Mari vor afla ce-ai făcut pe Arrakis. De altfel, se bănuieşte de mult ce metode foloseşti în afaceri.

— Singura afacere mai recentă de care mi-aduc aminte, ripostă Baronul, este transportul mai multor legiuni de sardaukari pe Arrakis.

— Nu cumva îţi închipui că l-ai putea şantaja pe Împărat?

— Nici nu-mi trece prin cap! Contele zîmbi.

— S-ar găsi destui comandanţi sardaukari care să declare că au acţionat fără ordin, fiindcă doreau să le vină de hac păduchioşilor voştri de fremeni.

— Dar s-ar găsi şi destui care să pună la îndoială o asemenea declaraţie, i-o întoarse Baronul, deşi ameninţarea îi lăsase descumpănit. *Să fie într-adevăr sardaukarii atît de disciplinaţi?* se întrebă.

— Împăratul doreşte o revizie contabilă a registrelor dumitale, spuse brusc Contele.

— Oricînd.

— N-ai... ăăâ... nici o obiecţie?

— Nici una. Directorul meu în cadrul companiei CHOAM se poate prezenta cu fruntea sus în faţa celei mai severe inspecţii. Şi Baronul gîndi: *Să-ncerce, numai, să facă tărăboi cu vreo acuzaţie falsă! O să mă ridic în picioare şi-o să le strig tuturor, prometeic: "Priviţi-mă! Am fost nedreptăţit!" După asta, n- ar avea decît să-mi arunce orice acuzaţie, chiar şi una întemeiată. Casele Mari n-ar mai acorda nici un gir unui al doilea atac din partea unui acuzator care a comis deja o eroare.*

— Nu mă-ndoiesc că registrele dumitale rezistă oricărei revizii, murmură Contele.

— Ce motive are Împăratul să dorească atît de mult exterminarea fremenilor? întrebă Baronul.

— Preferi să schimbăm subiectul, da? Contele ridică din umeri. Nu e dorinţa Împăratului, ci a Sardaukarului. Armata are nevoie de exerciţiu... şi în afară de asta, sardaukarilor nu le place să se-apuce de-o treabă şi-apoi s-o lase neterminată.

Îşi închipuie că mă sperie, amintindu-mi că se bucură de sprijinul unor ucigaşi însetaţi de sînge? se întrebă Baronul.

— Afacerile au presupus dintotdeauna o oarecare doză de violenţă, spuse el, dar undeva trebuie să existe o limită. Cineva trebuie să rămînă şi să lucreze la mirodenie.

Contele emise un hohot scurt, ca un lătrat.

— Crezi că poţi pune şaua pe fremeni?

— Fremenii n-au fost niciodată destul de numeroşi ca să poată fi folosiţi la muncă, răspunse Baronul. Dar

pogromurile mi-au neliniştit restul populaţiei. În clipa de faţă, am în vedere altă soluţie pentru problema arrakiană, dragul meu Fenring. Şi trebuie să-ţi mărturisesc că meritul pentru ideea soluţiei îi revine Împăratului.

— I-auzi, i-auzi!

— Chiar aşa, Conte. Sursa inspiraţiei mele a fost planeta de detenţie a împăratului — Salusa Secundus.

Contele îl fixă cu o privire sfredelitoare.

— Ce legătură poate să existe între Arrakis şi Salusa Secundus?

Baronul sesiză neliniştea din ochii lui Fenring, răspunse:

— Deocamdată niciuna.

— Deocamdată?

— Cred că-ţi poţi da seama şi dumneata că există o cale pentru a crea o forţă de muncă substanţială pe Arrakis: transformarea Dunei în planetă-închisoare.

— Prevezi cumva o creştere a delincvenţei?

— Au avut loc tulburări, mărturisi Baronul. Am fost obligat să storc destul de zdravăn, Fenring. La urma urmei, cunoşti şi dumneata preţul pe care l-am plătit blestematei de Ghilde ca să ne transporte pe Arrakis forţele reunite. Banii ăştia trebuiau scoşi *de undeva.*

— Te sfătuiesc, Baroane, să nu faci din Arrakis o planetă-închisoare, fără permisiunea Împăratului.

— Bineînţeles că nu, se grăbi să-l asigure Baronul, surprins de tonul brusc glacial al vocii lui Fenring.

— Mai e o problemă, spuse Contele. Sîntem informaţi că mentatul Ducelui Leto, Thufir Hawat, nu-i mort, ci se află în slujba dumitale.

— Nu m-am putut îndura să irosesc un mentat.

— L-ai minţii pe comandantul sardaukarilor, spunîndu-i că Hawat a murit.

— O minciună nevinovată, dragă Conte. N-aveam chef să mă lansez în discuţii neprincipiale cu el.

— Hawat a fost de fapt trădătorul?

— Nu, vai! Trădătorul a fost falsul medic. Baronul îşi şterse transpiraţia de pe gît. Fenring, înţelege, rămăsesem fără mentat! Ştii ce înseamnă asta. Întotdeauna am avut un mentat. Nu puteam rămîne în aer.

— Cum l-ai determinat pe Hawat să-şi calce jurămîntul de credinţă?

— Ducele lui murise! Baronul se sili să zîmbească. N-avem de ce să ne temem din partea lui Hawat, dragă Conte. Organismul lui a fost impregnat cu o otravă latentă. Îi administrăm un antidot în mîncare. Lipsa antidotului declanşează efectul otrăvii... Ar muri în cîteva zile.

— Să faci bine şi să-i suprimi antidotul.

— Dar e un om folositor!

— Şi care ştie prea multe pentru un om viu.

— Parcă mi-ai dat de-nţeles că Împăratul nu se teme.

— Nu-mi arde de joacă, Baroane!

— Mă voi supune numai dacă voi primi ordin scris, întărit cu sigiliul imperial, zise Baronul. În nici un caz n-am s-o fac doar de hatîrul dumitale.

— Crezi că-i un hatîr?

— Dar ce altceva? Împăratul are obligaţii şi faţă de mine, Fenring. L-am scăpat de zurbagiul de Duce.

— Cu ajutorul cîtorva sardaukari.

— Ce altă casă i-ar fi oferit Împăratului uniforma sub care să-şi camufleze amestecul în afacerea asta?

— Şi Împăratul şi-a pus aceeaşi întrebare, Baroane, numai c-a accentuat-o într-un mod uşor diferit.

Baronul îl privi lung pe Fenring, observînd muşchii

ţepeni ai maxilarelor, perfecta stăpînire de sine a omului Împăratului.

— Ei asta-i bună! exclamă apoi. Sper că Împăratul nu-şi imaginează că poate să acţioneze împotriva *mea*, fără să prind de veste.

— Maiestatea Sa speră să nu fie necesar.

— Împăratul n-are nici un motiv să creadă că-l ameninţ!

Baronul îşi strecurase în tonul vocii şi furie şi mîhnire, gîndind: *Măcar de-ar încerca s-o facă! M-aş putea instala pe tron doar bătîndu-mă cu pumnul în piept pentru c-am fost nedreptăţit, înşelat.*

Glasul Contelui sună sec şi distant:

— Împăratul crede ceea ce-i spun simţurile.

— Ar îndrăzni să mă acuze de trădare, în faţa Consiliului Laandsraadului?

Şi Baronul aşteptă, cu respiraţia tăiată, răspunsul sperat.

— Împăratul n-are nevoie să *îndrăznească.*

Baronul îşi schimbă brusc poziţia în suspensii, ca să-şi ascundă expresia feţei. Poate c-am s-ajung să trăiesc eu însumi evenimentul! gîndi. Împărat! Da, să mă acuze! Şi-apoi... cîteva mite, puţină constrîngere... ralierea Caselor Mari. S-ar putea aduna toţi sub flamura mea, ca nişte iobagi căutînd adăpost. Căci nimic nu-i înspăimîntă mai mult decît gîndul că Sardaukarul Împăratului i-ar putea nimici rînd pe rînd.

— Împăratul speră din toată inima să nu ajungă în situaţia de a te acuza de trădare, rosti Contele.

Baronului îi veni greu să-şi înlăture ironia din glas şi să afişeze doar un aer îndurerat, dar reuşi.

— Am fost dintotdeauna unul din supuşii cei mai loiali. Cuvintele acestea mă dor peste măsură.

— Mmmm-ăă-hmmm, făcu Contele.

Baronul rămase cu spatele la el, clătinîndu-şi încet capul. Într-un tîrziu, spuse:

— E timpul să pornim spre arenă.

— De acord, încuvinţă Contele.

Ieşiră din conul de tăcere şi, umăr la umăr, se îndreptară către grupul Caselor Mici, de la capătul sălii. Undeva, în interiorul palatului, răsună vibraţia gravă a unui gong — mai erau douăzeci de minute pînă la începerea jocurilor.

— Casele Mici aşteaptă să le conduci, spuse Contele, arătînd cu un gest al capului către oamenii de care se apropiau.

Vorbe cu două înţelesuri... cu două înţelesuri, gîndi Baronul.

Îşi ridică ochii spre noile talismane care flancau ieşirea din sală: capul de taur şi portretul în ulei al batrînului Duce Atreides, tatăl Ducelui Leto. Avu o senzaţie ciudată, un fel de presentiment; se întrebă ce gînduri îi vor fi trezit Ducelui Leto talismanele, pe vremea cînd atîrnaseră în castelul de pe Caladan şi mai tîrziu, în reşedinţa de pe Arrakis: trufaşul tată şi capul taurului care îl omorîse.

— Omenirea nu cunoaşte, aaa, decît o singură... mmm... ştiinţă, spuse contele, în timp ce păşeau în fruntea suitei vasalilor, trecînd din sala de recepţie în sala de aşteptare — o încăpere îngustă, cu ferestre înalte şi podeaua pardosită cu ceramică albă şi roşie.

— Care anume? se interesă Baronul.

— Mmmm-ăă... ştiinţa, ăăă, nemulţumirii, răspunse Contele.

Casele Mici din spatele lor, chipuri slugarnice de oi, rîseră exact atît cît se cuvenea, dar rîsul căpătă o notă discordantă în vuietul brusc de motoare ce răsună cînd pajii deschiseră larg uşile exterioare, în faţa cărora

aşteptau vehicule de sol, cu fanioanele filfiind în bătaia vîntului.

Baronul îşi ridică vocea ca să acopere zgomotul, spuse:

— Sper, Conte Fenring, să nu te nemulţumească spectacolul pe care ni-l va oferi astăzi nepotul meu.

— Sînt, ăăă, foarte.., hmmm... da, nerăbdător, răspunse Contele. Cînd e vorba de un... ăăă... proces verbal, trebuie să acorzi mare, mmm, atenţie... ăăă... antecedentelor.

Baronul îşi mască şocul surprizei, coborînd în grabă prima treaptă a scărilor către peronul palatului. Proces verbal! Raportul unei crime împotriva Imperiului!

Dar contele rîse scurt, ca şi cînd ar fi făcut o glumă şi scutură uşor braţul Baronului.

Tot drumul pînă la arenă, Baronul zăcu între pernele maşinii sale blindate, aruncîndu-i priviri piezişe Contelui, care şedea alături, şi întrebîndu-se ce anume îl determinase pe *emisarul* Împăratului să plaseze "gluma" aceea de faţă cu membrii Caselor Mici. Era încredinţat că lui Fenring nu i se întîmpla prea des să facă ceva dacă simţea că nu-i necesar, să folosească două vorbe cînd una era de ajuns, sau să se mulţumească cu un singur înţeles într-o singură frază.

Abia după ce se instalaseră în loja aurită de deasupra arenei triunghiulare — în sunetul trîmbiţelor şi freamătul tribunelor înţesate cu oameni ce agitau steguleţe — află Baronul răspuns la întrebarea sa.

— Dragă Baroane, spuse Contele aplecîndu-se la urechea lui, eşti conştient, nu-i aşa, că Împăratul nu a confirmat în mod oficial alegerea pe care ai făcut-o în legătură cu succesorul dumitale?

Baronului i se păru că îl învăluie subit un con personal de tăcere, generat de propriul său şoc. Îl privi

lung pe Conte, abia remarcînd apropierea Doamnei Fenring de loja păzită de gărzi înarmate.

— Acesta-i de fapt motivul pentru care mă aflu astăzi aici, urmă Contele. Împăratul doreşte să-l informez dacă ţi-ai ales un succesor competent. Şi nimic nu poate dezvălui mai bine decît arena, chipul real din spatele unei măşti, nu-i aşa?

— Împăratul mi-a promis că-mi voi putea alege liber moştenitorul! scrîşni Baronul.

— Vom vedea, spuse Fenring şi se întoarse să-şi întîmpine soţia, care intra în lojă.

Doamna Fenring se aşeză, adresîndu-i un zîmbet Baronului, apoi îşi îndreptă atenţia spre suprafaţa acoperită cu nisip a arenei, unde îşi făcea chiar atunci apariţia Feyd-Rautha, în jiletcă şi pantaloni colanţi — cu mănuşa neagră şi hangerul în mîna dreaptă, cu mănuşa albă şi pumnalul în mîna stîngă.

— Alb pentru otravă, negru pentru puritate, observă Doamna Fenring. Curios obicei, nu găseşti dragul meu?

— Mmmmm, mormăi Contele.

Un cor de urale izbucni din lojile familiale şi Feyd-Rautha se opri o clipă pentru a răspunde salutului, ridicîndu-şi privirea şi trecînd în revistă chipurile din amfiteatru, recunoscîndu-şi verii şi cumetrii, demifraţii, concubinele şi cunoştinţele out-freyne — zeci de guri, ca tot atîtea goarne ce trîmbiţau într-o mare de veşminte şi baniere multicolore.

Şi Feyd-Rautha se gîndi că feţele înghesuite în loji erau gata să privească cu aceeaşi aviditate sîngele lui sau sîngele sclavului-gladiator. Fireşte, el personal nu avea nici un dubiu asupra rezultatului luptei. Nu urma să înfrunte decît iluzia unui pericol, un pericol lipsit de substanţă — totuşi...

Feyd-Rautha îşi înălţă armele către soare, adresă

salutul tradiţional celor trei colţuri ale arenei. Apoi îşi vîrî lamele în teci; mai întîi pumnalul cel scurt, din mîna înmănuşată în alb (alb, semnul otrăvii), pe urmă hangerul lung, din mîna înmănuşată în negru — lama presupusă imaculată, arma sa secretă cu care avea să transforme ziua aceasta într-o victorie cu totul personală: otravă pe lama neagră.

Îşi reglă repede scutul şi vreme de cîteva clipe aşteptă nemişcat senzaţia de comprimare a pielii de pe frunte, confirmarea faptului că era bine apărat.

Momentul avea propria sa încărcătură de tensiune şi Feyd- Rautha îl prelungi, cu siguranţa de sine a unui profesionist al spectacolului. Le făcu apoi semn picadorilor şi scutierilor să se apropie, le inspectă cu un aer marţial echipamentul — pavezele cu ghimpii ascuţiţi, scînteind în soare, cîrligele şi harpoanele pe care fluturau fanioane lungi şi înguste, de culoare albastră.

Feyd-Rautha făcu semn fanfarei.

Acordurile maiestuoase ale marşului lent se înălţară deasupra amfiteatrului, revărsîndu-şi tot fastul lor antic şi Feyd-Rautha îşi conduse escorta de-a curmezişul arenei, pentru a-şi prezenta salutul de omagiu în faţa lojei unchiului său. Prinse din zbor cheia ceremonială ce-i fu aruncată.

Fanfara amuţi.

În liniştea care se lăsase în arenă, Feyd-Rautha făcu doi paşi înapoi, înălţă cheia şi strigă:

— Dedic acest adevăr...

Făcu o pauză, ştiind că unchiul său avea să gîndească: *Zănaticul ăsta are de gînd să provoace scandal, adresînd dedicaţia nevestei lui Fenring, în ciuda avertismentului meu!*

—...unchiului şi binefăcătorului meu, Baronul

Vladimir Harkonnen! încheie.

Şi observă, încîntat, oftatul de uşurare al unchiului său.

Fanfara atacă marşul rapid şi Feyd-Rautha traversă cu paşi repezi arena, conducîndu-şi oamenii către poarta de prudenţă, bariera care nu permitea accesul decît celor echipaţi cu dezintegratorul reglat după codul pentascutului. Feyd-Rautha se mîndrea cu faptul că pînă atunci nu folosise niciodată poarta şi că avusese rareori nevoie de sprijinul picadorilor. Astăzi însă, era mulţumit să-i ştie la îndemînă — planurile deosebite implicau uneori primejdii deosebite.

Din nou în arenă se aşternu liniştea.

Feyd-Rautha se întoarse, îşi aţinti privirea spre marea poartă roşie pe care avea să iasă gladiatorul.

Gladiatorul de excepţie.

Planul pe care îl elaborase Thufir Hawat era un plan admirabil prin simplitatea şi sorţii săi de izbîndă, gîndi Feyd-Rautha. Sclavul nu va fi drogat — acesta era aspectul periculos. În schimb, în inconştientul său fusese imprimat un cuvînt cheie, menit să-i paralizeze muşchii, în orice moment critic. Feyd-Rautha repetă în gînd cuvîntul vital: "Canalie!" Publicul avea să fie încredinţat că în arenă fusese strecurat un sclav nedrogat, ca să-l ucidă pe na-Baron. Iar şirul bine ticluit al dovezilor avea să-l scoată vinovat pe vătaful Baronului.

Poarta roşie emise un bîzîit surd, în clipa în care îi fură armate servomotoarele de deschidere.

Feyd-Rautha îşi concentră toată atenţia la cadrul porţii. Acest prim moment avea o importanţă deosebită. Înfăţişarea sclavului, la intrarea în arenă, putea spune multe unui ochi exersat. Toţi gladiatorii erau drogaţi cu elacca, în aşa fel încît să poată fi ucişi

în orice moment al luptei — dar asta nu însemna că nu trebuia să observi cu cea mai mare grijă felul în care îşi ţineau arma, direcţia în care obişnuiau să se eschiveze, faptul că erau sau nu conştienţi de prezenţa publicului în amfiteatru. Modul în care un sclav îşi ţinea capul putea să ofere indicii esenţiale pentru alegerea contrelor şi fandărilor.

Poarta roşie se deschise.

Un uriaş musculos cu capul ras şi ochi negri înfundaţi în orbite se năpusti afară. Avea pielea cărămizie, ca toţi cei drogaţi cu elacca, dar Feyd-Rautha ştia că nuanţa se datora unei vopsele speciale. Sclavul purta un maiou-chilot din piele de culoare verde şi centura roşie a unui semiscut; săgeata de pe centură era îndreptată spre stînga, indicînd faptul că numai partea stîngă a corpului era apărată. Gladiatorul îşi ţinea cuţitul ca pe o sabie şi trupul uşor aplecat înainte, ca un luptător experimentat, înaintă încet spre centrul arenei, întorcîndu-şi partea apărată către Feyd-Rautha şi grupul din spatele porţii de prudenţă.

— Nu-mi place cum arată, mormăi unul dintre picadori. Eşti sigur că-i drogat, Domnia-Ta?

— Nu-i vezi culoarea? făcu Feyd-Rautha.

— Dar se comportă ca un luptător de profesie, zise alt picador.

Feyd-Rautha avansă doi paşi. Îl privi cu atenţie pe sclav.

— Ce-are la braţ? întrebă un scutier.

Feyd-Rautha observă o rană însîngerată pe antebraţul stîng al gladiatorului. Îşi coborî privirea la mîna pe care sclavul şi-o mişcase brusc, ca să arate un desen tatuat cu sînge pe şoldul stîng al costumului său verde. Desenul era umed — conturul uşor de recunoscut al unui şoim.

Un şoim!

Feyd-Rautha îşi aţinti ochii în ochii negri ai sclavului, care-l fixau scăpărînd cu neobişnuită luciditate.

E unul din soldaţii Ducelui Leto pe care i-am capturat pe Arrakis! gîndi Feyd-Rautha. *Nu-i un gladiator oarecare!* Un fior îi străbătu trupul şi se întrebă dacă nu cumva Hawat plănuise cu totul altceva pentru lupta de astăzi... Un vicleşug în alt vicleşug din alt vicleşug. Şi ţapul ispăşitor... acelaşi vătaf!

— Nu-mi place deloc cum arată sclavul ăsta, Domnia-Ta. Lasă-mă să-i înfig vreo două harpoane ca să-l încerc.

— Am să-i înfig eu harpoanele, replică Feyd-Rautha.

Luă de la unul din scutieri două harpoane lungi, le cîntări în mîini. Şi vîrfurile harpoanelor erau de obicei impregnate cu un drog — nu însă şi de data aceasta, ceea ce ar fi fost de ajuns pentru a-i atrage scutierului-şef pedeapsa cu moartea. Dar totul făcea parte din plan.

"La capătul luptei vei fi un erou", spusese Hawat. *"Îl vei fi ucis pe gladiator fără să te ajute nimeni şi împotriva uneltirilor unui atentat mişelesc. Vătaful va fi executat şi-ţi vei putea plasa în locul lui omul tău de încredere."*

Feyd-Rautha înaintă încă cinci paşi către centrul arenei, prelungind încordarea tribunelor, examinînd sclavul. Ştia că experţii din lojile de deasupra îşi dăduseră deja seama că ceva nu-i în regulă. Pielea gladiatorului avea într-adevăr culoarea caracteristică drogului, dar sclavul stătea bine înfipt pe picioare şi nu tremura. Probabil că în clipa aceasta microbiştii şuşoteau între ei: "Ia uite-l cum stă. Ar trebui să se agite... să atace sau să se retragă... Dar ăsta stă şi aşteaptă, îşi cruţă forţele. N-ar trebui să aştepte."

Feyd-Rautha îşi simţi propria lui aţîţare. *Să zicem că Hawat a urzit un plan perfid,* gîndi el. *Tot o să-i vin de hac sclavului ăsta. Am uns cu otravă lama hangerului, nu pe cea a pumnalului. De-asta nici măcar Hawat n-are habar.*

— Hei, Harkonnene! strigă sclavul. Ţi-ai făcut testamentul?

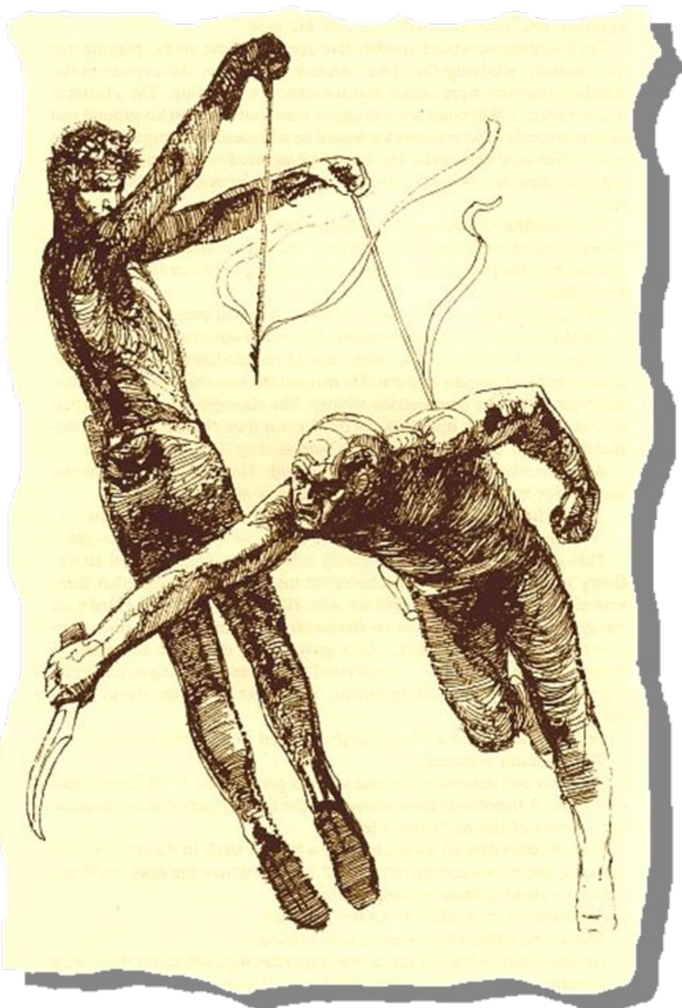
O tăcere de moarte se lăsă în arenă. *Sclavii nu strigau niciodată provocări!*

Şi abia în clipa aceea Feyd-Rautha văzu în ochii gladiatorului ferocitatea de gheaţă a disperării. Apoi observă felul în care aştepta, calm şi atent, cu muşchii pregătiţi de victorie. Era limpede că zvonul, lansat de Hawat în barăcile sclavilor, ajunsese din gură în gură pînă la el: *"Vei avea o şansă reală să-l omori pe na-Baron*." Pînă acum deci, totul era conform planului.

Feyd-Rautha zîmbi cu buzele strînse. Îşi ridică harpoanele, întrezărind în atitudinea sclavului reuşita planului său.

— Hei! Hei! îl provocă din nou sclavul şi făcu doi paşi lenţi înainte. *Pentru cei din tribune nu mai există acum nici un dubiu,* gîndi Feyd-Rautha.

Sclavul ar fi trebuit să fie pe jumătate paralizat de groaza provocată de drog. Mişcările ar fi trebuit să-i trădeze convingerea interioară că nu avea nimic de sperat, că nu putea să cîştige. Mintea ar fi trebuit să-i fie copleşită de istorisirile despre otrăvurile cu care îşi ungea na-Baronul lama pumnalului din mîna înmănuşată în alb. Na-Baronul nu ucidea niciodată repede; se delecta experimentînd otrăvuri noi, obişnuia să rămînă în arenă şi să demonstreze publicului interesantele efecte secundare ale substanţei ucigătoare, asupra victimei care se zvîrcolea în ghearele morţii. Sclavul acesta se temea, da... dar nu era îngrozit.

Feyd-Rautha îşi ridică şi mai sus harpoanele. Îi adresă sclavului un gest cu capul, aproape un salut.

Gladiatorul ţîşni.

Fandarea şi contra defensiva fură la înălţimea celor mai dibace pe care le văzuse vreodată

Feyd-Rautha. Dar lovitura laterală temporizată întîrzie preţ de-o fracţiune de secundă şi arterele piciorului stîng al na-Baronului scăpară nevătămate.

Feyd-Rautha sări într-o parte, lăsîndu-şi unul dintre harpoane în antebraţul drept al sclavului, cu ambele cîrlige îngropate adînc în carnea din care omul n-ar mai fi putut să le smulgă decît rupîndu-şi tendoanele.

Amfiteatrul tresări ca un singur om, emise un geamăt surd.

Pe Feyd-Rautha sunetul îl exaltă.

Îşi dădu seama ce simţea unchiul său, stînd în loja lui, alături de soţii Fenring, observatorii Curţii Imperiale. Nimeni nu avea dreptul să intervină în lupta aceasta. Legile trebuiau respectate de faţă cu asemenea martori. Iar Baronul nu putea să interpreteze evenimentele din arenă decît într-un singur chip: o ameninţare la adresa propriei sale persoane.

Sclavul se dădu înapoi, apucîndu-şi cuţitul în dinţi şi înfăşurîndu-şi repede în jurul braţului fanionul lung al harponului, ca să-l imobilizeze.

— Nu-ţi simt acul! strigă el după o clipă.

Şi începu din nou să avanseze furişat, cu paşi iuţi şi mărunţi, cu cuţitul pregătit, cu umărul stîng înainte, cu trupul îndoit înapoi, în aşa fel încît să profite la maximum de protecţia semiscutului.

Nici această manevră nu scăpă celor din amfiteatru. Dinspre lojile rezervate familiei se auziră ţipete scurte. Picadorii lui Feyd-Rautha începură să se agite, întrebîndu-l dacă nu avea nevoie de ei.

Feyd-Rautha le făcu semn să rămînă în spatele porţii de prudenţă.

Am să le ofer un spectacol cum n-au mai văzut încă, îşi spuse. *Nu o ucidere blîndă, la care să asiste senini,*

admirînd stilul. Nu... Am să-i fac să simtă că li se răsucesc maţele-n ei. Cînd voi fi Baron, o să-şi amintească de ziua de azi şi nu va mai fi unul căruia să nu i se încreţească pielea de groaza mea şi de amintirea acestei zile.

Feyd-Rautha se retrase încet, urmărind mersul de crab al gladiatorului. Nisipul arenei îi scrîşni sub tălpi. Auzi gîfîitul sclavului, simţi în nări propria lui transpiraţie şi, în aer, un miros vag de sînge.

Brusc, na-Baronul sări înapoi, se întoarse spre dreapta, repezi înainte harponul. Sclavul făcu un salt lateral. Feyd-Rautha fu cît pe ce să se împiedice, auzi ţipătul de groază al spectatorilor.

Din nou, sclavul ţîşni la atac.

Pe toţi zeii! Ce luptător! gîndi Feyd-Rautha, evitînd în ultimul moment lovitura. Scăpă cu viaţă numai datorită agilităţii lui tinereşti, dar reuşi să-şi lase cel de-al doilea harpon în deltoidul braţului drept al gladiatorului.

Tribunele izbucniră în aplauze frenetice.

Acum mă aclamă, gîndi Feyd-Rautha, ascultînd glasurile sălbatice. Era întocmai cum prevăzuse Hawat. Nici un luptător din familie nu avusese vreodată parte de asemenea aclamaţii. Şi-şi aminti, cu o undă de înverşunare în cuget, cuvintele pe care la rostise mentatul: "*Mai uşor te-ngrozeşte un duşman pe care-l admiri.*"

Feyd-Rautha se retrase rapid în centrul arenei, unde putea fi văzut de tot amfiteatrul, îşi trase din teacă hangerul, se ghemui ca o pisică şi rămase în aşteptare.

Gladiatorul nu se opri decît ca să-şi lege cu fanionul cel de-al doilea harpon, apoi porni drept spre el.

Şi-acum să mă vadă bine toată familia, gîndi Feyd-Rautha. *Sînt duşmanul lor! Să le rămîn în minte aşa*

cum mă văd în momentul ăsta.

Îşi scoase încet pumnalul.

— Nu mi-e frică de tine, porc de Harkonnen! strigă gladiatorul. Caznele nu pot face nici un rău unui mort. Îmi voi lua viaţa cu propria mea armă, înainte ca vreun scutier s-apuce să mă atingă. Dar hoitul tău va zace alături de al meu!

Feyd-Rautha rînji, împunse aerul cu hangerul — arma otrăvită.

— Atunci pareaz-o pe asta, rosti el şi fandă brusc cu pumnalul din cealaltă mînă.

Sclavul îşi schimbă cuţitul dintr-o mînă în alta, pară şi lovitura şi fenta, blocă pumnalul na-Baronului — arma din mîna înmănuşată în alb, semnul tradiţional al otrăvii.

— O să mori, Harkonnene! şuieră el.

Rămaseră încleştaţi unul de altul, încercînd să se doboare. Porţiunile în care scutul lui Feyd-Rautha atingea semiscutul gladiatorului erau marcate de o incandescenţă albastră. Contactul celor două cîmpuri umplu de ozon aerul dimprejur.

— O să crapi de propria-ţi otravă! scrîşni sclavul.

Începu să apese spre înăuntru mîna înmănuşată în alb, răsucind lama pe care o credea otrăvită.

Şi-acum să mă vadă cu toţii! gîndi Feyd-Rauîha. Izbi cu hangerul, simţi oţelul alunecînd neputincios pe metalul harpoanelor legate de braţul gladiatorului.

Feyd-Rautha avu un moment de panică. Nu-şi închipuise că harpoanele ar putea constitui un avantaj pentru sclav. Dar iată că ele îi serveau acum acestuia ca un al doilea scut. Iar gladiatorul era puternic! Lama pumnalului continua să se apropie tot mai mult de pieptul lui Feyd-Rautha, care îşi dădu subit seama că şi o lamă neotrăvită poate ucide.

— Canalie! bolborosi.

Cuvîntul-cheie îşi făcu efectul instantaneu; muşchii gladiatorului se destinseră şi, vreme de o clipă, încremeniră. Lui Feyd-Rautha îi fu deajuns. Se dădu înapoi, făcu loc hangerului între ei. Vîrful otrăvit al lamei scînteie, lăsă o brazdă roşie pe pieptul sclavului. Otrava acţionă cu repeziciune fulgerătoare. Omul îi dădu drumul, rămase pe loc, clătinînduse.

Uitaţi-vă, dragele mele rude, uitaţi-vă bine! gîndi Feyd-Rautha. *Priviţi-l pe sclavul ăsta, care a încercat să întoarcă arma pe care-o credea otrăvită şi să mă înjunghie cu ea! Miraţi-vă cum de-a putut ajunge-n arenă un gladiator pregătit pentru un asemenea atentat! Şi ţineţi minte cît veţi trăi, că n-o să puteţi şti niciodată cu siguranţă, în care din mîinile mele se află otrava!*

Na-Baronul privi în tăcere, urmări mişcările amorţite ale gladiatorului. Omul nu mai era conştient decît pe jumătate. Expresia chipului său se transformase într-o inscripţie a cărei ortografie o cunoşteau toţi cei ce-l priveau — scrisul morţii. Sclavul ştia că moare. Ştia şi de ce moare. Cealaltă armă fusese cea otrăvită.

— Scîrnăvie! gemu.

Feyd-Rautha se dădu la o parte, lăsînd cale liberă morţii. Ingredientul principal al otrăvii nu-şi făcuse încă pe deplin efectul, dar încetineala mişcărilor arăta că avansează.

Sclavul înaintă clătinîndu-se, călcînd ca o păpuşă trasă pe sfori — cîte un pas tîrît după altul. Fiecare pas era unicul pas din universul său. Degetele îi erau încă încleştate de mînerul cuţitului, dar vîrful armei tremura.

— Iatr-o zi... unul... din noi.., tot... o să-ţi... facă... de petrecanie, bolborosi.

O grimasă urîtă îi schimonosi gura. Se opri, se încovoie cu un spasm şi se prăbuşi cu faţa în jos, în nisip.

În tăcerea mormîntală din arenă, Feyd-Rautha se apropie, îşi vîrî piciorul sub gladiator şi-l întoarse pe spate, pentru ca întreg amfiteatrul să-l vadă la faţă, să-i urmărească bine convulsiile muşchilor sub efectul otrăvii. Dar gladiatorul era mort. Se înjunghiase cu propriul său cuţit.

Deşi dezamăgit, Feyd-Rautha nu se putu împiedica să admire efortul cu preţul căruia sclavul reuşise să-şi învingă paralizia şi să-şi ia singur viaţa. Şi odată cu admiraţia, pe na-Baron îl cuprinse spaima.

Ceea ce face dintr-un om supraom este într-adevăr înfricoşător.

În aceeaşi clipă însă, auzi explozia de urlete din loji şi tribune. Spectatorii îl aclamau în neştire.

Feyd-Rautha se întoarse, îşi ridică ochii spre ei.

Întregul amfiteatru ovaţiona în picioare. Singurele excepţii erau baronul, care şedea cu bărbia sprijinită în palmă, contemplîndu-l cu un aer îngîndurat... şi soţii Fenring, care îl priveau din spatele unor măşti zîmbitoare.

Contele Fenring se întoarse către soţia sa, spuse:

— Mmmm-ăăă-hmmm, un tînăr... mmmm... descurcăreţ. Nu, mmm, ăăă, draga mea?

— Are... ăăă... reacţii sinaptice foarte rapide, răspunse Doamna Fenring.

Baronul se uită la ea, la Conte, înapoi în arenă. *Cum de a fost cu putinţă?!...* Furia îi alungă spaima. Am să-l ucid pe vătaf bucăţică cu bucăţică, la noapte... iar dacă Fenring şi nevastă-sa au vreun amestec...

Pentru Feyd-Rautha conversaţia din loja Baronului nu fusese decît mişcare mută de capete; publicul din

amfiteatru făcea un zgomot infernal. Apoi, zeci de picioare începură să lovească ritmic podeaua tribunei, în timp ce vocile spectatorilor scandau întărîtate:

— Ca-pul! Ca-pul! Ca-pul! Ca-pul!

Baronul se încruntă, observînd felul în care Feyd-Rautha se întoarce spre el. Încet, făcînd un efort ca să-şi stăpînească mînia, îi făcu semn cu mîna tînărului care aştepta în arenă, lîngă cadavrul gladiatorului. *Să-l las pe băiat să-i ia capul. L-a demascat pe vătaf; îşi merită recompensa.*

Feyd-Rautha văzu semnul de încuviinţare, gîndi: *Îşi închipuie că mă onorează. O să le arăt tuturor ce cred eu!*

Îi zări pe scutieri apropiindu-se cu un cuţit fierăstrău pentru a face onorurile decapitării, le făcu semn să se retragă, repetă gestul, văzînd că oamenii se codesc. *Îşi închipuie că m-au dat gata, oferindu-mi un cap!* Se aplecă şi încrucişă mîinile gladiatorului pe mînerul cuţitului, îi smulse arma din piept şi o lăsă între degetele lipsite de viaţă.

Totul dură o singură clipă. Apoi Feyd-Rautha se îndreptă, îi chemă pe scutieri, le strigă:

— Aşa să-l îngropaţi! Cu capul pe umeri şi mîinile pe mînerul cuţitului. O merită cu prisosinţă.

În loja aurie, Contele Fenring se aplecă spre Baron.

— Un gest nobil... Demn de un adevărat viteaz. Nepotul dumitale are şi stil, nu numai curaj.

— Refuzul capului e o insultă la adresa asistenţei, mormăi Baronul.

— Nu cred, rosti Doamna Fenring, întorcîndu-se şi privind spre lojile de deasupra.

Şi Baronul îi observă linia gîtului... splendida unduire a muşchilor — ca gîtul unui adolescent.

— S-ar părea că sînt mulţumiţi de hotărîrea

nepotului dumitale, adăugă ea.

Pe măsură ce gestul lui Feyd-Rautha era înţeles de spectatorii din punctele cele mai îndepărtate ale amfiteatrului, care îi vedeau acum pe scutieri scoţînd din arenă trupul intact al gladiatorului, Baronul urmări atitudinea oamenilor şi îşi dădu seama că femeia interpretase corect reacţia mulţimii. Tribunele erau în delir. Oamenii se înghionteau, zbierau şi tropăiau.

Baronul spuse pe un ton de lehamite:

— Va trebui să poruncesc o petrecere. Nu-i pot lăsa pe oamenii ăştia să se-ntoarcă la casele lor cu energia necheltuită. Trebuie să le arăt că le împărtăşesc entuziasmul.

Făcu semn gărzii de la intrarea lojii şi unul din slujitorii aflaţi deasupra boxei înclină baniera oranj a Harkonnenilor... O dată, de două ori, de trei ori — semnalul pentru petrecere.

Feyd-Rautha traversă arena şi se opri la baza lojei oficiale, cu armele în teacă, cu braţele atîrnîndu-i de-o parte şi de alta a corpului. Strigă cu voce puternică, acoperind larma mulţimii:

— O petrecere, unchiule?

Tumultul scăzu brusc. Oamenii auziseră întrebarea şi aşteptau.

— În onoarea ta, Feyd! strigă Baronul şi făcu un gest scurt cu mîna.

Flamura din spatele lojei transmise un nou semnal.

Barierele de prudenţă de la parterul amfiteatrului fură deconectate şi mai mulţi tineri săriră în arenă, alergară către Feyd-Rautha.

— Ai poruncit să se dezactiveze pentascuturile, Baroane? întrebă Contele.

— N-o să i se întîmple nimic rău băiatului, răspunse Baronul. E un erou.

Tinerii care năvăliseră în arenă ajunseră lîngă Feyd-Rautha, îl ridicară pe umeri, începură să-l poarte triumfători în jurul arenei

— În seara asta, ar putea să se plimbe nestingherit, fără arme şi fără scut, prin cartierele cele mai sărace din Harko, spuse Baronul. Orice familie ar fi-n stare să-i dea ultima fărîmitură de pîine şi ultima picătură de apă, doar ca să-l aibă în mijlocul ei.

Se ridică anevoie din scaun, îşi potrivi trupul în suspensii, se întoarse spre soţii Fenring:

— Pe mine vă rog să mă scuzaţi acum. Am de rezolvat cîteva probleme urgente. Garda mea vă va conduce înapoi, la palat.

Contele se sculă, se înclină.

— Desigur, Baroane. De-abia aşteptăm petrecerea. N-am... ăăă-hmmm... văzut niciodată o petrecere Harkonnen.

— Da, mormăi Baronul. Petrecerea...

Se întoarse şi, de cum părăsi loja, o escortă înarmată făcu zid în jurul său.

Cîteva clipe mai tîrziu, căpitanul gărzii făcu o plecăciune în faţa Contelui Fenring.

— Ce porunceşti, Domnia-Ta?

— Vom, ăăă... aştepta să, mmm, iasă grosul ăăă... gloatei, răspunse Contele.

— Prea bine, Domnia-Ta.

Omul se înclină şi se retrase trei paşi de-a-ndărătelea.

Contele Fenring se întoarse către soţia sa, i se adresă din nou în limbajul lor cifrat:

— Ai priceput, nu?

Ea îi răspunse, în aceeaşi păsărească:

— Băiatul ştia că gladiatorul nu e drogat. A avut un moment de panică. Dar n-a fost nici o clipă surprins.

— Totul a fost plănuit, spuse el. Întregul spectacol.
— Fără îndoială.
— E stilul lui Hawat.
— Exact.
— Înainte de-a veni încoace, i-am cerut Baronului să-l lichideze.
— Asta a fost o greşală, dragul meu.
— Acum îmi dau şi eu seama.
— Pe cît se pare, în curînd Harkonnenii vor avea un nou Baron.
— Dacă acesta-i planul lui Hawat.
— Asta rămîne de văzut, într-adevăr, recunoscu ea.
— Tînărul va fi, în orice caz, mai uşor de controlat.
— Pentru noi... după noaptea aceasta, preciză ea.
— Cred că nu-ţi va fi greu să-l seduci, nu-i aşa, micuţa mea cloşcă?
— Nu, dragoste. Doar l-ai văzut cum se uita la mine.
— Da, şi acum înţeleg şi de ce ne trebuie linia asta de sînge.
— Într-adevăr. Nu ne putem îngădui să-l scăpăm din mînă. O să am grijă să-i plantez cît mai adînc, în conştiinţă, frazele prana-bindu necesare pentru a-l subjuga.
— Şi vom pleca de-aici cît mai degrabă... De îndată ce vei fi sigură.
Doamna Fenring se scutură.
— Fără doar şi poate. N-aş fi în stare să aduc pe lume un copil, în locul ăsta macabru.
— Multe trebuie să mai îndurăm pentru umanitate, rosti Contele.
— Şi rolul tău e dintre cele mai uşoare, observă Doamna Fenring.
— Mă lupt totuşi şi eu cu unele prejudecăţi ancestrale *reale,* spuse el. Lucruri nu tocmai

neglijabile, cred că-ţi dai seama.

— Dragul de el! zise ea, mîngîindu-i obrazul. Dar asta-i singura soluţie ca să dobîndim certitudinea că am salvat această linie de sînge.

— Înţeleg perfect ceea ce facem, replică sec Contele.

— Nu vom da greş.

— Vina începe cu sentimentul eşecului, remarcă el.

— Nu va exista vină. Hipnorobirea psihicului lui Feyd-Rautha şi copilul său în pîntecele meu... Apoi vom pleca.

— Mă gîndesc la unchiul ăsta al lui. Ai văzut vreodată ceva mai pervers?

— E destul de sinistru, într-adevăr, dar nepotul o să-l întreacă.

— Graţie unchiului său. Şi cînd te gîndeşti unde ar fi putut să ajungă băiatul ăsta, dacă ar fi avut parte de altă educaţie — de codul moral al Atreizilor, bunăoară.

— Păcat, rosti ea.

— Ar fi fost grozav dacă i-am fi putut salva pe amîndoi: şi pe-al lui Atreides şi pe cestălalt. Din cîte am auzit despre puştiul acela, Paul, se pare că era de-a dreptul extraordinar — o combinaţie strălucită de trăsături ereditare şi educaţie. Contele îşi clătină capul. Dar n-are rost să irosim păreri de rău pentru nobilii ghinionişti.

— Asta mi-aduce aminte de-un aforism Bene Gesserit, zise ea.

— Voi aveţi aforisme pentru orice! făcu el cu un aer exasperat.

— Ăsta o să-ţi placă. Ascultă: "Să nu crezi niciodată că un om e mort, pînă ce nu i-ai văzut cadavrul. Şi nici atunci să nu fii sigur".

Muad'Dib ne spune, în "Prilej de reflecţie", că adevărata lui educaţie a început în momentul primelor sale ciocniri cu necesităţile arrakiene. Atunci a învăţat limbajul acelor vîntului care îi înţepau pielea, a învăţat cum ţiuie nasul sub usturimea nisipului şi cum trebuie să-şi adune umezeala preţioasă a trupului ca să o apere şi s-o păstreze. Pe măsură ce ochii lui au dobîndit albastrul ibadului, Muad'Dib a învăţat să trăiască în tradiţia chakobsa.

Fragment din prefaţa lui Stilgar la **Muad'Dib, omul** *de prinţesa Irulan.*

Ceata lui Stilgar, care se întorcea la sietch cu cei doi rătăcitori din desert, ajunse la capătul bazinului cînd prima lună se pregătea să apună. Siluetele înfăşurate în mantii iuţiră pasul, simţind în nări mirosul casei. În spate, linia cenuşie a zorilor era mai luminoasă în dreptul punctului care marca, pe calendarul de orizont al fremenilor, mijlocul — luna Caprock.

Platoul de la poalele stîncilor era acoperit cu frunze uscate, strînse de copiii din sietch şi împrăştiate de vînt, dar zgomotul cetei care trecea peste ele nu se deosebea (în afara foşnetelor provocate, cînd şi cînd, de Paul şi de mama sa) de sunetele naturale ale nopţii.

Paul îşi şterse transpiraţia năclăită de praf de pe frunte, se simţi tras de mînecă, auzi vocea şuierată a lui Chani:

— Fă aşa cum ţi-am spus: trage-ţi partea de sus a glugii peste frunte! Nu lăsa descoperiţi decît ochii. Iroseşti umezeală.

Din spate, cineva o apostrofă în şoaptă:

— Taci! Te aude deşertul!

Sus, pe stînci, răsună un ciripit de pasăre.

Ceata se opri brusc şi Paul simţi încordarea subită a oamenilor.

Dintre stînci răzbătu pînă la ei un răpăit, uşor, un sunet abia perceptibil ca de şoareci sărind pe nisip.

Din nou pasarea ciripi.

Un fior străbătu ceata. Şi iaraşi se auzi răpăitul acela ca o fugă de şoareci.

Pasarea ciripi încă o dată.

Ceata se urni brusc, pătrunse într-o crevasă îngustă, începu să suie, dar Paul simţi felul straniu în care fremenii păreau că-şi ţin respiraţia şi-şi impuse prudenţă. Observă că oamenii îi aruncau priviri piezişe, că fata devenise dintr-o dată absentă şi mută, de parcă s-ar fi închis în ea însăşi.

Continuară să avanseze pe solul stîncos, în foşnetul vag al mantiilor şi Paul simţi o uşoară slăbire a disciplinei, deşi strania muţenie care pusese stăpînire pe Chani şi pe ceilalţi persista. Urcă mai departe, păşind după umbrele din faţa lui — trepte, o cotitură, alte trepte, un tunel, două uşi prevăzute cu prelate de izolare, un pasaj îngust ai cărui pereţi şi tavan de piatră erau scăldaţi în lumina galbenă a cîtorva licurigloburi.

Fremenii se opriră. Paul îi văzu dîndu-şi pe spate glugile, scoţîndu-şi filtrele nazale, respirînd adînc. Cineva oftă. Se uită după Chani, dar fata dispăruse. Trupuri drapate îl împinseră înainte. Cineva îl îmbrînci, spuse:

— Iartă-mă Usul. Înghesuiala-i de vină! Veşnic e înghesuială...

Paul văzu în stînga lui chipul îngust şi bărbos al

omului pe care-l chema Farok. Nuanţa întunecată a pielii orbitelor şi albastrul închis al ochilor păreau şi mai pronunţate sub globurile galbene.

— Dă-ţi jos gluga, Usul, îl îndemnă Farok. Eşti acasă.

Şi-l ajută, desfăcîndu-i încheietoarea glugii, făcînd loc cu coatele.

Paul îşi scoase filtrele din nări, dădu la o parte clapa distraiului, care îi acoperea gura. Duhoarea din pasaj îl năuci... Miros de trupuri nespălate, de esteri distilaţi din reziduurile regenerate... Pretutindeni, emanaţiile stătute şi acre, specifice omului. Şi peste toate acestea, aromă de mirodenie şi de ingrediente.

— Ce aşteptăm, Farok? întrebă Paul.

— Cuvîntul Cucernicei Maici... cred. Ai auzit mesajul. Săraca Chani...

Săraca Chani? se miră Paul. Privi în jurul său, întrebîndu-se unde dispăruse fata şi unde se afla mama sa, în înghesuiala aceea. Farok inhală adînc.

— Mirosul casei, zise.

Paul îşi dădu seama că omului îi făcea plăcere duhoarea din aer, că tonul său nu avusese nimic ironic. Apoi auzi tusea mamei sale şi vocea sa răzbătu prin masa compactă a oamenilor:

— Ce bogat e mirosul sietchului tău, Stilgar. Văd că prelucraţi intens mirodenia. Faceţi hîrtie... plastic... şi... dacă nu mă înşel, explozive chimice?

— Ai ghicit toate astea numai după miros?

Fusese vocea altcuiva.

Şi Paul înţelese că mama sa vorbise pentru el, că vroia ca el să accepte în mod firesc acest asalt olfactiv.

Undeva, în primele rînduri ale grupului, se stîrni agitaţie, apoi o tresărire prelungă păru să înfioare piepturile fremenilor şi Paul prinse cu urechea cîteva şoapte rapide: "E adevărat... A murit Liet".

Liet, gîndi Paul. Apoi: *Chani, fiica lui Liet.* Piesele i se îmbucară deodată în minte. Liet era numele fremen al planetologului.

Se uită la Farok, întrebă:

— E vorba de Liet cel căruia i se mai spune şi Kynes?

— Nu există decît un singur Liet, răspunse Farok.

Paul se întoarse, rămase cu privirea aţintită la spinările fremenilor din faţa lui. *A murit Liet-Kynes,* gîndi.

— Harkonnenii au pus totul la cale, şuieră cineva. Au înscenat un accident... pierdut în desert... un topter prăbuşit.

Paul simţi un val de mînie. Omul care le arătase prietenie, care îi ajutase să scape de vînătorii Harkonneni, omul care îşi trimisese cetele de fremeni să răscolească deşertul în căutarea a doi rătăciţi... căzuse şi el victimă Harkonnenilor.

— Usul arde deja de dorul răzbunării? întrebă Farok.

Paul nu apucă să-i răspundă. Din faţă se auzi un îndemn scurt şi ceata se puse în mişcare, trecînd într-o altă încăpere, mai spaţioasă. Paul se pomeni deodată la loc deschis, faţă în faţă cu Stilgar şi o femeie necunoscută, îmbrăcată într-o robă largă, colorată în portocaliu aprins şi verde, care-i lăsa braţele dezgolite pînă la umeri. Femeia nu purta distrai. Pielea ei avea o nuanţă de un măsliniu deschis. Părul negru, pieptănat lins pe spate, îi scotea în evidenţă fruntea înaltă, pometii ascuţiţi şi nasul acvilin încadrat de punctele întunecate ale ochilor.

Femeia îşi întoarse capul spre el şi Paul observă că în urechi îi atîrnau cercei mari de aur, împodobiţi cu acverigi.

— *Mucosul ăsta* l-a-nvins pe Jamis al meu? întrebă ea.

— Potoloşte-te, Harah, spuse Stilgar. Jamis şi-a făcut-o cu mîna lui — *el* şi-a reclamat dreptul la tahadii al-burhan.

— Dar nu-i decît un copil! strigă femeia. Îşi scutură violent capul şi acverigile cerceilor zăngăniră mînioase. Copiii mei lăsaţi fără tată de-un alt copil? Sînt sigură c-a fost un accident!

— Usul, cîţi ani ai? întrebă Stilgar.

— Cincisprezece standard, răspunse Paul.

Stilgar îşi plimbă privirea peste chipurile oamenilor din jur.

— Doreşte vreunul din voi să-l provoace la luptă?

Tăcere.

Stilgar se uită la femeie.

— Pînă ce nu-i voi fi învăţat tainele, nici eu nu l-aş provoca.

Femeia îl privi lung.

— Dar...

— Ai văzut-o pe străina care s-a dus cu Chani la Cucernica Maică? întrebă Stilgar. E o Sayyadina outfreynă, mama băiatului. Şi mama şi fiul cunosc tainele de luptă.

— Lisan al-Gaib, şopti femeia şi întoarse spre Paul o privire plina de veneraţie.

Iar legenda, gîndi Paul.

— Poate, zise Stilgar. Încă n-avem nici o dovadă. Se uită la Paul. Usul, datina noastră cere ca de acum înainte să preiei tu răspunderea pentru femeia lui Jamis şi pentru cei doi fii ai săi. Yaliul său... locuinţa sa îţi aparţine. Serviciul său de cafea e al tău... La fel şi femeia lui.

Paul se uită cu ochi iscoditori la femeie, întrebîndu-se: *De ce nu-şi jeleşte bărbatul? De ce nu-şi manifestă ura faţă de mine?* Observă brusc că fremenii îl priveau,

aşteptînd.

Cineva şopti:

— Mai avem şi-alte treburi. Spune cum o accepţi.

Stilgar îl întrebă:

— O accepţi pe Harah ca femeie sau ca slujnică?

Harah îşi ridică braţele, se răsuci încet pe călcîie.

— Sînt încă tînără, Usul. Unii spun că arăt la fel ca pe vremea cînd mai eram cu Geoff... înainte de a-l fi învins Jamis.

Jamis a cucerit-o omorînd alt bărbat, gîndi Paul. Întrebă:

— Dacă aş accepta-o ca slujnică, aş putea să-mi schimb ulterior hotărîrea?

— Ai la dispoziţie un an ca să iei o hotărîre definitivă, răspunse Stilgar. După asta, Harah e liberă să-şi aleagă pe cine pofteşte... sau, dacă vrei, poţi să-i dai chiar tu mînă liberă în orice moment. Indiferent de situaţie însă, vreme de un an răspunzi de întreţinerea ei... iar după aceea îţi vor rămîne o serie de responsabilităţi legate de fiii lui Jamis.

— O accept ca slujnică, hotărî Paul

Harah bătu din picior, scutură furioasă din umeri.

— Sînt încă tînără.

Stilgar se uită lung la Paul, spuse:

— Prudenţa e o însuşire de preţ pentru un viitor conducător.

— Sînt încă tînără! insistă Harah.

— Taci! îi porunci Stilgar. Tot ce merită să se-mplinească se împlineşte. Du-l pe Usul la casa lui, dă-i haine curate şi pregăteşte-i un loc de odihnă.

— Ohhh! protestă ea.

Paul înregistrase suficiente informaţii despre femeie, pentru o primă aproximaţie. Simţea şi nerăbdarea oamenilor, iritarea pe care le-o provoca tărăgănarea.

Se întrebă dacă nu era cazul să se intereseze de mama sa şi de Chani, observă aerul nervos al lui Stilgar, îşi dădu seama că ar fi fost o greşeală.

O privi pe Harah în ochi, îşi acordă tonul şi vibraţia vocii ca să accentueze teama şi veneraţia femeii, spuse:

— Du-mă la casa mea, Harah! Despre tinereţea ta o să discutăm altădată.

Femeia se dădu doi paşi înapoi, îi aruncă o privire înspăimîntată lui Stilgar.

— Vorbeşte cu glasul tainic, bolborosi ea.

— Stilgar, zise Paul. Am datorii grele faţă de tatăl lui Chani. Dacă se poate...

— Asta o va hotărî sfatul, îl întrerupse Stilgar. Atunci vei putea să vorbeşti. Arătă printr-un gest al capului ca socotea discuţia încheiată, se întoarse şi plecă, urmat de restul oamenilor.

Paul o prinse de braţ pe Harah. Braţul femeii era rece şi îl simţea tremurînd.

— N-am să-ţi fac nici un rău, Harah, spuse el. Îşi îmblînzi vocea, adăugă: Condu-mă la locuinţa noastră.

— N-o să mă dai afară după ce-o trece anul? întrebă ea. Ştiu că de fapt nu mai sînt chiar aşa tînără.

— Cît timp o să trăiesc eu, vei avea şi tu un loc alături de mine, o linişti el şi îşi desprinse mîna de pe braţul ei. Să mergem. Încotro-i casa noastră?

Ea se întoarse, îl conduse spre capătul pasajului, apoi o luă la dreapta printr-un tunel larg, luminat de globuri galbene amplasate sub tavan, la distanţe egale. Pardoseala de piatră era netedă şi curată, fără nici un fir de nisip.

Paul păşi alături de ea, îi iscodi profilul acvilin în timp ce mergeau.

— Nu mă urăşti, Harah?

— De ce să te urăsc?

Femeia gesticula cu capul către un grup de copii care căscau gura la ei din pragul înalt al unei arcade laterale. În spatele copiilor, estompate de draperii diafane, Paul prinse cu coada ochiului siluetele unor adulţi.

— Pentru că l-am... învins pe Jamis.

— Stilgar zicea că la ceremonie ai dovedit că i-ai fost prieten lui Jamis. Îi aruncă o căutătură piezişă. Zicea că ai dat umezeală mortului. E-adevărat?

— Da.

— Eu n-aş face-o... n-aş putea.

— Nu-l jeleşti?

— Cînd va fi vreme de jelit, o să-l jelesc.

Trecură pe lîngă o altă arcadă. Paul privi mai atent, văzu o încăpere spaţioasă, puternic luminată, în care bărbaţi şi femei lucrau la nişte maşini montate pe bancuri înalte. Păreau foarte preocupaţi şi grăbiţi.

— Ce fac oamenii ăia, acolo? întrebă.

Femeia privi peste umăr, către arcada pe lîngă care trecuseră, răspunse:

— Se grăbesc să-şi termine norma înainte de-a trebui să fugim. E atelierul de mase plastice. Avem nevoie de-o mulţime de colectoare de rouă pentru plantaţii.

— Să fugim?

— Pînă ce călăii vor înceta să ne mai vîneze sau vor fi izgoniţi din ţara noastră... va trebui să fugim mereu.

Paul se poticni în propriile-i gînduri. Percepu o clipă încremenită în timp, îşi aminti un fragment, o proiecţie vizuală a preştiinţei — dar imaginea era deplasată, ca un montaj în mişcare. Crîmpeiele memoriei sale prestiente nu erau întotdeauna cum şi le amintea.

— Ne vînează sardaukarii, rosti în cele din urmă.

— Nu vor găsi decît sietchuri pustii, zise ea. Dar vor plăti tributul morţii pe întinsul nisipurilor.

— Pot repera locul ăsta? întrebă el.

— Probabil.

— Şi noi ne ocupăm de... (arătă cu capul către arcada rămasă în urmă)... confecţionat... colectoare de rouă?

— Munca la plantaţii continuă.

— Ce-s colectoarele astea de rouă? întrebă el.

Femeia îl privi cu un aer buimac.

— N-ai învăţat nimic în... locul de unde vii?

— N-am învăţat despre colectoare de rouă.

— Aiii! izbucni ea şi exclamaţia avu elocvenţa unei întregi fraze.

— Nu-mi explici?

— Cum îţi închipui că poate trăi mai departe, după plecarea noastră, fiecare tufă, fiecare firicel de iarbă pe care l-ai văzut crescînd aici, în mijlocul ergului? Fiecare plantă în parte a fost sădită, cu cea mai mare grijă, în cuibuşorul ei. În cuiburi se află mici recipiente ovale din cromoplastic. Lumina le înălbeşte. Priveşte odată, în zori, de pe o înălţime şi ai să le vezi cum scînteiează. Albul reflectă. Dar cînd Bătrînul Tată-Soare se duce şi întunericul vine să-i ia locul, cromo-plasticul devine transparent şi se răceşte cu repeziciune. Pe suprafaţa lui se condensează umezeala din aer. Iar umezeala picură apoi strop cu strop şi întreţine viaţa plantelor noastre.

— Colectoare de rouă, murmură Paul, încîntat de frumuseţea simplă a procedeului.

— Pe Jamis am să-l jelesc cînd va fi vreme de jelit, spuse brusc Harah, ca şi cum cealaltă întrebare pusă de Paul nu i-ar fi dat pace. Jamis a fost un om bun... dar cam iute la mînie. Era tare gospodar, iar cu copiii s-

a purtat cum nu se poate mai frumos. N-a făcut niciodată deosebire între primul meu născut, băiatul lui Geoff, şi propriul lui fiu. Pentru el erau egali amîndoi. Îl privi iscoditoare pe Paul. Aşa o să fii şi tu, Usul?

— În cazul nostru nu se pune problema.

— Dar dacă...

— Harah!

Femeia se făcu mică la auzul tonului aspru.

Trecură pe lîngă o altă încăpere puternic luminată, a cărei arcadă de intrare se afla în peretele din stînga al tunelului.

— Acolo ce se face? întrebă Paul.

— Se repară războaie de ţesut, răspunse ea. Dar atelierul va fi demontat chiar în noaptea asta. Arătă cu mîna o ramificaţie a tunelului, către stînga. Pe acolo se ajunge la fabrica de alimente şi la atelierul de întreţinere pentru distraie. Se uită la Paul. Distraiul tău pare nou. Dar dacă e ceva de dres, mă pricep. Din cînd în cînd lucrez şi la fabrica de distraie.

Începură să întîlnească grupuri tot mai numeroase de oameni, iar arcadele din pereţii laterali ai tunelului se înmulţiră. Din spate îi depăşi un şir de bărbaţi şi femei, cărînd baloturi care gîlgîiau înfundat. În urina lor rămase un miros pronunţat de mirodenie.

— Nu ne vor jefui apa, zise Harah. Nici mirodenia. Fii sigur de asta.

Paul îşi concentra atenţia la arcadele din pereţii tunelului, examinînd covoarele groase, aşternute pe pragurile înalte, trăgînd cu ochiul la interioarele cu carpete viu colorate pe pereţi, cu perne aşezate în stive. Oamenii din pragul locuinţelor îşi încetau conversaţia cînd îi vedeau apropiindu-se, îl urmăreau pe Paul cu priviri înverşunate.

— Oamenilor nu li se pare lucru curat că l-ai învins

pe Jamis, îi spuse Harah. Cred că va trebui să le oferi dovezi de-ndată ce ne vom stabili într-un sietch nou.

— Nu-mi face nici o plăcere să ucid, replică el.

— Mi-a spus Stilgar, zise ea, dar glasul îi trăda neîncrederea.

Din faţă începu să se audă tot mai distinct un cor de glasuri subţiri. Curînd ajunseră în dreptul unei arcade laterale mai largi decît cele pe lîngă care trecuseră pînă atunci. Paul îşi încetini paşii, privi în interiorul unei încăperi pline de copii, care şedeau cu picioarele încrucişate sub ei, pe covoare de culoare castanie. Pe peretele opus intrării, se afla o tablă mare şi lîngă ea stătea o femeie în robă galbenă, cu un proiectostilus în mînă. Tabla era acoperită cu desene — cercuri, triunghiuri şi pătrate, linii serpuite şi arcuri, valuri întretăiate de linii paralele. Femeia indica, rînd pe rînd, cîte o figură, pe cît de repede putea mişca stilusul, iar copiii psalmodiau în ritmul mişcărilor ei.

Paul ascultă vocile care se depărtau pe măsură ce Harah şi el pătrundeau tot mai adînc în interiorul sietchului.

— Copac, intona corul copiilor. Copac, iarbă, dună, vînt, munte, deal, foc, fulger, piatră, stînci, praf, nisip, căldură, adăpost, căldură, plin, iarnă, rece, gol, eroziune, vară, grotă, zi, tensiune, lună, noapte, strat superior, maree de nisip, pantă, plantaţie, liant...

— Ţineţi cursuri şcolare într-un moment ca ăsta? se miră Paul.

Chipul femeii se întunecă. Spuse cu glas mohorît:

— Nu trebuie să renunţăm nici o clipă la ceea ce ne-a învăţat Liet. Liet a murit, dar noi nu-l vom da uitării. Aşa e tradiţia chakobsa.

Harah traversă tunelul spre stingă, urcă pragul unei arcade, dădu la o parte o draperie din voal portocaliu şi

spuse:

— Yaliul tău, Usui. Pofteşte.

Paul ezită. Simţi o împotrivire subită la gîndul de a rămîne singur cu femeia aceasta. I se părea că dăduse peste un mod de viaţă ce nu putea fi înţeles decît prin postularea unei ecologii a ideilor şi a valorilor. Avea sentimentul că lumea aceasta a fremenilor încerca să-l momească, să-l prindă în cursa datinilor ei. Şi Paul ştia ce se afla în cursa aceea — năprasnicul Jihad, războiul religios pe care simţea că trebuie să-l evite cu orice preţ.

— Este yaliul tău, spuse Harah. De ce şovăi?

Paul dădu din cap, urcă lîngă ea. Ridică cealaltă draperie, simţind firele metalice din care era ţesută, o urmă pe Harah într-un vestibul mic, apoi, într-o încăpere mai mare, pătrată, cu latura de vreo sase metri. Pe jos erau aşternute covoare groase, albastre; carpete albastre şi verzi mascau pereţii de piatră; deasupra, licurigloburi reglate pe galben pluteau sub tavanul drapat cu ţesături de culoarea şofranului.

Efectul era cel al unui cort străvechi.

Harah se opri în faţa lui, cu mîna stingă în şold, cercetîndu-i chipul, cu ochi curioşi.

— Copiii sînt duşi la un prieten, spuse ea. Vor veni să se prezinte ceva mai tîrziu.

Paul îşi camuflă stinghereala printr-o inspecţie grăbită a camerei. Prin draperia din dreapta zări o parte din interiorul unei încăperi şi mai mari, cu stive de perne îngrămădite pe lîngă pereţi. Simţi suflul unei adieri răcoroase, apoi observă gura de aerisire, ascunsă cu dibăcie sub nişte draperii aranjate savant, chiar deasupra capului său.

— Vrei să te ajut să-ţi scoţi distraiul? îl întrebă Harah.

— Nu... mulţumesc.

— Să-ţi aduc ceva de mîncare?

— Da.

— În spatele odăii de dincolo e o cameră de regenerare. Arătă cu mîna. Poţi s-o foloseşti atunci cînd nu porţi distraiul.

— Spuneai că trebuie să părăsim sietchul, zise Paul. Nu avem de împachetat pentru plecare?

— Toate la timpul lor, răspunse ea. Călăii n-au pătruns încă în ţinutul nostru.

Femeia continuă să-l privească lung, şovăind.

— Ce este? întrebă el.

— N-ai ochi de ibad, spuse ea. E straniu, dar nu cu totul lipsit de atracţie.

— Adu mîncarea, rosti ei. Mi-e foame.

Harah îi zîmbi... Un zîmbet şiret, de femeie. Se simţi tulburat.

— Sînt slujnica ta, spuse ea, şi se răsuci sprintenă pe călcîie. Dispăru după una din carpetele mari care atîrnau pe pereţi, mascînd alt pasaj.

Furios pe el însuşi, Paul mătură cu un gest repezit draperiile subţiri din dreapta, dădu buzna în camera cealaltă. Cîteva clipe stătu nemişcat, neştiind ce să facă. Se întrebă din nou unde era Chani... Chani, care rămăsese orfană de tată.

Ca şi mine, gîndi.

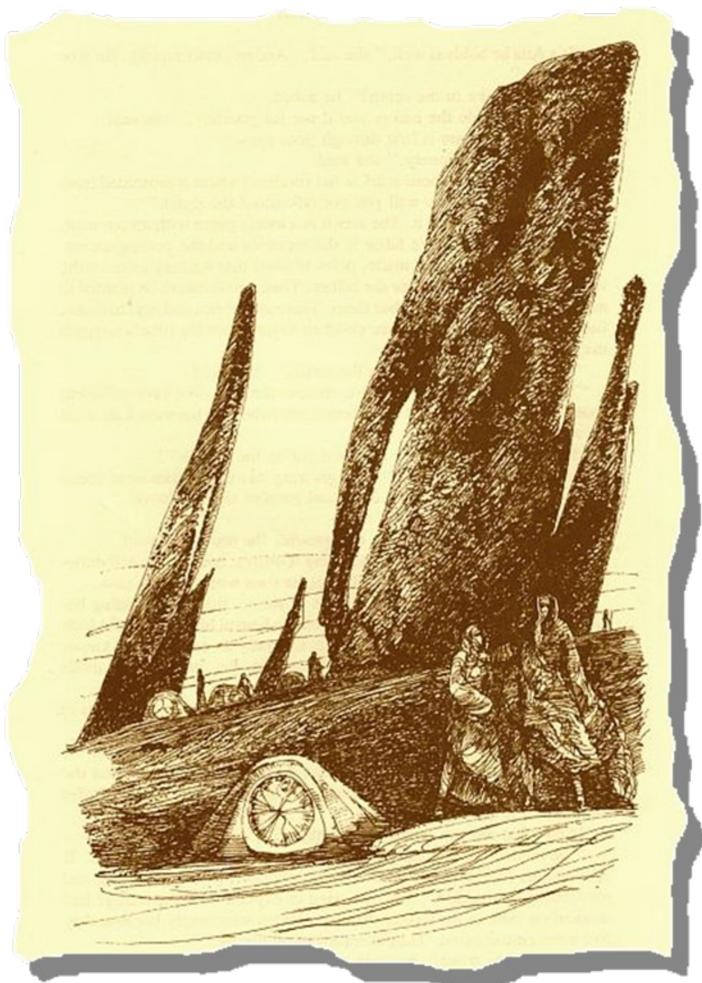
Un strigăt tînguitor răzbătu dinspre tunelul exterior, înăbuşit de baricadele draperiilor. Strigătul se auzi din nou, ceva mai îndepărtat. Apoi, încă o dată. Paul îşi dădu seama că cineva striga ora. Şi se gîndi că nu văzuse nicăieri ceasuri.

Simţi miros vag de creozot ars, suprapunîndu-se duhorii omniprezente a sietchului. Remarcă abia atunci cît de bine îi rezistau simţurile la asaltul miasmelor din

sălaş.

Şi aducîndu-şi aminte de mama sa, se întrebă iarăşi cum avea să se încadreze ea în montajul veşnic mişcător al viitorului... Ea şi fiica pe care trebuia să o nască. Percepţia schimbătoare a timpului prinse să oscileze în jurul lui. Îşi scutură violent capul, încercînd să-şi concentreze gândurile la dovezile despre profunzimea şi vastitatea acestei culturi fremene, care îi înghiţise cu ciudăţeniile ei subtile.

Remarcase ceva cu totul aparte în grotele fremenilor, şi acum şi în încăperile acestea — un amănunt care presupunea existenţa unor deosebiri mai importante decît oricare dintre cele observate pină atunci.

Nu văzuse nicăieri spioni pentru otrăvuri. Nimic nu indica faptul că ar fi fost folosiţi în interiorul sălaşelor fremene. Cu toate acestea, simţea în duhoarea sietchului miros de otrăvuri...

otrăvuri puternice, cunoscute.

Auzi draperia foşnind, crezu că îi adusese Harah mîncarea şi se întoarse. Dar între faldurile date de-o parte, ale perdelei, văzu doi băieţi — de vreo nouă ani unul, celălalt de vreo zece — care-l fixau cu priviri avide. Amîndoi purtau la cingătoare cristaiuri mici şi încovoiate ca nişte kindjale, amîndoi îşi ţineau cîte o mînă pe minerul armei.

Şi Paul îşi aminti ce se spunea despre fremeni... despre copiii lor, care se băteau cu aceeaşi ferocitate ca adulţii.

Mîinile i se mişcă, buzele i se mişcă...
Cuvintele lui sînt şuvoi de-nţelesuri
Şi ochii săi devorează!
E o insulă în el însuşi.

Descriere din **Manualul lui Muad'Dib** *de prinţesa Irulan.*

Tuburile fosforescente, amplasate în cotloanele cele mai îndepărtate şi mai înalte ale cavernei, cerneau o lumină difuză asupra interiorului aglomerat, scoţînd în evidenţă imensitatea sălii de piatră... mai vastă, observă Jessica, decît Sala de întruniri a scolii Bene Gesserit. Evalua la peste cinci mii numărul oamenilor adunaţi la baza platformei pe care stătea împreună eu Stiîgar.

Iar mulţimea continua să crească.

Întreaga cavernă zumzăia ca un stup.

— Am trimis şi după fiul tău, Sayyadina, spuse Stiîgar. Poate vrei să te sfătuieşti cu el.

— Crezi că m-ar putea face să-mi schimb hotărîrea?

— Nu mă-ndoiesc nici o clipă că vorbele pe care le spui se desprind de pe buzele tale, dar...

— Hotărîrea mea râmîrte definitivă, rosti ea.

Simţi însă că-avea îndoieli şi se întrebă dacă nu trebuia totuşi să-l folosească pe Paul drept scuză, pentru a da înapoi de pe un făgaş periculos. Era datoare să se gîndească şi la fiica nenăscută. Ceea ce punea în primejdie organismul mamei punea în primejdie şi organismul fiicei.

Cîţiva oameni aduseră, icnind de efort, covoare făcute sul. Le aruncară pe platformă, stîrnind nori de praf.

Luînd-o de braţ, Stilgar o conduse pe Jessica în hornul acustic pe care îl forma fundalul platformei. Îi arătă o bancă cioplită în piatră.

— Aici va sta Cucernica Maică. Ia loc, dacă vrei, şi odihneşte-te pînă va veni ea.

— Prefer să rămîn în picioare, răspunse Jessica.

Se uită la oamenii care derulau covoarele pe suprafaţa platformei, apoi la mulţimea de jos. În uriaşa cavernă se aflau acum pe puţin zece mii de fremeni.

Şi nu conteneau să vină alţii şi alţii.

Ştia că afară, în deşert, soarele apusese. Dar aici, în cavernă, domnea un crepuscul etern, un amurg cenuşiu în care mii de oameni veniseră să o vadă cum îşi va risca viaţa.

În dreapta, mulţimea se dădu înapoi, lăsă loc de trecere. Jessica îl văzu pe Paul, avansînd încadrat de doi puşti. Amîndoi copiii aveau un aer ţanţoş, semeţ. Îşi ţineau mîinile pe mînerele cuţitelor şi priveau încruntaţi zidul de oameni pe lîngă care treceau.

— Fiii lui Jamis, care au devenit acum fiii lui Usul, o lămuri Stilgar. Îşi iau în serios rolul de escortă, adăugă

el, adresîndu-i un zîmbet timid.

Jessica observase efortul pe care-l făcea ca să-i ridice moralul şi îi era recunoscătoare, dar nu reuşea să-şi abată gîndurile de la pericolul pe care se hotărîse să-l înfrunte.

N-aveam de ales, îşi spuse. *Dacă vrem să ne asigurăm locul în mijlocul fremenilor, trebuie să acţionăm repede.*

Paul urcă spre ei, lăsîndu-i pe cei doi băieţi la baza platformei. Se opri în faţa mamei sale, se uită la Stilgar, apoi iarăşi la Jessica.

— Ce se întîmplă? Credeam că m-aţi chemat la sfat.

Stilgar ridică o mînă, cerîndu-i tăcere. Apoi arătă către stînga, unde mulţimea deschidea o nouă cale de trecere. Prin mijlocul culoarului viu păşea încet Chani, cu pecetea durerii întipărită pe chipul ei de spiriduş. Îşi lepădase distraiul şi era îmbrăcată într-o robă albastră şi diafană, care-i lăsa braţele dezgolite. Aproape de umăr, pe braţul stîng, purta o năframă verde.

Verde, culoarea doliului, gîndi Paul.

Era una din datinile pe care le aflase, în mod indirect, de la cei doi fii ai lui Jamis. Aceştia îi spuseseră că nu poartă verde, pentru că îl acceptaseră ca tutore.

"Eşti Lisan al-Gaib?" îl întrebaseră ei, iar Paul, simţind în cuvintele lor jihadul, ocolise răspunsul, punînd la rîndul său întrebări, aflînd că cel mai vîrstnic, Kaleff, avea zece ani şi era fiul legitim al lui Geoff, iar Orlop, mezinul, avea opt ani şi era fiul legitim al lui Jamis.

Petrecuse o zi stranie în tovărăşia celor doi băieţi, pe care îi rugase să rămînă în preajmă şi să alunge curioşii, dîndu-i astfel răgaz să-şi pună în ordine gîndurile şi amintirile preştiente, să elaboreze un plan

ca să evite jihadul.

Acum însă, stînd alături de mama sa pe platforma din imensa cavernă şi privind marea de capete de sub ei, se îndoia că vreun plan — orice plan — ar fi putut să împiedice puhoiul năvalnic al legiunilor de fanatici.

Chani urcă pe platformă. Prin culoarul pe care îl deschisese ea se apropiau acum patru femei, purtînd o litieră în care şedea o altă femeie.

Ignorînd-o pe Chani, Jessica îşi concentră atenţia la femeia din litieră — o babă, o bătrînă gîrbovă şi zbîrcită, înfăşurată într-o mantie neagră. Gluga dată pe spate îi lăsa la vedere părul cărunt, strîns în coc şi gîtul scheletic.

Purtătoarele litierei îşi aşezară cu grijă povara pe suprafaţa platformei şi Chani o ajută pe bătrînă să se ridice,

Aceasta e deci Cucernica Maică a lor, gîndi Jessica.

Sprijinindu-se anevoie de umărul lui Chani, bătrîna se apropie şontîcăind. Părea un mănunchi de vreascuri învelite în pînză neagră. Se opri în faţa Jessicăi, o privi îndelung, pe sub sprîncene, apoi şopti cu glas răguşit:

— Aşadar tu eşti. Cu o mişcare parcă precară, pe gîtul acela plăpînd, capul bătrîn se aplecă, o singură dată, în semn de încuviinţare. Shadouta Mapes a avut dreptate să te compătimească.

Jessica vorbi repede, dispreţuitoare:

— N-am nevoie de compasiunea nimănui.

— Asta rămîne de văzut, gîjîi bătrînă. Se răsuci cu o agilitate surprinzătoare, îşi aţinti ochii asupra mulţimii din grotă. Spune-le, Stilgar.

— Trebuie? întrebă el.

— Sîntem poporul Misr, rosti bătrînă. Încă din vremurile cînd străbunii noştri sunniţi au fugit din al-Ourouba, de pe Nil, am cunoscut fuga şi moartea.

Tinerii vor trebui să fugă mereu, pentru ca poporul nostru să nu moară.

Stilgar trase adînc aer în piept, făcu doi paşi înainte,

Jessica auzi şuşotitul scurt care traversă caverna. Oamenii din faţa platformei — peste douăzeci de mii — amuţiră, apoi încremeniră. Se simţi dintr-o dată mică şi vulnerabilă.

— În noaptea aceasta trebuie să părăsim sietchul care ne-a fost adăpost vreme atît de îndelungată şi să pornim către sud, spuse Stilgar. Vocea sa, amplificată de hornul acustic din spate, păru să bubuie deasupra capetelor cu ochii aţintiţi spre platformă.

Mulţimea rămase mută, nemişcată.

— Cucernica Maică mi-a spus că n-o să poată supravieţui încă unei hajra, urmă Stilgar. Am mai trăit şi altă dată fără Cucernica Maică, dar nu e bine ca un popor să pornească în căutarea unui cămin nou în această situaţie.

De data aceasta mulţimea reacţionă, unduindu-se în murmure neliniştite, tălăzuindu-se.

— Ca să nu se întîmple lucrul acesta, spuse Stilgar, noua noastră Sayyadina, Jessica — Ştiutoarea Tainelor, a consimţit să se supună ritualului. Va încerca să-l pătrundă, ca să nu pierdem puterea Cucernicei noastre Maici.

Jessica-Ştiutoarea Tainelor, gîndi Jessica. Îl văzu pe Paul fixind-o cu ochi mari, întrebători, obligat la tăcere de atmosfera stranie din peşteră.

Ce se va întîmpla cu el dacă-mi voi pierde viaţa în încercarea aceasta? se întrebă ea. Şi, din nou, o copleşi îndoiala.

Chani o conduse pe bătrîna Cucernică Maică pînă la banca de piatră din hornul acustic, apoi reveni lîngă Stilgar.

— Ca să nu pierdem totul, dacă Jessica-Ştiutoarea Tainelor nu va reuşi, reluă Stilgar, Chani, fiica lui Liet, va fi consfinţită Sayyadina. Făcu un pas lateral.

Din fundul hornului acustic se făcu auzită vocea bătrînei. Ca o şoaptă formidabilă, aspră, pătrunzătoare:

— Chani s-a întors din hajra... Chani a văzut apele.

Răspunsul mulţimii veni ca un ecou surd:

— A văzut apele.

— O consfinţesc Sayyadina pe fiica lui Liet, răsună glasul abraziv al bătrînei.

— O acceptăm, răspunse mulţimea.

Paul abia dacă auzea ceremonialul. Mintea îi fusese acaparată de ceea ce spusese Stilgar despre mama sa.

Dacă nu va reuşi?

Se întoarse şi se uită la femeia pe care o numea Cucernică Maică. Îi examină trăsăturile smochinite, privirea albastră şi fixă a ochilor iasondabili. S-ar fi zis că o singură adiere de vînt ar fi fost de ajuns să-i doboare trupul firav. Şi totuşi, ceva existent în fiinţa ei îi spunea lui Paul că bătrîna ar fi putut sta neclintită în calea unei furtuni coriolis. O învăluia aceeaşi aură de putere pe care o simţise şi la Cucernica Maică Gaius Helen Mohiam, stareţa Bene Gesserit care-l supusese încercării cu gom jabbarul.

— Eu, Cucernica Maică Ramallo, prin al cărei glas grăiesc mii de glasuri, vă zic vouă, rosti bătrîna. Chani să fie Sayyadina şi va fi bine.

— Va fi bine, îngînă mulţimea,

Bătrina dădu din cap, şopti:

— Îi dau văzduhul argintiu, îi dau deşertul auriu cu stîncile lui scînteietoare, îi dau cîmpiile verzi ce vor fi, Sayyadinei Chani i le dau. Şi ca să nu uite niciodată că este slujitoarea noastră, a tuturor, îi cer să oficieze ea Ceremonia Sămînţei. Facă-se voia lui Shai-hulud.

Îşi ridică un braţ cafeniu şi uscat ca un băţ, îl lăsă jos.

Jessica avu impresia că ritualul se transformă deodată într-un torent sălbatic, care o tîra violent şi din care nu se mai putea smulge. Aruncă o ultimă privire către chipul nedumerit al lui Paul, apoi îşi întoarse capul şi se pregăti de ordalie.

— Să iasă în faţă acvarii, zise Chani şi în glasul ei de copil nu răzbătu decît urma unui tremur de şovăială.

În clipa aceea, Jessica se simţi prinsă în focarul pericolului — recunoscîndu-i prezenţa în privirile imobile ale fremenilor, în muţenia lor.

Cîţiva oameni îşi croiră drum şerpuit prin mulţime, apropiindu-se, doi cîte doi, de platformă. Fiecare pereche ducea un burduf mic de piele, avînd cam de două ori mărimea unui cap de om. Burdufurile gîlgîiau înfundat.

Primii doi oameni îşi aşezară burduful pe platformă, la picioarele lui Chani şi se retraseră un pas înapoi.

Jessica se uită la burduf, apoi la cei doi fremeni. Aveau glugile date pe spate şi-şi purtau părul lung strîns într-o buclă la ceafă. Petele întunecate ale ochilor lor o fixau impasibile.

Un miros greu de scorţişoară se înălţă dinspre burduf, învăiuind-o pe Jessica. *Mirodenie?* se întrebă ea.

— E apă? întrebă Chani.

Acvarul din stînga, al cărui nas era traversat de o cicatrice roşie, încuviinţă cu o înclinare a capului.

— E apă, Sayyadina, răspunse, dar n-o putem bea.

— Are sămînţă? întrebă Chani.

— Are sămînţă, răspunse omul.

Chani îngenunchie şi îşi lipi palmele de burduf. Conţinutul clipoci abia auzit.

— Binecuvântată e apa şi sămînţa din ea.

Ritualul i se păru cunoscut Jessicăi. Privi peste umăr, către Cucernica Maică Ramallo. Bătrîna şedea nemişcată, cu ochii închişi şi cu capul lăsat pe spate. Părea că doarme.

— Sayyadina Jessica, rosti Chani.

Jessica îşi întoarse capul, întîlni privirea fetei.

— Cunoşti gustul apei binecuvîntate?

Mai înainte ca Jessica să poată răspunde, Chani urmă:

— N-ai de unde să cunoşti gustul apei binecuvintate. Eşti străină de lumea noastră şi neprivilegiată.

Un suspin străbătu mulţimea, un freamăt de mantii. Jessica simţi că i se încreţeşte pielea.

— Recolta a fost mare şi făuritorul a murit, zise Chani. Începu să deruleze tubul fixat deasupra burdufului.

În acelaşi moment, Jessica avu clar sentimentul că pretutindeni în jurul ei clocoteşte pericolul. Îşi abătu privirea spre Paul, văzu că era cu totul absorbit de misterul ritualului, că nu avea ochi decît pentru Chani.

Să fi văzut momentul acesta în timp? se întrebă Jessica. Îşi apăsă mîna pe pîntece, se gîndi la embrionul din ea*. Am dreptul să risc două vieţi?*

Chani îi întinse tubul, spuse:

— Aceasta e Apa Vieţii, apa care întrece în măreţie apa. E Kan, apa care eliberează sufletul. Dacă ţi-e dat să fii Cucernică Maică, apa aceasta îţi va deschide porţile universului. Shai-hulud să hotărască!

Jessica simţi că în sufletul ei se dă o luptă sfişietoare între datoria faţă de copilul nenăscut şi datoria faţă de Paul. Ştia că, pentru Paul, trebuia să ia tubul acela şi să bea din conţinutul burdufului; dar în clipa în care se aplecă spre muştiucul pe care i-l oferea Chani, toate

simţurile îi semnalară pericol.

Lichidul din burduf emana un miros amar, vag asemănător cu mirosul mai multor otrăvuri pe care le cunoştea şi totuşi deosebit.

— E timpul să bei, zise Chani.

Nu pot da înapoi, îşi spuse Jessica. Dar nimic din tot ce o învăţase antrenamentul Bene Gesserit nu părea să-i fie de vreun ajutor în clipa aceasta.

Ce-ar putea fi? se întrebă. *Alcool? Drog!*

Se aplecă din nou deasupra tubului, simţi mirosul esterilor de scorţişoară şi îşi aduse aminte de beţia lui Duncan Idaho. *Alcool de mirodenie?* Luă între buze sifonul, trase o cantitate infimă în gură. Gust de mirodenie... înţepături uşoare pe limbă...

Chani apăsă cu putere burduful. Un jet gros se revărsă în gura Jessicăi şi înainte de a apuca să judece ce să facă, îl înghiţi. Se luptă din răsputeri să-şi păstreze calmul şi demnitatea.

— O fărîmă de moarte este mai rea decît moartea, zise Chani. O privi fix pe Jessica, aşteptînd.

Şi Jessica îi întoarse aceeaşi privire, fără să lase din gură tubul. De data aceasta simţise gustul lichidului în nări, pe cerul gurii, în obraji, în ochi — dulce şi, în acelaşi timp, iute.

Răcoros.

Din nou, Chani apăsă pe burduf şi lichidul gîlgîi în gura Jessicăi.

Delicat.

Jessica privea nemişcată chipul Chaniei... faţa de spiriduş... trăsăturile lui Liet-Kynes, pe care timpul încă nu le fixase.

Mă droghează, gîndi. *E un drog.*

Dar nu semăna cu nici un drog cunoscut, deşi educaţia Bene Gesserit o învăţase gustul

nenumăratelor droguri.

Trăsăturile lui Chani deveniseră atît de clare, încît păreau desenate cu lumină.

Un drog.

În jurul ei se lăsă dintr-o dată, învăluind-o ca un vîrtej, liniştea cea mai desăvîrşită. Fiecare fibră a trupului îi confirma acum transformarea profundă la care era supusă. Şi, imediat după aceea, Jessica simţi că devine un fel de particulă infimă şi conştientă, mai mică decît cea mai mică particulă subatomică şi totuşi capabilă de mişcare şi de percepţie. Zeci de cortine părură să se ridice deodată, dezvăluindu-i existenţa unei extensii psihokinetice a propriei sale fiinţe. Era şi, în acelaşi timp, nu era acea particulă infimă.

În preajma ei, caverna dăinuia. Şi oamenii, îi simţea: Paul, Chani, Stilgar, Cucernica Maică Ramallo...

Cucernica Maică!

Zvonurile auzite în şcoală pretindeau că multe Bene Gesserit nu supravieţuiau ordaliei Cucernicei Maici... că piereau în mrejele drogului...

Jessica îşi concentră atenţia asupra Cucernicei Maici Ramallo. Brusc, deveni conştientă că toate acestea se petreceau într-o clipă încremenită în timp — timp anihilat doar pentru ea.

De ce s-a oprit timpul? se întrebă. Contemplă chipurile împietrite ale celor din jurul ei, văzu un firicel de praf, imobil, deasupra capului lui Chani.

Aşteptă.

Şi răspunsul veni. Cu efectul unei explozii în conştiinţa ei; timpul ei personal se oprise, pentru a-i salva viaţa.

Îşi strămută atunci atenţia asupra extensiei psihokinetice a fiinţei sale, privi în ea însăşi şi fu confruntată instantaneu cu un nucleu celular — un puţ de beznă. Se retrase fulgerător, îngrozită.

Acesta-i locul în care nu putem să privim, gîndi. *Locul pe care Cucernicele Maici se îndură atît de greu să-l pomenească — locul în care doar Kwisatz Haderach poate privi.*

Înţelegerea acestui lucru avu darul de a-i reda încrederea. Se încumetă iarăşi să se concentreze

asupra extensiei psihokinetice, transformîndu-se într-o particulă de sine, căutînd în ea însăşi pericolul.

Şi îl descoperi. Se afla în drogul pe care îl absorbise.

Otrava era o vîltoare de particule ce dansau nebuneşte în ea, rotindu-se atît de rapid încît nici timpul încremenit nu le putea frîna iureşul. Particule dansînd nebuneşte. Dar începu să recunoască structuri familiare, conexiuni atomice: un atom de carbon, o formaţie elicoidală... o moleculă de glucoza. Apoi un lanţ întreg de molecule în care recunoscu o proteină... configuraţia unei proteine metilice.

Ahhh!

Un suspin mut, lăuntric. Identificase natura otrăvii.

Folosind mai departe sondajul psihokinetic, pătrunse în structura substanţei, deplasă un atom de oxigen, atrase un atom de carbon, restabili o conexiune cu oxigenul... hidrogen.

Modificarea se extinse... din ce în ce mai repede, pe măsură ce reacţia catalizată îşi lărgea suprafaţa de contact.

Jessica simţi că suspensia timpului începe să cedeze, percepu mişcare. Tubul burdufului îi pătrunse în gură... cu blîndeţe... culese o picătură din saliva ei.

Chani preia catalizatorul din organismul meu, ca să transforme otrava din burduf, gîndi. *De ce?*

Cineva o ajută să se aşeze. Apoi fu adusă şi aşezată alături de ea, pe covorul de pe platformă, Cucernica Maică Ramallo. O mînă uscată îi atinse gîtul.

Şi, în aceeaşi clipă, în conştiinţa Jessicăi îşi făcu apariţia o altă particulă psihokinetică! Încercă s-o alunge, dar particula continuă să se apropie încet. Mai aproape... şi mai aproape...

Se atinseră!

O îngemănare perfectă. Contopirea a două fiinţe.

Dar nu era comunicaţie telepatică... ci percepţie mutuală.

Cu bătrîna Cucernică Maică!

Dar Jessica văzu că, de fapt, Cucernica Maică Ramallo nu se considera bătrînă. O imagine surprinzătoare apăru înaintea ochiului minţii lor comune: o fată tînără, ageră la minte şi bună la suflet.

Fata din conştiinţa comună spuse:

— Da, aşa sînt.

Jessica îşi dădu seama că nu putea decît să recepţioneze cuvintele, că era incapabilă să răspundă.

— O să poţi s-o faci îndată, Jessica, îi spuse imaginea interioară.

E o halucinaţie! gîndi Jessica.

— Ştii bine că nu, o contrazise imaginea interioară. Şi-acum, fii atentă! Nu mi te mai opune. N-avem prea mult timp. O să-ţi... Urmă o pauză, apoi: Trebuia să ne spui că eşti însărcinată!

Jessica descoperi vocea cu care putea vorbi în interiorul conştiinţei comune, întrebă:

— De ce?

— Schimbarea vă afectează pe amîndouă! Maică Sfintă! Ce-am făcut?

Jessica percepu o modificare forţată în configuraţia conştiinţei comune şi imediat după aceea ochiul interior îi dezvălui prezenţa unei noi particule. Particula aceasta se agita frenetic, în cercuri dezordonate. Iradia teroare pură.

— Va trebui să fii tare, spuse prezenţa-imagine a bătrînei Cucernice Maici. Norocul tău că ai în tine o fiică. Unui fetus de sex masculin procesul i-ar fi fost fatal. Şi-acum... cu mare băgare de seamă... cu blîndeţe... atinge prezenţa fiicei tale. Fii tu însăţi această prezenţă. Absoarbe-i frica... alină... foloseste-ţi

curajul şi dîrzenia. Dar cu blîndeţe... cu blîndeţe...

Particula turbată alunecă mai aproape. Jessica făcu un efort, o atinse.

Teroarea cumplită care i se transmise i se păru, în prima clipă, mai puternică decît ea.

Se opuse cu singura armă pe care o cunoştea: "*Nu trebuie să mă tem. Frica este ucigaşul minţii...*"

Litania păru să inducă o fărîmă de calm. Cealaltă particulă încremeni lîngă ea.

Cuvintele n-au destulă putere, gîndi Jessica.

Îşi concentră întreaga fiinţă la nivelul reacţiilor afective fundamentale, iradie dragoste, alinare, o îmbrăţişare caldă şi protectoare.

Teroarea pieri.

Şi prezenţa bătrînei Cucernice Maici se făcu iarăşi simţită. Acum însă, percepţia mutuală era triplă. Existau trei conştiinţe comune — două active şi una pasivă, imobilă, absorbind în tăcere.

— Sînt în criză de timp, vorbi în conştiinţa comună Cucernica Maică. Am multe să-ţi dau. Şi nu ştia dacă fiica ta va putea suporta totul fără să-şi piardă minţile. Dar n-am de ales. Trebuie! Binele tribului e mai important.

— Ce...

— Taci şi acceptă!

Înaintea Jessicăi începu să se desfăşoare filmul unui noian de experienţe de viaţă. Ca filmele-prelegeri din proiectoarele de învăţare subliminală de la şcoala Bene Gesserit... numai că mult mai repede... Fulgerător.

Şi totuşi distinct. Perfect distinct.

Fiecare experienţă i se înfăţişa aşa cum fusese trăită. Un amant viril, bărbos, cu ochi întunecaţi de fremen... Jessica îi simţi puterea şi tandreţea, îl simţi tot, într-o singură fracţiune de timp — în memoria

Cucernicei Maici.

Nu avu timp să se gîndească ce anume avea să rezulte din toate acestea pentru fetusul — fiică. Nu avu timp decît să accepte şi să înregistreze şuvoiul de experienţe pe care îl deversa Cucernica Maică. Naştere, viaţă, moarte. Lucruri importante, lucruri banale... O întreagă existenţă, în fulgerări de imagini.

De ce să rămînă gravată în memorie o cădere de nisip de pe vîrful unei faleze? se întrebă la un moment dat.

Târziu, prea tîrziu, înţelese ce se întîmpla: bătrîna murea şi, murind, îşi transvaza experienţa de viaţă în conştiinţa ei, întocmai, cum torni apă dintr-un pahar în altul. Sub privirea interioară a Jessicăi, cea de-a treia particulă se retrase brusc în conştiinţa prenatală, în timp ce Cucernica Maică, murind în naştere, îşi abandonă întreaga viaţă în memoria Jessicăi, cu o ultimă suflare vorbita:

— Te-am aşteptat de mult. Poftim viaţa mea.

I-o dăduse — toată, condensată.

Pînă şi clipa morţii.

Acum sint Cucernică Maică, gîndi Jessica.

Şi înţelese, cu toată fiinţa ei, că devenise — într-adevăr — exact ceea ce era o Cucernică Maică Bene Gesserit. Otrava din drog o transformase.

Ştia că procedura din şcolile Bene Gesserit era alta. Ştia lucrul acesta, deşi nimeni nu îi dezvăluise vreodată misterul ordaliei Bene Gesserit.

Dar rezultatul final era acelaşi.

Jessica simţi că particula-fiică se mai afla încă în contact cu percepţia ei interioară. Sondă, dar nu primi nici un răspuns.

O copleşi deodată un sentiment apăsător de singurătate. Abia acum înţelegea pe de-a-ntregul ce se

petrecuse cu ea. Îşi văzu propria-i viaţă ca o curgere încetinită şi în clipa aceea restul vieţii din jurul ei se acceleră iar jocul interacţiunilor deveni mult mai limpede.

Percepţia lăuntrică a constiinţei-particulă începu să scadă în intensitate, pe măsură ce organismul i se relaxa în urma ameninţării anihilate a otrăvii. Simţea însă în continuare prezenţa *celeilalte* particule — cea din adîncul ei — şi o atinse uşor, cuprinsă de un sentiment de vinovăţie pentru ceea ce îngăduise să se întîmple.

Ţi-am făcut-o, sărmana, draga, mica mea fiică lipsită încă de formă! Te-am adus în universul acesta şi ţi-am expus conştiinţa fără de apărare la toate manifestările lui.

Un efluviu infim de dragoste şi tandreţe, ca un ecou îndepărtat al sentimentelor transmise de ea, îi parveni de la particula cealaltă.

Dar înainte de a apuca să-i răspundă, Jessica simţi prezenţa revendicativă a memoriei adab. Trebuia să facă ceva important. Căută pe dibuite, îşi dădu seama că o stînjenea ceaţa aşternută de drogul modificat, care îi impregna simţurile.

Aş putea interveni, gîndi. *Aş putea anihila efectul drogului şi l-aş putea face inofensiv.* Nu, asta ar fi fost o greşeală. *Particip la un ritual de comuniune.*

În clipa următoare ştiu ce anume trebuia să facă.

Îşi deschise ochii, arătă către burduful de apă, pe care Chani îl ţinea acum deasupra capului ei.

— A fost binecuvîntată, rosti. Amestecaţi-o cu apele celelalte, ca să se preschimbe toate şi să poată împărtăşi toţi oamenii binecuvîntarea.

Catalizatorul o să-şi desăvîrşească opera, gîndi. *Oamenii vor bea şi măcar pentru cîtva timp se vor*

putea cunoaşte mai îndeaproape unii pe alţii. Drogul nu mai prezintă nici un fel de pericol acum... după ce l-a preschimbat o Cucernică Maică.

Memoria revendicativă însă continua s-o preseze, să-i ceară. Înţelese că mai avea ceva de făcut, dar din cauza drogului nu se putea concentra decît cu dificultate...

Ahhhh... bătrîna Cucernică Maică.

— Am întîlnit-o pe Cucernica Maică Ramallo, spuse. Acum a plecat, dar rămîne. Ritualul să-i aducă un ultim omagiu.

De unde-am mai scos şi cuvintele astea? se întrebă.

Apoi înţelese că proveneau din memorie, din memoria vieţii care-i fusese dăruită şi care acum făcea parte din propria ei viaţă. Cu toate acestea, darului părea că-i mai lipseşte ceva.

"Oferă-le orgia pe care-o doresc", murmură deodată, undeva, în ea, memoria cealaltă. "Şi-aşa n-au parte de prea multe plăceri de la viaţă. Iar tu şi cu mine avem nevoie de bucăţica asta de timp, ca să ne cunoaştem mai bine, pînă ce n-apuc să dispar cu totul şi să mă scurg printre amintirile tale. Deja mă simt legată de părticele din tine. O, ai o minte plină de lucruri interesante! O mulţime de lucruri pe care nu mi le-am imaginat niciodată..."

Şi mintea-memorie, înglobată în ea, i se deschise deodată asemenea unei porţi tainice. Jessica văzu un coridor imens, care ducea spre alte Cucernice Maici din alte Cucernice Maici din alte Cucernice Maici, al căror şir părea fără sfîrşit.

Şi Jessica se trase înapoi, îngrozită la gîndul că s-ar putea rătăci în oceanul acela de identitate unică. Dar coridorul rămase şi ea văzu atunci că civilizaţia fremenă era cu mult mai veche decît îşi închipuise.

Văzu că fuseseră fremeni pe Poritrin, o planetă blîndă care crease un popor slab, pradă uşoară la îndemîna corsarilor imperiali, veniţi în căutare de colonişti pentru Bela Tegeuse şi Salusa Secundus.

O, cîtă jale află Jessica în *acea* dezrădăcinare!

Departe, în tenebrele coridorului, o voce-imagine ţipă: "Ne-au interzis Hajjul!"

Şi Jessica văzu ţarcurile de sclavi de pe Bela Tegeuse, văzu cum se triaseră oamenii care urmau să fie trimişi pe Rossak şi Harmonthep. Scene de o ferocitate cumplită i se înfăţişară, deschizîndu-se ca petalele unei flori înspăimîntătoare. Văzu firul de tort al trecutului fremenilor, tors de sayyadina dupa sajyadina — mai întîi din gură în gură, camuflat în baladele nisipurilor, apoi prin intermediul propriilor lor Cucernice Maici, după descoperirea primului drog pe Rossak... şi în cele din urmă aici, pe Arrakis devenind complex şi trainic, prin revelaţia indusă de Apa Vieţii.

Departe, în fundul coridorului, o altă voce ţipă: "Să nu iertăm niciodată! Să nu uităm niciodată!"

Dar atenţia Jessicăi rămăsese captată de secretul ce-i fusese dezvăluit în legătură cu Apa Vieţii, cu provenienţa sa: era lichidul pe care îl exala în clipa morţii un vierme de nisip — un făuritor. Şi cînd văzu în memoria ei nouă despre ce fel de moarte era vorba, îşi înăbuşi un ţipăt de spaimă.

Vietatea era ucisă prin înecare!

— Mamă, ţi-e rău?

Vocea lui Paul! Jessica făcu un efort, se smulse percepţiei lăuntrice, îşi ridică privirea spre el. Prezenţa lui în clipa aceasta o irită, deşi era conştientă de datoria pe care o avea faţă de el.

Sînt ca o fiinţă ale cărei mîini au fost anchilozate şi insensibile încă de la primele pîlpîiri ale conştiinţei,

care a trăit astfel o viaţă întreagă... şi care, deodată, începe să simtă cu ele.

Gîndul îi rămase înfipt în minte, conferindu-i o înţelegere atotcuprinzătoare.

Iar eu spun: "Priviţi! Am mîini!" Şi toţi cei din jurul meu întreabă: "Ce-nseamnă mîini?"

— Te simţi rău? repetă Paul.

— Nu.

— Pot să beau? Arătă cu capul către burduful din mîinile lui Chani. Ei vor să beau.

Jessica sesiză înţelesul ascuns al cuvintelor lui, îşi dădu seama că Paul detectase otrava din lichidul iniţial, netransformat, că îl îngrijora soarta ei. Din nou, avu un sentiment de surpriză constatînd limitele puterilor preştiente ale fiului ei. Întrebarea pe care-o pusese era revelatoare.

— Poţi să bei, spuse ea. A fost transformată.

Şi în spatele lui Paul îl văzu pe Stilgar, care o privea lung, iscoditor, cu ochii lui întunecaţi.

— Acum, zise el, ştim că n-ai putea să ne minţi.

Jessica simţi şi în aceste cuvinte înţelesuri ascunse, dar negura drogului începuse deja să-i învăluie din ce în ce mai mult simţurile. Era cald, plăcut. Ce buni fuseseră fremenii aceştia lăsîndu-i un asemenea prieten...

Paul privi cum drogul pune stăpînire pe mama sa.

Îşi scotoci memoria — trecutul stabil, liniile fluctuante ale posibilelor viitoruri. Încercă să exploreze momente încremenite în timp, dar ochiul său interior constată că încercarea era deconcertantă. Desprinse din unduirea lor schimbătoare, fragmentele erau greu de interpretat.

Drogul acesta, de pildă... Constată că putea să însumeze o serie de cunoştinţe cu privire la el, că

putea înţelege efectul pe care-l avea asupra mamei sale, dar cunoştinţele erau lipsite de un ritm natural, erau lipsite de un sistem de reflecţie mutuală.

Brusc, îşi dădu seama că viziunea trecutului în prezent nu era decît un aspect simplu şi că adevărata piatră de încercare a prestiinţei era viziunea trecutului în viitor.

Lucrurile se încăpăţînau să nu fie ceea ce păreau a fi.

— Bea, zise Chani. Îi vîrî sub nas muştiucul de os al unui burduf.

Paul îşi îndreptă spatele, se uită lung la Chani. Simţi în atmosfera cavernei înfrigurarea şi freamătul care vestesc începutul unei petreceri. Ştia ce avea să se înţîmple după ce va bea din lichidul conţinînd chintesenţa substanţei care îl transforma. Avea să revină la viziunea timpului pur, a timpului-devenit-spaţiu. Avea să fie proiectat din nou pe piscul acela ameţitor şi sfidat, provocat să înţeleagă.

Din spatele lai Chani, Stilgar spuse:

— Bea, băiete. Ţii în loc ritualul.

Şi atunci Paul auzi mulţimea, auzi frenezia sălbatică a mii de glasuri...

— Lisan al-Gaib! strigau. Muad'Dib!

Îşi coborî privirea, se uită la mama sa. Părea să fi adormit în poziţia aceea şezîndă — împăcată, respirînd adînc, regulat. În minte îi răsună o frază din viitorul care era trecutul său solitar: "*Doarme în Apele Vieţii".*

Chani îl trase de mînecă.

Paul luă tubul în gură, conştient de vacarmul din grotă. Apoi, simţi cum lichidul îi inundă gîtlejul în clipa în care Chani strînse cu putere burduful, simţi mirosul ameţitor al vaporilor. Chani desprinse muştiucul din tub, trecu burduful în mîinile care se întindeau după el,

la baza platformei. Privirea lui Paul rămase aţintită la braţul fetei, la năframa verde doliu.

Chani se îndreptă, îi surprinse privirea, spuse:

— Pot să-l jelesc şi în fericirea dată de ape. El ne-a învăţat asta. Îl prinse de mînă, îl trase după ea spre extremitatea platformei. Sîntem aidoma, Usul: amîndoi ne-am pierdut tatăl din pricina Harkonnenilor.

Paul o urmă fără să se împotrivească. I se părea că cineva îi separase capul de trup şi apoi aşezase la loc stabilind conexiuni stranii. Îşi simţea picioarele îndepărtate şi moi, ca şi cum ar fi fost din cauciuc.

Pătrunseră într-o galerie îngustă, ai cărei pereţi erau vag luminaţi de licurigloburi răzleţe. Paul simţi că drogul începe să-şi facă efectul său unic asupra lui, deschizîndu-i timpul ca pe o floare. În vreme ce coteau într-o altă galerie întunecată, i se păru că se clatină şi se sprijini de Chani. Îngemănarea de coardă întinsa şi moliciune, pe care o simţi sub roba ei, îi răscoli sîngele. Senzaţia se confundă cu efectul drogului, viitorul şi trecutul se prelinseră în prezent, lăsîndu-i doar o fracţiune infimă de obiectiv trinocular.

— Te cunosc, Chani, şopti el. Am stat amîndoi pe un prag de piatră, deasupra nisipurilor, şi eu ţi-am alungat temerile. Ne-am îmbrăţişat în întunericul sietchului. Noi doi...

Se opri dezorientat, încercă să-şi scuture capul, fu cît pe ce să-şi piardă echilibrul.

Chani îl susţinu, îl conduse printre draperii grele în ambianţa galbenă a unui apartament izolat — măsuţe joase, perne, un divan scund, acoperit cu o cuvertură portocalie.

Paul îşi dădu seama că se opriseră. Chani stătea în faţa lui. Ochii ei îl fixau cu o expresie de spaimă mută.

— Trebuie să-mi spui, şopti ea.

— Tu eşti Sihaya, zise ei, eşti primăvara deşertului.

— Cînd tribul împărtăşeşte Apa, murmură ea, sîntem toţi împreună... împărtăşim. Pe ceilalţi... îi simt în mine. Cu tine însă... mi-e frică să împărtăşesc.

— De ce? întrebă el.

Încercă să-şi concentreze atenţia la chipul ei, dar trecutul şi viitorul se amestecau cu prezentul, tulburîndu-i vederea. O vedea... dar în nenumărate locuri deodată, în nenumărate situaţii...

— E ceva înfricoşător în tine, îi răspunse ea. Cînd te-am luat de lîngă ceilalţi... te-am luat pentru că am simţit că ei doreau asta. Tu... sperii oamenii. Ne faci să... avem *vedenii!*

Paul se căzni să vorbească desluşit:

— Ce anume vezi?

Ea îşi lăsă ochii în jos, îşi privi mîinile.

— Văd un copil... în braţele mele. Copilul nostru, al tău şi al meu. Îşi apăsă o mînă pe buze. Cum de cunosc fiecare părticică din tine?

Au şi ei o fărîmă din darul acesta, îşi auzi Paul glasul minţii. *Dar şi-l înăbuşă pentru că-i înspăimîntă.*

Într-un moment de claritate, o văzu pe Chani tremurînd din tot trupul.

— Ce este? întrebă el. De ce nu vorbeşti?

— Usul! şopti ea şi continuă să tremure.

— Nu te poţi retrage în viitor, rosti el.

I se făcu deodată milă de ea... O strînse la piept, îi mîngîie părul.

— Chani, Chani, nu te teme.

— Usul, ajută-mă! hohoti ea.

Dar în clipa aceea Paul simţi că drogul îşi desăvîrşeşte efectul, sfîşiind toate cortinele, dezvăluindu-i îndepărtatul tumult cenuşiu al viitorului său.

— De ce-ai încremenit deodată? îl întrebă Chani.

Paul aşteptă nemişcat, încordat. Văzu timpul desfăşurîndu-se în dimensiunea lui stranie, echilibrat şi totodată învolburîndu-se, restrîns şi totodată întinzîndu-se ca o plasă aruncată peste lumi şi forţe fără număr — o sîrmă bine întinsă, pe care trebuia să calce şi totodată un scrînciob care se balansa cînd într-o parte, cînd într-alta.

De-o parte văzu Imperiul, un Harkonnen cu numele Feyd-Rautha, fulgerînd către el ca o armă ucigătoare, sardaukarii năpustindu-se de pe planeta lor şi abătînd asupra Arrakisului pogromul, Ghilda cu prefăcătoriile şi uneltirile ei, Bene Gesseritul cu planul său de selecţie. Toate aceste forţe erau masate ca un nor de furtună la orizont, ţinute în loc doar de fremeni şi de profetul lor, Muad'Dib — uriaşul adormit, cu care fremenii ameninţau să dezlănţuie o cruciadă nimicitoare asupra universului.

Paul se simţea exact în centru, în punctul pe care pivota întreaga structură, înaintînd pe un firicel de pace, cu o picătură de fericire — Chani, alături de el. Privi firicelul acela care se asternea înaintea lui... Un răstimp de calm relativ într-un sietch tăinuit, o oază de pace între două perioade de violenţă.

— Nu există nici un alt loc de pace, murmură el.

— Usul, plîngi? şopti Chani, înfiorîndu-se. Usul, viteazul meu, dai umezeală morţilor? Căror morţi?

— Celor care n-au murit încă, răspunse Paul.

— Atunci aşteaptă să-şi trăiască răgazul hărăzit vieţii, spuse ea.

Prin ceaţa drogului, Paul întrezări justeţea vorbelor ei. O prinse iar în braţe, strîngînd-o sălbatic, cu disperare.

— Sihaya! murmură el.

Ea îşi apăsă palma mîinii pe obrazul lui.

— Nu mă mai tem, Usul. Priveste-mă. Cînd mă ţii aşa, văd şi eu ce vezi tu.

— Ce vezi?

— Ne văd pe noi doi, iubindu-ne în linişteа dintre furtuni. Aşa ne-a fost sortit, Usul.

Paul simţi cum îl învăluie din nou drogul, gîndi: *De-atitea ori mi-ai adus alinare şi mi-ai arătat înţelegere.* Simţi iarăşi hiperiluminarea, reprezentarea aceea atît de adînc reliefată a timpului şi îşi văzu viitorul transformîndu-se în amintiri — blîndele umilinţe ale dragostei fizice şi dăruirea de sine, calmul şi violenţa.

— Tu eşti cea tare, Chani, şopti el. Rămîi cu mine.

— Întotdeauna, spuse ea şi buzele ei îi sărutară obrazul.

Cartea a treia

Profetul

Nici o femeie, nici un bărbat, nici un copil nu a reuşit vreodată să pătrundă în adevărata intimitate a tatălui meu. Singura persoană despre care s-ar putea spune că s-a apropiat de o relaţie de camaraderie cu Împăratul Padişah a fost Contele Hasimir Fenring, tovarăşul său din copilărie. O primă dovadă a prieteniei Contelui Fenring a avut

un aspect pozitiv: Contele a reuşit să risipească bănuielile Landsraadului în urma Afacerii Arrakis. După cum aprecia mama mea, acţiunea aceasta a costat enorm — mite în mirodenie valorind peste un miliard de solari, fără a mai socoti o serie de cadouri ca: femei-sclave, onoruri regale şi titluri nobiliare. O a doua mărturie importantă a prieteniei Contelui a apărut sub un aspect negativ: Fenring a refuzat să omoare un om, cu toate că îi stătea în puteri să o facă, cu toate că tatăl meu îi dăduse ordin să o facă. Voi explica imediat împrejurarea.

Fragment din **Contele Fenring: Profil** *de prinţesa Irulan.*

Baronul Vladimir Harkonnen ieşise turbat de mînie din dormitorul său. Trupul mătăhălos i se legăna şi i se smucea în suspensii, cu mişcări violente.

Trecu val-vîrtej pe lîngă bucătăria personală, traversă biblioteca, apoi mica sală de recepţie şi dădu buzna în holul din aripa rezervată servitorilor, unde domnea deja atmosfera relaxată de la sfîrşitul zilei.

Căpitanul gărzii, Iakin Nefud, zăcea pe un divan, cu stupoarea semutei aşternută asemenea unei măşti peste trăsăturile feţei sale plate. În încăpere unduiau sunetele stranii, tînguitoare, ale muzicii de semuta. Oamenii săi aşteptau smeriţi, gata să-i îndeplinească poruncile.

— Nefud! tună Baronul.

Oamenii se agitară înspăimîntaţi, apoi încremeniră.

— Domnia-Ta, rosti Nefud şi numai efectul drogului îi împiedică tremurul vocii.

Baronul examina chipurile celor din încăpere, le

observă nemişcarea terorizată. Se întoarse din nou spre Nefud şi i se adresă pe un ton catifelat:

— De cît timp eşti căpitanul gărzii mele, Nefud?

— De cînd am fost pe Arrakis, Domnia-Ta. De aproape doi ani.

— Şi ai avut grijă întotdeauna să previi pericolele care ameninţau persoana mea?

— Asta a fost singura mea dorinţă, Domnia-Ta.

— Atunci unde-i Feyd-Rautha? răcni Baronul.

Nefud se făcu mic.

— Domnia-Ta?

— Nu-l consideri pe Feyd-Rautha un pericol pentru persoana mea?

Vocea Baronului se făcuse din nou catifelată.

Nefud îşi umezi buzele, în ochii săi, ceaţa semutei începu să se destrame.

— Feyd-Rautha se află în pavilionul sclavilor, Domnia-Ta.

— Iar s-a dus la femei, ha?

Baronul începu să tremure din cauza efortului pe care-l făcea ca să-şi înăbuşe furia.

— Sire, poate s-a dus doar...

— Taci!

Baronul înaintă încă un pas, observînd cum se retrag oamenii, depărtîndu-se de Nefud, disociindu-se de obiectul mîniei.

— Nu ţi-am poruncit eu să ştii întocmai unde se află în orice moment na-Baronul? întrebă el şi înaintă cu încă un pas. Nu ţi-am spus eu că trebuie să ştii întocmai tot ce vorbeşte în orice moment na-Baronul... şi cu cine vorbeşte? (Încă un pas.) Nu ţi-am spus eu să-mi dai de ştire ori de cîte ori se duce la sclave?

Nefud înghiţi în sec. Pe frunte îi apărură broboane de transpiraţie.

Baronul îşi reţinu timbrul vocii, vorbi aproape fără să intoneze cuvintele:

— Ţi-am spus sau nu toate astea?

Nefud încuviinţă cu capul.

— Şi nu ţi-am spus eu să-i verifici pe toţi băieţii-sclavi care mi se trimit — să-i verifici chiar tu... *personal?*

Nefud răspunse cu aceeaşi mişcare.

— Nu cumva... nu cumva n-ai observat pata de pe coapsa aceluia care mi-a fost trimis în seara asta? întrebă Baronul. Nu cumva ai...

— Unchiule!

Baronul se răsuci brusc, îl fixă cu privirea pe Feyd-Rautha, care stătea în pragul uşii. Prezenţa nepotului său aici, în clipa aceasta, expresia neliniştită pe care tînărul nu reuşea să şi-o ascundă cu totul... erau revelatoare. Feyd-Rautha dispunea de o reţea proprie de spionaj, îndreptată contra Baronului.

— În dormitorul meu se află un cadavru, spuse deodată baronul. Doresc să fie luat numaidecît de-acolo.

Îşi încleştă degetele pe patul armei lans-proiectil ascunsă sub mantie. Ştia că scutul lui era cel mai bun.

Feyd-Rautha aruncă o privire către doi dintre mercenarii de lingă perete, le facă semn cu capul. Cei doi se năpustiră spre uşă, pornind în goană către apartamentele Baronului.

Ăia doi, va să zică! gîndi Baronul. *Ah, monstrul ăsta cu caş la gură mai are încă multe de învăţat despre comploturi!*

— Presupun că totul era-n regulă în pavilionul sclavilor, Feyd, nu?

— Am jucat o partidă de cheops cu vătaful, răspunse Feyd-Rautha şi gîndi: *Ce s-o fi întîmplat? E limpede că*

puştiul pe care i l-am trimis a fost omorît. Era totuşi perfect pentru planul nostru. Nici Hawat n-ar fi putut să facă o alegere mai bună. Băiatul n-avea nici un cusur!

— Ah, aţi jucat şah-piramidă! făcu Baronul. Frumos. Şi? Ai cîştigat?

— Am... ăăă, da, unchiule. Feyd-Rautha se luptă din răsputeri să-şi stăpinească neliniştea.

— Nefud, doreşti să te reabilitezi în ochii mei?

— Sire, ce-am făcut? bolborosi căpitanul gărzii.

— Asta n-are importanţă acum, zise Baronul. Feyd l-a bătut pe vătaf la cheops. Ai auzit, nu?

— Da... Sire.

— Doresc să iei cu tine trei oameni, să te duci cu ei la vătaf şi să-l sugrumi, spuse Baronul. După ce termini, să-mi aduci cadavrul, ca să văd dac-ai făcut treabă bună. E inadmisibil s-avem în slujba noastră jucători de şah atît de slabi.

Feyd-Rautha păli, făcu un pas înainte.

— Unchiule, dar n-are...

— Mai tîrziu, Feyd, spuse Baronul, fluturîndu-şi mina. Mai tîrziu. Cei doi mercenari, care plecaseră după cadavrul din dormitorul Baronului, trecură prin dreptul uşii deschise a holului, opintindu-se cu povara care se bălăbănea între ei cu braţele atîrnînd. Baronul îi urmări cu privirea piuă cînd dispărură. Nefud se apropie de Baron.

— Domnia-Ta, doreşti să-l omor pe vătaf chiar acum?

— Da, răspunse Baronul. Şi după ce termini cu el, adaugă-i la listă şi pe cei doi care-au trecut adineaori pe coridor. Nu mi-a plăcut cum duceau trupul băiatului. Asemenea treburi se fac cu ceva mai multă delicateţe. Să-mi arăţi şi cadavrele lor.

Nefud spuse:

— Domnia-Ta, nu ţi-a fost pe plac ceva din ce-am...

— Du-te şi fă ce ţi-a poruncit stăpînul! se răsti Feyd-Rautha. Şi gîndi: *Tot ce mai pot spera acum e să-mi salvez pielea.*

Bun! îşi spuse Baronul. *Cel puţin ştie să piardă.* Apoi zîmbi în sinea lui, gîndind: *Şi ştie şi cum să mă îmbuneze şi să împiedice mînia mea să se abată asupra lui. Ştie că trebuie să-l păstrez. Cui altcuiva i-aş putea lăsa hăţurile, în ziua în care va trebui să le trec în alte mîini?*

Nefud îşi alese oamenii, părăsi încăperea.

— N-ai vrea să mă-nsoţeşti pînă la apartamentele mele, Feyd? întrebă Baronul.

— Cum porunceşti, răspunse Feyd-Rautha. Făcu o plecăciune, gîndind: *Pîn-aici mi-a fost!*

— Te rog, zise Baronul şi îi făcu semn s-o ia înainte.

Feyd-Rautha îşi trăda frica doar printr-o singură secundă de ezitare. *Să fi greşit oare pe toată linia?* se întrebă el. *O să-mi împlinte între umeri o lamă otrăvită — încet, prin scut? Mai are un succesor?*

Aşa! gîndi Baronul, păşind în spatele nepotului său. *Să simtă ce-nseamnă teroarea! Va fi succesorul meu, da, dar numai cînd voi hotărî eu. N-am să-i îngădui să dărîme tot ce-am construit eu!*

Feyd-Rautha îşi dădea silinţa să nu meargă prea repede. Simţea cum i se încreţea pielea pe spate, de parcă trupul însuşi se întreba cînd avea să primească lovitura. Muşchii i se încordau şi i se relaxau la fiecare pas.

— Ai auzit ultimele veşti de pe Arrakis? întrebă deodată Baronul.

— Nu, unchiule.

— Fremenii au un profet nou... sau un soi de lider religios, spuse Baronul. Unul căruia-i zic Muad'Dib. Un

nume ridicol! înseamnă "Şoarecele". I-am spus lui Rabban să-i lase în pace cu religia lor. Asta le ia gîndul de la alte prostii.

— Foarte interesant, unchiule, comentă Feyd-Rautha. Dădu colţul culoarului care ducea către apartamentele unchiului său, întrebîndu-se: *Ce i-a venit să vorbească despre religie? E vreo aluzie la adresa mea?*

— Nu-i aşa? făcu Baronul.

Traversară salonul de recepţie, intrară în dormitor. Feyd- Rautha recunoscu semnele discrete ale luptei care se dăduse în încăpere: o lampă cu suspensie deplasată, o plapumă căzută pe jos, banda derulată şi răvăşită a unei bobine de vibromasaj, pe o noptieră.

— Planul a fost isteţ, spuse Baronul. Îşi lăsă scutul activat la intensitatea maximă, se postă în faţa nepotului său. Dar nu destul de isteţ. Ia spune, Feyd, de ce n-ai încercat să mă loveşti cu mîna ta? Ai avut destule ocazii.

Feyd-Rautha ochi un scaun cu suspensie, îşi îngădui echivalentul mintal al unei ridicări din umeri şi se aşeză fără să fi fost invitat.

Trebuie să am tupeu, gîndi el.

— M-ai învăţat că mîinile mele trebuie să rămînă curate, răspunse.

— Aşa este, recunoscu Baronul. În faţa Împăratului trebuie să poţi susţine cu sinceritate că eşti nevinovat. Vrăjitoarea care stă la dreapta lui e capabilă să descopere imediat dacă minţi sau dacă spui adevărul. Aşa este. Avertismentul ăsta ţi l-am dat chiar eu.

— De ce nu ţi-ai cumpărat niciodată o femeie Bene Gesserit, unchiule? întrebă Feyd-Rautha. Cu o Dreptvorbitoare alături, ai fi...

— Îmi cunoşti gusturile! îl întrerupse glacial Baronul.

Feyd-Rautha iscodi chipul unchiului său, spuse:

— Şi totuşi, nu ţi-ar fi stricat să...

— N-am încredere în ele! se răsti Baronul. Şi nu mai încerca să schimbi subiectul!

Feyd-Rautha arboră un ton umil.

— Cum doreşti, unchiule.

— Mi-am amintit adineaori de ceea ce s-a petrecut în arenă, acum un an şi ceva, spuse Baronul. Toata lumea a rămas cu impresia că sclavul cu care trebuia să lupţi fusese anume pregătit să te omoare. Chiar aşa să fi fost?

— A trecu multă vreme de-atunci, unchiule. La urma urmelor, eu...

— Te rog să nu te eschivezi, zise Baronul şi în tonul crispat al glasului său răzbătu o parte din mînia pe care încerca să şi-o stăpînească.

Feyd-Rautha îl privi lung, gîndind: *Ştie. Dacă n-ar şti nu m-ar întreba.*

— A fost o înscenare, unchiule. Am plănuit totul, ca să-l discreditez pe vătaful de pe vremea aceea.

— Bine lucrat, comentă baronul. Şi cu curaj. Gladiatorul ăla era cît pe ce să-ţi facă de petrecanie, nu-i aşa?

— Da.

— Dacă la curajul ăsta al tău ai adăuga şi puţin rafinament, puţină subtilitate, ai fi într-adevăr formidabil.

Baronul clătină din cap. Şi aşa cum i se mai întîmplase deseori după ziua de tristă amintire de pe Arrakis, simţi din nou regretul pentru pierderea lui Piter, mentalul. Ce fineţe, ce subtilitate diabolică avusese omul acela! Şi totuşi, nu reuşise să scape de moarte. Din nou, Baronul clătină din cap. Destinul era uneori inscrutabil.

Feyd-Rautha îşi plimbă ochii prin cameră, examinînd semnele încăierării, întrebîndu-se cum de îi fusese cu putinţă unchiului său să zădărnicească atentatul sclavului pe care-l pregătiseră cu atîta grijă.

— Cum i-am venit de hac? rîse Baronul, observîndu-i privirea. Ei… dragul meu Feyd… lasă-mi şi mie cîteva arme cu care să-mi apăr bătrîneţile. Dar mai bine să profităm de prilejul ăsta ca să facem un tîrg.

Feyd-Rautha îl privi surprins. *Un tîrg! Va să zică tot mă mai vrea moştenitor. Altfel de ce s-ar tîrgui? Tîrgurile se încheie doar între egali sau aproape egali!*

— Ce fel de tîrg, unchiule?

Şi Feyd-Rautha constată cu mîndrie că glasul îi răsunase calm şi rezonabil, fără să trădeze în nici un fel uşurarea pe care o resimţea.

Baronul remarcă şi el stăpînirea de sine a nepotului său. Dădu aprobator din cap.

— Ai stofă, Feyd. Nu mi-ar place să irosesc asemenea stofă. Din păcate, nu vrei nici în ruptul capului să pricepi ce însemn eu pentru tine. Eşti încăpăţînat. Nu înţelegi de ce trebuie să mă păstrezi ca pe ochii din cap. Chestia asta… Făcu un gest larg către dezordinea din dormitor. Chestia asta a fost o neghiobie. Nu încurajez neghiobiile.

Spune odată ce-ai de spus, dobitoc bătrîn! gîndi Feyd-Rautha,

— Poate-ţi închipui că nu-s decît un dobitoc bătrîn, zise Baronul. Te sfătuiesc să-ţi schimbi părerea.

— Ai pomenit de-un tîrg.

— Ah, nerăbdarea tinereţii, oftă Baronul. Bine, bine. Am să-ţi spun despre ce-i vorba: vei înceta cu atentatele prosteşti la viaţa mea. Iar eu, în clipa în care vei fi pregătit, o să mă dau la rîndul meu în lături, ca să-ţi fac loc. Mă voi retrage pe o poziţie de povăţuitor,

lăsîndu-ţi ţie scaunul puterii.

— Te vei retrage, unchiule?

— Continui să-ţi închipui că sînt un dobitoc bătrîn, iar ceea ce ţi-am spus adineaori îţi întăreşte convingerea, nu? Îţi închipui că mă rog de tine! Bagă de seamă ce faci, Feyd! Dobitocul ăsta bătrîn a observat acul bine camuflat pe care îl implantaseşi în coapsa sclavului. Exact în locul pe care aveam să-mi aşez mîna, nu-i aşa? O apăsare cît de mică şi... clac! Un ac otrăvit în palma bătrînului dobitoc! Ţ-ţ-ţ, Feyd...

Baronul îşi clătină capul, gîndind: *Şi ar fi reuşit, bineînţeles, dacă nu m-ar fi prevenit Hawat. Ei... dar am să-l las să creadă că am descoperit singur complotul. Într-un fel, este adevărat. Eu l-am salvat pe Hawat din iadul Arrakisului. Iar băieţaşului ăstuia nu-i strică să mă respecte ceva mai mult în viitor.*

Feyd-Rautha tăcea, luptîndu-se cu sine. *N-o fi minţind? Chiar vrea să se retragă? Şi de ce nu? Sint sigur că într-o zi îi voi urma... dacă nu voi comite nici o imprudenţă. Doar n-o să trăiască o veşnicie! Poate că a fost, într-adevăr, o neghiobie c-am încercat sâ-i grăbesc sfirşitul.* Se hotărî deodată, spuse:

— Propui un tîrg. Dar garanţiile?

— Cum putem avea încredere unul în celălalt? făcu Baronul. Păi, în ceea ce te priveşte, Feyd... am să-l pun pe Thufir Hawat să te supravegheze. În problema asta am toată încrederea în capacităţile lui de mentat. Cred că-nţelegi la ce mă refer, nu? Cît despre mine, va trebui să mă crezi pe cuvînt. Oricum n-o să trăiesc o veşnicie, nu-i aşa, Feyd? Şi poate că n-ar strica să începi să presupui că ştiu lucruri pe care *ar trebui* să le ştii doar tu.

— Gajul meu îl ai, dar tu ce-mi oferi în schimb? întrebă Feyd-Rautha.

— Te las în viaţă, răspunse Baronul.

Feyd-Rautha examină din nou chipul unchiului său. *Îl pune pe Hawat pe urmele mele! Ce-ar spune dacă i-aş povesti că Hawat a ticluit vicleşugul cu gladiatorul, în urma căruia şi-a pierdut vătaful? Ar spune, probabil, că mint ca să-l discreditez pe Hawat. Nu, amicul Thufir e un mentat; a prevăzut cu siguranţă momentul acesta.*

— Ei, ce zici? făcu Baronul.

— Ce pot să zic? Sînt de acord, fireşte.

Şi Feyd-Rautha gîndi: *Hawat! Joacă ambele extremităţi contra centrului... Aşa să fie? Să fi trecut de partea unchiului meu pentru că nu i-am cerut părerea în legătură cu atentatul de astăzi!*

— Văd că n-ai nimic de spus cu privire la faptul că-l pun pe Hawat să te supravegheze, observă Baronul.

Feyd-Rautha îşi trăda furia în dilatarea bruscă a nărilor. Ani de-a riadul numele lui Hawat fusese un semnal de primejdie pentru familia. Harkonnen... Iar acum căpăta un înţeles nou. Dar tot periculos.

— Hawat e o jucărie periculoasă, spuse.

— Jucărie? Nu fi prost! Ştiu prea bine cine este Hawat şi cum pot să-l controlez. Hawat are emoţii puternice, Feyd. Numai omul lipsit de sentimente e de temut. Sentimentele profunde, emoţiile... ah, pe-acestea poţi să le transformi după pofta inimii.

— Unchiule... nu te înţeleg.

— Te cred. Se vede.

— Şi nu-l înţelegi nici pe Hawat, adăugă Baronul.

Nici tu! gîndi Feyd-Rautha.

— Împotriva cui crezi că se îndreaptă ura lui Hawat pentru situaţia în care se află acum? întrebă Baronul. Împotriva mea? Desigur. Dar el a fost unealta Atreizilor şi-a fost mai tare decît mine ani de-a rindul. Pînă în clipa în care m-a ajutat Imperiul. Aşa vede el lucrurile.

Ura pe care mi-o poartă mie e, pentru el, ceva banal acum. Convingerea lui este că mă poate doborî în orice clipă. Dar tocmai datorită acestei convingeri pot să-l domin. Pentru că pot să-l dirijez în direcţia în care vreau eu — contra Imperiului.

Brusc, Feyd-Rautha înţelese şi încordarea îi săpă cute adînci pe frunte, îi subţie linia gurii.

— Contra Impăratului? murmură el.

Ei, şi-acum sâ-i îngădui dragului meu nepot să savureze o clipă gîndul ăsta, îşi spuse Baronul. *Să-şi zică în sinea lui: "Împăratul Feyd-Rautha Harkonnen!" să se întrebe cît valorează asta. Desigur, valorează cît viaţa unui unchi bătrîn, care-ar putea face ca visul acesta să devină realitate!*

Feyd-Rautha îşi trecu încet vîrful limbii peste buze. Oare era adevărat ce-i spusese bătrînul dobitoc?

— Şi care-i rolul lui Hawat în povestea asta? întrebă.

— Hawat îşi închipuie că se va putea *folosi de* noi ca să se răzbune pe Imperiu.

— Şi după aceea?

— Nu se gîndeşte mai departe de răzbunarea sa. Hawat e genul de om făcut să-i servească pe alţii, numai că nu-şi dă seama.

— Am învăţat mult de la Hawat, zise Feyd-Rautha şi simţi cît de adevărat era ceea ce spunea. Dar cu cît învăţ mai mult, cu atît mai mult simt c-ar trebui să ne descotorosim de el... şi asta cît mai repede.

— Nu prea-ţi surîde ideea să te ştii pîndit de el, nu-i aşa?

— Hawat pîndeşte pe toată lumea.

— Dar poate să te aşeze pe tron. Hawat e ingenios. E şi periculos, pentru că urmează căi întortocheate. Dar n-am să-i suprim încă antidotul. Şi-o sabie e periculoasă. Feyd. De-asta există teci. Noi avem teaca

acestei săbii. Are otrava în el. Cînd îi vom suprima antidotul, va intra în teaca morţii.

— O luptă ca în arenă, murmură Feyd-Rautha. O fentă ascunsă într-altă fentă din altă fentă. Şi tot timpul trebuie să pîndeşti, să observi în ce parte se apleacă gladiatorul, încotro priveşte, cum îşi ţine cuţitul.

Dădu din cap, aprobîndu-se pe sine, ştiind că vorbeie lui fuseseră pe placul unchiului său. *Da!* gîndi. *Ca în arenă! Numai că tăişul armei este mintea!*

— Acum cred că-ţi dai seama cîtă nevoie ai de mine, zise Baronul. Mai sînt încă folositor, Feyd.

O sabie care mai poate fi minuită, pînă ce se va fi tocit de tot, îşi spuse Feyd-Rautha.

— Da, unchiule.

— Aşa! făcu Baronul. Şi-acum vom merge împreună în pavilionul sclavilor. Eu voi privi, în timp ce tu, cu mîinile tale, vei ucide toate femeile din iatacurile de plăcere.

— Unchiule!

— Voi aduce alte femei, Feyd. Ţi-am spus însă că nu încurajez neghiobiile. Îţi vei ispăşi pedeapsa şi-ţi va servi drept lecţie, rosti ferm Baronul.

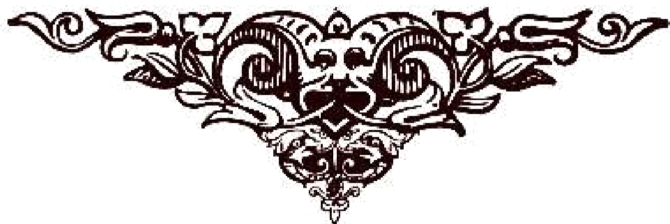
Feyd-Rautha văzu satisfacţia răutăcioasă din ochii unchiului său. *Va trebui să ţin minte noaptea asta,* gîndi el. *Şi, amintindu-mi-o, va trebui să-mi amintesc de alte nopţi.*

— N-ai să refuzi, spuse Baronul.

Şi dac-aş refuza, ce-ai putea sa faci, moşnege? gîndi Feyd-Rautha. Ştia însă că unchiul său ar fi găsit altă pedeapsă, poate chiar mai subtilă... o pîrghie şi mai brutală ca să-l îngenuncheze.

— Te cunosc, Feyd, zise din nou Baronul. N-ai să refuzi.

Perfect, gîndi Feyd-Rautha. *Acum am nevoie de tine. Înţeleg. Am încheiat un tîrg. Dar n-o să am nevoie de tine veşnic. Şi... într-o zi...*

Nevoia persistentă de un univers logic şi coerent este profund ancorată în inconştientul uman. Dar universul real se află întotdeauna cu un pas în afara logicii.

Fragment din **Pildele lui Muad'Dib** *de prinţesa Irulan.*

A

m stat în faţa multor cîrmuitori din Casele Mari, dar n-am intilnit niciodată un porc mai scîrbos şi mai periculos ca ăsta, îşi spuse Thufir Hawat.

— Poţi să-mi vorbeşti deschis, Hawat, mugi Baronul. Se lăsă pe spate, în scaunul cu suspensie şi îl fixă pe Hawat cu ochii săi înecaţi în grăsime.

Bătrînul mentat îşi coborî privirea la masa dintre el şi Baronul Vladimir Harkonnen, remarcînd opulenţa materialului. Chiar şi acesta era un factor de luat în considerare la evaluarea unei întrevederi cu Baronul, la fel ca şi pereţii roşii ai acestei odăi secrete şi vaga aromă de ierburi care plutea în aer, mascînd un parfum mai profund, de mosc.

— Doar nu m-ai sfătuit să-i trimit lui Rahban avertismentul numai de florile mărului, zise Baronul.

Chipul străbătut de riduri al lui Hawat rămase impasibil, nelăsînd să răzbată nimic din dezgustul pe

care-l simţea bătrînul mentat.

— Am mai multe bănuieli, Domnia-Ta, rosti el.

— Fireşte. Ei bine, în primul rînd mă interesează sub ce formă figurează Arrakisul în bănuielile tale referitoare la Salusa Secundus. Nu mi-e de-ajuns să-mi spui că pe Împărat îl frămîntă nu ştiu ce legătură între Arrakis şi misterioasa sa planetă-închisoare. Vreau să înţelegi bine un lucru: i-am trimis lui Rabban mesajul, numai pentru că omul meu trebuia să prindă transspaţialul ăla. Ai spus că treaba nu suferă amînare. Perfect. Acum însă, vreau o explicaţie.

Trăncăneşte prea mult, gîndi Hawat. *Nu-i ca Leto, care ştia să-mi comunice un lucru prin simpla ridicare a unei sprîncene sau cu un gest al mîinii. Şi nici ca Bătrinul Duce, care exprima o frază întreagă doar prin felul cum apăsa pe un singur cuvînt. E un cretin! Distrugîndu-l, voi face un serviciu omenirii.*

— N-ai să pleci de-aici pînă ce nu-mi vei fi explicat totul de-a fir-a-par, zise Baronul.

— Vorbeşti prea uşuratic despre Salusa Secundus, observă Hawat.

— Nu-i decît o colonie penală, replică Baronul. Locul în care sînt deşertate cele mai josnice lepădături din galaxie. Ce altceva ar mai fi de ştiut?

— Că pe planeta-închisoare condiţiile sînt mai fioroase decît pe orice altă lume, spuse Hawat. Ai auzit că procentajul mortalităţii noilor deţinuţi depăşeşte şaizeci la sută. Ai auzit că Împăratul aplică pe Salusa Secundus toate formele cunoscute de împilare. Ai auzit toate astea şi nu pui nici o întrebare?

— Împăratul nu îngăduie Caselor Mari să viziteze planeta, mîrîi Baronul. Dar nici el nu-şi vîră nasul în temniţele mele.

— Orice manifestare de curiozitate în legătură cu

Salusa Secundus este... mm... (Hawat îşi duse un deget subţire la buze)... descurajată.

— Împăratul nu se mîndreşte cu unele din lucrurile pe care trebuie să le facă acolo!

Hawat îşi îngădui un zîmbet aproape imperceptibil. Îl fixă pe Baron cu ochi care scînteiau în lumina licuritubului de pe tavan.

— Nu te-ai întrebat niciodată de unde-şi recrutează

Împăratul sardaukarii?

Baronul îşi ţuguie buzele groase. Strîmbătura dădu feţei sale o expresie de copil îmbufnat. Vorbi cu un aer uşor iritat:

— Cum de unde?... Şi-i recrutează... Adică... trupele de sprijin şi mercenarii înrolaţi...

— Aiurea! pufni Hawat. Istorisirile care ţi-au ajuns la urechi despre isprăvile sardaukariior nu-s zvonuri, nu-i aşa? Sînt relatări ale unor martori oculari. Relatări ale puţinilor supravieţuitori care i-au înfruntat pe

sardaukari, nu-i aşa?

— Sardaukarii sînt luptători excelenţi, fără-ndoială, zise Baronul. Dar cred că şi legiunile mele sînt...

— O adunătură de excursionişti de duminică în comparaţie cu sardaukarii! îl întrerupse cu scîrbă Hawat. Îţi închipui că nu ştiu de ce s-a întors împăratul împotriva Casei Atreides?

— Asta nu te priveşte pe tine, ripostă Baronul.

Să fie cu putinţă, oare, ca nici măcar el să nu cunoască motivele Împăratului?

— Mă priveşte orice are legătură cu treburile la care mă foloseşti, spuse. Sînt mentat. Doar n-o să-i interzici unui mentat accesul la informaţii şi emiterea de ipoteze.

Baronul îl privi lung, apoi murmură:

— Spune ce ai de spus, mentatule.

— Împăratul Padişah s-a întors împotriva Casei Atreides pentru că maeştrii de război ai Ducelui, Gurney Halleck şi Duncan Idaho, creaseră şi instruiseră o forţă armată — *o mică unitate de luptă* — care era aproape, dar foarte aproape, de valoarea Sardaukarului. Unii dintre oamenii Ducelui erau chiar mai buni decît sardaukarii. Iar Ducele se afla pe punctul de a-şi spori această forţă armată şi de-a o face la fel de puternică pe cît e cea a Împăratului.

Baronul cumpăni cîteva clipe destăinuirea, apoi întrebă:

— Ce-are a face Arrakisul cu povestea asta?

— Arrakisul reprezintă o rezervă de recruţi condiţionaţi conform celei mai aspre instrucţii de supravieţuire.

Baronul îşi scutură capul.

— Doar nu te referi la fremeni!

— Ba mă refer la fremeni.

— Ha! În cazul ăsta ce rost a avut să-l mai alarmăm pe Rabban? După pogromurile Sardaukarului şi după oprimările lui Rabban, nu se poate să fi rămas mai mult de-o mînă de fremeni.

Hawat îl privi fără să spună nimic.

— Nu se poate să fi rămas mai mult de-o mînă de fremeni! repetă Baronul. Numai în cursul anului trecut, Rabban a exterminat şase mii!

Hawat continuă să-l privească în tăcere.

— Iar acum doi ani, nouă mii, urmă Baronul. Şi nu uita că, înainte de-a părăsi planeta, sardaukarii au masacrat cel puţin douăzeci de mii.

— Ce pierderi au suferit trupele lui Rabban în cursul acestor doi ani? întrebă Hawat.

Baronul îşi scarpină obrazul.

— Păi... a făcut recrutări destul de masive, ce-i drept. Agenţii lui se lansează în tot soiul de promisiuni extravagante şi...

— Să luăm o cifră rotundă: treizeci de mii?

— Cred că cifra e cam umflată, mormăi Baronul.

— Ba dimpotrivă, îl contrazise Hawat. Mă pricep şi eu să citesc printre rîndurile rapoartelor lui Rabban. Şi cred că ai înţeles cum trebuie adnotările pe care le-am făcut la rapoartele agenţilor noştri.

— Arrakisul e o planetă aspră, spuse Baronul. O singură furtună poate să...

— Cunoaştem amîndoi cifra pierderilor cauzate de furtuni, îl întrerupse Hawat.

— Ei şi ce-i dac-a pierdut treizeci de mii? se răsti Baronul întunecîndu-se la faţă.

— După cum ai făcut socoteala chiar adineaori, zise Hawat, Rabban a exterminat cincisprezece mii de fremeni în doi ani, pierzînd însă de două ori mai mulţi oameni de-ai săi. Zici că sardaukarii au masacrat alţi

douăzeci de mii, poate chiar mai mulţi. Am văzut însă şi foile de drum cu care s-au întors de pe Arrakis. Dacă au omorît douăzeci de mii, raportul pierderilor Sardaukarului a fost de cinci de-ai lor la un fremen. De ce nu vrei să priveşti adevărul în faţă, Baroane, şi să înţelegi ce înseamnă cifrele acestea?

Baronul vorbi măsurat, glacial:

— Asta e treaba ta, mentatule. Ce-nseamnă?

— Ţi-am spus odată la cîţi oameni a estimat Duncan Idaho populaţia unui sietch pe care-l vizitase. Totul concordă. Dac-ar fi numai două sute cincizeci de asemenea comunităţi, populaţia lor ar trebui să se ridice la cinci milioane. Personal, însă, consider că există cel puţin de două ori mai multe sietchuri. Pe o planetă ca Arrakisul populaţia e silită să se disperseze.

— Zece milioane?

Fălcile Baronului tremurară de socul surprizei.

— Cel puţin, spuse calm Hawat.

Baronul îşi umflă buzele. Ochii săi ca două mărgele îl fixară, imobili, pe bătrînul din faţa lui. *Să fie într-adevăr rezultatul unui calcul mentatic?* se întrebă. *Dacă-i adevărat, cum de n-a bănuit nimeni nimic?*

— N-am reuşit nici măcar să le zdruncinăm mai serios ritmul de creştere demografică, spuse Hawat. N-am făcut altceva decît să plivim cîteva dintre specimenele mai puţin rezistente, lăsîndu-le pe cele puternice să devină şi mai puternice — întocmai ca pe Salusa Secundus.

— Salusa Secundus! izbucni Baronul. Ce legătură au toate astea cu planeta-închisoare a Împăratului?

— Cei ce pot supravieţui pe Salusa Secundus sînt de la bun început mai rezistenţi decît alţii, zise Hawat. Iar dacă adaugi la asta cea mai desăvârşită instrucţie militară...

— Prostii! Dacă ar fi să mă iau după spusele tale, *şi eu* mi-aş putea recruta o armată, mai ales după asupririle la care i-a supus nepotul meu pe fremeni.

Hawat întrebă cu voce blîndă:

— Oare Domnia-Ta nu-ţi asupreşti trupele?

— Cum? Eu... dar...

— Asuprirea e o noţiune relativă, spuse Hawat. Mercenarii Harkonnen o duc ceva mai bine decît alţi cetăţeni, nu-i aşa? Şi au posibilitatea să remarce alternative mai puţin plăcute decît aceea de a fi mercenarii Baronului, nu-i aşa?

Baronul amuţi, rămase cu privirea în gol. Posibilităţile care se deschideau dintr-o dată... Oare Rabban oferise Casei Harkonnen, fără să-şi dea seama, arma supremă?

— Cum s-ar putea garanta loialitatea unor asemenea recruţi? întrebă într-un tîrziu.

— Organizîndu-i în grupuri mici, cel mult de tăria unui pluton, răspunse Hawat. Scoţîndu-i din mediul lor împilat şi izolîndu-i în centre de instruire deservite de cadre care le înţeleg bine problemele — de preferinţă, oameni care au cunoscut ei înşişi aceleaşi condiţii de oprimare. În sfirsit, inoculîndu-le ideea mistică cum că planeta lor este un centru secret de antrenament, destinat producerii unor fiinţe superioare, ca ei. Şi avîndu-se tot timpul grijă să li demonstreze ce pot obţine de la viaţă nişte fiinţe superioare: averi, femei frumoase, locuinţe somptuoase... tot ce doresc.

Baronul dădu aprobator din cap.

— Aşa cum trăiesc sardaukarii.

— Cu timpul, recruţii ajung să fie convinşi că o lume ca Salusa Secundus îşi află justificarea în faptul că îi produce pe ei — elita, în multe privinţe, cel mai simplu soldat sardaukar trăieşte la fel de bine ca un membru

al unei Case Mari.

— Ce idee! murmură Baronul.

— Văd că începi să-mi împărtăşeşti bănuielile, spuse Hawat.

— Cînd au început toate astea?

— Ah, veşnicele întrebări... Care-i obîrşia Casei Corrino? Existau oameni pe Salusa Secundus mai înainte ca Împăratul să-şi fi trimis acolo primele contingente de prizonieri? Nici măcar Ducele Leto, care era văr după mamă cu Împăratul, n-a ştiut niciodată ceva sigur. Asemenea întrebări nu sînt văzute cu ochi buni.

Baronul privi în gol, îngîndurat. Ochii îi scînteiau.

— Da, murmură, e un secret într-adevăr bine păstrat. Cred c-au făcut totul ca să...

— Şi totuşi, ce-i de ascuns? întrebă Hawat. Că Împăratul Padişah are o planetă-închisoare? Asta o ştie toată lumea. Că are...

— Contele Fenring! exclamă brusc Baronul.

Hawat se întrerupse, îl privi intrigat.

— Ce-i cu contele Fenring?

— Acum cîţiva ani... La aniversarea zilei de naştere a nepotului meu... Sclivisitul ăla de la curte, Contele Fenring, şi-a făcut apariţia în chip de observator oficial şi ca să... da, ca să încheie un acord între mine şi Împărat.

— Şi?

— Am... ăă... Da, în timpul unei discuţii pe care-am avut-o cu el, mi se pare c-am spus ceva despre o eventuală transformare a Arrakisului în planetă-inchisoare. Fenring...

— Ce anume ai spus, exact? îl întrerupse Hawat.

— Exact? A trecut cam multă vreme de-atunci şi...

— Domnia-Ta, Baroane, dacă vrei să obţii maximum

de randament de la mine, trebuie să-mi oferi informaţii adecvate. N-ai înregistrat discuţia aceea?

Chipul Baronului se întunecă de mînie.

— Eşti la fel ca Piter! Nu-mi plac asemenea...

— Nu-l mai ai pe Piter, Domnia-Ta, zise Hawat. Şi fiindcă veni vorba, ce s-a-ntîmplat *de fapt* cu Piter?

— Şi-a permis să devină prea familiar, prea revendicativ cu stăpînul său, mîrîi Baronul.

— Mi-ai spus odată că nu iroseşti indivizi folositori, replică Hawat. Te-ai răzgîndit cumva? Crezi că realizezi ceva recurgînd la subterfugii şi ameninţări ascunse? Dar... vorbeam despre ceea ce i-ai spus Contelui Fenring.

Încet, încet, Baronul îşi recompuse expresia feţei. *Cînd va veni vremea,* gîndi el, *o să-mi aduc aminte de purtarea lui. Da, o să-mi aduc aminte.*

— O clipă, spuse, încercă să-şi rememoreze întîlnirea din sala de recepţie a palatului, discuţia purtată în conul de tăcere. Da... I-am spus cam aşa: "Împăratul ştie că afacerile au presupus dintotdeauna o oarecare doză de violenţă". Mă refeream la pierderile pe care le suferiseră forţele noastre de muncă. Apoi, i-am pomenit despre o altă soluţie pentru problema arrakiană, spunîndu-i că ideea mi-a fost inspirată de planeta-închisoare a Împăratului.

— Sînge de vrăjitoare! exclamă Hawat. Şi Fenring ce-a zis?

— Nimic. A început să mă descoasă despre tine. Hawat se lăsă pe spate, închise ochii, îngîndurat.

— Va să zică de-asta a început să-i preocupe Arrakisul, murmură el. Ei bine, nu se mai poate face nimic. Îşi deschise ochii. Probabil c-au împînzit deja planeta cu spioni. Doi ani!

— Dar nu se poate ca aluzia mea întîmplătoare la...

— Nimic nu este întîmplător în ochii unui Împărat! Ce instrucţiuni i-ai dat lui Rabban?

— I-am poruncit doar să înveţe Arrakisul să ne ştie de frică.

Hawat clătină din cap.

— În clipa de faţă, nu-ţi rămîn decît două soluţii, Baroane. Să-i ucizi pe băştinaşi, să-i extermini pînă la ultimul om, sau...

— Să nimicesc întreaga forţă de muncă?

— Preferi cumva ca Împăratul şi Casele Mari, pe care le mai poate tîrî după el, să debarce pe Giedi Prim ca să efectueze o acţiune de asanare, pustiind suprafaţa planetei?

Baronul îl iscodi cu privirea pe mentatul său. Apoi zise:

— N-o să-ndrăznească!

— Crezi?

Buzele Baronului fremătară.

— Care-i cealaltă soluţie?

— Să-l abandonezi pe iubitul Domniei-Tale nepot, Rabban.

— Să-l ab...

Baronul lăsă cuvîntul în suspensie, îl fixă uluit pe Hawat.

— Exact. Nu-i mai trimiţi nici un fel de trupe, nici un fel de ajutor. Nu-i mai răspunzi altceva la mesaje, decît că ai auzit despre atrocităţile pe care le-a comis pe Arrakis şi că intenţionezi să iei măsuri de îndreptare a lucrurilor, de îndată ce vei avea timp. O să am eu grijă ca unele dintre aceste mesaje să fie interceptate de spionii Împăratului.

— Dar ce-o să se întîmple cu mirodenia, cu veniturile, cu...

— O să pretinzi doar profiturile cuvenite de drept

Baroniei, dar bagă de seamă cum îţi formulezi pretenţiile. Să-i ceri lui Rabban sume fixe. Putem să...

Baronul îşi întoarse mîinile cu palmele în sus.

— Dar cine-mi garantează că scorpionul de nepotu-meu nu va...

— Avem şi noi spioni pe Arrakis, nu? Să-i spui lui Rabban că dacă nu-ţi onorează cotele de mirodenie, ai să-l înlocuiesti.

— Îmi cunosc nepotul, mîrîi Baronul. Asta n-o să-l facă decît să exploateze şi mai crunt populaţia.

— Bineînţeles! exclamă nervos Hawat. Interesul Domniei-Tale nu este ca Rabban să nu mai stoarcă Arrakisul, ci ca Domnia-Ta să ai mîinile curate! Lasă-l pe Rabban să-ţi servească pe tavă a doua Salusa Secundus. Nici măcar nu va fi nevoie să-i trimiţi deţinuţi. Are la dispoziţie toată populaţia Dunei. Dacă Rabban jupoaie poporul ca să-ţi poată preda cotele de melanj, Împăratul nu va mai bănui existenţa altor motive. Iar Donmia-Ta, Baroane, nu vei arăta, nici prin vorbe, nici prin fapte, că ar putea să existe alte motive.

Baronul nu reuşi să-şi ascundă tonul de admiraţie din voce.

— Ah, Hawat, întortocheate-ţi mai sînt căile! Dar spune-mi... cum o să facem ca să deschidem pe Arrakis şi să preluăm ceea ce pregăteşte Rabban?

— Asta-i floare la ureche, Baroane. Dacă ai să fixezi cota fiecărui an ceva mai sus decît cea din anul anterior, socotelile lui Rabban se vor încurca destul de repede. Toată producţia se va duce de rîpă. Vei putea să-l îndepărtezi pe Rabban şi să preiei cîrma... ca să îndrepţi lucrurile.

— Verosimil, încuviinţă Baronul. Numai că eu sînt cam sătul de povestea asta. Pregătesc pe altcineva care să preia Arrakisul în numele meu.

Hawat studie chipul buhăit al Baronului. Apoi dădu încet din cap.

— Feyd-Rautha, spuse. Va să zică ăsta-i motivul real al actualei împilări de pe Arrakis. Şi căile Domniei-Tale sînt întortocheate, Baroane. Poate că vom reuşi să împletim cumva ambele planuri. Da... Feyd-Rautha va putea să apară pe Arrakis ca un mîntuitor. Va putea să cîştige de partea lui populaţia. Da...

Baronul îl privi pe Hawat, zîmbi. Iar în spatele zîmbetului, gîndi: *Sa vedem cum se va brodi totul cu ticluielile lui personale.*

Şi Hawat, înţelegînd că Baronul socotea discuţia încheiată, se ridică şi părăsi cabinetul cu pereţii roşii. În timp ce parcurgea coridoarele palatului, nu reuşi să-şi alunge din minte tulburătoarele necunoscute care se iveau în fiecare calcul referitor la Arrakis. Mai ales acel nou lider religios, despre care i se dăduse de ştire, din locul unde se ascundea, printre traficanţi, Gurney Halleck. Acel... Muad'Dib.

Poate că n-ar fi trebuit să-l sfătuiesc pe Baron să tolereze răspîndirea acestei religii chiar şi printre locuitorii din albii şi grabene, îşi spuse. *Dar e binecunoscut faptul că opresiunea favorizează înflorirea religiei.*

Apoi se gîndi la relatările lui Halleck despre tacticile de luptă ale fremenilor — tactici care se asemănau în mod straniu cu cele ale lui Halleck însuşi... şi cu cele ale lui Duncan Idaho... ba chiar şi cu propriile lui tactici.

Să fi supravieţuit Idaho? se întrebă.

Dar întrebarea i se păru lipsită de sens. Nu se întrebase încă nici măcar dacă Paul ar fi putut avea vreo şansă să supravieţuiască. Ştia că Baronul era încredinţat că toţi Atreizii muriseră. De altfel, îi mărturisise că arma lui fusese vrăjitoarea Bene

Gesserit. Şi asta nu putea să însemne altceva decît că totul se sfîrşise — inclusiv pentru femeie şi pentru propriul ei copil.

Ce ură neîmpăcată trebuie să fi nutrit scorpia aia faţă de neamul Atreizilor, gîndi. *O ură la fel de veninoasă ca aceea pe care i-o port eu Baronului. Oare şi lovitura mea va fi la fel de năprasnică şi de desăvîrşită?*

Există în fiece lucru un aspect care este o părticică din universul nostru. Simetrie, eleganţă, graţie — însuşiri pe care numai un artist adevărat ştie să le redea. Le observăm în perindarea anotimpurilor, în alunecarea nisipului pe panta unei coline, în înfăţişarea ramurilor unei tufe de creozot sau în forma frunzelor sale. În vieţile noastre, în societatea noastră, noi încercăm mereu să copiem aceste modele, căutăm ritmurile, unduirile, formele care ne sînt prielnice. Şi totuşi, nu-i greu de întrezărit pericolul care există în dobîndirea perfecţiunii totale. Căci, fără îndoială, modelul desăvîrşit îşi are şi el propria lui fixitate. La acest nivel al perfecţiunii, totul duce la moarte.

Fragment din **Pildele lui Muad'Dib** *de prinţesa Irulan.*

Paul-Muad'Dib îşi amintea de o cină bogată în esenţă de mirodenie. Se crampona de amintirea aceasta pentru că era un punct de ancorare din care putea să considere momentul de faţă ca pe un vis.

Sînt teatrul unei mulţimi de procese, îşi spuse. *Sînt prada unei viziuni imperfecte, prada conştiinţei de rasă şi a ţelului ei cumplit.*

Totuşi, nu putea să-şi alunge teama că, într-un fel sau altul, se autodevansase şi îşi pierduse poziţia în timp, în aşa fel încît — acum — trecutul, prezentul şi viitorul se amestecau fără deosebire. Era un fel de oboseală vizuală, provocată, ştia lucrul acesta, de necesitatea constantă de a menţine viitorul preştient ca pe un gen de memorie aparţinînd în mod intrinsec trecutului.

Chani mi-a pregătit cina, gîndi el.

Dar Chani se afla departe, în sud... în ţinuturile reci, cu soarele fierbinte... la adăpost, într-unul din noile sietchuri fortificate, împreună cu fiul lor, Leto II.

Sau asta abia urma să se întîmple?

Nu, îşi răspunse tot el, pentru că Alia-cea-Stranie, sora lui, se afla şi ea acolo, împreună cu mama sa şi cu Chani. Făcuseră drumul de douăzeci de toboşari către sud, călătorind în palanchinul Cucernicei Maici, pe spinarea unui făuritor sălbatic.

Ocoli gîndul la călăritul viermilor uriaşi, întrebîndu-se: *Sau Alia nu s-a născut încă?*

Am participat la o razzia, îşi aminti. *Am întreprins un raid ca să recuperăm apa morţilor noştri din Arrakeen. Iar eu am găsit rămăşiţele tatălui meu în rugul funerar. Şi am depus racla cu craniul tatălui meu sub pietrele gorganului care străjuieşte Pasul Harg.*

Sau asta avea să se întîmple?

Rănile mele există, îşi spuse. *Cicatricele există. Racla cu craniul tatălui meu există.*

În aceeaşi stare ca de vis, îşi aminti că Harah, soţia lui Jamis, dăduse buzna la un moment dat în camera lui, spunîndu-i că în tunelul sietchului avusese loc o

luptă. Asta se întîmplase în primul sietch, unde se aflaseră înainte ca femeile şi copiii să fie trimişi în sud. Harah se oprise în mijlocul camerei, cu pletele ei ca nişte aripi negre, strînse la spate într-un lănţişor plin de acverigi. Dăduse la o parte draperiile şi îi spusese că Chani omorîse un om.

Întîmplarea asta a avut loc, gîndi*. A fost o întîmplare reală, nu o zămislire a timpului, sortită schimbării.*

Îşi aminti cum alergase şi o găsise pe Chani stînd dreaptă sub globurile galbene din tunel, invesmintată într-o robă albastră, cu gluga dată pe umeri, cu faţa roşie ca după un efort. Tocmai îşi vîra în teacă cristaiul. În spatele ei, zărise un grup de oameni, dispărînd în goană cu un balot.

Şi Paul îşi aminti că-şi spusese în gînd: *Întotdeauna ştii cînd cară un cadavru.*

Chani se întorsese spre el şi acverigile de la gîtul ei zornăiseră. Cînd se afla în sietch îşi purta mereu acverigile la vedere, agăţate de-un şnur în jurul gîtului.

— Chani, ce s-a întîmplat? o întrebase.

— I-am făcut seama unuia care venise să te provoace la luptă, Usul, îi răspunse ea.

— *Tu* l-ai ucis?

— Da. Deşi poate c-ar fi trebuit s-o las pe Harah.

(Şi Paul îşi aduse aminte că feţele oamenilor care se adunaseră în jurul lor aprobaseră spusele lui Chani şi că Harah izbucnise în rîs.)

— Dar venise să mă provoace *pe mine!*

— Tu însuţi m-ai învăţat tainele de luptă, Usul.

— E-adevărat! Dar n-ar fi trebuit să...

— M-am născut în deşert, Usul. Ştiu să folosesc cristaiul.

El îşi înăbuşise mînia, încercase să-i vorbească pe un ton rezonabil.

— Poate că ai dreptate, Chani, dar...

— Nu mai sînt un copil care vînează scorpionii din sietch la lumina lanternei, Usul. Nu mă mai joc.

El o privise îndelung, uluit de strania ferocitate ce se ascundea în spatele atitudinii ei dezinvolte.

— Nu era demn de tine, Usul, urmase Chani. N-am vrut ca un neisprăvit să-ţi tulbure meditaţiile. (Se apropiase de el, privindu-l cu coada ochiului, vorbind cu glas scăzut, ca să nu fie auzită de ceilalţi:) Şi-apoi, dragostea mea, cînd o să se afle că un rival ar putea da peste *mine* şi să fie ucis în mod ruşinos de femeia lui Muad'Dib, numărul rivalilor se va împuţina.

Da, îşi spuse Paul, *asta s-a întîmplat cu siguranţă.* Era un episod din trecutul-real. Iar numărul celor care vroiau să pună la încercare noua lamă a lui Muad'Dib scăzuse, într-adevăr, simţitor.

Undeva, în lumea care nu aparţinea "visului", ceva se mişcă imperceptibil, se auzi ţipătul unei păsări de noapte.

Visez, se linişti Paul. *Din cauza mirodeniei de la cină.*

Şi totuşi, resimţea încă o impresie de abandon. Se întrebă dacă nu cumva spiritul său ruh trecuse, cine ştie cum, în lumea aceea căreia, aşa cum credeau fremenii, îi aparţinea cu adevărat: alam al-mithal, lumea similitudinilor, tărmiul metafizic unde toate îngrădirile fizice dispăreau. Şi gîndul că o asemenea lume ar putea exista, într-adevăr, îl înfricoşa, căci dispariţia tuturor îngrădirilor fizice însemna dispariţia tuturor punctelor de referinţă. În peisajul unui mit nu s-ar fi putut orienta şi n-ar fi putut să spună: "Sînt, pentru că mă aflu aici".

Mama sa îi spusese odată: "Oamenii, unii oameni, sînt divizaţi de felul în care te privesc".

Probabil că sînt pe cale să mă trezesc din vis, îşi

spuse. Căci şi cuvintele acestea erau reale — fuseseră pronunţate de mama sa, doamna Jessica, actuala Cucernică Maică a fremenilor. Cuvintele ei se referiseră la realitate.

Paul ştia că Jessica se temea de legătura religioasă care se stabilise între el şi fremeni. Mamei sale nu-i plăcea că şi cei din sietchuri şi cei din grabene îl numeau pe Muad'Dib, *El.* Din cauza asta cutreiera din trib în trib, punînd întrebări, trimiţîndu-şi pretutindeni iscoadele sayyadine, culegînd răspunsurile şi urzind în taină.

Într-una din zile, îi citase o parabolă Bene Gesserit:

— Cînd politica şi religia călătoresc în acelaşi rădvan, drumeţii cred că nimic nu le poate sta-n cale. Gonesc tot mai năvalnic — mai iute, mai iute, mai iute. Nu se mai gîndesc la obstacole şi uită că cel ce dă năvală orbeşte nu vede prăpastia decît cînd e prea tîrziu.

Paul îşi aminti că în ziua aceea se aflase în locuinţa mamei sale, în camera interioară căptuşită cu draperii negre, împodobite cu simboluri mitologice fremene. Şezuse în încăperea aceea, ascultind-o pe Jessica, urmărind felul în care mama sa nu contenea nici o clipă să observe — chiar şi atunci cînd îşi lăsa ochii în jos. Îi apăruseră riduri noi la colţurile gurii, dar părul îi rămăsese asemenea bronzului lustruit. Iar peste ochii ei, mari şi verzi, începuse să se aştearnă deja bruma albastră a mirodeniei.

— Fremenii au o religie simplă, practică, spusese el.

— Cînd e vorba de religie, nimic nu-i simplu, îl prevenise ea.

Iar Paul, care vedea viitorul posomorit ce continua să le întunece orizontul, fusese cuprins de mînie. Nu putuse să spună decît:

— Religia înseamnă unirea forţelor noastre. E mistica noastră.

— Cultivi în mod deliberat atmosfera aceasta, bravada asta, îl atacase ea. Nu încetezi nici o clipă să îndoctrinezi populaţia.

— Aşa m-ai învăţat tu, ripostase el.

Dar în ziua aceea Jessica nu avusese pentru el decît reproşuri şi argumente. Fusese ziua ceremoniei de circumcizie a micului Leto. Paul înţelesese o parte din motivele nemulţumirii mamei sale. Jessica nu acceptase niciodată legătura sa — "mariajul de tinereţe" — cu Chani. Dar Chani născuse un fiu Atreides, iar Jessica nu fusese capabilă să-l respingă şi pe copil, ca pe mamă.

La un moment dat, Jessica tresărise sub privirea lui fixă, spusese:

— Crezi că sînt o mamă denaturată.

— Nu-i adevărat.

— Am observat cum te uiţi la mine cînd sînt împreună cu sora ta. Nu înţelegi ce-i cu sora ta.

— Ştiu de ce-i Alia altfel, spusese el. Era embrion, era încă în tine atunci cînd ai transformat Apa Vieţii. Alia...

— Nu ştii nimic!

Iar Paul, incapabil deodată să-i explice ce ştia din viziunea timpului, nu putuse decît să repete:

— Nu cred că eşti o mamă denaturată.

Ea îi observase întristarea, se aplecase spre el.

— Aş vrea să-ţi spun ceva, fiule.

— Da?

— O iubesc pe Chani a ta. O accept.

Discuţia era reală, avusese loc. Nu era defel una din viziunile imperfecte, afectate de schimbările provocate de zvîrcolirile timpului în propria sa zămislire.

Certitudinea îi conferi o priză nouă asupra lumii reale. Fragmente de realitate solidă începură să se închege, prin starea de vis, în percepţia sa. Brusc, ştiu că se afla într-un hiereg — o tabără în deşert. Chani întinsese distilcortul pe suprafaţa moale a unei porţiuni acoperite cu nisip-făină. Asta însemna că Chani se afla pe aproape... Chani, sihaya lui, Chani cea dulce ca primăvara deşertului, Chani care abia venise de pe plantaţiile de palmieri din sudul îndepărtat.

Şi, în clipa aceea, îşi aminti balada pe care Chani i-o cîntase la ora culcării.

"O, sufletul meu,
În noaptea asta uită Paradisul
Şi-ţi jur pe Shai-hulud
Că vei ajunge-acolo
Supus dragostei mele."

Apoi îi cîntase cîntecul de drumeţie pe care îl murmură îndrăgostiţii cînd străbat întinsul nisipurilor — cîntecul al cărui ritm era ca tresărirea dunelor sub paşi:

"Spune-mi ceva despre privirea ta
Şi-o să-ţi vorbesc despre inima ta.
Spune-mi ceva despre tălpile tale
Şi-o să-ţi vorbesc despre mîinile tale.
Spune-mi ceva despre odihna ta
Şi-o să-ţi vorbesc despre veghea ta.
Spune-mi ceva despre dorinţele tale
Şi-o să-ţi vorbesc despre împlinirile tale."

Într-un alt cort, cineva începuse să mîngîie strunele unui baliset. Şi-atunci îşi amintise de Gurney Halleck şi tresărise. Căci îl văzuse pe Gurney. Îi zărise, vreme de-

o clipă, chipul, în mijlocul unei cete de traficanţi. Gurney însă nu-l observase. Şi nici nu trebuia să-l observe, nu trebuia să ştie de el, pentru ca nu cumva, din nechibzuinţă, să dea de ştire Harkonnenilor că fiul Ducelui pe care îl asasinaseră era în viaţă.

Dar stilul cîntăreţului din noapte, felul în care atingea coardele balisetului, îi dezvăluiseră repede adevărata identitate. Paul ştiuse că era Chatt Săritorul, căpitanul fedaykinilor — conducătorul detaşamentelor morţii care alcătuiau garda lui Muad'Dib.

Ne aflăm în deşert, îşi aminti. *Ne aflăm în Ergul Mare, departe de zona în care mişună patrulele Harkonnen. Mă aflu aici ca să străbat nisipurile, ca să ademenesc un făuritor şi să-l încalec după priceperea mea... ca să dovedesc astfel că sînt un adevărat fremen.*

Apoi simţi apăsarea pistolului maula înfipt în cingătoare, simţi teaca cristaiului. Şi simţi liniştea din jur.

Era liniştea aceea aparte, dinaintea zorilor, cînd păsările de noapte s-au retras, iar vietăţile diurne n-au început încă să dea glas neliniştii provocate de ivirea duşmanului lor, soarele.

— Trebuie să străbaţi nisipurile la lumina zilei, ca Shai-hulud să te vadă şi să ştie că nu te temi, spusese Stilgar. Iată de ce o să-ntoarcem timpul şi-n noaptea asta vom dormi.

Încet, Paul se ridică în capul oaselor. Abia simţea pe trup atingerea distraiului descheiat. Era întuneric. Se mişcase aproape imperceptibil, dar Chani îl auzise.

Umbră în umbră, îi spuse:

— Încă nu s-a crăpat de ziuă, dragostea mea.

— Sihaya, rosti el şi în voce îi răzbătu o undă de veselie.

— Mă numeşti primăvara deşertului, dar astăzi sînt aici ca să te hărţuiesc. Astăzi sînt Sayyadina însărcinată să vegheze la respectarea ritualului.

Paul începu să-şi încheie distraiul.

— Mi-ai pomenit odată un citat din Kitab al-Ibar, zise el. Mi-ai spus: "Femeia e cîmpul tău; cultivă-ţi cîmpul".

— Sînt mama primului tău născut, răspunse ea.

O observă în întunericul cortului, umbră cenuşie imitîndu-i mişcările, potrivindu-şi distraiul pentru desert.

— Ar trebui să foloseşti pînă-n ultima clipă răgazul de odihnă, spuse ea.

Paul auzi dragostea care vorbea prin glasul ei şi o dojeni cu blîndeţe:

— Sayyadina Străjuitoare, n-ai voie să-i dai poveţe unui candidat.

Ea se ghemui lîngă el, îşi apăsă palma pe obrazul lui.

— Astăzi sînt şi strajă, şi femeie, şopti.

— Mai bine lăsai treaba asta în seama altcuiva, zise el.

— Aşteptarea ar fi şi mai chinuitoare. Prefer să mă ştiu lîngă tine.

El îi sărută palma, apoi îşi potrivi obrăzarul distraiului, se întoarse şi desprinse izolaţia cortului. Aerul care năvăli înăuntru avea răcoarea vag umedă care era sursa răzleţelor picături de rouă precipitate la răsăritul soarelui. Odată cu el pătrunse în cort miros de premirodenie — mirosul masei pe care o descoperiseră la nord-est şi care le dăduse certitudinea că prin apropiere avea să-şi facă apariţia un făuritor.

Paul se strecură prin sfincterul cortului, ieşi pe nisip, se ridică în picioare şi se întinse, alungîndu-şi somnul din muşchi. O firavă luminescenţă verde-sidefie mărginea orizontul estic. Celelalte corturi erau mici

dune false, în penumbră. Sesiză mişcare într-o parte, în stingă. Străjile... Îl văzuseră.

Oamenii cunoşteau pericolul pe care avea să-l înfrunte în ziua aceea. Îl înfrunta fiecare fremen. Nu-l stingheriră în aceste ultime momente de singurătate, lăsîndu-l să se pregătească.

Trebuie s-o fac astăzi, îşi spuse Paul.

Se gîndi la forţele pe care le opusese pogromului — la părinţii care îşi trimiteau fiii la el, ca să-i instruiască şi să-i înveţe "tainele" de luptă, la bătrînii care acum îi dădeau ascultare în sfat şi-i urmau planurile, la oamenii care se întorceau la el aducîndu-i cel mai înalt elogiu pe care-l putea rosti un fremen: "Planul tău a reuşit, Muad'Dib".

Şi totuşi... cel mai obişnuit, cel mai neînsemnat războinic fremen era capabil de un lucru pe care el nu-l făcuse niciodată. Iar Paul ştia că autoritatea lui de conducător avea de suferit din cauza omniprezentei recunoaşteri a acestei deosebiri între el şi ceilalţi.

Nu călărise făuritorul.

Participase, fireşte, împreună cu alţii, la exerciţii şi raiduri, dar nu călărise niciodată singur. Şi pînă ce nu avea să facă lucrul acesta, lumea sa avea să rămînă îngrădită de priceperea altora. Un fremen adevărat nu-şi putea îngădui asta. Pînă ce nu avea să facă lucrul acesta, nu putea spera să vadă întinsele ţinuturi sudice, zona situată la peste douăzeci de toboşari dincolo de erg, decît... dacă s-ar fi instalat într-un palanchin, călătorind ca o Cucernică Maică... sau ca un bolnav.

Îşi aminti de lupta pe care o dusese toată noaptea cu propria lui percepţie interioară şi făcu o paralelă stranie: strunind făuritorul, îşi consolida autoritatea; strunindu-şi ochiul interior, dobîndea mai mult control

asupra lui însuşi. Dar dincolo de amîndouă aceste aspecte, se întindea — continua să se întindă — tărîmul cufundat în ceaţă, Marea Frămîntare unde întreg universul părea tulbure.

Nepotrivirile dintre diferitele percepţii ale universului nu-i dădeau pace — precizia se împletea cu imprecizia. Vedea totul *în situ.* Şi totuşi, atunci cînd apărea, cînd îşi exercita asupra sa constrîngerile realităţii, *prezentul* îşi avea propria lui viaţă şi propriile nepotriviri subtile. Ţelul cumplit dăinuia. Conştiinţa de rasă la fel. Şi pretutindeni, dominînd totul, plutea ameninţător jihadul — sîngeros, feroce.

Chani se opri lîngă el. Îşi cuprinse trupul cu braţele, privindu-l pe Paul cu coada ochiului, pe sub sprîncene, aşa cum făcea întotdeauna cînd încerca să afle ce se petrece în sufletul lui.

— Mai povesteste-mi despre apele lumii tale de baştină, Usul, spuse deodată.

Paul îşi dădea seama că vroia să-i distragă atenţia, să-i alunge din minte încordarea dinaintea încercării în care-l pîndea primejdia morţii. Cerul se mai luminase. Observă că mai mulţi fedaykini începuseră deja să-şi strîngă corturile.

— Mai bine povesteşte-mi tu, despre sietch şi despre fiul nostru, zise el. Tot o mai tiranizează pe mama, micuţul nostru Leto?

— Ba chiar şi pe Alia, răspunse ea. Şi creşte văzînd cu ochii. Va fi un bărbat înalt.

— Cum sînt ţinuturile din sud?

— Ai să le vezi singur, dacă vei reuşi să călăreşti făuritorul.

— Aş vrea să le văd mai întîi prin ochii tăi.

— Sînt ţinuturi pustii.

Paul se întoarse spre ea, împunse cu vîrful degetului

năframa nezhoni care-i acoperea fruntea pe sub gluga distraiului, o întrebă:

— De ce nu vrei să-mi vorbeşti despre sietch?

— Dar ţi-am vorbit. Fără bărbaţi, sietchul e pustiu. Toată lumea lucrează. Ne petrecem mai tot timpul în ateliere, în olarii... Facem arme, înfigem jaloane ca să aflăm cum va fi vremea, adunăm mirodenie pentru mite. Plantăm dunele ca să le înălţăm şi să le ancorăm. Ţesem pînzeturi şi carpete, avem grijă de baterii, de rezervoare... îi învăţăm şi-i instruim pe copii, pentru ca tribul să rămînă puternic.

— Deci... nu există nici o plăcere în sietch? întrebă el.

— Ba da. Copiii. Copiii sînt bucuria noastră. Apoi... ritualurile. Respectăm toate ritualurile. Avem şi hrană suficientă... Din cînd în cînd, una din noi poate veni în nord ca să-şi întîlnească bărbatul... Viaţa trebuie să meargă înainte.

— Dar sora mea, Alia... a fost în sfirşit acceptată de ceilalţi?

Chani îşi înălţă capul, îl privi lung în lumina posomorită a zorilor.

— O să discutăm despre asta altădată, iubitule.

— Să discutăm acum.

— Acum trebuie să-ţi păstrezi forţele pentru încercare, rosti ea.

Paul înţelese că atinsese o coardă sensibilă. Glasul lui Chani fusese temător, voalat.

— Necunoscutul ridică întotdeauna probleme îngrijorătoare, murmură el.

Brusc, Chani dădu din cap, spuse:

— Există încă... lipsă de înţelegere, din cauza stranietaţii Aliei. Pe femei le înspăimîntă faptul că un copil abia trecut de vîrsta prunciei vorbeşte... lucruri pe

care nu le poate decît un adult. Nimeni nu înţelege... schimbarea care s-a petrecut în pîntecele mamei şi din cauza căreia Alia e... altfel.

— Necazuri? întrebă Paul. Îşi aminti viziunile, gîndi: *Am văzut necazuri în legătură cu Alia.*

Chani îşi îndreptă privirea către orizont, către lumina care vestea ivirea apropiată a soarelui.

— Un grup de femei a făcut apel la Cucernica Maică, spuse. I-au cerut să exorcizeze demonul care sălăşluieşte în fiica ei. I-au citat din scriptură: "Să nu îngăduiţi vrăjitoare în mijlocul nostru".

— Şi ce răspuns le-a dat mama?

— Le-a recitat legea şi le-a spus să se ruşineze. A spus aşa: "Dacă Alia provoacă necazuri, vina este a autorităţii care n-a ştiut să le prevadă şi să le prevină". Apoi a încercat să le explice efectul pe care l-a avut transformarea asupra Aliei, care se afla în pîntecele ei. Dar femeile erau mînioase pentru că se simţeau umilite. Au plecat bombănind între ele.

Vor fi necazuri din cauza Aliei, gîndi Paul.

O adiere cristalină de nisip îi atinse porţiunile expuse ale feţei, aducînd miros de premirodenie.

— El-sayal, murmură el. Ploaia de nisip, aducătoare a dimineţii. Privi desertul scăldat în lumina cenuşie a zorilor — pustiul... nisipul care era formă absorbită în ea însăşi. Un fulger de secetă licări către sud — sarcina statică prevestind o furtună, într-un tîrziu, răzbătu şi ecoul prelung al tunetului.

— Vocea care preamăreşte pămîntul, rosti Chani.

Oamenii ieşiseră acum cu toţii din corturi. Străjile coborîseră şi ele de pe culmile dunelor. Trebăluiau cu mişcări lente, egale. Mişcările unei rutine străvechi, acţiuni care n-aveau nevoie de ordine speciale.

"Să dai cît mai puţine ordine cu putinţă", îi spusese

lui Paul tatăl său... odată... demult... "Dacă ai apucat să dai ordine cu privire la un lucru, va trebui să continui să dai ordine cu privire la acel lucru, mereu şi mereu".

Fremenii cunoşteau regula aceasta, în mod instinctiv.

Acvarul cetei intona imnul de dimineaţă, adăugîndu-i apoi chemarea ritualului de iniţiere pentru călăreţii nisipurilor.

— Lumea este un stîrv, psalmodie cu glas tînguitor omul, în liniştea dunelor. Cine poate s-alunge îngerul Morţii? Împlinească-se voia lui Shai-hulud.

Paul ascultă, recunoscînd cuvintele cu care începea cîntecul de moarte al fedaykinilor săi, cuvintele pe care le intonau detaşamentele morţii înainte de a se arunca în luptă.

Oare se va înălţa şi aici un gorgan de piatră care să însemne locul în preajma căruia s-a mai dus un suflet? se întrebă el. *Oare fremenii care vor trece pe-aici, în viitor, vor poposi ca să mai adauge o piatră şi să-şi amintească de Muad'Dib, care a murit în locurile acestea?*

Ştia că moartea era una din alternativele acestei zile... Un *fapt* printre liniile posibile ale viitorului, care iradiau din această poziţie în spaţiu-timp. Îl copleşi din nou imperfecţiunea viziunii. Cu cît se opunea mai mult ţelului său cumplit, luptînd împotriva dezlănţuirii jihadului, cu atît mai sălbatic se tălăzuia viziunea preştientă. Întregul său viitor părea un fluviu curgînd vijelios spre un abis — un nex de violenţă, dincolo de care totul era ceaţă şi nori.

— Vine Stilgar, îl vesti Chani. Trebuie să te las acum, iubitul meu. Trebuie să-mi fac datoria de Sayyadina şi să urmăresc respectarea ritualului, pentru ca adevărul

să poată fi relatat fără greş în cronici. Îşi ridică ochii spre el şi pentru moment păru să-şi piardă calmul, dar se reculese, adăugă: După ce vei fi trecut cu bine încercarea, o să-ţi pregătesc cu mîinile mele o masă bună.

Se întoarse, trecu în spatele lui.

Stilgar se apropia păşind calm pe stratul de nisip-făină, stîrnind nori mici de praf. Privirea de cremene a ochilor săi, cufundaţi în orbitele întunecate, era aţintită asupra lui Paul. Marginea bărbii negre i se ivea deasupra măştii distraiului, linia dreaptă a obrajilor era ca piatra cioplită de vîntul deşertului.

Într-una din mîini ducea steagul lui Paul — flamura verde şi neagră, cu un acvatub legat de vîrful prăjinii, flamura care ajunsese deja legendară. Nu fără un dram de mîndrie, Paul gîndi: *Nu pot să fac nici cel mai banal lucru fără să creez o nouă legendă. Vor lua aminte cum m-am despărţit de Chani, cum îl voi saluta pe Stilgar... vor observa fiecare mişcare pe care o voi face astăzi. Dacă mor, va fi o legendă. Dacă trăiesc, va fi o legendă. Dar nu trebuie să mor. Dacă mor, nu va rămîne decît legenda şi nimic nu va mai putea să împiedice jihadul.*

Stilgar înfipse steagul în nisip, lîngă Paul. Apoi rămase nemişcat, cu braţele atîrnîndu-i de-o parte şi de alta a trupului. Ochii albastru-în-albastru continuară să-l privească pe Paul cu aceeaşi fixitate. Şi Paul se gîndi că şi peste ochii lui începuse să se aştearnă vălul albastru al mirodeniei.

— Ne-au interzis jihadul, rosti solemn Stilgar cuvintele rituale.

Şi, aşa cum îl învăţase Chani, Paul răspunse:

— Cine poate să-i interzică unui fremen dreptul de a merge sau de a călări încotro îi e voia?

— Sînt un naib, zise Stilgar. Nimeni nu mă va captura viu niciodată. Sînt un picior al Trepiedului Morţii care-i va nimici pe vrăjmaşii noştri.

Tăcură amîndoi.

Paul îi privi pe ceilalţi fremeni, răzleţiţi în spatele lui Stilgar, încremeniţi, murmurîndu-şi în gînd rugăciunea. Şi se gîndi că fremenii erau un popor care trăia pentru a ucide, un popor al cărui trai de zi cu zi nu cunoscuse decît mînia şi durerea, un popor care nu se gîndise niciodată că ar mai putea exista şi altceva — poate doar cu excepţia visului pe care li-l inoculase Liet-Kynes, înainte de a-şi da sufletul.

— Unde e Domnul ce ne-a călăuzit în deşert? întrebă Stilgar.

— De-a pururi cu noi, psalmodiară fremenii.

Stilgar îşi îndreptă umerii, veni lîngă Paul şi vorbi cu voce joasă:

— Nu uita ce ţi-am spus. Să acţionezi simplu şi direct — fără improvizaţii fanteziste. Noi călărim făuritorul de la doisprezece ani; tu depăşeşti cu peste şase ani vîrsta asta şi nu te-ai născut pentru viaţa pe care o ducem noi. Nu-i nevoie să impresionezi pe nimeni cu vreo dovadă de curaj. Ştim că eşti curajos. Tot ce ai de făcut este să chemi făuritorul şi să-l încaleci.

— O să ţin minte, spuse Paul.

— Aşa să faci. Să nu-mi dai de ruşine învăţăturile.

Stilgar scoase din interiorul mantiei o tijă din plastic, lungă de aproape un metru. Unul dintre capetele tijei era ascuţit. La celălalt capăt era montată o clapetă cu arc.

— Ţi-am pregătit chiar eu toboşarul. E un toboşar bun. Ia-l.

Paul apucă toboşarul, simţi în palmă suprafaţa netedă şi caldă a plasticului.

— Cîrligele sînt la Shishakli, urmă Stilgar. O să ţi le dea înainte de-a te căţăra pe duna de colo. Arătă cu mîna spre dreapta. Să chemi un făuritor mare, Usul. Să ne arăţi calea.

Paul remarcă tonul vocii lui Stilgar... solemnitatea rituală, dar şi îngrijorarea firească a prietenului.

În clipa aceea, soarele se ivi deasupra orizontului. Cerul căpătă brusc nuanţa de un albastru-cenusiu, cu tentă argintie, care anunţa o zi deosebit de fierbinte şi de uscată, chiar şi pentru Arrakis.

— E vremea zilei arzătoare, spuse Stilgar şi de data aceasta glasul lui avu doar solemnitatea ritualului. Du-te, Usul, şi călăreşte făuritorul. Du-te, să străbaţi nisipurile ca un conducător de oameni.

Paul îşi salută steagul, a cărui flamură verde şi neagră atîrna inertă în aerul nemişcat, din care vîntul dimineţii pierise, Apoi se întoarse şi porni către duna pe care i-o indicase Stilgar — o culme de culoare brună, cu creasta în formă de "S". Restul cetei se puse la rîndul ei în mişcare, în direcţie opusă, escaladînd versantul dunei la poalele căreia se aflase tabăra de noapte.

O siluetă solitară, înfăşurată în mantie, aştepta la baza dunei: Shishakli, comandant de grupă la fedaykini. Doar ochii i se zăreau între marginea glugii şi obrăzar — ochii cu pleoape grele, coborîte.

Cînd Paul ajunse în dreptul lui, Shishakli îi întinse două tije subţiri ca nişte bice. Tijele erau lungi de vreun metru şi jumătate şi aveau cîrlige scînteietoare din plastoţel la capătul flexibil. Capătul opus era mai gros şi cu suprafaţa rugoasă, ca să permită o priză sigură.

Paul le luă pe

amîndouă în mîna stingă, aşa cum cerea ritualul.

— Sînt propriile mele cîrlige, spuse Shishakli cu glas răguşit. N-au dat greş niciodată.

Paul dădu din cap, păstră o clipă de tăcere, apoi trecu mai departe şi începu să suie panta dunei. Cînd ajunse pe creastă, privi înapoi spre cealaltă dună, văzu ceata ghemuindu-se pe vine ca un roi de insecte, într-o singură fluturare de mantii. Era singur acum, avînd în faţă doar orizontul şi întinderea plată şi nemişcată a

nisipurilor. Stilgar alesese bine duna. Era mai înaltă decît celelalte din jur şi oferea astfel un bun punct de observaţie.

Se aplecă, înfipse toboşarul în versantul expus vîntului, unde nisipul bine tasat avea să asigure bătăii o intensitate maximă. Apoi ezită, rememorîndu-şi lecţiile, recapitulînd mental imperativele de viaţă şi de moarte pe care trebuia să le înfrunte.

În clipa în care va trage declanşatorul, toboşarul îşi va începe chemările. Undeva, în adîncul nisipurilor, un vierme uriaş — un făuritor — va auzi bătaia şi va veni către el. Paul ştia ce avea de făcut în clipa în care se va ivi făuritorul. Folosindu-se de tijele flexibile, cu cîrlige la capăt, va putea să se caţere şi să călărească pe spinarea înaltă şi încovoiată a creaturii. Pentru că atît timp cît marginea frontală a unui segment de inel din trupul viermelui va fi menţinută întredeschisă cu ajutorul cîrligelor, lăsînd nisipului abraziv acces liber către ţesuturile sensibile din interior, creatura nu se va retrage în adîncuri. Dimpotrivă, îşi va înălţa şi-şi va răsuci trupul gigantic, ca să-şi ţină segmentul deschis cît mai departe cu putinţă de suprafaţa deşertului.

Sînt un călăreţ al nisipurilor, îşi spuse Paul.

Se uită la cîrligele din mîna stîngă, amintindu-şi că era suficient să le mute lateral, de-a lungul imensului inel al făuritorului, pentru a sili vietatea să se răsucească şi să vireze în direcţia în care vroia el. Văzuse cum se făcea lucrul acesta. Fusese învăţat să se ţină pe spinarea unui vierme, în cursul scurtelor trasee de exerciţiu. Dar se puteau parcurge distanţe uriaşe. Viermele captiv putea fi călărit pînă ce rămînea imobil, sleit de puteri, pe suprafaţa desertului. Atunci trebuia chemat un alt făuritor.

Paul ştia că în clipa în care va fi trecut cu bine

încercarea aceasta, avea să fie demn pentru călătoria de douăzeci de toboşari — pînă în ţinuturile din sud. Avea să obţină dreptul de a se odihni şi de a-şi reface forţele în sudul îndepărtat, unde se aflau noile plantaţii de palmieri, noile sietchuri în care fuseseră adăpostite de furia pogromului familiile fremenilor.

Îşi înălţă capul şi privi către sud, amintindu-şi că făuritorul sălbatic pe care avea să-l cheme din mijlocul ergului era un factor necunoscut, la fel ca şi el, care-l chema la încercarea aceasta.

— Să calculezi totul cu grijă cînd se va apropia făuritorul, îi explicase Stilgar. Va trebui să stai destul de aproape ca să-i poţi sări în spate cînd trece, dar destul de departe ca să nu te îhghită.

Brusc, Paul trase declanşatorul toboşarului. Mecanismul clapetei prinse să se rotească şi bătăile chemării făcură să răsune nisipul: turn... turn... turn...

Îşi îndreptă spatele, scrută zarea, gîndindu-se la sfatul lui Stilgar:

— Fii atent la semnele care-i vestesc apropierea. Nu uita: făuritorul vine rareori nevăzut la chemarea unui toboşar. Ciuleşte-ţi urechile. Adesea poţi să-l auzi înainte de a-l zări.

Apoi îşi aduse aminte de poveţele pe care i le

murmurase Chani, în timpul nopţii, într-un moment în care o copleşise teama pentru el:

— Cînd o să aştepţi în calea făuritorului, să încremeneşti ca o stană de piatră. Să te faci una cu nisipul şi să gîndesti ca nisipul. Să te piteşti sub mantie şi să te preschimbi într-o fărîmă de dună.

Calm, Paul cercetă orizontul... ascultînd... pîndind ivirea semnelor pe care le învăţase.

Îl auzi dinspre sud-est... un şuierat îndepărtat, ca o şoaptă a nisipurilor. Apoi îi zări urma, departe, conturîndu-se în lumina difuză a dimineţii. Şi îşi dădu seama că nu mai văzuse niciodată un făuritor atît de mare şi nici nu auzise vreodată că ar exista asemenea giganţi. Părea să aibă peste trei kilometri lungime, iar valul de nisip pe care-l înălţa capul lui era ca un munte, străbătînd dunele.

Aşa ceva n-am văzut nici în viziuni, nici în realitate, gîndi. Se ghemui repede în calea monstrului, aşteptând încordat, absorbit cu totul de imperativele clipei.

"Păstraţi controlul banilor şi al alimentelor. Restul lăsaţi-l prostimii". Aşa vă povăţuieşte Împăratul Padişah. Şi vă mai spune, tot el: "Dacă vreţi profituri, trebuie să guvernaţi".

Există un adevăr în aceste cuvinte, dar eu mă întreb: " Cine este prostimea şi cine sînt guvernanţii?"

Fragment din mesajul secret adresat de Muad'Dib Landsraadului şi

citat în **Deşteptarea Arrakisului** *de prinţesa Irulan.*

Un gînd se ivi pe neaşteptate în mintea Jessicăi: *Paul urmează să treacă prin încercarea de călăreţ al nisipurilor. Cei din sietch vor să-mi ascundă lucrul acesta, dar sînt sigură că-i aşa. Iar Chani a plecat. S-a dus să îndeplinească nu se ştie ce misiune.*

Jessica şedea în camera ei, profitînd de o clipă de răgaz, între două cursuri de noapte. Era o încăpere agreabilă, deşi mai puţin spaţioasă decît aceea pe care o avusese în Sietch Tabr, înainte ca tribul să fi fugit de ameninţarea pogromului. Dar şi aici erau covoare groase pe jos, perne moi, o măsuţă scundă şi comodă pentru cafea, carpete şi draperii colorate care mascau pereţii şi uşile, licurigloburi răspîndind o lumină discretă, galbenă. La fel, şi aici domnea mirosul acru, pătrunzător, caracteristic sietchurilor fremene -mirosul pe care ajunsese să-l asocieze cu sentimentul securităţii.

Ştia însă că sentimentul acesta nu va reuşi niciodată să-i alunge celălalt sentiment — sentimentul că se afla într-o lume străină. Lumea aspră, pe care încercau s-o ascundă draperiile şi covoarele.

Sunete înfundate răzbătură în interiorul camerei — zornăituri, bătăi de tobă şi de palme. Se celebra o naştere... Subiay era probabil cea care născuse. Ei i se apropiase sorocul. Oricum, ştia că avea să vadă pruncul destul de curînd — un îngeraş cu ochii albaştri,

adus Cucernicei Maici spre binecuvîntare. Şi mai ştia şi că fiica ei, Alia, care asista la ritual, avea să-i relateze tot ce văzuse şi auzise.

Îşi dădu seama că mai era încă timp, pînă la ora rugăciunii nocturne pentru morţi. Nimeni n-ar fi început celebrarea unei naşteri în preajma ceasului la care avea loc ceremonia de doliu în memoria celor ce căzuseră victime vînătorilor de sclavi de pe Poritrin, Bela Tegeuse, Rossak şi Harmonthep.

Jessica oftă. Era conştientă că încerca iarăşi să-şi abată gîndurile de la primejdiile pe care le înfrunta, zi de zi, fiul ei — puţurile-capcane cu ţepele lor otrăvite, raidurile Harkonnenilor (deşi acestea se mai răriseră de cîad fremenii, graţie noilor arme introduse de Paul, luaseră tributuri usturătoare în aeronave şi mercenari) şi pericolele naturale ale desertului: făuritorii, setea, hăurile de praf...

Se gîndi să ceară puţină cafea şi, odată cu gîndul acesta, în mintea ei reînvie obsesia paradoxului din modul de viaţă al fremenilor: cît de bine trăiau în aceste caverne-sietchuri, în comparaţie cu pyonii din grabene, şi totuşi cît de mult sufereau în hajrul lor prin deşert — suferinţe mai crîncene decît oricare dintre cele pe care le îndurau serbii Harkonnenilor.

O mînă întunecată apăru brusc dintre draperiile de lîngă ea, depuse o ceaşcă pe masă şi se retrase. În cameră se răspîndi aroma cafelei de mirodenie.

Ofrandă de la celebrarea naşterii, gîndi Jessica,.

Luă ceaşca şi sorbi încet, zîmbind în sinea ei. *În care altă societate din universul nostru,* se întrebă, *o persoană cu rangul meu ar putea să accepte şi să bea fără teamă băutura oferită de o mînă necunoscută? E-adevârat că, acum, pot neutraliza efectul oricărei otrăvi, înainte de-a apuca să-mi facă vreun rău, dar*

cea care mi-a oferit ceaşca nu ştie asta.

Cafeaua era fiebinte şi delicioasă. Îi simţi efectul reconfortant în valul de energie care o învioră.

Şi se întrebă, din nou, în care altă societate i s-ar fi respectat într-un mod atît de firesc tihna şi dorinţa de singurătate. Unde altundeva i s-ar fi înmînat un dar, în cei mai desăvîrşit şi modest anonimat? Darul acesta îi fusese oferit cu dragoste şi respect... şi cu o fărîmă — doar o fărîmă — de teamă.

Apoi îi atrase atenţia un alt aspect: se gîndise doar la cafea şi aceasta şi apăruse. Ştia că nu era telepatie, ci tau, unitatea comunităţii sietchului — compensaţia naturală a otrăvii subtile pe care o absorbeau cu toţii în hrana suprasaturată de mirodenie. Dar marea masă a oamenilor nu putea spera să dobîndească vreodată cunoaşterea pe care i-o revelase ei "sămînţa" de mirodenie. Fremenii nu aveau educaţia şi pregătirea necesară. Minţile lor respingeau ceea ce nu puteau recunoaşte, ceea ce nu puteau înţelege. Uneori, însă, simţeau şi reacţionau ca un organism unic.

Numai că nu-şi puneau niciodată problema acestor coincidenţe.

Paul va face faţă încercării? se întrebă brusc. *E capabil, dar un accident îi poate veni de hac şi celui mai bun dintre cei buni.*

Aşteptare.

Apăsarea e cauza, gîndi. *Nu putem aştepta decît o bucată de vreme. Apoi aşteptarea devine apăsătoare şi ne copleşeşte.*

Vieţile lor erau impregnate de aşteptări.

Sîntem aici de peste doi ani şi mai avem de aşteptat cel puţin de două ori pe-atît, pînă ce vom putea măcar spera să ne gîndim la încercarea de a smulge Arrakisul din ghearele guvernatorului Harkonnen — blestematul

Mudir Nahya, Rabban Bestia.

— Cucernică Maică?

Vocea se auzise din spatele draperiilor de la intrare şi o recunoscu: Harah, cealaltă femeie din menajul lui Paul.

— Intră, Harah.

Draperiile se separară şi Harah păru să alunece printre ele. Purta sandale de sietch şi o robă portocalie, fără mîneci. Părul ei negru era despărţit cu cărare pe mijloc şi strîns la spate, ca elitrele netede şi lucioase ale unei insecte. O expresie posomorită îi întuneca faţa ascuţită, de pasăre răpitoare.

În urma ei apăru Alia, fetiţa de doi ani a Jessicăi.

Privindu-şi fiica, Jessica fu frapată ca şi-n alte daţi, de înfăţişarea ei. Alia semăna leit cu Paul la doi ani. Aceiaşi ochi mari şi gravi, acelaşi păr negru, aceeaşi linie fermă a gurii. Existau însă şi deosebiri... Subtile. Deosebirile acestea erau cele care provocau neliniştea majorităţii adulţilor în legătură cu Alia. Impresia de calm şi de conştiinţă de sine a fetiţei contrasta în mod straniu cu infăţisarea ei de copil abia trecut de vîrsta prunciei. Oamenii se întorceau şocaţi cînd o auzeau rîzînd la vreo glumă voalată, cu conotaţii sexuale. Sau se pomeneau trăgînd cu urechea la vorba ei, pe jumătate peltică, din cauza palatului încă neformat, ascultînd remarci a căror înţelepciune şi experienţă de viaţă erau inimaginabile la un copil de doi ani.

Cu un suspin de exasperare, Harah se aşeză pe o pernă, se uită încruntată la fetiţă.

Jessica îi făcu semn fiicei sale.

— Alia!

Copila se apropie şi se aşeză lîngă mama ei. Apoi o prinse de mînă şi contactul cărnii restabili imediat percepţia mutuală pe care mama şi fiica o cunoscuseră

încă dinaintea naşterii celei din urmă. Nu era o împărtăşire a gîndurilor (deşi se întîmpla şi acest lucru, dacă se atingeau cînd, în cursul unei ceremonii, Jessica transforma otrava din mirodenie), ci un fenomen mult mai complex — recunoaşterea instantanee a unei alte scîntei vii, senzaţia acută şi zguduitoare a unei comuniuni de conştiinţă, care le contopea într-o singură unitate afectivă.

Arborînd demnitatea solemnă cu care trebuia să se poarte un membru al casei fiului ei, Jessica spuse:

— Subakh-ul kuhar, Harah. Noaptea te-a găsit bine sănătoasă?

Femeia răspunse formulei tradiţionale:

— Subakh-ul nar. Sînt bine sănătoasă.

Rostise cuvintele aproape fără intonaţie. Apoi oftă iar. Jessica percepu amuzamentul Aliei.

— Ghanima fratelui meu e supărată pe mine, zise fetiţa, cu glasul ei subţire şi pe jumătate peltic.

Jessica remarcă termenul cu care o numise pe Harah: ghanima. Subtilităţile graiului fremen confereau acestui cuvînt sensul de "ceva dobîndit în luptă", dar cu subînţelesul că acel "ceva" nu-şi mai avea rostul iniţial, că era doar un ornament — ca un vîrf de lance agăţat spre a menţine dreaptă o draperie.

Harah îi aruncă Aliei o privire severă.

— Nu încerca să mă insulţi, copilă, îmi cunosc locul.

— Ce-ai mai făcut iară, Alia? întrebă Jessica.

Harah răspunse mînioasă:

— Nu numai c-a refuzat să se joace cu ceilalţi copii, dar a găsit de cuviinţă să-şi vîre nasul în...

— M-am ascuns în spatele draperiilor şi m-am uitat cum s-a născut copilul Subiayei, o întrerupse Alia. Băiat. Ţipa-ntruna. Halal plămîni! m-am gîndit. După ce-a ţipat destul...

— Alia a ieşit de după perdele şi l-a atins, îi luă vorba din gură Harah. Iar copilul s-a oprit din ţipat. Toată lumea ştie că orice prunc născut în sietch trebuie lăsat să ţipe cît vrea, pentru că mai tîrziu, în hajr, n-ar mai putea s-o facă fără să ne dea de gol.

— A ţipat destul, zise Alia. Iar eu n-m vrut decît să-i simt scînteia, viaţa din el. Atîta tot. Băiatul m-a simţit şi n-a mai ţipat.

— În schimb, întîmplarea a dat iarăşi prilej de vorbe, ripostă Harah.

— Băiatul Subiayei e sănătos? întrebă Jessica. Observase că Harah era prea tulburată şi nu-şi dădea seama care era motivul.

— Pe cît de sănătos şi-ar putea dori o mamă, răspunse Harah. Femeile ştiu că Alia nu i-a făcut nici un rău. N-au nimic cu faptul că l-a atins. Copilul s-a liniştit imediat şi-a adormit fericit. Dar e vorba de...

— De stranietatea fiicei mele, zise Jessica. De asta-i vorba, nu? De faptul că spune lucruri care depăşesc înţelegerea anilor ei. Lucruri pe care n-ar avea de unde să le ştie un copil de vîrsta ei... Lucruri din trecut.

— De unde să ştie ea cum arăta un copil născut pe Bela Tegeuse? exclamă Harah.

— Dar e adevărat! protestă Alia. Băiatul Subiayei seamănă leit cu fiul născut de Mitha înaintea exodului.

— Alia! rosti Jessica. Ţi-am mai atras atenţia.

— Mamă, dar l-am văzut. E adevărat şi...

Jessica îşi scutură capul, observînd agitaţia Harahei. *Ce-am adus pe lume?* se întrebă. *Un copil care ştia, încă de cînd s-a născut, tot ce ştiam eu... mai mult chiar: tot ce-i dezvăluiseră în coridoarele trecutului Cucernicele Maici din mine.*

— Nu-i vorba numai de ceea ce spune, zise Harah. Ci şi de ceea ce face. De exerciţii... De felul în care stă şi

priveşte o piatră, miscîndu-şi doar un muşchi de la baza nasului, sau vîrful unui deget, sau...

— Asa-i antrenamentul Bene Gesserit, o întrerupse Jessica. Ştii bine asta, Harah. Sau vrei să-i refuz fucei mele moştenirea ce i se cuvine?

— Cucernică Maică, ştii că pentru mine lucrurile astea n-au nici o importanţă. Dar oamenii vorbesc. Iar eu simt primejdia din şoaptele lor. Ei spun că fiica ta e un demon, că ceilalţi copii nu vor să se joace cu ea, că...

— Alia are prea puţine în comun cu copiii ceilalţi, spuse Jessica. Nu-i demon, nu-i decît...

— Ştiu că nu-i!

Jessica fu surprinsă de tonul vehement al femeii, se uită la Alia. Fetiţa părea cufundată în gînduri, dar iradia un fel de... aşteptare. Jessica îşi întoarse ochii spre Harah.

— Faci parte din familia fiului meu, spuse ea. Recunosc şi respect lucrul acesta. (Alia se foi uşor lîngă ea.) Vorbeşte deschis. Spune-mi ce te frămîntă.

— N-am să mai fac parte mult timp din familia fiului tău, zise Harah. Dac-am aşteptat pînă acum, am făcut-o numai de dragul fiilor, mei — ca să aibă parte *şi ei* de educaţia specială a copiilor lui Usul. E tot ce-am putut să le ofer, ştiut fiind că nu împart patul cu fiul tău.

Din nou, Alia tresări — pe jumătate adormită, caldă. Jessica spuse:

— Ai fi fost o tovarăşă bună pentru fiul meu.

Şi cum vechile gînduri nu o părăseau niciodată, adăugă în sinea ei: *Tovarăşă... dar nu soţie.* Apoi se gîndi cu strîngere de inimă la ceea ce se spunea în sietch despre legătura dintre fiul ei şi Chani: că va deveni o legătură permanentă, o căsnicie.

Chani mi-e dragă, gîndi ea. Dar dragostea trebuia să

se plece în faţa imperativelor aristocratice. Alianţele nobililor aveau alte considerente la bază...

— Crezi că nu ştiu ce planuri ai în legătură cu fiul tău? întrebă Harah.

— Despre ce vorbeşti?

— Vrei să reuneşti toate triburile sub conducerea *Lui.*

— Şi ce vezi rău în asta?

— Văd pericolul care-l pîndeşte... Iar Alia face parte şi ea din pericolul ăsta.

Alia se cuibări mai aproape de mama ei. Apoi îşi deschise ochii şi o privi lung pe Harah.

— V-am observat deseori pe voi două, reluă Harah. Am văzut felul în care vă atingeţi. Iar despre Alia pot spune că este ca şi carne din carnea mea — pentru că-i sora celui care mi-e ca un frate. Am îngrijit-o şi-am ocrotit-o de cînd era în faşă, din vremurile cînd ne-a alungat razzia. Am observat multe lucruri la ea.

Jessica dădu încet din cap. Simţi tulburarea crescîndă a Aliei.

— Ştii la ce mă refer, continuă Harah. Alia înţelegea întotdeauna, de prima dată, tot ce i se spunea. Cînd a mai existat vreun copil care să cunoască disciplina apei de la o vîrstă atît de fragedă? Sau ale cărui prime vorbe adresate doicii sale să fie: "Te iubesc, Harah".

O privi cu ochi ficşi pe Alia.

— De ce crezi că-i accept insultele? Pentru că ştiu că nu le spune cu ură.

— Da, ştiu şi eu să judec, Cucernică Maică, zise Harah. Puteam fi şi eu Sayyadina. Am văzut ce-am văzut.

— Harah... începu Jessica, apoi ridică din umeri. Nu ştiu ce să-ţi spun.

Şi se pomeni ea însăşi surprinsă, deoarece era chiar

aşa.

Alia se mişcă, îşi îndreptă umerii. Jessica percepu sfîrsitul aşteptării şi apariţia unui sentiment nou — un amestec de fermitate şi tristeţe.

— Am făcut o greşeală, spuse Alia. Acum avem nevoie de Harah.

— Totul s-a întîmplat la Ceremonia Sămînţei, Cucernică Maică, spuse Harah. Ai preschimbat Apa Vieţii... iar Alia se afla în pîntecele tău.

Avem nevoie de Harah? se întrebă Jessica.

— Ce-ar putea face Harah? îi întoarse Jessica întrebarea.

— Ştie ea, răspunse Alia.

— O să le spun adevărul, zise Harah.

Chipul ei păru deodată îmbătrînit şi trist. Se încruntă. Pielea măslinie i se increţi, schimbîndu-i ca printr-o vrajă trăsăturile feţei.

— O să le spun că Alia s-a prefăcut doar a fi copil, urmă ea, că n-a fost niciodată doar un copil.

Alia îşi scutură capul. Pe obraji i se rostogoliră lacrimi şi Jessica resimţi durerea fiicei ei ca şi cînd ar fi fost propria ei durere,

— Ştiu că-s un monstru, şopti Alia.

Rostită de glasul de copil, concluzia de adult păru o afirmaţie cumplită.

— Nu eşti monstru! şuieră Harah. Cine-a-ndrăznit să spună că eşti monstru?

Jessica fu surprinsă de ferocitatea notei ocrotitoare din vocea femeii. Apoi îşi dădu seama că Alia avusese dreptate — aveau nevoie de Harah. Tribul avea s-o înţeleagă pe Harah. Avea să-i înţeleagă deopotrivă cuvintele şi sentimentele... căci era limpede că Harah o iubea pe Alia ca pe propriul ei copil.

— Cine-a spus asta? repetă Harah.

— Nimeni.

Alia îşi şterse lacrimile cu un colţ din abaua Jessicăi, apoi netezi cu palma postavul boţit.

— Atunci să nu mai spui niciodată aşa ceva, se răsti Harah.

— Bine, Harah.

— Aşa. Şi-acum spune-mi cum a fost, ca să le pot vorbi oamenilor. Povesteşte-mi ce ţi s-a întîmplat.

Alia înghiţi, îşi ridică ochii spre mama ei. Jessica dădu din cap.

— Într-o zi, începu Alia, m-am trezit. Era ca şi cînd m-as fi trezit din somn, numai că nu-mi aminteam să mă fi culcat. Mă aflam într-un loc cald, cufundat în întuneric. Şi mi-era frică.

Ascultînd vorba peltică a fiicei sale, Jessica revăzu cu ochii minţii caverna cea mare din Sietch Tabr.

— Mi-era frică, repetă Alia. Am vrut să fug, dar n-aveam unde să fug. Apoi am văzut o scînteie... adică... n-aş putea spune c-am văzut-o. Scînteia era pur şi simplu cu mine. I-am perceput sentimentele... mă liniştea, mă mîngîia, îmi spunea că totul va fi bine. Era mama mea.

Harah se frecă la ochi, îi zîmbi încurajator Aliei. Dar ochii fremenei scăpărau atît de sălbatic, atît de intens, încît s-ar fi zis că încercau să *audă* spusele Aliei.

Iar Jessica gîndi: *De fapt, ce ştim noi despre felul în care gîndeşte una ca ea... cu experienţa ei unică, cu educaţia ei şi cu tradiţia poporului ei!*

— Tocmai cînd mă liniştisem şi mă simţeam în siguranţă, reluă Alia, mi s-a adăugat altă scînteie... şi totul s-a petrecut deodată. Cealaltă scînteie era bătrîna Cucernică Maică. Ea şi... mama mea făceau schimb de vieţi... Total... Iar eu eram cu ele, vedeam totul... toate. Apoi s-a terminat. Şi eu eram ele, şi celelalte, şi eu

însămi... numai că mi-a trebuit mult timp ca să mă regăsesc pe mine însămi. Eram atîtea altele...

— A fost o cruzime, rosti Jessica. Nici o fiinţă n-ar trebui să se trezească la viaţă în felul acesta — să sufere din prima clipă impactul unei asemenea conştiinţe. E o adevărată minune că ai putut să accepţi ceea ce ţi s-a întîmplat.

— N-aveam de ales! zise Alia. Nu ştiam să-mi resping sau să-mi ascund conştiinţa... nu ştiam să mi-o izolez... Totul s-a întîmplat de la sine... Totul...

— Noi n-am ştiut, murmură Harah. Atunci cînd i-am dat mamei tale Apa, ca s-o preschimbe, n-am ştiut că te aflai în pîntecele ei.

— Nu fi mîhnită, Harah, spuse Alia. Nici eu n-am de ce să mă plîng. De fapt, ar trebui să fiu fericită: sînt Cucernică Maică. Tribul are două Cucerni...

Tăcu brusc, îşi înclină capul, ascultă.

Harah o privi nedumerită, apoi se uită la Jessica.

— Nu ştiai? întrebă Jessica.

— Sssst! făcu Alia.

O incantaţie ritmică, îndepărtată, ajunse la ele prin draperiile care le despărţeau de coridoarele sietchului. Sunetele se amplificară, deveniră distincte: "Ya! Ya! Yawm! Ya! Ya! Yawm! Mu zein, Wallah! Ya! Ya! Yawm! Mu zein, Wallah!"

Procesiunea trecu prin faţa uşii exterioare şi vocile răsunară puternice, umplînd camera. Apoi, încetul cu încetul, scăzură, se transformară în murmur.

Cu glas pătruns de tristeţe, Jessica rosti cuvintele introductive ale ritualului:

— Era-n aprilie şi era Ramadhan pe Bela Tegeuse.

— Familia mea se odihnea în curtea casei, rosti Harah, şi în aer plutea boarea umedă a stropilor pe care-i împrosca fintîna. Era în curte un portygul rotat,

cu frunze verzi, întunecate. Şi mai era un coş umplut cu bunătăţi: mish-mish, şi baklawale, şi ulcele cu liban. Era pace în grădinile noastre, turmele noastre păşteau liniştite... Pacea domnea pretutindeni.

— Am trăit fericiţi, pînă cînd au venit năvălitorii, spuse Alia.

— Sîngele ne-a îngheţat în vine la strigătele prietenilor noştri, spuse Jessica. Şi simţi iureşul amintirilor din noianul de trecuturi care sălăşluiau în ea.

— "La, la, la!" ţipau femeile, spuse Harah.

— Năvălitorii s-au ivit din mushtamal, s-au năpustit asupra noastră cu jungherele înroşite de sîngele bărbaţilor noştri, spuse Jessica.

Tăcură toate trei, aşa cum se tăcea în clipa aceea în toate locuinţele sietchului. Era tăcerea aducerii aminte şi-a reîmprospătării suferinţelor în cugetele tuturor.

Brusc, Harah rosti formula de încheiere a ritualului, dînd cuvintelor o rezonanţă mai dură decît oricînd:

— Nu vom ierta niciodată şi nu vom uita niciodată!

În liniştea care urmă cuvintelor ei, auziră şuşoteli, foşnet de mantii. Jessica simţea că cineva se oprise în spatele draperiilor de la intrare.

— Cucernică Maică?

Jessica recunoscu vocea: Tharthar, una dintre soţiile lui Stilgar.

— Ce este, Tharthar?

— Veşti rele, Cucernică Maică.

Jessica simţi ca un junghi în inimă, nu-şi putu împiedica geamătul:

— Paul...

Tharthar dădu la o parte draperiile, intră în cameră. În spatele ei, se zăriră pentru o clipă mai multe siluete drapate. Apoi draperiile căzură la loc şi Jessica se uită

la femeia care intrase. Tharthar era scundă şi negricioasă. Purta o robă neagră cu desene roşii. Deasupra nasului subţire, cu nări dilatate şi marcate de bătăturile filt-cepurilor, ochii ei complet albaştri priveau imobili.

— Ce-i? întrebă Jessica.

— Veşti dinspre nisipuri, răspunse Tharthar. Usul va trece prin încercarea făuritorului... astăzi. Tinerii sînt convinşi că nu va da greş şi că-nainte de apusul soarelui va fi călăreţ al nisipurilor. Cei de-aici se-adună pentru o razzia. Vor să pornească spre nord şi să i se alăture lui Usul. Spun că de îndată ce vor ajunge la el, vor da glas voinţei lor. Spun că-i vor cere lui Usul să-l provoace la luptă pe Stilgar şi să preia el conducerea triburilor.

Adunatul apei, plantarea dunelor, schimbarea lumii lor, încet, dar sigur... sînt lucruri care nu-i mai mulţumesc acum, zgîndi Jessica. *Incursiunile scurte, raidurile sigure nu le mai ajung... acum, după ce i-am instruit noi, Paul şi cu mine. Îşi simt puterea. Vor să se bată, vor să lupte.*

Tharthar se lăsă de pe-un picior pe altul, îşi drese glasul.

Ştim că trebuie să fim prudenţi, că trebuie să aşteptăm, gîndi Jessica. *Dar tocmai asta ne roade mai mult decît orice. Pentru că ştim şi răul pe care ni l-ar putea face o aşteptare prea îndelungată. Aşteptind prea mult... ne-am putea uita ţelul.*

— Tinerii spun că dacă Usul nu-l provoacă pe Stilgar, înseamnă că se teme de el, zise Tharthar şi-şi plecă ochii.

— Aşa va să zică, murmură Jessica. Şi gîndi: *Ştiam că se va ajunge la asta. Ştia şi Stilgar.*

Din nou, Tharthar îşi drese glasul, rosti:

— Pînă şi fratele meu, Shoab, spune acelaşi lucru. Nu-l vor lăsa pe Usul să aleagă altă cale.

Aşadar, a sosit momentul, gîndi Jessica. *Iar Paul va trebui să se descurce singur. Cucernica Maică n-are dreptul să intervină în problema succesiunii.*

Alia îşi retrase mîna din mîinile mamei sale. Spuse:

— O să mă duc cu Tharthar să-i sondez pe tineri. Poate că există totuşi o altă cale.

Jessica rămase cu privirea aţintită la Tharthar, dar i se adresă

— Bine. Du-te... şi dă-mi de ştire, cît mai degrabă, despre ce-ai aflat.

— Noi nu vrem duelul ăsta, Cucernică Maică, spuse Tharthar.

— Nici noi, zise Jessica. Tribul are nevoie de *toată* puterea sa. O privi repede pe Harah. Te duci cu ele?

Dar Harah răspunse întrebării nerostite:

— Tharthar nu va îngădui nimănui să-i facă vreun rău Aliei. Tharthar ştie că în curînd vom fi surori-soţii şi că vom împărţi acelaşi bărbat. Am stat de vorbă amîndouă.

O privi pe soţia lui Stilgar, apoi pe Jessica, adăugă:

— Tharthar şi cu mine avem o înţelegere.

Tharthar întinse mîna spre Alia, spuse:

— Să ne grăbim. Tinerii se pregătesc deja de plecare.

Ieşiră printre draperii, mînă în mînă, femeie şi copil. Dar copilul părea să o conducă pe femeie.

— Dacă Paul-Muad'Dib l-ar învinge pe Stilgar, tribul n-ar avea nimic de cîştigat, spuse Harah. E drept c-aşa s-au succedat dintotdeauna conducătorii, dar vremurile s-au schimbat.

— Vremurile s-au schimbat şi pentru tine, observă Jessica.

— Doar nu crezi că mă-ndoiesc de rezultatul luptei, învingătorul n-ar putea fi decît Usul.

— Asta am şi vrut să spun.

— A, crezi că mă las influenţată de sentimentele mele personale... Harah îşi scutură capul şi acverigile de la gîtul ei zăngăniră. Te-nşeli amarnic. Poate crezi că regret faptul de a nu fi fost *eu* aleasa lui Usul. Poate crezi că sînt geloasă pe Chani.

— Judecă singură, replică Jessica.

— Mi-e milă de Chani.

Jessica înlemni.

— Ce vrei să spui?

— Ştiu ce gîndeşti tu despre Chani. Socoti că n-ar fi o soţie potrivită pentru fiul tău.

Jessica se destinse, se lăsă pe spate, între perne. Dădu din umeri.

— Poate.

— Şi s-ar putea să ai dreptate, zise Harah. Iar dacă ai, s-ar putea să-ţi descoperi un aliat neaşteptat chiar în persoana lui Chani. Şi ea ar fi în stare să facă orice pentru binele *Lui.*

Jessica îşi înghiţi nodul din gît.

— Chani mi-e dragă, spuse. Dar ea n-ar putea să...

— Tare-s murdare covoarele astea, o întrerupse Harah. Îşi plimbă ochii pe deasupra podelei, evitînd privirea Jessicăi. Umblă o grămadă de lume pe-aici. Ar trebui să le dai mai des la curăţat.

Nici o religie ortodoxă nu poate evita

interferenţa politicii. Lupta pentru putere impregnează educarea, formarea şi disciplinarea oricărei comunităţi ortodoxe. Din cauza acestei presiuni, conducătorii unei asemenea comunităţi ajung, în mod inevitabil, la aceeaşi mare dilemă interioară: să cedeze unui oportunism total, pentru a-şi putea menţine puterea, sau să rişte sacrificiul de sine, pentru a se conforma eticii ortodoxe?

Fragment din **Muad'Dib: Controversele religioase** *de prinţesa Irulan.*

Ghemuit pe nisip, Paul aştepta apropierea giganticului făuritor. *Nu trebuie să aştept ca un traficant, tremurînd de nerăbdare,* îşi aminti. *Trebuie să mă confund cu deşertul.*

Creatura se afla acum doar la cîteva minute de el, făcînd să vibreze văzduhul dimineţii cu şuierul frecării de nisipul prin care înainta. În caverna circulară a gurii, colţii săi păreau petalele unei flori enorme. Mirosul de mirodenie pe care îl emana umplea aerul.

Paul nu mai simţea strînsoarea distraiului şi nu era decît vag conştient de prezenţa filt-cepurilor şi-a obrăzarului. Nu se mai gîndea la nimic altceva decît la învăţăturile lui Stilgar, la orele istovitoare petrecute pe întinsul nisipurilor.

"— La ce distanţă de raza făuritorului trebuie să aştepţi dacă te afli pe nisip granulos?

— La distanţa pe care o aflu adăugînd o jumătate de metru pentru fiecare metru din diametrul făuritorului.

— Corect. De ce?

— Ca să evit vîrtejul provocat de trecerea sa, dar să-

mi rămînă timp să-l ajung şi să-l încalec.

— Pînă acum ai călărit doar făuritori mici, crescuţi pentru sămînţă şi pentru Apa Vieţii. La vremea încercării însă, va trebui să chemi un făuritor sălbatic, un bătrîn al deşertului. Şi va trebui să-i arăţi respectul cuvenit."

Bătaia cavernoasă a toboşarului se pierdu în şuieratul viermelui. Paul inspiră adînc, simţi răzbătînd prin filtre mirosul amar, mineral, al nisipului.

Făuritorul sălbatic, bătrînul deşertului, se înălţă deodată chiar înaintea lui. Segmentele anterioare împingeau un val de nisip care se ridica pînă la genunchii lui Paul.

Înalţă-te, monstrule drag, gîndi el. *Sus cu tine! Mi-ai auzit chemarea. Hai, înalţă-te! Înalţă-te!*

Valul îl ridică. Volbura prafului de la suprafaţă îl învălui. Se sprijini bine în tălpi. În faţa sa, nu mai vedea acum decît un zid curb de nisip — o stîncă segmentată, brăzdată de şanţurile adînci ale inelelor.

Îşi înălţă cîrligele, privi în lungul lor, îşi înclină rapid trupul. Simţi vîrfurile cîrligelor muşcînd şi trase. Făcu un salt scurt, se propti cu tălpile în zid, se lăsă într-o parte, cu mîinile încleştate pe mînerele cîrligelor.

Acesta era momentul decisiv al încercării: dacă împlîntase corect cîrligele în marginea anterioară a inelului, deschizîndu-l, viermele n-avea să se rostogolească pe partea lui şi să-l strivească.

Viermele încetini. Trecu peste toboşar şi toboşarul amuţi, încet, începu să se răsucească lateral... Sus, şi mai sus... Trebuia să ridice cîrligele supărătoare cît mai sus cu putinţă, cît mai departe de nisipul care ameninţa ţesutul sensibil din interiorul segmentului.

Paul se pomeni deodată stînd în picioare, cu trupul arcuit, pe spinarea viermelui. Îl cuprinse un sentiment de triumf, de exaltare — se simţea ca un împărat care-şi contemplă imperiul. Îşi înăbuşi cu greu dorinţa năvalnică de a se zbengui, de a manevra viermele, de a-şi demonstra superioritatea asupra creaturii de sub picioarele lui.

Şi înţelese atunci de ce Stilgar îl pusese în gardă, vorbindu-i despre tinerii nesăbuiţi care ţopăiau pe spinarea monstrului şi-şi făceau de cap, stînd în mîini sau scoţînd ambele cîrlige deodată şi înfigîndu-le în alte segmente, pînă ce viermele îi azvîrlea de pe el şi-i strivea fără milă.

Lăsînd unul din cîrlige la locul lui, Paul îl scoase pe celălalt şi-l înfipse ceva mai jos. Cînd socoti că al doilea cîrlig se prinsese bine, îl încercă, apoi mută mai jos primul cîrlig, coborînd lateral, pas cu pas. Făuritorul se răsuci şi, răsucindu-se, se întoarse, apropiindu-se de limba de nisip-frînă de la poalele dunei unde aşteptau fremenii.

Paul îi văzu ridicindu-se, ajutîndu-se de cîrlige pentru a se căţăra, dar ferindu-se să atingă marginile sensibile ale inelelor pînă ce nu ajungeau deasupra. În mai puţin de-un minut se aflau cu toţii înşiraţi pe trei rînduri în spatele lui, proptiţi în cîrlige.

Stilgar înainta printre rînduri, verifică poziţia cîrligelor lui Paul, îi privi lung chipul surîzător.

— Ai reuşit, nu? întrebă Stilgar, strigînd ca să acopere şuierul viermelui. Asta gîndeşti, nu? C-ai reuşit. Chipul i se întunecă. Ei, atunci află de la mine că te-ai descurcat cum nu se poate mai prost. Cunosc destui ţînci de doişpe ani care ţi-ar putea da lecţii. În stînga locului unde ai aşteptat era o tobă de nisip. Dacă viermelui i-ar fi căşunat s-o ia într-acolo, n-ai mai fi avut unde să te retragi.

Zîmbetul de pe buzele lui Paul pieri.

— Am văzut toba, răspunse.

— Atunci de ce n-ai semnalizat unuia dintre noi să te secundeze? Aveai dreptul s-o faci, chiar şi în condiţiile încercării.

Paul înghiţi în sec, îşi întoarse faţa în vîntul stîrnit de iureşul viermelui.

— Nu-ţi place că-ţi reproşez asta acum, reluă Stilgar. Dar e datoria mea s-o fac. Pentru că mă gîndesc ce-ar însemna pierderea ta pentru trib. Dacă te-ai fi poticnit în toba aia de nisip, făuritorul s-ar fi năpustit drept spre tine.

În ciuda furiei care clocotea în el, Paul îşi dădea seama că Stilgar avea dreptate. Îi trebui un minut întreg şi toată forţa antrenamentului Bene Gesserit, ca să se calmeze.

— Îmi pare rău, spuse. N-o să se mai întîmple.

— Cînd vezi că eşti într-o situaţie dificilă, cere întotdeauna ca cineva să te secundeze în cazul că nu reuşeşti să încaleci făuritorul, spuse Stilgar. Ţine minte: lucrăm împreună! Toţi! Numai aşa putem fi siguri, împreună, da?

Îl înghionti uşor pe Paul.

— Împreună, încuviinţă Paul.

— Aşa, rosti Stilgar cu voce aspră. Şi-acum, arată-mi că ştii cum se mînă un făuritor. De care parte ne aflăm?

Paul privi suprafaţa solzoasă a inelului pe care stăteau, observă aspectul şi mărimea solzilor, care erau mai laţi în dreapta şi mai înguşti în stînga. Ştia că fiecare vierme are felul lui caracteristic de a se deplasa, ridicîndu-şi mai frecvent una din laturi. Cu cît era mai bătrîn, cu atît caracteristica aceasta se accentua. Solzii de dedesubt se lăţeau, se îngroşau, se slefuiau. La un vierme uriaş, puteai recunoaşte solzii spinali şi numai după mărime.

Mutînd cîrligele, Paul începu să se deplaseze spre stînga. Făcu semn călăreţilor din spate să deschidă segmentele lateral, ca să silească viermele să-şi menţină direcţia în timpul răsucirii. Cînd îl întoarse aşa cum vroia, postă doi cîrmaci în faţă.

Apoi dădu glas strigătului tradiţional:

— Ach, haiiiii — yoh!

Cîrmaciul din stînga deschise un segment de inel de pe latura sa.

Într-un cerc maiestuos, făuritorul viră spre stînga, pentru a-şi proteja segmentul deschis. După ce descrise un arc de 180 de grade, ajungînd cu faţa înapoi către sud, Paul strigă:

— Geyrat!

Cîrmaciul scoase cîrligele. Făuritorul îşi continuă alunecarea în linie dreaptă.

— Foarte bine, Paul-Muad'Dib, spuse Stilgar. Cu ceva practică, poate c-ai să ajungi călăreţ al nisipurilor.

Paul se încruntă, gîndi: *Cine a-ncălecat primul?*

Dar, în aceeaşi clipă auzi în spate hohotele de rîs ale fremenilor. Apoi ceata începu să scandeze spre cer numele lui:

— Muad'Dib! Muad'Dib! Muad'Dib! Muad'Dib!

Şi, de departe, dinspre partea dinapoi a viermelui, Paul auzi bătaia pintenarilor,care pisau segmentele cozii. Viermele luă viteză. Mantiile începură să filfîie în vînt. Şuieratul abraziv al alunecării crescu.

Paul îşi întoarse capul către oamenii din spatele lui, recunoscu printre ei chipul lui Chani. Continuînd s-o privească, îi spuse lui Stilgar:

— Ei, Stil, sînt sau nu călăreţ al nisipurilor?

— Hal yawm! Astăzi eşti călăreţ al nisipurilor.

— Atunci sînt liber să aleg ce destinaţie vreau?

— Aşa e datina.

— Acum sînt fremen. Un fremen născut astăzi, aici, în ergul Habbanya. Pînă astăzi n-am cunoscut viaţa. Pînă astăzi n-am fost decît un copil.

— Nu chiar copil, replică Stilgar. Îşi strînse un colţ al glugii, pe care, i-l biciuia vîntul.

— Dar exista un dop care-mi astupa lumea şi-acum dopul acela nu mai există.

— Nu mai există, încuviinţă grav Stilgar.

— Vreau să mergem spre sud, Stilgar. Cale de douăzeci de toboşari. Vreau să văd ţinutul pe care-l

făurim noi, ţinutul pe care nu l-am văzut decît prin ochii altora.

Şi vreau să-mi văd fiul şi familia, gîndi. *Am nevoie de un răgaz ca să cuget la viitorul care în mintea mea este trecut. Se apropie furtuna şi dacă nu voi fi acolo unde aş putea încă s-o stăvilesc, se va dezlănţui şi nimic n-o va mai opri.*

Stilgar îl privi lung, iscoditor, în timp ce Paul continuă să se uite la Chani, observînd expresia de interes ce i se întipărise pe chip. Remarcă şi freamătul cu care ceata reacţionase la cuvintele lui.

— Oamenii ard de nerăbdare să atace împreună cu tine dolinele Harkonnenilor, spuse Stilgar. Dolinele nu-s decît cale de-un toboşar de-aici.

— Fedaykinii s-au bătut deja cu mine alături, replică Paul. Şi se vor bate şi mai departe, pînă ce nici un Harkonnen nu va mai respira aerul Arrakisului.

Stilgar rămase cu privirea aţintită la el şi Paul înţelese că fremenul vedea momentul acesta prin prisma modului în care el însuşi ajunsese căpetenia sietchului Tabr şi mai apoi, după moartea lui Liet-Kynes, în fruntea Sfatului Conducătorilor.

Cunoaşte şi el starea de spirit a tineretului, gîndi Paul.

— Doreşti convocarea unei Adunări a Conducătorilor? întrebă Stilgar.

Tinerilor din ceată le scînteiară ochii. Se balansau în goana viermelui, aşteptînd. Dar Paul observă şi agitaţia lui Chani, privirea alergînd neliniştită de la Stilgar, care era unchiul ei, la Paul-Muad'Dib, care era iubitul ei.

— N-ai să ghiceşti ce doresc eu, răspunse Paul.

Şi gîndi: *Nu pot da înapoi. Trebuie să-mi păstrez autoritatea în faţa oamenilor.*

— Eşti mudirul cursei de astăzi, zise Stilgar. Şi

adăugă cu răceală, formal: Cum o să-ţi foloseşti puterea?

Avem nevoie de timp, gîndi Paul. *Ca să ne odihnim şi să putem chibzui totul în linişte.*

— Vom merge către sud, rosti cu glas puternic.

— Chiar dacă la sfîrşitul zilei eu voi spune să ne întoarcem spre nord?

— Vom merge către sud, repetă Paul.

Stilgar îşi îndreptă spatele. Cu un gest cumpătat, demn, îşi strînse mantia în jurul trupului.

— Voi convoca Adunarea, declară el. O să trimit mesajele. *Crede că m-am hotărît să-l provoc la duel,* gîndi Paul. *Şi ştie că nu mă poate învinge.*

Privi către sud, lăsînd vîntul să-i biciuiască obrajii descoperiţi, cîntărind implicaţiile hotărîrii sale.

Ce ştiu ei! gîndi.

El însă ştia. Ştia că nici un argument nu-l va putea face să cedeze. Trebuia să rămînă în calea furtunii pe care o vedea în viitor — a furtunii de timp. Fiindcă ştia că va exista un moment în care furtuna va putea fi stăvilită — dar numai dacă el se va afla în punctul din care îi va putea izola focarul.

Dacă-mi va fi cu putinţă, n-am să-l provoc pe Stilgar, îşi spuse. *Dacă există altă cale prin care să împiedic jihadul...*

— Vom poposi pentru cină şi rugăciunea de seară la Peştera Păsărilor, în Lanţul Habbanya, zise Stilgar. Se propti mai bine într-unul din cîrlige şi arătă cu mîna în faţă, către o barieră joasă de stînci, care se înălţa în deşert.

Paul scrută faleza. Structuri lungi de piatră vălurită. Nici un petec de verdeaţă, nici o culoare nu înviora orizontul acela posomorit. Ştia că dincolo de lanţul stîncos începea calea deschisă către desertul sudic —

călătoria care avea să dureze cel puţin zece zile şi zece nopţi, oricît de iute şi-ar fi mînat făuritorii.

Douăzeci de toboşari...

Zona se afla cu totul în afara razei de acţiune a patrulelor Harkonnen. Ştia cum avea să fie. Visele îi înfăţisasera totul. Într-o dimineaţă, după zile şi nopţi de goană, avea să zărească la orizont o infimă schimbare a culorii — o schimbare atît de subtila incit mai întîi avea să i se pară doar o plăsmuire a speranţelor sale... Apoi, avea să vadă sietchul cel nou.

— Muad'Dib e de acord cu hotărîrea mea? întrebă Stilgar. Nuanţa de sarcasm strecurată în glasul său fusese abia perceptibilă, dar urechile frememlor, urechi obişnuite să distingă tonalitatea din ţipătul unei păsări sau mesajul piuit de un cielago, o sesizară. Oamenii aşteptară reacţia lui Paul.

— Stilgar m-a auzit jurîndu-i credinţă la ceremonia de consacrare a fedaykinilor, spuse Paul. Detaşamentele morţii ştiu că buzele comandantului lor au rostit adevărul. Stilgar îmi pune la îndoială sinceritatea?

— De Usul, tovarăşul meu de sietch, nu m-aş îndoi niciodată, răspunse Stilgar. Dar tu mai eşti şi Paul-Muad'Dib, Ducele Atreides. Eşti şi Lisan al-Gaib, Vocea din Altă Lume. Pe aceştia nici măcar nu-i cunosc.

Paul îşi îndreptă privirea spre Lanţul Habbanya, care creştea vertiginos înaintea lor. Făuritorul de sub ei nu părea nici obosit, nici ostil. L-ar fi putut duce aproape de două ori mai departe decît oricare dintre făuritorii cu care avuseseră de-a face pînă atunci fremenii. Era sigur de asta. Monştri pe măsura acestui bătrîn al deşertului nu se mai pomeniseră decît în poveştile pentru copii şi Paul ştiu că o nouă legendă avea să se nască pe seama lui.

O mînă îi strînse umărul.

Se întoarse, întîlni ochii întunecaţi ai lui Stilgar, scăpărînd între mască şi gluga distraiului.

— Cel care a condus înaintea mea sietchul Tabr mi-a fost prieten, spuse Stilgar. Am înfruntat aceleaşi primejdii. De multe ori i-am salvat viaţa... iar el mi-a salvat-o pe-a mea.

— Şi eu îţi sînt prieten, Stilgar zise Paul.

— Nimeni nu se-ndoieşte de asta, răspunse Stilgar. Îşi retrase mîna, dădu din umeri. Aşa-i datina.

Paul înţelese că Stilgar era prea pătruns de tradiţia fremenă, ca să întrevadă vreo altă soluţie. Pentru el, pentru fremeni, de cînd lumea, o căpetenie lua cîrma din mîinile lipsite de viaţă ale predecesorului sau îi măcelărea pe cei mai puternici membri ai tribului, atunci cînd conducătorul era răpus de deşert. Aşa devenise Stilgar naib.

— Ar trebui să lăsăm făuritorul la nisip adînc, zise Paul.

— Da, încuviinţă Stilgar. De-aici putem ajunge pe jos pînă la peşteră.

— L-am mînat destul. Să-l lăsăm să se-ngroape ca să-i treacă supărarea.

— Tu eşti mudirul, zise Stilgar. Ordonă cînd să...

Tăcu dintr-o dată, rămase cu ochii aţintiţi spre orizontul estic.

Paul îi urmări privirea. Vălul albastru pe care i-l aşternuse peste ochi melanjul îi înfăţişa un cer întunecat. Scrută văzduhul şi zări pe fondul azuriu închis o fulgerare ritmică — îndepărtată, dar distinctă.

Un ornitopter!

— E un topter mic, spuse Stilgar.

— Vreun cercetaş, opina Paul. Crezi că ne-au reperat?

— De la asemenea distanţă nu pot vedea decît un vierme care se deplasează la suprafaţă, răspunse Stilgar. Făcu un gest scurt cu mîna stingă, strigă peste umăr: Jos! Împrăştiaţi-vă pe nisip.

Oamenii începură să coboare cu repeziciune pe flancurile viermelui, sărind jos, făcîndu-se una cu nisipul. Paul înregistră locul în care sărise Chani. Pe spinarea făuritorului nu mai rămaseră decît el şi Stilgar.

— Cel care-a urcat primul coboară la urmă, spuse.

Stilgar încuviinţă cu un gest, coborî lateral, ţinîndu-se în cîrlige, sări în nisip. Paul aşteptă ca făuritorul să depăşească zona în care se răspîndise ceata, apoi slăbi cîrligele. În condiţiile abandonării unui vierme neistovit, era momentul cel mai dificil.

Eliberat de pintenari şi de cîrlige, monstrul începu să se îngroape în nisip. Cu paşi iuţi şi uşori, Paul alergă înapoi, pe spinarea lată, îşi alese cu grijă momentul şi sări. Ateriză pe nisip, continuă să alerge, se trînti la poalele unei dune şi, aşa cum învăţase, se ghemui sub mantie, lăsînd cascada de nisip să-l acopere.

Acum trebuia să aştepte...

Se întoarse cu băgare de seamă, descoperi o fîşie de cer sub marginea mantiei. Şi-i închipui pe ceilalţi, schiţînd aceeaşi mişcare, în locurile unde se făcuseră una cu suprafaţa deşertului.

Percepu bătaia aripilor mai înainte de a vedea topterul. Apoi auzi şuieratul subţire al reactoarelor şi aparatul traversă peticul de cer, virînd către stînci.

N-are nici un însemn, observă Paul.

Deasupra deşertului se înălţă un ţipăt de pasăre. Apoi încă unul.

Paul se scutură de nisip, escaladă panta dunei. De jur-împrejur, la distanţă, răsăriră alte siluete. O

recunoscu pe Chani, apoi pe Stilgar.

Stilgar arătă cu mîna spre stînci.

Se adunară în grabă şi porniră la drum, alunecînd peste nisip în ritmul întrerupt care nu putea atrage făuritorii. Stilgar îl ajunse din urmă pe Paul, sub creasta bătătorită de vînt a unei dune.

— Era o navă de-a traficanţilor, spuse el.

— Aşa mi s-a părut şi mie, răspunse Paul. Dar cum de-au pătruns atît de adînc în deşert?

— Patrulele le dau şi lor de furcă.

— Dac-au ajuns pînă aici, pot s-ajungă şi mai departe.

— Adevărat.

— Şi nu trebuie să vadă ce e în sud. Traficanţii ştiu să vîndă şi informaţii.

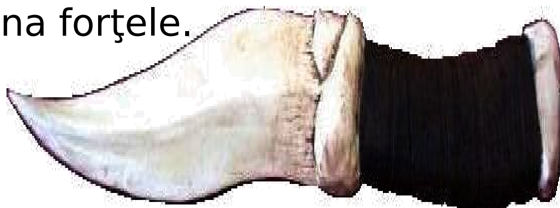
— Cred c-au ieşit după mirodenie.

— Aşa cred şi eu. Iar în cazul ăsta, au pe-aproape şi-o senilă cu aripa ei. Stilgar, avem destulă mirodenie la noi. Să-ntindem o nadă pe-o limbă de nisip şi să prindem cîţiva traficanţi. O lecţie, ca să-şi aducă aminte că teritoriul ăsta-i al nostru, nu le strică, şi nici oamenilor noştri n-o să le strice puţin exerciţiu cu armele cele noi.

— Aşa, da, acum îl recunosc pe Usul, zise Stilgar. Usul gîndeşte ca un fremen.

Dar tot Usul trebuie să hotărască şi-n legătură cu ţelul cumplit, gîndi Paul.

Şi furtuna îşi aduna forţele.

Cînd legea şi datoria sînt totuna datorită religiei, nu poţi fi niciodată pe deplin

conştient, nu ajungi niciodată să te cunoşti pe de-a-ntregul. Întotdeauna eşti ceva mai puţin decit un individ.

Fragment din Muad'Dib: **Cele nouăzeci şi nouâ de minuni ale universului**

de prinţesa Irulan.

Fabrica de mirodenie a traficanţilor, cu aerotransportorul ei şi cu o escortă circulară de omnitoptere zgomotoase, se ivi din spatele dunelor ca un roi de insecte însoţindu-şi regina. Exact pe direcţia lor de zbor, se zărea unul din acele aflorismente joase care se înălţau din şesul desertului, asemeni unei imitaţii în miniatură a Scutului de Piatră. Platoul arid de la poalele stîncilor era neted şi bătătorit, măturat de o furtună recentă.

În domul de comandă al combinei Gurney Halleck se aplecă înainte, reglă oleobiectivele binoclului şi examină peisajul. Dincolo de stînci se vedea o pată întunecată care părea să fie urma unei erupţii de mirodenie şi Gurney semnală unuia dintre topterele însoţitoare să efectueze un zbor de recunoaştere.

Ornitopterul îşi legănă aripile, confirmînd recepţia semnalului. Se desprinse de roi, cobori vertiginos în direcţia petei întunecate, o survola la altitudine joasă, balansîndu-şi detectoarele.

Aproape imediat după aceea, începu să zboare în cercuri strînse, cu aripile semirepliate, cu botul aplecat — manevra care indica fabricii prezenţa mirodeniei.

Gurney vîrî binoclul în toc, convins că şi ceilalţi observaseră semnalul. Zona era convenabilă. Lanţul stîncos oferea oarecare adăpost şi apărare. Ştia că se aflau în inima deşertului şi că primejdia unei ambuscade era puţin probabilă, totuşi... Semnaliza unuia dintre echipaje să patruleze pe deasupra stîncilor şi altor cîteva să se posteze în zbor staţionar în jurul zonei, la mică altitudine, pentru a nu putea fi reperate de eventuale detectoare cu rază mare de acţiune ale Harkonnenilor. Se îndoia însă că patrulele Harkonnen s-ar fi încumetat să pătrundă atît de mult în sud. Teritoriul acesta aparţinea încă fremenilor.

Începu să-şi verifice armele, blestemînd soarta care

făcea ca în ţinuturile astea scuturile să fie inutilizabile. Tot ce putea constitui o sursă de atracţie pentru viermi trebuia evitat cu orice preţ. Îşi frecă cicatricea de pe falcă, scrutînd terenul de dedesubt. Hotărî că era mai sigur să inspecteze stîncile cu o patrulă de cercetaşi. Tot recunoaşterea în teren era mai edificatoare! Nici o precauţie nu putea fi de prisos, cînd fremenii şi Harkonnenii se căutau unii pe alţii ca să se căsăpească.

Iar în cazul de faţă, fremenii erau cei care-l îngrijorau pe Gurney. N-aveau nimic împotriva traficului de mirodenie, indiferent de cantitate, dar deveneau adevăraţi diavoli de îndată ce pătrundeai în teritorii pe care ei le considerau interzise. Şi, în ultima vreme, se făcuseră de-o viclenie diabolică.

Pe Gurney îl irita iscusinţa de luptători a băştinaşilor. Îl irita şi viclenia lor. Fremenii dădeau dovadă de un rafinament surprinzător. Şi asta trebuia să o recunoască el — un om format la şcoala celor mai străluciţi tacticieni din univers şi călit în bătălii cărora le supravieţuiseră doar cei mai buni dintre cei buni.

Examină din nou peisajul, întrebîndu-se de ce nu se simţea deloc în apele lui. Poate din cauza viermelui pe care-l observaseră cercetasii... dar viermele fusese de partea cealaltă a lanţului...

Un cap îşi făcu apariţia în trapa domului, chiar lîngă el. Era comandantul combinei — un pirat chior şi bărbos, cu ochii complet albaştri şi dinţii albi-lăptoşi ai dietei de mirodenie.

— Pare-se că-i un zăcămînt bogat, şefule. Îl curăţăm?

— Aterizezi la poalele stîncilor, ordonă Gurney. Mă laşi acolo, împreună cu oamenii mei, pe urmă te deplasezi pe şenile pînă la zăcămînt. Între timp, noi o

s-aruncăm o privire printre bolovanii ăia.

— 'Ţeles.

— În caz de pericol, adăugă Gurney, salvezi fabrica. Pe noi ne vor culege topterele.

— 'Ţeles, şefule.

Omul salută şi dispăru în trapă.

Din nou, Gurney scrută orizontul. Trebuia să ia foarte serios în considerare posibilitatea prezenţei fremenilor într-un teritoriu care le aparţinea şi pe care el îl violase. Îşi dădu seama că era, într-adevăr, neliniştit. Îl nelinişteau fremenii, din cauza durităţii şi a imprevizibilităţii acţiunilor lor. Îl nelinişteau multe lucruri în meseria aceasta, deşi era o meserie bănoasă. Îl neliniştea şi faptul că nu putea să posteze cercetaşi la mare altitudine. Iar interdicţia de a folosi radiocomunicaţiile îi sporea sentimentul de nelinişte.

Aerotransportorul fabricii viră, începu să coboare. Plană uşor pînă deasupra plajei sterpe de la poalele stîncilor. Tălpile navei atinseră nisipul.

Gurney deschise cupola domului, îşi desprinse centura de siguranţă. În clipa în care combina se opri, era deja afară. Închise cupola şi coborî pe apărătorile şenilelor, sărind peste plasele de protecţie, în nisip. Cei cinci oameni care formau garda sa personală ieşiră şi ei prin trapa frontală. Ceilalţi desprindeau joncţiunile transportorului. După cîteva clipe, aripa decolă, se înălţă cu repeziciune şi se înscrise în cercul de parcare, deasupra lor.

Uriaşa fabrică se puse imediat în mişcare, în direcţia petei întunecate a zăcămîntului de melanj.

Un topter ateriză delicat în apropiere, bătînd încet din aripi. Apoi încă unul, şi încă unul. După ce oamenii lui Gurney debarcară, aparatele îşi luară zborul şi începură să planeze în cercuri largi, la altitudine mică.

Gurney îşi potrivi umerii în distrai, îşi încordă muşchii şi-i destinse. Îşi trase la o parte obrăzarul, renunţînd la o parte din umezeală în favoarea unei cerinţe mai importante — puterea glasului său, în cazul în care avea să fie nevoie să dea comenzi. Începu să suie printre stînci, iscodind terenul — pietriş şi nisip granulos sub tălpi, miros de mirodenie în aer.

Bun loc pentru o bază de refugiu, gîndi. *Poate că n-ar strica să-ngropăm ceva provizii, pe-aici, pe undeva.*

Se uită peste umăr şi-şi văzu oamenii desfăşurîndu-se lateral, în timp ce-l urmau. Băieţi de nădejde; chiar şi cei noi, pe care n-avusese timp să-i pună la încercare. Băieţi dezgheţaţi. N-avea nevoie să le spună la orice pas ce-au de făcut. Şi nici unul nu-şi activase scutul. Nu, în detaşamentul lui nu existau laşi. Nimeni nu avea chef să atragă un vierme şi să pericliteze astfel preţioasa recoltă de mirodenie.

Din locul în care se afla, se vedea bine zăcămîntul, la vreo jumătate de kilometru mai jos, în nisip. Şenila nu mai avea de parcurs decît cîţiva metri. Gurney îşi ridică ochii spre toptere, observîndu-le altitudinea — erau destul se jos. Dădu mulţumit din cap, se întoarse ca să-şi reia urcuşul.

În aceeaşi clipă, stîncile de deasupra erupseră.

Douăsprezece dîre muginde de foc ţîşniră spre cer, către toptere şi transportor. Dinspre şenilă răsună un trosnet metalic, iar stîncile din jurul lui Gurney se umplură cu luptători cu glugi mari pe cap.

Gurney avu timp să gîndească: *Pe coarnele Maicii Mari! Rachete! Îndrăznesc să folosească rachete!*

Apoi se pomeni faţă în faţă cu o siluetă înveşmîntată în mantie cu glugă. Omul aştepta ghemuit, cu cristaiul pregătit să lovească. Pe creasta stîncilor, în stînga şi-n dreapta, răsăriră alte două siluete drapate. Gurney nu-i

vedea luptătorului care-i aţinea calea decît ochii mijiţi, fixîndu-l prin fişia îngustă dintre glugă şi voalul unui burnuz de culoarea nisipului, dar după felul în câre-l pîndea îşi dădu seama că avea înainte un războinic cu experienţă. Iar ochii săi erau ochii albastru-în-albastru, ai unui fremen din inima deşertului.

Fără să-şi desprindă privirea de la arma adversarului, Gurney îşi apropie mîna de propriul său cuţit. Dacă fremenii îndrăzneau să folosească rachete, însemna că dispuneau şi de alte arme de foc. Trebuia să procedeze cu mai mare precauţie. Auzul îi spunea că cel puţin o parte din escorta aeriană fusese scoasă din luptă. În plus, auzea limpede icnetele şi zgomotele încăierării din spatele său.

Văzu ochii fremenului urmărindu-i mişcarea mîinii, apoi ridicîndu-se brusc, fixîndu-l scînteietori.

— Lasă-ţi cuţitul în teacă, Gurney Halleck, i se adresă omul.

Gurney şovăi. Deşi sunase înfundat, din spatele filtrului bucal, glasul i se păruse cunoscut.

— De unde ştii cum mă cheamă? întrebă.

— Cu mine n-ai nevoie de cuţit, Gurney, zise omul, ignorînd întrebarea. Îşi îndreptă trupul, vîrî cristaiul în teaca de sub mantie. Spune-le oamenilor tăi să nu se mai opună zadarnic, adăugă.

Apoi îşi dădu gluga pe spate, îşi ridică obrăzarul.

Gurney încremeni. Pentru o secundă crezu că avea

în faţă stafia Ducelui Leto Atreides. Cu greu se dezmetici.

— Paul! şopti. Apoi mai tare: Paul, tu eşti?

— Nu-ţi crezi ochilor?

— Mi-au spus c-ai murit, scrîşni Gurney. Făcu o jumătate de pas înainte.

— Ordonă-le oamenilor tăi să se potolească, spuse Paul şi arătă cu mîna la vale.

Gurney făcu un efort, îşi smulse ochii de la chipul lui Paul, se întoarse. Nu văzu decît cîteva noduri de încleştare. Glugile oamenilor deşertului păreau să mişune peste tot. Şenila zăcea mută în nisip şi pe acoperişul ei zări mai mulţi fremeni. În văzduh, nu mai era nici o aeronavă.

— Încetaţi lupta! strigă. Trase aer în piept, îşi făcu mîinile pîlnie la gură. Sînt Gurney Halleck! Încetaţi lupta!

Încet, şovăitori, combatanţii se separară. Ochi întrebători se întoarseră către el.

— Oamenii aceştia ni-s prieteni! strigă Gumey.

— Grozavi prieteni! ripostă o voce. Au măcelărit juma' dintr-ai noştri!

— E o greşeală, spuse Gurney. N-o agravaţi.

Se întoarse spre Paul, întîlni privirea ochilor albaştri de fremen.

Pe buzele lui Paul flutura un zîmbet. Expresia feţei sale însă avea o asprime care îi amintea lui Gurney de chipul Bătrînului Duce, bunicul lui Paul. Apoi Gurney observă şi alte amănunte... Trăsăturile ca de cremene uscată, aspectul tăbăcit al pielii, căutătura dură şi calculată a ochilor, care păreau să cîntărească tot ce vedeau — particularităţi pe care nu le remarcase la nici un alt Atreides.

— Mi-au spus c-ai murit, repetă Gurney.

— Şi pare-se că cea mai bună măsură de precauţie a fost să las să se creadă că-i adevărat, replică Paul.

Iar Gurney înţelese că aceasta era singura scuză pe care avea să o audă pentru faptul că fusese abandonat să se descurce singur, lăsat să creadă că tînărul său Duce... prietenul său... murise. Se întrebă dacă în bărbatul dinaintea lui mai rămăsese ceva din adolescentul pe care îl cunoscuse şi pe care îl învăţase meşteşugul bărbătesc al armelor.

Paul făcu un pas către Gurney, simţi că încep să-l usture ochii.

— Gurney...

Se pomeniră deodată îmbrăţişaţi, frămîntînd fiecare spatele celuilalt, încercînd parcă materialitatea cărnii, soliditatea ei.

— Puştiule! Măi puştiule! bolborosi Halleck.

— Gurney! Gurney, bătrîne! îl îngînă Paul.

Într-un tîrziu se despărţiră, se priviră lung. Gurney inspiră adînc.

— Va să zică ţie-ţi datorează fremenii tacticile din ultima vreme, rosti el. Ar fi trebuit să-mi dau seama. De multe ori mi s-a părut că-şi plănuiau loviturile aşa cum le-aş fi plănuit şi eu. Măcar de-aş fi bănuit... Îşi clătină capul. Măcar de mi-ai fi dat de ştire, băiete. Nimic nu mi-ar fi putut sta în cale. Aş fi venit într-un suflet şi...

Ceva, în ochii lui Paul, îi puse stavilă vorbei... Căutătura aspră, calculată. Oftă:

— Da... fireşte... Şi mulţi s-ar fi-ntrebat încotro a pornit val-vîrtej Gurney Halleck, iar unii nu s-ar fi mulţumit numai cu întrebarea. S-ar fi apucat să vîneze răspunsul.

Paul încuviinţă cu o mişcare a capului. Îi privi pe fremenii care aşteptau în jurul lor, observă expresia de

interes şi curiozitate de pe chipurile fedaykinilor. Îşi luă ochii de la membrii detaşamentelor morţii, se uită iarăşi la Gurney. Brusc, faptul că-l regăsise pe fostul său maestru de lupte îi trezi un sentiment de înflăcărare. Se gîndi că era un semn bun, un semn că apucase pe făgaşul unui viitor luminos.

Cu Gumey alături...

Privi către baza stîncilor, dincolo de siluetele fedaykinilor, examinînd figurile traficanţilor din ceata lui Halleck.

— De partea cui sînt oamenii tăi, Gurney? întrebă.

— Sint traficanţi, răspunse Gurney. Sînt de partea cîştigului.

— Aventura noastră nu promite cine ştie ce cîştiguri, rosti Paul. Observase mişcarea abia schiţată de degetul mic al mîinii lui Gurney — unul din semnalele vechiului lor cod. Nu toţi traficanţii erau demni de încredere. Îşi duse mîna la buze, ca să-i arate lui Gurney că recepţionase mesajul, îşi ridică ochii spre oamenii de pe stîncile de deasupra. Unul din ei era Stilgar. Şi amintirea problemei lui Stilgar, pe care n-o rezolvase, veni să-i umbrească o parte din bucurie.

— Stilgar, spuse, el este Gurniey Halleck cel despre care ţi-am vorbit de multe ori. A fost maestrul armurier al tatălui meu şi unul dintre profesorii mei de scrimă... Un prieten vechi. Demn de toată încrederea.

— Înţeleg, zise Stilgar. Eşti Ducele lui.

Paul se uită lung la chipul întunecat al fremenului, întrebîndu-se ce motive îl îndemnaseră să spună ceea ce spusese. *Ducele lui.* Glasul lui Stilgar avusese o intonaţie ciudată, subtilă... ca şi cum ar fi vrut să exprime cu totul altceva. Constatarea îl contrarie, căci Stilgar era un conducător fremen, un om obişnuit să rostească numai ceea ce gîndeşte.

Ducele meu! îşi spuse Gurney. Se uită la Paul. *Da, de vreme ce Leto nu mai e, lui îi revine titlul.*

Şi războiul fremenilor de pe Arrakis începu deodată să-şi schimbe aspectul pe care îl avusese pînă atunci în mintea lui Gurney. *Ducele meu!* Ceva... ceva care murise în el, părea să se trezească la viaţă. Ca prin vis, îl auzi pe Paul ordonînd traficanţilor să-şi predea armele pînă ce aveau să fie interogaţi.

Se dezmetici abia cînd îi ajunseră la urechi protestele unora dintre oamenii săi. Îşi scutură capul, se răsuci pe călcîie.

— Ce-i cu voi?! răcni. Sînteţi surzi? Ducele de drept al Arrakisului v-a dat un ordin. Executarea!

Bombănind, traficanţii se supuseră.

Paul se apropie de Gurney, îi spuse cu voce joasă:

— Nu m-aş fi aşteptat să cazi tocmai tu într-o capcană ca asta, Gurney.

— Aşa-mi trebuie, replică Gurney. Şi-aş fi-n stare să pun pariu şi că pata aia de mirodenie e doar un piculeţ mai groasă decît un grăunte de nisip — o momeală ca să ne-ademenească în cursă.

— Ai cîştiga pariul, admise Paul. Urmări cîteva clipe acţiunea de dezarmare a traficanţilor, apoi întrebă: Ţi-a mai rămas vreun om de-al tatălui meu?

— Nici unul. Ne-am împuţinat rău de tot. Mai sînt cîţiva printre negustorii liberi. Ceilalţi au dat tot ce-au avut ca să părăsească planeta.

— Tu însă ai rămas.

— Am rămas.

— Pentru Rabban.

— Credeam că nu-mi mai rămăsese decît răzbunarea.

De pe creasta falezei răsună un ţipăt scurt, straniu. Gurney îşi ridică ochii, văzu un fremen care agita o

năframă.

— Se-apropie un făuritor, spuse Paul.

Urmat de Gurney, se caţără pe un vîrf de stîncă, privi spre sud-vest. La jumătatea distanţei dintre stînci şi orizont, văzu taluzul ridicat de un vierme — o urmă lungă de praf străbătea dunele de-a curmezişul, înaintînd în linie dreaptă spre locul în care se aflau.

— Măricel, murmură.

Cu un scrîşnet metalic, combina se răsuci pe şenile, ca o insectă gigantică, porni huruind înspre stînci.

— Păcat că n-am putut să cruţăm aripa, spuse Paul.

Gurney îi aruncă o privire piezişă, apoi se uită la sfărîmăturile fumegînde de pe suprafaţa deşertului — tot ce mai rămăsese din transportorul şi ornitopterele doborîte de rachetele fremenilor. Simţi un junghi dureros la gîndul oamenilor care pieriseră acolo — oamenii săi — şi spuse:

— Tatăl tău ar fi regretat mai degrabă faptul de-a nu fi putut cruţa oamenii.

Paul îl străfulgera cu privirea, apoi îşi plecă ochii. Brusc, zise:

— Au fost prietenii tăi, Gurney. Dar pentru noi erau invadatori — străini care n-au voie să vadă anumite lucruri. Încearcă să înţelegi şi tu.

— Cred că înţeleg destul de bine, spuse Gurney. Şi-abia aştept să văd ce n-ar fi trebuit să văd.

Paul se uită la el, recunoscu vechiul rînjet de lup — rînjetul care-i încreţea cicatricea de viţă neagră.

Gurney privi spre deşert, îşi clătină încet capul. Peste tot, fremenii îşi vedeau liniştiţi de treburi. Nici unul dintre ei nu părea îngrijorat de apropierea viermelui.

Dinspre dunele din spatele falsului zăcămînt de condiment răsunară deodată bubuituri înfundate —

bătăi cavernoase de tobă, a căror vibraţie părea să se transmită prin sol. Gurney văzu mai mulţi fremeni răspîndindu-se pe suprafaţa nisipului, în calea viermelui.

Creatura îşi făcu apariţia ca un peşte uriaş al nisipurilor, brăzdînd suprafaţa, unduindu-şi inelele. Şi de sus, de pe stîncă ce domina deşertul, Gurney asistă înmărmurit la capturarea şi strunirea unui făuritor — saltul cutezător al primului cîrligar, întoarcerea viermelui, agilitatea cu care mai mulţi oameni se căţărară iute pe spinarea solzoasă şi curbă a vietăţii.

— Iată unul din lucrurile pe care nu trebuia să le vezi, spuse Paul.

— Am auzit şi eu poveşti, zvonuri, murmură Gurney. Dar dacă n-aş fi văzut totul cu ochii mei, n-aş fi crezut niciodată. Clătină din cap. Folosiţi monstrul ăsta, spaima Arrakisului... Îl folosiţi ca animal de încălecat.

— Îţi aminteşti că tatăl meu vorbea de puterea deşertului, zise Paul. Iat-o! Suprafaţa planetei ne aparţine. Pe noi nu ne poate opri nici o furtună, nici o creatură, nici o ameninţare.

Noi, gîndi Gurney. *Adică fremenii. Se consideră semenul lor.* Şi, din nou, Gurney privi albastrul întunecat al ochilor lui Paul. Ştia că şi ochii lui erau mascaţi de un văl vag albăstrui... dar traficanţii puteau să-şi procure şi alimente de pe lumile celelalte, iar nuanţa ochilor lor constituia baza unui subtil sistem de castă. Celor a căror înfăţişare devenea prea asemănătoare cu cea a băştinaşilor li se spunea "condimentaţi". Erau priviţi cu neîncredere.

— Cu cîtva timp în urmă, reluă Paul, n-am fi călărit ziua făuritorul, la latitudinea asta. Dar lui Rabban i-au rămas prea puţine toptere şi nu-şi poate permite să urmărească orice urmă de pe-ntinsul nisipurilor. Îi

aruncă o privire scurtă lui Gurney. Apariţia topterelor voastre a fost o surpriză pentru noi.

Pentru noi... pentru noi...

Gurney îşi scutură capul, încercînd să-şi alunge gîndurile.

— Dar, cu siguranţă, mai puţin şocantă decît surpriza pe care ne-a produs-o nouă apariţia voastră, spuse.

— Ce-ai auzit prin albii şi doline despre situaţia lui Rabban?

— Se zice c-ar fi fortificat satele din grabene şi că nu le mai puteţi face nici un rău. Oamenii Bestiei pretind că pot rămîne baricadaţi oricît în interiorul fortificaţiilor, lăsîndu-vă să vă istoviţi forţele în atacuri inutile.

— Cu alte cuvinte, sînt imobilizaţi.

— În vreme ce voi vă puteţi deplasa cum vreţi.

— Tactica asta am învăţat-o de la tine. Au pierdut iniţiativa. Asta înseamnă c-au pierdut războiul.

Gurney arboră un zîmbet cu subînţeles.

— L-am determinat pe inamic să facă exact ce vroiam, spuse Paul. Se uită la Gurney, întrebă: Ei, Gurney, te înrolezi în oastea mea, pentru sfirşitul campaniei?

— Să mă-nrolez? Gurney îl privi lung. Eu nu te-am părăsit niciodată, Domnia-Ta. Am fost însă abandonat... lăsat să cred că ai murit, lăsat la voia întîmplării. Ce puteam face? M-am descurcat şi eu cum m-a tăiat capul, aşteptînd clipa în care să pot căpăta în schimbul vieţii mele preţul meritat — moartea lui Rabban.

Paul tăcu stînjenit.

De jos, urcă pieptiş spre ei o femeie. În despărţitura dintre gluga distraiului şi obrăzar, ochii ei îl fixau cînd

pe Paul, cînd pe omul de lîngă el. Femeia ajunse în dreptul lor, se opri lîngă Paul. Gurney remarcă atitudinea ei posesivă, felul în care se postase alături de Paul.

— Chani, zise Paul, el este Gurney Halleck, prietenul despre care m-ai auzit vorbind.

Ea se uită la Gurney, apoi la Paul.

— Am auzit.

— Unde s-au dus oamenii cu făuritorul?

— L-au îndepărtat puţin ca s-avem timp să salvăm combina.

— Ei, atunci...

Paul se opri, adulmecă aerul.

— Se stîrneşte vîntul, spuse Chani.

Din vîrful falezei, o voce strigă cu putere:

— Hei! Vînt din sud!

Gurney observă agitaţia care-i cuprinse deodată pe fremeni — paşii iuţi, gesturile grăbite. Pe cît de imperturbabili rămăseseră la apropierea viermelui, pe atît se temeau acum să nu-i surprindă vîntul. Şenila traversă repede platoul neted de la poalele falezei şi în faţa ei, ca prin farmec, stîncile se traseră la o parte. Combina dispăru în tunel şi intrarea secretă se închise la loc, atît de iscusit încît ochii lui Gurney nu putură distinge locul de îmbucare a stîncilor.

— Aveţi multe ascunzători de-astea? întrebă el.

— Destule, răspunse Paul. Se întoarse spre Chani. Caută-l pe Korba. Spune-i că Gurney mi-a atras atenţia că nu toţi traficanţii sînt oameni de încredere.

Ea îl privi iute pe Gurney, apoi dădu din cap către Paul şi începu să coboare, sărind din piatră în piatră cu agilitatea unei gazele.

— Femeia ta, zise Gurney.

— Mama primului meu copil, spuse Paul. Atreizii au

un nou Leto.

Gurney făcu ochii mari, dar nu spuse nimic.

Cîteva clipe, Paul urmări atent activitatea din jur. Spre sud, cerul luase o nuanţă roşcată. Rafale scurte şi violente de vînt, încărcate de praf, le biciuiră obrazul.

— Încheie-ţi distraiul, spuse Paul, potrivindu-şi obrăzarul şi gluga.

Gurney îi dădu ascultare.

Cu vocea voalată de filtru, Paul îl întrebă:

— Ce-i cu oamenii în care n-ai încredere, Gurney?

— Sînt cîţiva care ni s-au adăugat de curînd. Străini...

Gurney şovăi, surprins el însuşi de cuvîntul pe care-l rostise atît de uşor: *Străini...*

— Ce-i cu ei? îl zori Paul.

— Nu-s ca ceilalţi vînători de cîştiguri cu care-am avut de-a face pînă acum. Sînt mai duri, mai agresivi.

— Spioni de-ai Harkonnenilor? întrebă Paul.

— Nu cred că-s Harkonneni, Domnia-Ta. Bănuiala mea e că sînt în slujba Imperiului. Au un iz de Salusa Secundus.

Paul îl fulgeră cu privirea.

— Sardaukari?

Gurney ridică din umeri.

— Poate. În orice caz, ştiu să se-ascundă.

Paul dădu din cap. Gurney nu întîrziase să redevină vechiul soldat Atreides... dar în atitudinea lui apăruseră reţineri inexistente pe vremuri... schimbări. Şi pe el îl transformase Arrakisul.

Din vale, începură să urce spre ei doi fremeni cu capetele acoperite de slugi. Unul dintre ei purta pe umăr un pachet voluminos.

— Oamenii mei unde-s acum? întrebă Gurney.

— Jos, la loc sigur, răspunse Paul. Sub noi e o

peşteră — Peştera Păsărilor. Vom hotărî ce facem cu ei, după ce va trece furtuna.

De sus se auzi o chemare:

— Muad'Dib!

Paul îşi întoarse capul, răspunse cu un gest scurt uneia dintre santinelele de pe creastă, care le făcea semn să coboare la peşteră. Gurney îl privi lung, cu chipul schimbat.

— Tu eşti Muad'Dib? întrebă el. Tu eşti Himera Nisipurilor?

— E numele meu fremen, răspunse Paul.

Gurney îşi feri privirea, simţind deodată apăsarea unui presentiment. Jumătate din oamenii săi zăceau morţi printre dune. Jumătate erau prizonieri. Nu-i păsa de cei noi, de suspecţi, dar printre ceilalţi se aflau oameni de treabă, prieteni, tovarăşi faţă de care se simţea răspunzător. *"Vom hotărî ce facem cu ei după ce va trece furtuna".* Aşa spusese Paul... Aşa spusese Muad'Dib. Şi Gurney îşi amintea ce auzise povestindu-se despre Muad'Dib, despre Lisan al-Gaib: că-şi făcuse funduri de tobă din pielea unui ofiţer Harkonnen, că era însoţit peste tot de detaşamentele morţii — fedaykinii — care se aruncau în luptă cu cîntecul morţii pe buze.

El.

Cei doi fremeni escaladară cu agilitate ultimul prag de piatră, se opriră în faţa lui Paul.

— Am pus totul la adăpost, Muad'Dib, spuse unul din ei.

— Bine.

Gurney remarcă tonul ciudat din vocea fremenului — jumătate ordin, jumătate invitaţie. Îl recunoscu. Era cel cu care vorbise Paul mai înainte, Stilgar — alt personaj notoriu al noilor legende puse pe seama fremenilor.

Paul se uită la pachetul de pe umărul celuilalt, întrebă:

— Korba, ce-ai acolo?

Stilgar se grăbi să răspundă:

— Un baliset cu iniţialele prietenului tău. L-am găsit în şenilă. Te-am auzit deseori lăudînd talentul de muzicant al lui Gurney Halleck.

Gurney îl privi cu atenţie pe fremen, examinîndu-i barba neagră ce răsărea peste marginea obrăzarului, privirea de şoim, nasul cizelat.

— Ai un tovarăş care ştie să gîndească, Domnia-Ta, spuse. Apoi către fremen: Îţi mulţumesc, Stilgar.

Stilgar îi făcu semn însoţitorului său să-i dea lui Gurney pachetul, răspunse:

— Mulţumeşte-i Domniei-Sale, Ducelui tău. Datorită lui te afli în mijlocul nostru.

Gurney luă instrumentul cu o mişcare înceată. Duritatea pe care o remarcase în cuvintele lui Stilgar îl intriga. Fremenul afişa un aer provocator şi Gurney se întrebă dacă nu cumva omul era gelos: apăruse din senin un oarecare Gurney Halleck care îl cunoscuse pe Paul înainte de Arrakis şi care se bucura de-o camaraderie inaccesibilă pentru Stilgar.

— Aş vrea să fiţi prieteni, spuse brusc Paul.

— Numele lui Stilgar, fremenul, e vestit, zise Gurney. Un omorîtor de Harkonneni nu mi-ar putea fi decît prieten.

— Vrei să dai mîna cu prietenul meu, Gurney Halleck, Stilgar? întrebă Paul.

Încet, Stilgar îşi întinse mîna, strînse palma bătătorită de minerul săbiei.

— Puţini sînt cei care n-au auzit numele lui Gurney Halleck, rosti el şi îşi retrase mîna. Apoi se întoarse către Paul: Ne prinde furtuna afară.

— Să mergem.

Stilgar o luă înainte, îi călăuzi printre stînci. Coborîră pe o potecă îngustă şi întortocheată, traversînd o crevasă cufundată în umbră şi ajunseră la gura joasă a unei grote. De cum pătrunseră înăuntru, cîţiva oameni, se grăbiră să astupe intrarea cu o prelată de izolare. Lumina licurigloburilor dezvălui o peşteră spaţioasă, cu tavanul boltit şi cu un prag înalt, într-o parte. La capătul pragului se deschidea o galerie.

Paul, urmat de Gurney, sări pe prag, îl parcurse repede, intră în galerie. Ceilalţi se îndreptară către un alt pasaj, din peretele opus intrării în peşteră. Paul trecu printr-o anticameră, se opri într-o încăpere ai cărei pereţi erau acoperiţi cu draperii de culoarea vinului negru.

— Aici vom avea linişte cîtva timp, spuse. Ceilalţi o să-mi respecte...

Din grota principală răsună brusc un gong de alarmă. Apoi se auziră strigăte, zăngănit de arme. Paul se răsuci pe căicîie, traversă în goană anticamera şi galeria, ieşi pe pragul din peşteră. Gurney se opri în spatele lui, cu sabia în mînă.

La picioarele lor, solul grotei era o viermuială de siluete încleştate în luptă. O clipă, Paul rămase

nemişcat, evaluînd situaţia, separînd mantiile şi bourkaurile fremene de celelalte veşminte. Simţurile pe care mama sa i le antrenase ani de-a rîndul ca să perceapă cele mai infime indicii îi dezvăluiră un amănunt semnificativ: fremenii se băteau cu oameni îmbrăcaţi în mantii de traficanţi, dar care, atunci cînd erau încolţiţi, li se opuneau grupîndu-se în triunghi — cîte trei inşi, spate în spate.

Această grupare de luptă corp la corp era marca specifică a Sardaukarului Imperial.

Un fedaykin îl zări pe Paul şi ecoul strigătului său de luptă se repercută sub tavanul grotei:

— Muad'Dib! Muad'Dib! Muad'Dib!

Paul fu observat şi de alţi ochi. Un cuţit negru şuieră prin aer. Paul se feri, auzi cuţitul izbindu-se de stîncă, în spatele lui. Aruncă o privire şi-l văzu pe Gurney ridicînd arma de jos.

Dincolo de prag, nodurile triunghiulare băteau în retragere.

Gurney vîrî pumnalul sub ochii lui Paul, îi arătă cu degetul spirala galbenă şi leul de aur al stemei imperiale, încrustate cu filigran în miner, măciulia plurifaţetată a armei.

Sardaukari. Nu mai încăpea nici o îndoială.

Paul înaintă pînă la marginea pragului. Jos, doar trei sardaukari mai opuneau rezistenţă. Pe pardoseală zăceau, de-a valma, trupuri însîngerate de sardaukari şi fremeni.

— Încetaţi lupta! strigă Paul. Ducele Paul Atreides vă ordonă să încetaţi lupta!

Adversarii se priviră nedumeriţi, şovăiră.

— Voi, sardaukari! le strigă Paul celor trei. Din a cui poruncă ameninţaţi viaţa unui Duce domnitor? Şi văzînd că oamenii săi se pregătesc din nou să atace,

tună: Încetaţi lupta, am spus!

Unul dintre sardaukari îşi îndreptă trupul, îşi înălţă capul.

— Cine zice că sîntem sardaukari? întrebă.

Paul luă pumnalul din mîna lui Gurney, îl ţinu cu mînerul la vedere.

— Cuţitul acesta.

— Atunci cine zice că eşti Duce domnitor? ripostă omul.

Paul îi arătă pe fedaykini.

— Ei. Şi propriul vostru Împărat, care a dat Casei Atreides Arrakisul.

Eu sînt Casa Atreides.

Sardaukarul tăcu descumpănit.

Paul îl privi cu atenţie. Era înalt, cu faţa plată, cu o cicatrice albă de-a curmezişul obrazului stîng. Atitudinea sa trăda un amestec de furie şi îndoială, peste care însă continua să precumpănească orgoliul — orgoliul acela fără de care un sardaukar ar fi părut despuiat, dar care i-ar fi putut ţine loc de veşmînt chiar de-ar fi fost gol puşcă. Paul se întoarse către locotenentul său fedaykin.

— Korba, cum de-au avut arme?

— Şi-au păstrat pumnale în buzunarele secrete din interiorul distraielor, răspunse fremenul.

Privirea lui Paul trecu în revistă morţii şi răniţii de pe pardoseala grotei, revenind la chipul locotenentului. Cuvintele erau inutile. Omul îşi plecă ochii.

— Unde e Chani? întrebă Paul şi aşteptă răspunsul cu răsuflarea tăiată.

— A rămas Stilgar cu ea, răspunse Korba şi arătă cu capul către cealaltă galerie. Apoi privi la rîndul său morţii şi răniţii din jur. Mă consider unicul răspunzător pentru greşeala asta, Muad'Dib, spuse.

— Cîţi sardaukari erau, Gurney? întrebă Paul.

— Zece.

Paul sări sprinten de pe pragul de piatră, traversă grota, se opri la doi paşi de sardaukarul care vorbise.

Fedaykinii se încordară. Nu le plăcea felul în care se expunea primejdiei. Juraseră să-i apere viaţa cu preţul propriei lor vieţi, pentru că fremenii aveau nevoie de înţelepciunea lui Muad'Dib.

Fără să se întoarcă, Paul se adresă locotenentului său:

— Ce pierderi avem?

— Patru răniţi şi doi morţi, Muad'Dib.

Paul percepu mişcare în spatele sardaukarilor. Chani şi Stilgar apăruseră în pragul celeilalte galerii. Se uită din nou la sardaukarul din faţa lui, la albul ochilor săi de străin.

— Tu! Care ţi-e numele? îl întrebă.

Omul îşi încordă umerii, pupilele îi fulgerară în stînga şi-n dreapta.

— Nu te sfătuiesc, îl avertiză Paul. Sînt convins că ţi s-a ordonat să-l cauţi şi să-l lichidezi pe Muad'Dib. Sînt sigur că tu le-ai propus celorlalţi să căutaţi mirodenie în largul deşertului.

În spate, Gurney emise o exclamaţie înăbuşită şi pe buzele lui Paul trecu un zîmbet de-o clipă.

Faţa sardaukarului se întunecă.

— Dar ceea ce văd ochii tăi acum este mai mult decît individul numit Muad'Dib, reluă Paul. Aţi pierdut şapte oameni. Noi am pierdut doi. Trei la unu este un scor destul de îngrijorător pentru Sardaukar, nu crezi?

Omul se înălţă pe vîrfuri, se retrase o jumătate de pas cînd îi văzu pe fedaykini făcînd cerc în spatele lui Paul.

— Te-am întrebat care ţi-e numele, spuse Paul şi adăugă cu inflexiunile Glasului: Spune-mi numele tău!

— Căpitan Aramsham, sardaukar imperial! lătră maşinal omul şi rămase cu gura căscată. Se uită aiurit la Paul. Aerul dispreţuitor cu care privise pînă atunci ceea ce considera a fi doar un bîrlog de barbari, dispăru ca prin farmec.

— Ei bine, căpitane Aramsham, zise Paul, Harkonnenii ar da oricît pentru informaţia pe care o deţii în clipa de faţă. Iar Împăratul... oare ce-ar da Împăratul ca să afle că, în ciuda trădării sale, un Atreides mai este încă în viaţă?

Din nou, căpitanul privi pieziş către cei doi oameni care îi mai rămăseseră. Lui Paul i se păru că-i vede învălmăşeala din minte. Sardaukarii nu cunoşteau predarea, dar cineva *trebuia* să-l avertizeze pe Împărat despre ameninţarea neştiută pînă atunci.

Folosindu-şi din nou Glasul, Paul spuse:

— Supune-te, căpitane!

Sardaukarul din stînga căpitanului sări fără veste spre Paul. Dar pieptul său primi în plin lovitura fulgerătoare a pumnalului mînuit de propriul său comandant. Omul se prăbuşi moale, cu cuţitul în piept.

Căpitanul se întoarse către celălalt sardaukar, îl privi fix.

— Eu hotărăsc ce e mai bine în folosul Maiestăţii Sale, spuse. Ai înţeles?

Umerii soldatului se încovoiară.

— Aruncă-ţi arma, ordonă căpitanul.

Căpitanul se întoarse spre Paul.

— Mi-am ucis un prieten ca să-ţi salvez viaţa, spuse el. Să nu uităm nici unul dintre noi lucrul ăsta.

— Sînteţi prizonierii mei, replică Paul. V-aţi predat la ordinul meu. Veţi muri, veţi trăi... asta nu mai contează.

Făcu semn gărzii să-i ia pe cei doi sardaukari. Îl chemă cu un gest pe locotenentul care percheziţionase prizonierii.

Fedaykinul se apropie, murmură:

— Muad'Dib, am greşit şi...

— Eu am greşit, Korba. Ar fi trebuit să-ţi atrag atenţia cum să cauţi. Data viitoare cînd o să percheziţionezi sardaukari ai să-ţi aminteşti. Şi-ai să-ţi mai aminteşti şi altele: că la piciorul fiecăruia din ei există una sau chiar două unghii false care, împreună cu alte lucruri bine tăinuite în trupul lor, pot fi un

excelent emiţător radio; că au mai mulţi dinţi falşi; că îşi ascund în scalp fire de shiga mai subţiri ca un fir de păr, dar suficient de tari ca să stranguleze şi să reteze grumazul unui om. Cînd o să percheziţionezi sardaukari, Korba, să le examinezi corpul centimetru cu centimetru, să le sondezi pielea şi ţesuturile cu ochiul liber şi cu aparate radioscopice, să le razi fiecare firicel de păr pe care îl vezi pe epiderma lor. Iar după ce ai făcut toate astea, fii sigur că eşti încă departe de-a fi descoperit totul.

Îşi întoarse ochii spre Gurney, care se apropiase şi-l asculta.

— În cazul ăsta, spuse Korba, mai bine-i omorîm.

Paul îşi scutură capul, fără să-şi ia ochii de la Gurney.

— Nu. Vreau să-i fac scăpaţi.

Gurney îl privi uimit, şopti:

— Sire...

— Da?

— Omul ăsta are dreptate. Omoară-i imediat! Distruge orice dovadă a existenţei lor. Ai aruncat ruşinea asupra Sardaukarului Imperial! Dacă prinde de veste Împăratul, n-o să se lase pînă nu te-o vedea murind în chinuri înaintea lui.

— Mă îndoiesc că o va putea face vreodată, replică Paul.

Vorbise rar, glacial. Se întîmplase ceva cu el — în timpul înfruntării cu ofiţerul sardaukar. Acumulase în minte o sumă de hotărîri.

— Gurney, spuse, sînt mulţi ghildari în anturajul lui Rabban?

Gurney tresări, îşi îngustă ochii.

— Întrebarea asta n-are nici...

— Sînt sau nu sînt?

— Arrakisul e plin de agenţii Ghildei. Umblă să cumpere mirodenie de parc-ar fi cel mai preţios lucru din univers. Altminteri cum îţi închipui că ne-am fi aventurat pînă-n...

— Este cel mai preţios lucru din univers, îl întrerupse Paul. Pentru ei. Aruncă o privire spre Stilgar şi Chani care se apropiau, adăugă: Iar noi deţinem controlul mirodeniei, Gurney.

— Nu voi, ci Harkonnenii! protestă Gurney.

— Deţin controlul unui lucru numai acei ce-l pot distruge, rosti Paul. Făcu un gest scurt, cerîndu-i lui Gurney să se abţină de la alte comentarii. Stilgar şi Chani ajunseseră în dreptul lor.

Paul ridică mîna stîngă, în care ţinea pumnalul sardaukar, i-l întinse lui Stilgar.

— Trăieşti pentru binele tribului, spuse. Ai putea să-mi verşi sîngele vieţii cu cuţitul ăsta?

— Pentru binele tribului, murmură Stilgar.

— Atunci foloseşte cuţitul.

— Mă provoci la duel?

— Dacă te-aş provoca eu, spuse Paul, aş sta în faţa ta fără nici o armă şi te-aş lăsa să mă dobori.

Stilgar începu să respire sacadat.

— Usul! exclamă Chani.

Se uită iute la Gurney, apoi la Paul.

În vreme ce Stilgar stătea încă în cumpănă, Paul zise:

— Eşti Stilgar, luptătorul. Cînd sardaukarii au ieşit la atac în grota asta, nu te aflai printre cei care i-au înfruntat. Primul tău gînd a fost s-o aperi pe Chani.

— Este nepoata mea. Dacă m-aş fi-ndoit vreo clipă că fedaykinii tăi nu le-ar putea veni de hac neisprăviţilor ălora, aş...

— Pentru ce te-ai gîndit în primul rînd la Chani? îl

întrerupse Paul.

— Nu m-am gîndit la ea!

— Nu? făcu Paul.

— M-am gîndit la tine, recunoscu Stilgar.

— Şi crezi c-ai putea să-ţi ridici mîna împotriva mea?

Stilgar începu să tremure.

— Aşa e datina, spuse cu voce surdă.

— Datina cere să-i ucizi pe străinii care se rătăcesc în deşert şi să le iei apa ca pe-un dar de la Shai-hulud, zise Paul. Dar într-o noapte, tu ai lăsat în viaţă asemenea străini — pe mama mea şi pe mine.

Stilgar nu răspunse. Continua să tremure, privind în ochii lui Paul.

— Datinile se schimbă, Stil. Chiar tu ai început să le schimbi.

Stilgar îşi coborî ochii asupra stemei aurite de pe pumnalul pe care îl ţinea în mînă.

— Cînd voi fi Duce la Arrakeen, cu Chani alături de mine, crezi că voi mai avea timp să mă ocup personal de fiecare amănunt legat de conducerea sietchului Tabr? întrebă Paul. Tu ai avut timp vreodată pentru problemele intime ale fiecărei familii din sietch?

Stilgar rămase cu ochii la cuţit.

— Crezi că vreau să-mi retez mîna dreaptă? întrebă Paul.

Încet, Stilgar îşi ridică privirea spre el.

— Răspunde-mi! zise Paul. Crezi că vreau să mă lipsesc sau să lipsesc tribul de înţelepciunea şi puterea ta?

Stilgar răspunse cu voce joasă:

— Pe-acel tînăr din tribul meu, al cărui nume îl cunosc... pe-acel tînăr as putea să-l ucid într-un duel, dacă aşa ar fi voia lui Shai-hulud. Dar de Lisan al-Gaib n-aş cuteza să mă ating. Ştiai asta, cînd mi-ai dat

cuţitul.

— Ştiam.

Stilgar îşi descleştă degetele. Pumnalul căzu zăngănind pe pardoseala de piatră.

— Datinile se schimbă, murmură Stilgar.

— Chani, zise Paul. Te întorci la mama mea. Să-i spui că vreau să vină aici, că am nevoie urgentă de sfatul ei în...

— Dar ai hotărît să mergem cu toţii către sud! protestă ea.

— M-am înşelat, spuse el. Nu acolo sînt Harkonnenii. Nu acolo-i războiul.

Chani respiră adînc, acceptă resemnată, aşa cum orice femeie a deşertului era obişnuită să accepte obligaţiile unei vieţi care se împletea cu moartea.

— Vreau să-ţi încredinţez un mesaj destinat numai urechilor mamei mele, reluă Paul. Să-i spui că Stilgar mă recunoaşte Duce al Arrakisului, dar că trebuie găsită o cale pentru a-i convinge pe cei tineri să accepte lucrul ăsta fără duel.

Chani se uită la Stilgar.

— Aşa să faci, rosti cu voce scăzută Stilgar. Ştim amîndoi că mă poate învinge... dar eu nu-mi pot ridica mîna asupra lui... pentru binele tribului.

— O să mă întorc împreună cu mama ta, îi spuse Chani lui Paul.

— Nu, zise Paul. Să vină numai ea singură. Instinctul lui Stilgar nu s-a înşelat adineaori. Sînt mai puternic cînd tu eşti în siguranţă. Vei rămîne în sietch.

Chani vru să protesteze, se abţinu.

— Sihaya, adăugă Paul în şoaptă.

Apoi se întoarse spre dreapta, întîlni privirea arzătoare a lui Gurney.

Din momentul în care Paul pomenise de mama sa,

pentru Gurney restul conversaţiei rămăsese undeva în ceaţă. Bolborosi:

— Doamna Jessica...

— Idaho ne-a salvat pe amîndoi în noaptea invaziei, spuse Paul cu gîndul încă la Chani.

— Dar cu Duncan ce s-a-ntîmplat, Domnia-Ta? întrebă Gurney.

— A murit... ca s-avem noi timp să fugim.

Vrăjitoarea trăieşte! gîndi Gurney. *Cea pe care-am jurat să mă răzbun trăieşte! Şi-i clar că Ducelui Paul nici nu-i trece prin minte ce fel de creatură l-a adus pe lume. Habar n-are că vipera aia l-a vîndut Harkonnenilor pe taică-său!*

Paul traversă repede grota, sări pe pragul de piatră. Privi înapoi, observă că morţii şi răniţii fuseseră ridicaţi. Se gîndi posomorît că episodul acesta avea să adauge un nou capitol legendei lui Muad'Dib. *Nici măcar nu mi-am scos cristalul din teacă... Se va spune însă că astăzi am omorît cu mîna mea douăzeci de sardaukari.*

Gurney îl urmă pe Stilgar. Păşea fără să simtă solul sub tălpi, fără să vadă nimic în lumina galbenă a licurigloburilor, copleşit de mînie şi ură, gîndind: *Vrăjitoarea trăieşte, în timp ce oasele celor pe care i-a vîndut zac în morminte părăginite şi neştiute. Trebuie să fac în aşa fel încît Paul să afle adevărul despre ea, înainte de-a apuca s-o strîng de gît.*

Prea des mînia îl face pe om să-şi iasă din minţi şi să respingă ce-i şopteşte eul interior.

Fragment din **Pildele lul Muad'Dib** *de prinţesa Irulan.*

Mulţimea din peşteră degaja aceeaşi impresie de haită aţîţată pe care Jessica o remarcase în ziua cînd Paul îl omorîse pe Jamis. Zumzetul vocilor era încărcat de tensiunea nervoasă. Grupuri mici formau, ici-colo, cheaguri în tălăzuirea de mantii.

Ieşind pe pragul din faţa galeriei ce lega grota de camera lui Paul, Jessica ascunse sub robă cilindrul unui mesaj. În ciuda lungii călătorii pe care o făcuse din sud, se simţea odihnită — deşi nu-i trecuse iritarea produsă de faptul că Paul persista în hotărîrea lui de a nu îngădui încă folosirea ornitopterelor capturate.

— Deocamdată nu deţinem supremaţia aeriană, îl explicase el. Şi nu trebuie s-ajungem dependenţi de importul de carburant de pe lumile exterioare. Vom păstra aeronavele şi carburantul pentru ziua ofensivei finale.

Paul se afla la capătul pragului, înconjurat de un grup de bărbaţi tineri. În lumina palidă a licurigloburilor, scena părea ireală. Era ca un tablou... căruia i se adăugau însă dimensiuni complementare: murmur de voci, mirosuri stătute, tîrşîit de paşi.

Jessica îşi observă fiul, întrebîndu-se pentru ce nu-i dezvăluise încă surpriza. Unde, era Gurney Halleck? Gîndul la Gurney o tulbură iarăşi, amintindu-i de zilele unui trecut mai tihnit — un trecut în care cunoscuse frumuseţea şi dragostea, alături de tatăl lui Paul.

Stilgar aştepta în mijlocul unui alt grup, la celălalt capăt al pragului. Stătea tăcut, într-o atitudine plină de demnitate.

Nu se poate să-l pierdem pe omul acesta, gîndi Jessica. *Planul lui Paul trebuie să reuşească. Orice alt*

deznodămint ar fi o tragedie ireparabilă.

Străbătu pragul, trecu pe lingă Stilgar fără să se uite la el, coborî în mijlocul mulţimii. Oamenii se dădură la o parte, lăsîndu-i cale liberă către Paul. În spatele ei, vocile amuţiră.

Cunoştea această tăcere — întrebările mute, smerenia în prezenţa Cucernicei Maici.

La apropierea ei, tinerii din jurul lui Paul se retraseră cîţiva paşi şi, pentru o clipă, Jessica se simţi înfricoşată de respectul acesta nou pe care îl arătau faţă de el. *"Toţi cei ce se află mai prejos de tine îţi invidiază poziţia",* spunea o axiomă Bene Gesserit. Dar nu vedea nici urmă de pizmă pe feţele tinerilor acestora. Respectul le era impus de efervescenţa religioasă a rolului de conducător al lui Paul. Şi Jessica îşi aminti o altă maximă Bene Gesserit: *"Profeţii sfîrşesc aproape întotdeauna de moarte violentă".*

Paul se uită la ea.

— E timpul, spuse Jessica şi-i înmînă cilindrul mesajului.

Unul dintre însoţitorii lui Paul, mai îndrăzneţ decît ceilalţi, aruncă o privire în direcţia lui Stilgar, întrebă:

— Nu-l provoci, Muad'Dib? E vremea s-o faci. Oamenii or să te creadă laş dacă...

— Cine-ndrăzneşte să spună că-s laş? întrebă Paul. Mîna i se mişcă fulgerător către mînerul cristaiului.

O tăcere încordată se lăsă în grupul din jurul lui, apoi în întreaga grotă.

— Avem de rezolvat o problemă, spuse Paul, în timp ce îndrăzneţul dinainte bătea în retragere. Se răsuci, îşi croi drum printre oameni, sări sprinten pe buza pragului şi se întoarse către mulţime.

— Rezolv-o! strigă cineva.

Se iscară murmure, şuşoteli.

Paul aşteptă să se facă linişte. Cînd zumzetul şi agitaţia se potoliră îşi înălţă capul, vorbi cu voce răsunătoare:

— V-aţi săturat de aşteptat.

Din nou, stătu şi aşteptă să înceteze strigătele de aprobare.

S-au săturat, într-adevâr, îşi spuse. Strînse cu putere cilindrul metalic, gîndindu-se la conţinutul mesajului dinăuntru. Mama sa i-l arătase, cu puţin timp înainte — un mesaj capturat de la un curier Harkonnen. Mesajul era cît se poate de clar: Rabban fusese abandonat, lăsat să se descurce cu resursele de care dispunea pe Arrakis. N-avea să mai primească nici ajutor, nici întăriri.

Paul îşi ridică din nou glasul:

— Părerea voastră e că a sosit momentul să-l provoc pe Stilgar la duel şi să preiau conducerea! Mai înainte ca mulţimea să poată răspunde, adăugă: Chiar aşa de prost îl credeţi pe Lisan al-Gaib?

O linişte stupefiată puse stăpînire pe cei prezenţi.

Îmbracă haina religioasă, gîndi Jessica. *Bine face!*

— Aşa-i datina, strigă brusc cineva.

Paul răspunse cu voce glacială, atent la curenţii afectivi ai mulţimii:

— Datinile se schimbă.

Un glas agresiv se ridică dintr-un colţ al peşterii:

— Noi hotărîm ce trebuie să se schimbe!

Din mulţime se auziră strigăte răzleţe de aprobare.

— Cum vreţi, spuse Paul.

Şi Jessica percepu intonaţiile subtile ale Glasului, armonicile pe care ea îl învăţase să le folosească.

— Voi veţi hotărî, urmă el. Dar mai întîi trebuie să ascultaţi ce-am să vă spun.

Stilgar înainta de-a lungul pragului. Chipul îi era

impasibil.

— Aşa e şi datina, rosti el. Orice fremen are dreptul să vorbească şi să-şi spună părerea în Sfat. Paul-Muad'Dib este fremen.

— Binele tribului! Acesta-i lucrul cel mai de preţ, nu? întrebă Paul.

Stilgar răspunse cu aceeaşi voce egală, demnă:

— Aşa ni-s călăuziţi paşii de cînd ne naştem.

— Foarte bine, zise Paul. Atunci răspundeţi-mi: Cine conduce ceata aceasta a tribului vostru? Şi cine conduce toate triburile şi toate cetele, prin mijlocirea instructorilor care au învăţat de la noi tainele de luptă?

Paul aşteptă, plimbîndu-şi privirea peste capetele oamenilor. Neprimind nici un răspuns, urmă:

— Stilgar conduce? El însuşi recunoaşte că nu. Sau conduc eu? Pînă şi Stilgar execută adesea ordinele mele, iar bătrînii cei mai înţelepţi între înţelepţi, mă ascultă şi-mi acordă cinstirea cuvenită în Sfat.

Fremenii se agitară, dar continuară să tacă.

Paul îşi întinse braţul spre silueta înveşmîntată în roba neagră de cult a Jessicăi, întrebă:

— Conduce cumva mama mea? Ştiţi cu toţii că Stilgar şi celelalte căpetenii îi cer sfatul cînd vor să ia o hotărîre importantă. Dar străbate Cucernica Maică întinderile nisipurilor sau conduce vreo razzia împotriva Harkonnenilor?

Paul observă expresiile descumpănite ale oamenilor din primele rînduri. În fundul grotei însă, se auziră iarăşi murmure mînioase.

A adoptat o tactică periculoasa, gîndi Jessica. Apoi îşi aduse aminte de mesajul din cilindru şi de implicaţiile lui. Brusc, înţelese intenţia lui Paul: ataca frontal cele mai profunde incertitudini ale fremenilor. Dacă reuşea să le risipească, totul avea să urmeze de la sine.

— Nimeni nu vrea să recunoască un conducător, fără provocare şi fără duel, nu? întrebă Paul.

— Aşa-i datina! strigă cineva.

— Care e scopul nostru? întrebă Paul. Să-l răsturnăm pe Rabban, bestia Harkonnen, şi să facem din lumea noastră un loc în care să putem trăi fericiţi împreună cu familiile noastre, fără să mai ducem vreodată lipsă de apă. Este sau nu este acesta scopul nostru?

— Un scop aspru are nevoie de mijloace aspre! îi răspunse o voce.

— Cine-şi azvîrle cuţitul înainte de luptă? urmă netulburat Paul. Fără laudă şi fără nici o intenţie de provocare, vă spun că nimeni din grota asta, inclusiv Stilgar, nu mă poate învinge într-un duel. Stilgar însuşi a recunoscut lucrul ăsta. L-a recunoscut pentru că ştie că e adevărat, după cum şi voi ştiţi.

Din nou, răzbătură murmure de mînie.

— Mulţi dintre voi s-au bătut cu mine în camerele de exerciţiu, reluă Paul. Ştiţi că nu-ncerc să mă umflu în pene. Spun ce spun pentru că-i un adevăr cunoscut tuturor şi-ar fi stupid din partea mea să nu-l recunosc. Am învăţat să lupt astfel cu mult înaintea voastră, iar dascălii mei au fost oameni mai duri decît cei mai duri războinici pe care i-aţi cunoscut voi. Cum altfel credeţi c-ar fi fost cu putinţă să-l înving pe Jamis, la o vîrstă cînd băieţii voştri nu se luptă decît în joacă?

Îşi foloseşte bine Glasul, gîndi Jessica. *Dar Glasul nu-i de ajuns cu oameni ca aceştia. Sînt aproape imuni la controlul vocal. Trebuie să recurgă la logică.*

— Şi-acum să ajungem la asta, spuse Paul. Deschise cilindrul, scoase banda făcută sul. E vorba de un mesaj capturat de la un curier Harkonnen. Autenticitatea lui este incontestabilă. Mesajul îi e adresat lui Rabban şi menţionează că cererea sa de noi trupe este respinsă,

că recolta de mirodenie e cu mult inferioară cotei normale, că trebuie să smulgă Arrakisului mai multă mirodenie cu oamenii de care dispune.

Stilgar urcă lîngă Paul.

— Cîţi dintre voi înţeleg ce-nseamnă asta? întrebă Paul. Stilgar a înţeles imediat.

— L-au abandonat pe Rabban! strigă cineva.

Paul vîrî mesajul şi cilindrul în cingătoare, îşi desfăcu de la gît şnurul împletit din fire de shiga, scoase inelul care fusese agăţat de el şi îl ridică, arătîndu-l mulţimii.

— Inelul cu sigiliul ducal al tatălui meu, rosti el. Am jurat să nu-l port în deget decît în ziua în care-mi voi putea conduce oştile pe întregul Arrakis, revendicînd fieful care-mi aparţine de drept.

Îşi trase inelul pe deget, îşi încleştă pumnul. Caverna se cufundă într-o tăcere de moarte,

— Cine-i Domn pe Arrakis? tună Paul. Îşi ridică pumnul. Eu! Eu domnesc asupra fiecărui centimetru pătrat de pe suprafaţa Arrakisului! Arrakisul e fieful Ducelui Atreides, cu voia sau fără voia Împăratului! I l-a dat tatălui meu, iar eu îl moştenesc de la tatăl meu!

Paul se ridică pe vîrfuri, se lăsă pe călcîie. Scrută chipurile fremenilor, sondîndu-le starea de spirit.

Încă puţin, gîndi.

— Mulţi oameni de-aici vor dobîndi posturi importante pe Arrakis, în ziua în care-mi voi reclama drepturile imperiale ce mi se cuvin. Stilgar e unul din ei. N-o s-o fac ca să-l cumpăr! N-o s-o fac nici în semn de recunoştinţă, deşi sînt şi eu unul dintre cei mulţi care îi datorează viaţa. Nu! O s-o fac pentru că Stilgar e înţelept şi puternic. Pentru că ştie să-şi conducă oamenii după propria lui judecată, nu numai după litera legii. Credeţi că-s prost? Credeţi c-o să-mi retez braţul drept şi-o să-l las într-o baltă de sînge pe

pardoseala peşterii ăsteia, numai ca să vă ofer vouă un spectacol de circ?

Îşi plimbă privirea de cremene peste feţele ridicate spre el.

— Care din voi îndrăzneşte să spună că nu sînt conducătorul de drept al Arrakisului? Cine vrea să dovedesc lucrul ăsta lăsînd fără căpetenie fiecare trib fremen de pe cuprinsul ergului?

Alături, Stilgar îi aruncă o privire scurtă, întrebătoare.

— Cum aş putea să slăbesc puterea noastră tocmai cînd avem mai mult ca oricînd nevoie de ea? strigă Paul. Sînt conducătorul vostru şi vă spun că-i timpul să-ncetăm a-i mai ucide pe cei mai buni dintre noi şi să-ncepem a-i ucide pe adevăraţii noştri duşmani — Harkonnenii!

Cu o mişcare fulgerătoare, Stilgar îşi scoase cristaiul şi-l aţinti către capetele oamenilor din grotă.

— Trăiască Ducele Paul-Muad'Dib! strigă cu voce puternică.

Un tunet asurzitor zgudui peştera, răsfrîngîndu-se în zeci de ecouri a zeci de voci care scandau:

— Ya hya chouhada! Muad'Dib! Muad'Dib! Muad'Dib! Ya hya chouhada!

"Trăiască luptătorii lui Muad'Dib!" traduse în gînd Jessica. Oftă mulţumită. Evenimentele se desfăşuraseră conform scenariului pe care îl pusese la punct împreună cu Paul şi cu Stilgar.

Încetul cu încetul, vacarmul se potoli.

Cînd se făcu din nou linişte, Paul se întoarse spre Stilgar, spuse:

— Îngenunchează, Stilgar.

Stilgar îngenunchie la marginea pragului.

— Dă-mi cristaiul, îi spuse Paul.

Stilgar îi întinse arma.

Asta nu făcea parte din plan, gîndi Jessica.

— Repetă după mine, Stilgar, zise Paul şi rosti cuvintele învestiturii aşa cum le auzise de-atîtea ori, pronunţate de tatăl său: Eu, Stilgar, primesc cuţitul acesta din mîinile Ducelui meu.

— Eu, Stilgar, primesc cuţitul acesta din mîinile Ducelui meu, spuse Stilgar şi luă cuţitul cu lamă lăptoasă pe care Paul i-l oferea cu ambele mîini.

— Unde îmi va porunci Ducele meu, acolo va poposi lama acestui cuţit, rosti Paul.

Stilgar repetă formula cu voce egală, solemnă.

Amintindu-şi modelul ceremoniei, Jessica îşi reţinu lacrimile, îşi scutură capul. *Ştiu de ce face lucrul acesta,* gîndi ea. *N-ar trebui să mă las pradă emoţiei.*

— Dedic această lamă cauzei Ducelui meu şi morţii duşmanilor săi, atît timp cît în venele noastre va curge sînge, spuse Paul.

Stilgar repetă după el.

— Sărută lama, îi ceru Paul.

Stilgar făcu întocmai, apoi, aşa cum cerea datina fremenă, sărută mîna dreaptă a lui Paul. În sfîrşit, la semnul acestuia, vîrî cristalul în teacă, se ridică în picioare.

Un murmur ca un suspin adînc străbătu mulţimea şi Jessica auzi şoaptele: "Se împlineşte profeţia... O Bene Gesserit va arăta calea şi o Cucernică Maică o va vedea..." Apoi alte voci, mai departe: "Ne călăuzeşte prin fiul ei!"

— Stilgar rămîne conducătorul tribului, rosti Paul. Să înţelegeţi cum trebuie lucrul acesta. El porunceşte cu glasul meu. Ce vă va spune el, să fie ca şi cînd v-aş fi vorbit eu.

Înţeleaptă decizie, gîndi Jessica. *Căpetenia tribului*

nu trebuie să-şi piardă autoritatea în faţa celor care îi datorează supunere.

Paul îşi coborî glasul, spuse:

— Stilgar, vom convoca Sfatul Conducătorilor. Trimite imediat curieri şi mesaje prin cielago. După ce rezolvi treaba asta, vino la mine împreună cu Chatt, Korba, Otheym şi alţi doi locotenenţi pe care ai să ţi-i

alegi singur. Trebuie să punem la punct un plan de bătaie ca să putem prezenta Sfatului o victorie.

Paul îi făcu semn mamei sale să-l urmeze, coborî pragul şi porni prin mijlocul mulţimii către galeria centrală şi camerele de locuit care fuseseră amenajate acolo. În timp ce traversau peştera, zeci de mîini se întinseră să-l atingă, mai multe voci strigară:

— Cuţitul meu va poposi unde va porunci Stilgar, Paul Muad'Dib!

— Condu-ne cît mai degrabă la luptă, Paul-Muad'Dib!

— Să udăm lumea noastră cu sîngele Harkonnenilor!

Jessica simţea setea de luptă a oamenilor. Erau mai mult decît pregătiţi. *Pornim cu ei de pe culmi,* gîndi.

De cum ajunseră într-una din camerele interioare, Paul îi făcu semn să ia loc, spuse:

— Aşteaptă aici.

Apoi dispăru în spatele draperiilor care mascau un pasaj lateral.

Camera rămase cufundată în linişte. O linişte desăvîrsită. Nici măcar zumzetul şoptit al pompelor eoliene care ventilau aerul din sietch nu răzbătea pînă aici.

S-a dus după Gurney, îşi spuse Jessica. Şi se miră ea însăşi de ciudatul amestec de emoţii care o încercau. Gurney şi muzica sa îi evocau zilele fericite de pe Caladan, viaţa paşnică dinaintea mutării pe Arrakis. Şi totuşi, lumea Caladanului aparţinea parcă memoriei unei alte persoane. Dar... în cei aproape trei ani care trecuseră, devenise parcă *într-adevăr* altă persoană. Iar gîndul revederii lui Gurney o silea să reevalueze schimbările petrecute.

În dreapta ei, pe o mescioară, văzu serviciul de cafea al lui Paul — ibricul şi ceştile din aliaj de argint şi jasmin, pe care le moştenise de la Jamis. Le privi îndelung, gîndindu-se la nenumăratele mîini care atinseseră metalul strălucitor. De o lună, Chani era cea care-i servea lui Paul cafea din serviciul acesta.

Ce altceva, în afară de cafea, i-ar mai putea oferi unui Duce această femeie a deşertului? se întrebă. *Putere nu-i poate da. Nici o familie. Paul nu are decît o singură şansă reală: să se alieze cu o Casă Mare puternică, eventual chiar cu familia imperială. La urma urmei, Prinţesele încă nu-s măritate şi toate au urmat şcoli Bene Gesserit.*

Pentru o clipă, se imagină departe de asprimea Arrakisului, ducînd un alt trai... Se gîndi la puterea şi siguranţa de care ar fi putut avea parte mama unui prinţ-consort. Apoi îşi plimbă privirea peste draperiile groase care acopereau pereţii de piatră ai grotei, îşi aminti cum călătorise pînă în locul acesta — gonind în mijlocul unei caravane de viermi, pe ale căror spinări se înălţau palanchinuri şi platforme încărcate pînă la refuz cu cele necesare campaniei pe care o pregăteau freinenii.

Cît timp va trăi Chani, Paul nu-şi va vedea datoria, gîndi ea. *I-a dăruit un fiu. E de-ajuns.*

I se făcu dintr-o dată dor de nepotul ei, de copilul care semăna atît de mult cu bunicul său... cu Ducele Leto. Îşi lipi palmele de obraji, începu respiraţia rituală menită să calmeze emoţiile şi să limpezească gîndurile. Apoi se aplecă înainte, îndoindu-şi corpul din mijloc şi execută cu evlavie exerciţiul de pregătire a trupului pentru imperativele minţii.

Îşi dăduse imediat seama că hotărîrea lui Paul de a-şi stabili postul de comandă în Peştera Păsărilor fusese o alegere ideală. Locul era cum nu se poate mai potrivit, iar la nord se afla Pasul Vînturilor, cu satul său fortificat, situat într-o dolină înconjurată de stînci. Era un sat important. Un sat de meşteşugari şi tehnicieni, centrul de care depindea un întreg sector defensiv al Harkonnenilor.

Din spatele draperiilor se auzi o tuse uşoară. Jessica îşi îndreptă bustul, trase adînc aer în piept, expiră încet.

— Intră, spuse apoi.

Draperiile se separară şi Gurney Halleck pătrunse, cu un salt, în încăpere. Jessica îi zări doar o singură clipă faţa pe care era întipărit un rînjeţ straniu. În clipa

următoare, Gurney trecu în spatele ei şi, vîrîndu-i un braţ vînjos sub bărbie, o ridică în picioare cu o smucitură brutală.

— Gurney, zăpăcitule, ce te-a apucat? exclamă ea.

Apoi simţi între coaste vîrful unui cuţit şi un fior de gheaţă, ieşind parcă din vîrful acela, îi străbătu trupul. Înţelese imediat că Gurney vrea s-o omoare. *Pentru ce?* Nu putu să-şi imagineze nici un motiv. Ştia că Gurney nu era capabil de trădare. Dar nici nu se îndoia vreo clipă de intenţia lui. Gîndurile i se învolburară. Omul acesta nu putea fi învins cu una cu două. Omul acesta era un ucigaş care ştia să evite Glasul, care ştia să pareze orice figură de luptă, care cunoştea toate vicleşugurile legate de moarte şi violenţă. Era un instrument la a cărui perfecţionare contribuise chiar ea, cu sfaturi şi sugestii subtile.

— Credeai c-ai scăpat, vrăjitoareo? mîrîi Gurney.

Jessica nu apucă să se gîndească la implicaţiile întrebării şi să încerce să-i găsească răspuns. Draperiile se dădură în lături şi Paul intră în cameră.

— Iată-l dar, ma...

Tăcu brusc, simţind încordarea din încăpere.

— Rămîi unde eşti, Domnia-Ta, spuse Gurney.

— Ce...

Paul îşi scutură capul, încercînd să înţeleagă.

Jessica dădu să vorbească, simţi braţul lui Gurney apăsîndu-i cu putere grumazul.

— Ai să vorbeşti cînd o să-ţi dau eu voie, vrăjitoareo, zise Gurney. Şi n-ai să spui decît ceea ce vreau s-audă şi fiul tău. Acum, fii atentă! Să nu-ncerci vreuna din loviturile tale isteţe, pentru că la cel mai mic semn de aşa ceva îţi înfig cuţitul ăsta în inimă din simplu reflex. Să vorbeşti cu voce egală. Să nu cumva să-ţi încordezi sau să-ţi mişti anumiţi muşchi — ştii tu care. Şi să ai

grijă... să ai mare grijă ce faci, dacă vrei să mai ai parte de cîteva secunde de viaţă. Pentru că te asigur că numai de ele te vei mai putea bucura.

Paul făcu un pas înainte.

— Gurney, bătrîne, ce te-a...

— Stai pe loc! şuieră Gurney. Încă un pas şi-ai s-o vezi moartă!

Mîna lui Paul alunecă spre mînerul cristaiului.

Vorbi cu glas măsurat, înfricoşător:

— Te sfătuiesc să te explici, Gurney.

— Am făcut legămînt s-o ucid pe cea care ţi-a trădat tatăl, spuse Gurney. Crezi că l-aş putea uita vreodată pe omul care m-a salvat din lagărele de sclavi ale Harkonnenilor, pe omul care mi-a redat libertatea, viaţa, onoarea... pe omul care mi-a acordat prietenia lui? *Prietenia lui!* Lucrul pe care l-am preţuit mai presus de orice! Cea care l-a aruncat în ghearele morţii pe omul acela se află acum în faţa cuţitului meu. Nimeni n-o să mă împiedice s-o...

— Greşeşti amarnic, Gurney, zise Paul.

Iar Jessica gîndi: *Va să zică asta era! Ce ironie!*

— Greşesc? făcu Gurney. Aşa crezi? Atunci să-ţi spună chiar ea. Dar nu înainte de-a o avertiza că numai să mă-ncredinţez că acuzaţia asta-i întemeiată am mituit, am spionat şi-am înşelat zeci de oameni. Şi nu-nainte de-a o-nştiinţa că o parte a istoriei am aflat-o chiar de la căpitanul gărzii lui Harkonnen, după ce-l îndopasem cu semuta.

Jessica simţi braţul lui Gurney slăbindu-şi o idee strînsoarea, dar înainte de-a apuca să rostească vreo vorbă, Paul spuse:

— Yueh a fost trădătorul. Ţi-o spun o dată pentru totdeauna, Gurney. Am toate dovezile. Dovezi incontestabile. Yueh a trădat. Nu mă interesează cu ce

ţi-ai alimentat bănuiala — pentru că de altceva nu poate fi vorba — dar dacă-i faci vreun rău mamei mele...

Îşi trase cristaiul din teacă, îl ţinu la vedere şi încheie:

— ...te omor.

— Yueh era medic condiţionat, ripostă Gurney. Era garantat spre a sluji Case Regale. Yueh n-ar fi putut să trădeze.

— Cunosc o cale prin care condiţionarea poate fi anihilată, zise Paul.

— Dovada, scrîşni Gurney.

— Dovada nu-i aici, spuse Paul. E în Sietch Tabr, departe în sud, dar dacă...

— Vrei să-mi întinzi o cursă, mîrîi Gurney şi braţul său strînse mai tare gîtul Jessicăi.

— Nu-ţi întind nici o cursă, Gurney, spuse Paul şi tristeţea cumplită din glasul său sfişie inima Jessicăi.

— Am văzut cu ochii mei mesajul găsit asupra unui agent Harkonnen, zise Gurney. Am citit negru pe alb că...

— Şi eu l-am văzut, îl întrerupse Paul. Mi l-a arătat tatăl meu în noaptea în care mi-a explicat că nu putea fi decît o stratagemă a Harkonnenilor, ca să-l determine s-o suspecteze pe femeia iubită.

— Aşa! exclamă Gurney. Şi n-ai...

— Taci, spuse Paul cu glas surd şi egal, dar mai poruncitor decît orice glas pe care-l auzise vreodată Jessica.

Stăpîneşte Controlul Mare! gîndi ea.

Braţul pe care Gurney i-l petrecuse în jurul gîtului începuse să tremure. Vîrful cuţitului său se mişca nesigur.

— Spui c-ai auzit şi-ai văzut! rosti Paul. Atunci să-ţi

spun eu ce n-ai auzit şi ce n-ai văzut. N-ai auzit-o pe mama plîngîndu-şi bărbatul în puterea nopţii. Nu i-ai văzut fulgerele din ochi, atunci cînd vorbeşte de moartea tuturor Harkonnenilor.

Asculta, aşadar, gîndi Jessica. Lacrimile îi împăienjeniră vederea.

— Şi nu ţi-ai amintit lecţiile învăţate în lagărele de sclavi ale Harkonnenilor, urmă Paul. Zici că preţuiai mai presus de orice prietenia tatălui meu?! Atunci cum de n-ai fost în stare să faci deosebire între Harkonnen şi Atreides? Cum de n-ai adulmecat o capcană Harkonnen după duhoarea pe care-o împrăştia-n jur? Cum de n-ai învăţat că loialitatea Atreizilor se cumpără cu dragoste, în timp ce moneda Harkonnenilor e ura? Cum de n-ai putut să pricepi adevărata natură a acelei trădări?

Gurney bolborosi:

— Dar Yueh...

— Dovada pe care-o avem este mesajul pe care ni l-a lăsat chiar Yueh şi în care îşi mărturiseşte fapta, spuse Paul. Îţi jur lucrul ăsta în numele dragostei pe care ţi-o port — dragoste pe care n-am s-o reneg nici după ce-o să te las mort pe podeaua camerei ăsteia.

Ascultînd cuvintele fiului ei, Jessica se miră de clarviziunea judecăţilor lui, de profunzimea inteligenţei lui.

— Tatăl meu avea un adevărat instinct pentru prieteni, zise Paul. Îşi dăruia dragostea cu zgîrcenie, dar nu dădea greş niciodată. Avea însă o slăbiciune. Nu-nţelegea mecanismul urii. Credea că dacă cineva îi urăşte pe Harkonneni n-ar putea să-l trădeze. Îi aruncă mamei sale o privire scurtă. Ea ştie toate astea. I-am transmis mesajul tatălui meu — faptul că nu s-a îndoit de dragostea ei nici o clipă.

Jessica simţi că-şi pierde controlul, îşi muşcă buza. Observase atitudinea formală, rigiditatea fiului ei şi înţelesese cît îl costau pe Paul aceste cuvinte. O copleşi o dorinţă năvalnică de a se repezi la el, de a-i apăsa capul la pieptul ei... aşa cum nu făcuse niciodată. Dar braţul care îi strîngea gîtul nu mai tremura. Şi vîrful cuţitului de sub omoplaţii ei era din nou imobil şi decis.

— Unul dintre cele mai cumplite momente din viaţa unui copil, spuse Paul, este acela în care descoperă că tatăl şi mama sa sînt fiinţe umane împărtăşind o dragoste din care el nu poate gusta cu adevărat. Este o deziluzie, dar în acelaşi timp o revelaţie a faptului că lumea există *acolo* şi *aici,* şi că în lumea aceasta sîntem singuri. E un moment al adevărului. Şi nu poţi să eviţi acest adevăr. L-am *auzit* pe tatăl meu cum vorbea despre mama. Nu ea l-a trădat, Gurney.

Jessica îşi regăsi vocea, zise:

— Gurney, dă-mi drumul.

Vorbise pe un ton normal, fără nici o inflexiune menită să exploateze slăbiciunile agresorului... dar braţul lui Gurney se retrase. Jessica se apropie de Paul, se opri înaintea lui, fără să schiţeze nici un gest de atingere.

— Paul, rosti ea, există şi alte momente de revelaţie cumplită în universul acesta. Adineaori am înţeles ce-am făcut. Am înţeles că te-am folosit, şi te-am transformat, şi te-am manevrat ca să te fac să urmezi calea aleasă de mine... calea pe care trebuia s-o aleg — dacă asta poate să fie o scuză — pentru că aşa îmi dicta propria mea educaţie. Înghiţi cu greu nodul care i se pusese în gît, îşi înălţă capul, privi în ochii fiului ei. Paul... Vreau să te rog să faci ceva pentru mine: alege calea fericirii. Femeia asta a ta... această femeie a

deşertului... însoară-te cu ea, dacă doreşti lucrul ăsta. Treci peste oricine, peste orice, dacă vrei să faci asta. Alege-ţi tu calea pe care o vrei. Eu...

Tăcu brusc, auzind bolboroselile din spatele ei.

Gurney!

Observă privirea lui Paul, se întoarse.

Gurney nu se mişcase din loc, dar îşi vîrîse cuţitul în teacă, îşi desfăcuse mantia la piept, dezvelind luciul cenuşiu al unui distrai ieftin, din cele pe care sietchurile le vindeau traficanţilor.

— Omoară-mă, îţi spun! bîigui cu glas înfundat Gurney. Scoate-ţi cuţitul şi loveşte-mă, ca să sfirşim odată! Mi-am spurcat numele. L-am trădat pe Ducele meu! Pe cel mai bun...

— Calmează-te! spuse Paul.

Gurney îl privi cu ochi ficşi.

— Încheie-ţi mantia şi nu te mai da în spectacol. Te-ai prostit destul pentru astăzi.

— Ucide-mă, cînd îţi spun! răcni ca turbat Gurney.

— Încetează! În cîte privinţe mă crezi idiot? Trebuie să repet circul ăsta, cu fiecare om de care am nevoie?

Gurney se uită la Jessica, vorbi cu glas oropsit, rugător — un glas care suna straniu în gura lui:

— Atunci, te rog pe Domnia-Ta, Doamnă... ucide-mă.

Jessica se apropie de el, îl prinse cu amîndouă mîinile de umeri.

— Gurney, de ce insişti să crezi că Atreizii trebuie să-i ucidă pe cei ce li-s dragi?

Încet, îi desprinse din degete marginile desfăcute ale veşmîntului, îi acoperi pieptul, încheie copcile mantiei.

Gurney bolborosi năuc:

— Dar... eu...

— Credeai că o faci pentru odihna sufletului lui Leto,

spuse ea, şi te stimez pentru asta.

— Doamnă! izbucni Gurney. Îşi înfipse bărbia în piept, îşi strînse pleoapele ca să pună stavilă lacrimilor.

— Să considerăm toată povestea asta ca pe o neînţelegere între prieteni vechi, zise Jessica şi Paul percepu inflexiunile alintătoare din vocea ei. Ce-a fost a trecut. Să fim bucuroşi că o asemenea neînţelegere nu se va mai ivi niciodată între noi.

Gurney îşi deschise ochii umezi, strălucitori, se uită la ea.

— Gurney Halleck pe care l-am cunoscut eu, urmă Jessica, mînuia cu aceeaşi măiestrie şi spada, şi balisetul. Dar eu îl admiram mai mult pe omul balisetului. Oare-şi mai aminteşte acel Gurney Halleck cu cîtă plăcere îi ascultam, uneori ore-n şir, cîntecele? Mai ai balisetul, Gurney?

— Am unul nou, răspunse Gurney. Un instrument cu susur dulce, de pe Chusuk. Nu-i semnat, dar sună ca un Varota autentic. Bănuiesc că-i făcut de unul din discipolii lui Varota, care.... Se întrerupse deodată, privi aiurit. Ce tot îndrug, Doamnă? M-au apucat gîngurelile, cînd...

— Nu-s gîngureli, Gurney, interveni Paul. Se apropie de el şi de mama sa, adăugă: Nu-s gîngureli, ci bucurii împărtăşite prietenilor. Ţi-as fi recunoscător dac-ai vrea să-i cînţi mamei ceva. Planurile de luptă mai pot s-astepte puţin. Oricum, tot nu vom întreprinde nimic pînă mîine.

— Atunci să... să-mi aduc balisetul, spuse Gurney. L-am lăsat în galerie.

Trecu iute pe lîngă ei şi dispăru în spatele draperiilor.

Paul îşi lăsă o mînă pe braţul mamei sale, îl simţi tremurînd.

— S-a terminat, mamă, îi spuse.

Jessica nu se mişcă, îi aruncă o privire piezişă.

— S-a terminat?

— Fireşte. Gurney n-o să...

— Gurney? A... da.

Jessica îşi lăsă privirea în jos.

Perdelele foşniră şi Gurney reintră cu balisetul în mînă. Începu să-l acordeze, evitîndu-le privirile. Draperiile şi carpetele din odaie absorbeau sunetele, dînd instrumentului o sonoritate caldă şi intimă.

Paul îşi conduse mama către o pernă, o ajută să se aşeze. Îl frapă subit aspectul îmbătrînit al chipului ei — cutele incipiente ale uscăciunii deşertului, ridurile de la colţurile ochilor voalaţi de albastru.

E obosită, gîndi el. *Trebuie să găsim o cale ca să-i mai reducem din sarcini.*

Gurney luă un acord.

Paul îi aruncă o privire rapidă, spuse:

— Eu... am de rezolvat nişte treburi. Să mă aştepţi aici.

Gurney dădu din cap. Părea absent, cu mintea aiurea... ca şi cînd în clipa aceea s-ar fi aflat departe, sub cerul liber al Caladanului, cu ochii aţintiţi la ghemotoace albe de nori prevestitori de ploaie.

Paul făcu un efort, se întoarse spre draperii, ieşi în galerie. Îl auzi pe Gurney începînd o melodie şi se opri un moment să asculte cîntecul care ajungea la el în surdină.

"Vii şi livezi,
Hurii cu sînii rotunzi,
Şi-o cupă plină în mînă...
De ce să mă gindesc la războaie
Şi munţi prefăcuţi în ţarină?

De ce am lacrimi în ochi?

Atîtea paradisuri aşteaptă,
Şi-atîta belşug e în ele,
Doar să-ntind mîna...
De ce să mă gindesc la atacuri
Şi la otrăvuri în vin?
De ce-mi simt povara de ani?

Ale dragostei braţe mă-mbie
Spre nespuse-ncîntări
Şi extazuri de Eden...
De ce-mi amintesc de vechile răni,
De trecute păcate...
De ce-mi dă tîrcoale spaima în somn?"

Din faţă, de după colţul galeriei, apăru cu un aer grăbit un curier fedaykin. Avea gluga mantiei dată pe spate şi colierul distraiului desfăcut, semn că venise chiar atunci din deşert.

Paul îl opri cu un gest al mîinii, lăsă să cadă draperiile exterioare, apoi se îndreptă către el.

Omul făcu o plecăciune, cu mîinile împreunate la piept, ca şi cînd ar fi salutat o Cucernică Maică sau o Sayyadina.

— Muad'Dib, rosti el, conducătorii au început să sosească la Sfat.

— Deja?

— Sînt cei pe care i-a chemat Stilgar mai înainte, cînd a crezut că... Dădu din umeri.

— Înţeleg, spuse Paul.

Aruncă o privire înapoi, către locul din care răzbăteau, abia auzite, acordurile balisetului şi vechiul cîntec preferat al mamei sale. Vreme de-o clipă, se

gîndi la combinaţia aceea stranie de melodie veselă şi cuvinte triste, apoi spuse:

— Trebuie să vină Stilgar cu alţi cîţiva oameni. Îndrumă-i la mama mea.

— O să-i aştept aici, Muad'Dib, răspunse curierul.

— Da... da, bine.

Îl lăsă pe fedaykin, porni cu paşi iuţi către adîncurile cavernei, către locul care exista în fiecare asemenea adăpost — grota de lîngă bazinul de colectare a apei. În grota aceea se afla micul shai-hulud, creatura atrofiată prin oprirea silită a creşterii, vietatea care nu măsura mai mult de nouă metri şi care era ţinută captivă de un şanţ circular plin cu apă. Apa era otravă pentru făuritor, de îndată ce acesta depăşea stadiul vectorului biologic pe care îl constituia micul făuritor. Iar înecarea făuritorului era secretul cel mai bine păzit al fremenilor, deoarece din această uniune lua naştere Apa Vieţii, otrava pe care nu putea s-o transforme decît o Cucernică Maică.

Paul luase hotărîrea în momentul eliberării de tensiunea pericolului care o ameninţase pe mama sa. Nici una din cărămizile întrezărite ale viitorului nu îi dezvăluise acest moment de pericol asociat cu persoana lui Gurney Halleck. Viitorul — norul întunecat al viitorului — în care întregul univers se prăvălea către un nex clocotitor, îl împresura ca o lume fantomatică.

Trebuie să-l văd, gîndi el.

Încetul cu încetul, organismul său dobîndise o oarecare imunitate faţă de mirodenie şi din cauza aceasta viziunile lui prestiente deveniseră din ce în ce mai rare... din ce în ce mai şterse. Soluţia i se părea evidentă.

O să înec făuritorul. Şi vom vedea dacă sînt într-adevăr Kwisatz Haderach — dacă pot supravieţui acestei încercări căreia îi supravieţuiesc Cucernicele Maici.

Iar în cel de-al treilea an al Războiului Deşertului, Paul-Muad'Dib zăcu singur în Peştera Păsărilor, în spatele draperiilor kiswa care acopereau intrarea uneia din grotele interioare. Ca un mort zăcu, prins în mrejele revelaţiilor zămislite de Apa Vieţii. Căci fiinţa lui plutea dincolo de hotarele timpului, dusă de otrava care dă viaţă. Astfel se adeveri profeţia cum că Lisau al-Gaib va putea fi în acelaşi timp mort şi viu.

Fragment din **Legendele Arrakisului** *de prinţesa Irulan.*

Se crăpa de ziuă. Chani escalada faleza ce mărginea bazinul Habbanya, trăgînd cu urechea la bîzîitul surd al topterului care o adusese din sud şi care zbura acum către unul din ascunzişurile amenajate în imensitatea desertului. În jurul ei, oamenii din escortă se distanţaseră, răzleţindu-se printre stînci, ca să preîntîmpine orice pericol. Îi rugase s-o lase singură cu gîndurile sale şi ei dăduseră ascultare rugăminţii tovarăşei lui Muad'Dib, mamei primului său născut.

De ce m-a chemat înapoi? se întreba Chani. *Spunea că trebuie să rămîn în sud, cu micul Leto şi cu Alia.*

Îşi sumeţi mantia, sări cu uşurinţă peste un prag de piatră, continuă să urce în penumbră cărăruia vizibilă doar celui născut şi trăit în deşert. Grohotişul mărunt îi alunecă de sub tălpi. Chani dansă pe suprafaţa nesigură, se strădui să-şi concentreze atenţia la coordonarea mişcărilor.

Dificultatea urcuşului îi alungă o parte din temerile pe care i le treziseră atitudinea taciturnă şi mohorîtă a fedaykinilor din escortă şi faptul că fusese adusă cu unul din preţioasele toptere capturate de la Harkonneni. Simţi un val de emoţie la gîndul apropiatei întîlniri cu Paul-Muad'Dib... cu Usul al ei. Pe întregul cuprins al deşertului, numele său devenise strigăt de luptă: *"Muad'Dib! Muad'Dib! Muad'Dib!"* Dar pentru ea, Muad'Dib era alt bărbat... cu alt nume. Era iubitul tandru, tatăl fiului ei.

O siluetă înaltă îşi făcu apariţia pe piscul stîncii din faţă, îi făcu semn să se grăbească. Chani iuţi pasul. Auzi păsările care vesteau zorii, chemîndu-se între ele, înălţîndu-se în văzduh. Spre est, zarea se luminase.

Omul de pe culme nu era din escorta ei. I se păru totuşi că-i recunoaşte mişcările şi ţinuta, se întrebă: *Otheym?* Cînd se apropie, recunoscu, în lumina tot rnai puternică, faţa lată şi turtită a locotenentului fedaykin. Gluga nu-i era prinsă în copci, iar masca filtrului îi atîrna slobod — ţinuta obişnuită pentru ieşirile de scurtă durată.

— Grăbeşte-te, şuieră el şi o luă înainte, coborînd cu paşi repezi în crevasa secretă care ducea către peşteră. În curînd se face lumină, îi şopti în timp ce ridica marginea prelatei de izolare, lăsînd-o să treacă. În ultima vreme, Harkonnenii patrulează în disperare

prin zona asta. Nu putem risca să ne descopere tocmai acum.

Pătrunseră în galeria îngustă a intrării în Peştera Păsărilor. În faţa lor se aprinseră cîteva licurigloburi. Otheyin o luă grăbit înainte, i se adresă peste umăr:

— Urmează-mă. Repede!

Străbătură galeria, trecură printr-o altă uşă etanşă în altă galerie şi apoi, printre draperii grele, în încăperea care, pe vremea cînd Peştera Păsărilor nu era decît o tabără de odihnă peste zi, fusese alcovul Sayyadinei. Covoare groase şi perne acopereau pardoseala. Pe fiecare dintre draperiile lungi care mascau pereţii era ţesută emblema şoimului roşu. Un vraf de hîrtii răspîndite pe un birou scund de campanie, aşezat lateral, răspîndeau încă aroma mirodeniei din care fuseseră fabricate.

Cucernica Maică şedea singură, lîngă peretele opus intrării. Îşi înălţă capul, adresîndu-le privirea aceea introspectivă care îi înfiora pe neiniţiaţi.

Otheym îşi împreună palmele, spuse:

— Am adus-o pe Chani.

Făcu o plecăciune, dispăru în spatele draperiilor. Iar Jessica se întrebă: Cum să-i spun lui Chani?

— Ce-mi mai face nepotul? rosti cu glas cumpătat.

Formalisme, gîndi Chani şi imediat o năpădiră din nou toate temerile. *Unde e Muad'Dib? De ce n-a venit să mă întimpine?*

— E bine sănătos, mamă, răspunse. L-am lăsat, împreună cu Alia, în grija lui Harah.

"Mamă", gîndi Jessica. *Da, salutul formal îi da dreptul sâ-mi spună aşa. Mi-a dăruit un nepot.*

— Am auzit că sietchul Coanua i-a trimis în dar stofă, zise ea.

— Da. O stofă frumoasă.

— Mi-aduci vreun mesaj de la Alia?

— Mesaj, nu. Dar sietchul s-a mai liniştit, acum că ceilalţi au început să accepte miracolul pe care îl reprezintă.

De ce trage de timp? se întrebă Chani. *De vreme ce-au trimis un topter să mă aducă, trebuie să fie vorba de ceva foarte urgent. Iar noi stăm şi schimbăm fraze politicoase!*

— O să folosim o parte din stofa aceea nouă ca să-i facem haine micului Leto, spuse Jessica.

— Cum doreşti, mamă, încuviinţă Chani. Îşi plecă ochii, întrebă: Ce-i nou pe cîmpul de luptă?

Aşteptă răspunsul cu o expresie impasibilă, sperînd ca Jessica să nu remarce vicleşugul — întrebarea rostită doar pentru a încerca să aducă vorba despre Paul-Muad'Dib.

— Noi victorii, răspunse Jessica. Rabban a încercat să obţină un armistiţiu. Trimişii i-au fost întorşi cu trupurile golite de apă. În cîteva sate de prin doline, Rabban s-a arătat mai îndurător... a mai uşurat jugul oamenilor. Acum însă e prea tîrziu. Poporul ştie că face totul de frica noastră.

— Aşadar se adeveresc spusele lui Muad'Dib, zise Chani.

Se uită lung la Jessica, străduindu-se să-şi înăbuşe temerile.

I-am pronunţat numele şi nu-mi răspunde. Nu i se poate citi nimic în piatra smălţuită a feţei... dar se ţine prea dreaptă, prea nemişcată. De ce tace? Ce s-a întîmplat cu Usul?

— Mi-ar place să fiu acum în sud, spuse Jessica. Oazele erau tare frumoase cînd am plecat de-acolo. Tu nu tînjesti după ziua în care toate ţinuturile vor putea să-nflorească la fel?

— E frumos în sud, într-adevăr, murmură Chani. Dar şi suferinţa-i mare.

— Suferinţa e preţul victoriei, rosti Jessica.

Mă pregăteşte pentru suferinţă? se întrebă Chani. Ezită, apoi spuse:

— Multe femei jinduiesc la bărbaţii lor. S-a iscat invidie cînd s-a aflat c-am fost chemată în nord.

— Eu te-am chemat, zise Jessica.

Chani îşi simţi bătăile inimii ca pe nişte ciocane. Fu cît pe ce să-şi lipească palmele de urechi, ca să nu audă ce îi va spune Jessica. Se stăpîni, reuşi să vorbească cu voce calmă:

— Mesajul era semnat Muad'Dib.

— Eu l-am semnat aşa, în prezenţa locotenenţilor lui. A fost un subterfugiu dictat de necesităţi,

Şi Jessica gindi: *E curajoasă. Ştie să-şi ţină firea chiar şi cînd o copleşeşte spaima. Da. Poate că e, într-adevăr, cea de care avem nevoie acum.*

Doar o notă infimă de resemnare răzbătu în glasul lui Chani cînd se hotărî să vorbească:

— Acum poţi să-mi spui ceea ce trebuie spus.

— Aveam nevoie de prezenţa ta ca să mă ajute să-l readuc la viaţă pe Paul, rosti Jessica şi gîndi: *Asta e! Am spus exact ce trebuia să spun. SĂ-L READUC LA VIAŢĂ. I-am dat de înţeles că Paul n-a murit, dar că viaţa îi e în pericol.*

Chaniei nu-i trebui decît o clipă ca să se calmeze.

— Ce-aş putea să fac? întrebă.

Îi venea să sară la Jessica, s-o zgîlţîie şi să ţipe: *Du-mâ la el!* Dar aşteptă în tăcere răspunsul.

Jessica spuse:

— Bănuiesc că Harkonnenii au izbutit să strecoare printre noi un agent, ca să-l otrăvească pe Paul. E singura explicaţie plauzibilă. Otrava-i cu totul

neobişnuită. I-am analizat sîngele prin cele mai elaborate metode, dar n-am descoperit nici o urmă.

Chani căzu în genunchi.

— Otravă? Se chinuie? Pot să...

— E inconştient. Procesele vitale îi sînt atît de încetinite încît nu pot fi detectate decît prin tehnici din cele mai rafinate. Mi se încrîncenă carnea cînd mă gîndesc ce s-ar fi întîmplat dacă n-aş fi fost eu cea care l-a descoperit. Pentru un ochi neformat pare mort.

— Nu m-ai chemat aici numai din bunătate, zise încet Chani. Te cunosc, Cucernică Maică. Ce crezi c-aş putea face eu, peste ceea ce-ţi stă în putinţă?

E curajoasă, frumoasă şi... ah, extrem de perspicace, gîndi Jessica. *Ar fi fost o vrednică Bene Gesserit.*

— Chani, spuse, poate n-o să-ţi vină să crezi, dar nu ştiu exact de ce te-am chemat. A fost un instinct... o intuiţie... M-am gîndit, pur şi simplu: "Cheam-o pe Chani".

Şi pentru prima dată, Chani citi pe chipul Jessicăi suferinţă. Mărturisirea durerii modificase instantaneu privirea introspectivă.

— Am făcut tot ce-am putut, tot ce-am ştiut, reluă Jessica. Ţi-ar fi greu să-ţi închipui cît de mult depăşeşte acest *tot...* ceea ce se presupune în mod obişnuit că înseamnă tot. Şi totuşi... n-am reuşit.

— Vechiul lui tovarăş, Halleck... n-ar putea fi el trădătorul?

— Gurney?! Nu!

Cele două cuvinte făceau cît o conversaţie şi Chani percepu în ele ecoul căutărilor, al încercărilor... al amintirii unor vechi erori... Negaţia fusese categorică.

Chani se ridică în picioare, îşi netezi mantia care purta încă urmele călătoriei şi ale mersului prin deşert.

— Du-mă la el, spuse.

Jessica se sculă de pe pernă şi trecu printre perdelele care acopereau peretele din stînga.

Chani o urmă, pătrunse într-o cămăruţă care servise odată drept magazie şi ai cărei pereţi de piatră erau acum mascaţi cu draperii grele. Paul era întins pe un pat de campanie, în fundul încăperii. Un licuriglob solitar, aflat deasupra capului său, îi lumina faţa. Trupul îi era acoperit pînă la piept cu o mantie neagră. Braţele dezgolite erau imobile, întinse de-o parte şi de alta a corpului. Părea gol pe sub mantie. Pielea lui avea un aspect neted şi rigid, ca ceara. Zăcea neclintit.

Chani îşi reprimă dorinţa de a se arunca asupra lui. Toate gîndurile i se îndreptară subit la fiul ei — la Leto. Şi îşi aminti în clipa aceea că, odinioară, Jessica trecuse şi ea printr-o încercare asemănătoare — în timp ce viaţa bărbatului iubit era ameninţată, se văzuse silită să nu se gîndească decît la salvarea fiului... Se simţi deodată puternic legată de femeia de lîngă ea. Întinse orbeşte mîna, apucă mîna Jessicăi şi o strînse înfrigurată. Degetele celelalte îi răspunseră cu o încleştare violentă, aproape dureroasă.

— Trăieşte, rosti Jessica. Te asigur că trăieşte. Dar firul vieţii lui este atît de subţire încît abia poate fi observat. Unele căpetenii au şi început să murmure, să spună că în mine nu mai vorbeşte Cucernica Maică, ci mama fiului mort... şi că nu vreau să dau tribului apa sa.

— De cînd zace aşa? întrebă Chani. Îşi retrase mîna din mîna Jessicăi, înaintă spre mijlocul încăperii.

— De trei săptămîni. O săptămînă întreagă, prima săptămînă, am tot încercat să-l readuc în simţiri. Apoi au urmat adunări, discuţii... investigaţii. Pe urmă am trimis după tine. Fedaykinii îmi sînt devotaţi. Altminteri

n-aş fi putut să întîrzii...

Îşi umezi buzele cu limba, tăcu, privind-o pe Chani care se apropia de patul în care zăcea fiul ei.

Chani se opri în dreptul lui Paul, îi contemplă chipul — tuleiele bărbii tinereşti, linia arcuită a sprîncenelor, nasul subţire, pleoapele închise... Trăsăturile erau atît de calme... Dar imobile rigide.

— Cum se hrăneşte? întrebă.

— Trebuinţele cărnii lui sînt atît de reduse încît n-a avut încă nevoie de hrană, răspunse Jessica.

— Cîţi ştiu ce s-a-ntîmplat?

— Doar aghiotanţii săi, cîţiva conducători, fedaykinii şi, fireşte, cel care i-a administrat otrava.

— Nu există nici un indiciu asupra identităţii sale?

— Nici unul. Şi nu fiindcă n-am căutat.

— Fedaykinii ce spun?

— Fedaykinii cred că Paul se află într-o transă sacră, adunîndu-şi puterile sfinte pentru bătălia finală. M-am străduit să le întreţin această credinţă.

Chani îngenunche lîngă pat, se aplecă deasupra lui Paul. Simţi imediat o deosebire în aerul din imediata apropiere a feţei... Dar nu era decît izul de mirodenie, omniprezentul iz de mirodenie care impregna traiul fremenilor. Şi totuşi...

— Voi nu v-aţi născut cu mirodenie în voi, aşa cum ne-am născut noi, spuse ea. Nu s-ar putea ca trupul lui să se fi răzvrătit împotriva unei doze prea mari de mirodenie în mîncare?

— Toate reacţiile alergice sînt negative, răspunse Jessica.

Îşi închise ochii ca să nu mai vadă scena, dar şi pentru că o copleşise brusc oboseala. *De cînd n-am mai dormit?* se întrebă. *De mult timp, de prea mult timp...*

— Cînd preschimbi Apa Vieţii, spuse Chani, te cufunzi în propriul tău trup, te serveşti de percepţia ta interioară. Ţi-ai folosit această percepţie ca să-i analizezi sîngele?

— E sînge fremen normal. Perfect adaptat hranei şi condiţiilor de viaţă de pe Arrakis.

Chani se lăsă pe călcîie, silindu-şi judecata să-i alunge teama, studiind concentrată chipul lui Paul. Era o tehnică pe care o învăţase observîndu-le cu atenţie pe Cucernicele Maici. Timpul putea fi aservit minţii. Trebuia doar să-ţi concentrezi întreaga atenţie asupra unui singur gînd.

— E vreun făuritor pe-aici? întrebă după cîteva clipe.

— Sînt mai mulţi, răspunse Jessica cu un aer obosit. În ultimul timp nu ne-au lipsit niciodată. Fiecare victorie trebuie binecuvîntată. Fiecare ceremonie dinaintea unui raid...

— Dar Paul-Muad'Dib nu lua parte la ceremonii, o întrerupse Chani.

Jessica dădu din cap, ca pentru sine. Îşi aminti sentimentele ambivalente ale fiului ei cu privire la drogul din mirodenie şi la percepţia preştientă pe care o provoca.

— De unde ştii? întrebă.

— Aşa se spune.

— Se spun prea multe, rosti posomorîtă Jessica.

— Adu-mi puţină Apă de făuritor nepreschimbată!

Jessica tresări la auzul tonului poruncitor, apoi observă concentrarea intensă a lui Chani şi spuse:

— Îndată.

Ieşi să cheme un acvar.

Chani continuă să-l privească cu ochi ficşi pe Paul. *Dacă a încercat să facă asta...* gîndi. *Şi e în stare să fi încercat.*

Jessica reveni, îngenunchie lîngă ea, întinzîndu-i o cană plină. Mirosul înţepător al otrăvii se răspîndi în jurul lor. Chani îşi înmuie un deget în lichid, îl apropie de nasul lui Paul.

Pielea de la rădăcina nasului fremăta vag. Încet, foarte încet, nările se dilatară.

Jessica scăpă o exclamaţie înfundată.

Chani atinse cu degetul umed buza de sus a lui Paul.

Şi el inspiră deodată. Adînc, întretăiat.

— Ce faci? întrebă cu glas gîtuit Jessica.

— Taci! Trebuie să preschimbi puţină apă sfinţită. Iute!

Fără să şovăie, Jessica îşi duse cana la gură, sorbi o cantitate mică.

Paul îşi deschise brusc ochii. O privi ţintă pe Chani.

— Nu-i nevoie să transforme Apa, spuse el. Vocea îi era slabă, dar distinctă.

Jessica, cu cele cîteva picături de lichid pe limbă, îşi simţi organismul animîndu-se, convertizînd otrava aproape în mod automat. În uşoara elevaţie pe care o declanşa întotdeauna procesul, percepu fluxul vital al fiului ei — o radiaţie, pe care simţurile i-o înregistrară instantaneu.

Şi în clipa aceea, înţelese.

— Ai băut apă sfinţită! rosti ea înspăimîntată.

— O picătură, răspunse Paul. Doar... o singură picătură.

— Cum de-ai putut să fii atît de nesăbuit? izbucni ea.

— E fiul tău, spuse Chani.

Jessica o fulgeră cu privirea.

Buzele lui Paul schiţară un zîmbet. Un zîmbet cald, plin de înţelegere.

— Ascultă ce spune iubita mea, zise el. Ascult-o, mamă. Ea ştie.

— Ceea ce pot face alţii poate face şi el, murmură Chani.

— Cînd am luat picătura în gură, spuse Paul, cînd i-am simţit mirosul şi gustul... cînd mi-am dat seama ce efect avea asupra mea, am ştiut că voi putea face ceea ce ai făcut tu, mamă. Stareţele voastre Bene Gesserit vorbesc despre Kwisatz Haderach... Dar ele nici măcar n-ar putea bănui în cîte locuri am fost eu. N-au trecut decît cîteva minute şi... Se întrerupse deodată, privind-o pe Chani cu un aer perplex. Chani? Ce cauţi aici? Parcă trebuia să... Ce faci aici?

Încercă să se ridice în coate. Chani îl împinse înapoi, cu blîndeţe.

— Usul, iubitul meu. Te rog.

— Mă simt sleit, murmură el, Privi în jurul lui. De cînd sînt aici?

— De trei săptămîni, răspunse Jessica. Ai zăcut într-o comă atît de profundă, încît s-ar fi zis că-ţi pierduseşi scînteia vieţii.

— Nu se poate... Abia acum o clipă am luat...

— O clipă pentru tine, trei săptămîni de spaimă pentru mine, zise Jessica.

— N-a fost decît o singură picătură, murmură el. Dar am transformat-o. Am preschimbat Apa Vieţii.

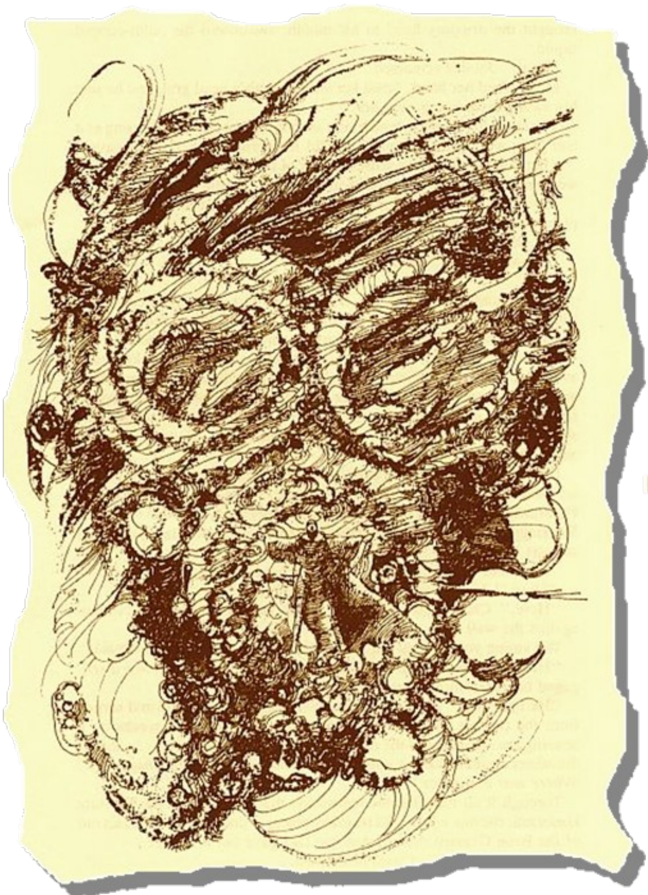
Şi mai înainte ca Chani sau Jessica să-l poată împiedica, îşi înmuie mîna în cana pe care o lăsaseră lîngă el, pe podea, şi-o duse la gură, sorbi lichidul rămas în căuşul palmei.

— Paul! ţipă Jessica.

El o prinse de mînă, îi adresă un rînjet ca de hîrcă. Apoi îşi proiectă întreaga conştiinţă spre ea.

Raportul nu era la fel de blînd, de egal, de cuprinzător, pe cît fusese cu Alia şi cu bătrîna Cucernică Maică, în Sietch Tabr... dar era un raport: o

împărtăşire a întregii fiinţe. Jessica se simţi zdruncinată, apoi secătuită. Încercă să se ascundă în propria ei minte, căci o cuprinsese spaima de fiul ei.

Paul rosti cu voce puternică:

— Vorbeaţi de un loc în care nu puteţi să pătrundeţi. Locul în care nu poate privi nici o Cucernică Maică... Arată-mi locul acela!

Jessica îşi scutură violent capul, căci gîndul era de ajuns ca să se îngrozească.

— Arată-mi-l! porunci el.

— Nu!

Dar nu reuşi să-i scape. Strivită de forţa lui cumplită, îşi închise ochii şi se concentra asupra ei înseşi, coborî în direcţia-cufundată-în-beznă.

Conştiinţa lui Paul o învălui, pătrunse împreună cu ea în întuneric. Jessica întrezări vag locul, mai înainte ca mintea să i se opacizeze de groază. Fără să ştie de ce, întreaga ei fiinţă se cutremură de ceea ce doar întrevăzuse — o genune în care urla vîntul şi fulgerau scîntei, în care se dilatau şi se contractau inele de

lumină, în care şiruri de forme albe, tumefiate, pluteau deasupra şi dedesubt şi de jur împrejurul luminilor, purtate de beznă şi de vîntul care venea de niciunde.

Brusc, îşi deschise ochii, întîlni privirea fixă a fiului ei. Paul o ţinea încă de mînă, dar înspăimîntătorul raport încetase. Încercă să-şi potolească tremurul trupului. Paul îşi retrase mînă. Jessicăi i se păru că i se smulge o cîrjă. Se clătină, fu cît pe ce să cadă, dar Chani sări în picioare şi o susţinu.

— Cucernică Maică! şopti ea. Ce ai?

— Sînt obosită, îngăimă Jessica. Sînt... obosită.

— Aici, o călăuzi Chani. Stai jos.

O ajută să se aşeze pe una din pernele de lîngă perete. Braţele tinere şi puternice i se părură Jessicăi o binecuvîntare. Se agăţă de ele.

— A văzut, într-adevăr, Apa Vieţii? întrebă Chani, desprinzîndu-se din încleştarea Jessicăi.

— A văzut-o, şopti Jessica.

Mintea i se zbuciuma şi i se învîrtejea încă în urma contactului. Era ca şi cum ar fi păşit pe pămînt stabil, după săptămîni petrecute pe o mare bîntuită de hulă. O simţi pe Bătrîna Cucernică Maică din străfundurile fiinţei ei... Le simţi pe toate celelalte... Treze, agitate: *"Ce-a fost asta? Ce s-a întîmplat? Ce era locul acela?"*

Dar mai puternic decît orice, dominant, un singur gînd: fiul ei era Kwisatz Haderach. Fiul ei era cel care putea fi în mai multe locuri deodată. Era realitatea născută din visul Bene Gesserit. Dar realitatea aceasta era departe de a-i aduce pacea.

— Ce s-a întîmplat? întrebă Chani.

Jessica îşi scutură capul.

Paul spuse cu glas măsurat:

— Există în fiecare din noi o forţă ancestrală care ia şi o forţă ancestrală care dă. Unui bărbat nu-i este prea

greu să vadă în el însuşi locul în care sălăşluieşte forţa ce ia, dar îi este aproape cu neputinţă să contemple forţa ce dă, fără a se transforma în altceva decît bărbat. În cazul femeii, situaţia este exact invers.

Jessica îşi ridică privirea, văzu că Chani îl asculta pe Paul fără să-şi ia ochii de la ea.

— Înţelegi, mamă? întrebă Paul.

Ea nu putu decît să-şi mişte încet capul.

— Lucrurile acestea din noi sînt atît de vechi, urmă Paul, încît au rădăcini în fiecare celulă din trupul nostru. Ele sînt cele care ne formează. Poţi să-ţi spui în sinea ta: "Da, înţeleg cum vine asta". Dar cînd priveşti în tine şi eşti confruntat cu forţa brută a propriei tale vieţi... abia atunci vezi pericolul. Atunci înţelegi că te-ar putea copleşi. Pentru Cel-care-dă, primejdia cea mai mare este forţa ce ia. Pentru Cel-care-ia, primejdia este forţa ce dă. Poţi fi strivit la fel de uşor şi dacă dai şi dacă iei.

— Dar tu, fiul meu, întrebă Jessica, eşti dintre cei care dau sau dintre cei care iau?

— Eu sînt un pivot, răspunse el. Nu pot să dau fără să iau şi nu pot să iau fără...

Tăcu brusc, îşi aţinti privirea spre peretele din dreapta.

Chani simţi o adiere în obrazul stîng, se întoarse, văzu draperiile căzînd la locul lor.

— Era Otheym, spuse Paul. A auzit.

Şi lui Chani i se păru că recepţionează o părticică din preştiinţa care sălăşluia în Paul. Ştiu "ceva-ce-avea-să-se-întîmple", ca şi cînd s-ar fi întîmplat deja. Otheym avea să vorbească despre ceea ce văzuse şi auzise. Alţii aveau să răspîndească vestea menită să se întindă ca un incendiu. Paul-Muad'Dib nu este ca ceilalţi oameni, ca ceilalţi bărbaţi. Aşa avea să se spună. Paul-

Muad'Dib e bărbat, dar poate vedea Apa Vieţii întocmai ca o Cucernică Maică. Nu mai încape nici o îndoială. Este într-adevăr Lisan al-Gaib.

— Ai văzut viitorul, Paul, spuse Jessica. Nu vrei să ne spui şi nouă ce-ai văzut?

— N-am văzut viitorul, răspunse el. Am văzut Prezentul. Se ridică anevoie în capul oaselor, refuzînd cu un gest scurt ajutorul lui Chani, spuse: De jur împrejurul Arrakisului, spaţiul geme de navele Ghildei.

Jessica percepu în glasul lui certitudinea, se cutremură.

— A venit însuşi Împăratul Padişah, urmă Paul. Îşi ridică ochii spre tavanul de piatră al camerei. Însoţit de Dreptvorbitoarea sa favorită şi de cinci legiuni de sardaukari. A venit şi bătrînul Baron Vladimir Harkonnen, împreună cu Thufir Hawat şi şapte nave înţesate cu toţi mercenarii pe care a putut să-i adune. Trupele de intervenţie ale tuturor Caselor Mari sînt alături de ei. Stau cu toţii deasupra noastră... Aşteaptă.

Chani dădu încet din cap, incapabilă să-şi ia ochii de la Paul. Expresia lui stranie, tonul monoton al vocii sale, privirea pe care o îndreptase spre ea şi care părea că trece prin ea... o fascinau. Continuă să-l privească încremenită, copleşită de veneraţie.

Jessica îşi înghiţi nodul din gît, întrebă:

— Ce anume aşteaptă?

Paul se uită la ea.

— Ca Ghilda să le îngăduie să debarce. Ghilda ar abandona pe Arrakis orice forţă care ar ateriza fără autorizaţia ei.

— Ghilda ne apără? întrebă Jessica.

— Să ne apere? Ghilda însăşi a provocat totul, răspîndind zvonuri despre ceea ce facem aici şi reducînd preţurile transporturilor de trupe pînă la

nivelul la care chiar şi Casele cele mai sărace aşteaptă acum alături de ceilalţi să ne atace şi să ne prade.

Jessica îl privi stuăpefiată. Nu percepuse în glasul său nici nelinişte, nici resemnare. Dar nu se îndoia de adevărul spuselor lui — vorbise cu aceeaşi intensitate ca în noaptea cînd îi dezvăluise acea cărare a viitorului care îi călăuzise în mijlocul fremenilor.

Paul inspiră adînc, spuse:

— Mamă, va trebui să transformi o cantitate mai mare de Apă. Avem nevoie de catalizator. Chani, o patrulă de cercetare să pornească imediat... în căutarea unei mase de premirodenie. Ştiţi ce s-ar întîmpla dacă am inunda cu Apa Vieţii o masă de premirodenie?

O clipă, Jessica îi cîntări vorbele. Apoi înţelese.

— Paul! şopti cu glas gîtuit.

— Apa Morţii, rosti el. S-ar declanşa o reacţie în lanţ. Arătă cu degetul pardoseala încăperii. Moartea s-ar răspîndi fulgerător printre făuritorii cei mici, suprimînd un vector al ciclului biologic din care fac parte mirodenia şi făuritorii. Arrakisul s-ar preface într-un deşert adevărat — fără mirodenie şi fără făuritori.

Chani îşi duse mîinile la gură, năucită de blasfemia pe care o rostise Paul.

— Cel ce poate distruge un lucru controlează cu adevărat acel lucru, spuse Paul. Noi putem distruge mirodenia.

— Ce-i mai reţine pe ghildari? şopti Jessica.

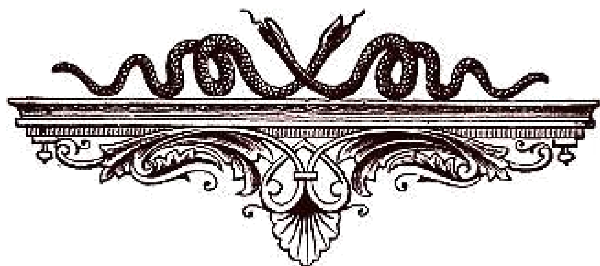
— Mă caută pe mine, răspunse Paul. Vă daţi seama? Cei mai destoinici navigatori ai Ghildei, oamenii care pot sonda timpul, ca să afle ruta cea mai sigură pentru cele mai iuţi transspaţiale, mă caută... mă caută cu toţii... şi nu-s în stare să mă găsească. Cum tremură! Şi-au dat seama că le-am aflat taina! Îşi ridică braţul, îşi ţinu palma în dreptul ochilor. Fără mirodenie sînt orbi!

Chani îşi regăsi calmul.

— Spuneai că vezi *prezentul!*

Paul se întinse din nou, iscodind imensul *prezent* ale cărui limite se prelungeau în viitor şi în trecut, luptîndu-se să-şi menţină percepţia, simţind că efectul drogului începe să se destrame.

— Du-te şi fă ce ţi-am spus, murmură. Viitorul devine la fel de ceţos pentru mine ca şi pentru Ghildă. Hotarele viziunii se îngustează. Totul se concentrează în locul acesta, în locul în care se află mirodenia... în locul în care n-au îndrăznit să intervină pînă acum... pentru că intervenind în locul acesta ar fi riscat să piardă ce le era mai scump. Dar acum sînt disperaţi... Toate cărările se pierd în beznă.

Şi au venit zorii zilei în care Arrakisul a stat în centrul universului şi a fost axul roţii ce trebuia să se învîrtească.

Fragment din **Deşteptarea Arrakisului** *de prinţesa Irulan.*

Aruncă şi tu o privire! şopti Stilgar.

Paul se lungi lîngă el, în crenelul dintre stîncile de pe creasta Scutului de Piatră. Îşi lipi un ochi de ocularul telescopului fremen. Oleobiectivul era aţintit asupra unei şalande interstelare. Masiva latură estică a navei sclipea în lumina soarelui care abia răsărise în bazinul

de la poalele stîncilor, în timp ce pe flancul opus, cufundat în umbră, mai pîlpîiau încă punctele galbene ale hublourilor, unde continuau să ardă licurigloburile aprinse peste noapte. În spatele navei, Arrakeenul scînteia rece sub razele soarelui nordic.

Paul îşi dădu seama că nu şalanda era motivul tulburării lui Stilgar, ci construcţia pentru care şalanda era doar turnul central: un imens campament de metal, înalt de mai multe etaje şi formînd un cerc cu diametrul de o mie de metri la baza şalandei, un cort alcătuit din nenumărate petale metalice suprapuse — cantonamentul provizoriu al Maiestăţii Sale Imperiale, Împăratul Padişah Shaddam IV, şi al celor cinci legiuni de sardaukari care îl însoţeau.

Din locul în care stătea ghemuit în stînga lui Paul, Gurney Halleck observă:

— Are nouă nivele. Încap ceva sardaukari înăuntru!

— Cinci legiuni, spuse Paul.

— S-a luminat de-a binelea, şuieră Stilgar. N-are rost să te mai expui, Muad'Dib. Să ne retragem în spatele stîncilor.

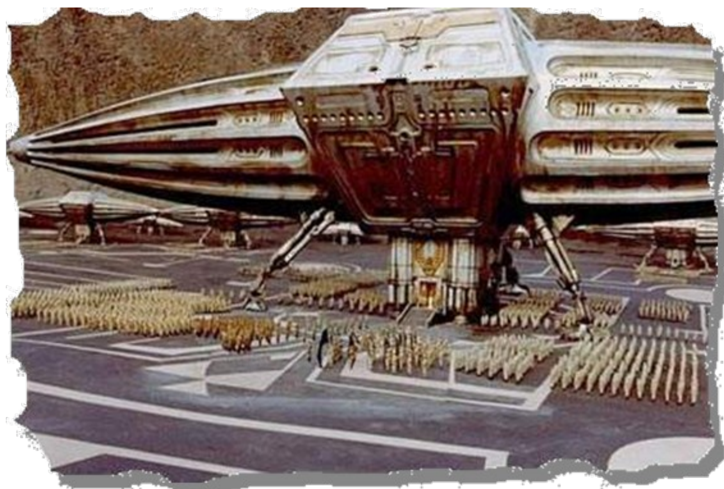
— Sînt în perfectă siguranţă aici, zise Paul.

— Nava e echipată cu rachete, îl preveni Gurney.

— Ne cred protejaţi cu scuturi defensive, replică Paul. Şi chiar dacă ne-ar zări, nu şi-ar irosi muniţia pe trei siluete neidentificate.

Roti telescopul, exploră peretele opus al bazinului, observînd stîncile brăzdate de cicatrice — urmele atîtor morminte ale soldaţilor tatălui său. Pentru un moment, avu impresia că simte prezenţa umbrelor acelor soldaţi, ieşiţi să privească evenimentele. Toate forturile şi oraşele Harkonnenilor fuseseră ocupate de fremeni sau rupte de centru, ca nişte ramuri retezate de pe o tulpină şi lăsate să se usuce. Numai bazinul acesta şi oraşul din mijlocul său mai erau încă în mîinile inamicului.

— S-ar putea să trimită cîteva toptere, dacă ne reperează, insistă Stilgar.

— N-au decît, răspunse Paul. Astăzi putem face şi noi risipă de toptere... şi în afară de asta, ştim că vine furtuna.

Întoarse telescopul în direcţia terenului de debarcare al Arrakeenului, observă fregatele Harkonnen aliniate pe pistele de decolare şi steagul Companiei CHOAM, care filfîia uşor pe catargul din faţa lor. Îşi dădu seama cît de disperată era Ghilda, dacă îngăduise doar debarcarea acestor două grupuri, menţinîndu-le pe celelalte în rezervă. Ghilda se comporta ca un om care încearcă nisipul cu vîrful piciorului, ca să-i măsoare temperatura înainte de a-şi întinde cortul.

— Mai e ceva de văzut? întrebă Gurney. Ar cam fi cazul să ne adăpostim. Se apropie furtuna.

Paul privi din nou uriaşul campament din bazin.

— Şi-au adus pînă şi femeile, rosti el. Şi valeţii, şi slugile... Ahhh, dragul meu Împărat, cît de sigur eşti de victorie!

— Văd nişte oameni pe poteca secretă, anunţă Stilgar. Cred că se-ntorc Otheym şi Korba.

— E-n regulă, Stil, spuse Paul. Plecăm imediat.

Aruncă o ultimă privire prin telescop la navele înalte din vale, la scînteietorul cort metalic, la oraşul nemişcat, la fregatele mercenarilor Harkonnen. Apoi se strecură de-a-ndărătelea pe după stînci. Postul de la telescop fu preluat de una din santinelele fedaykine.

Paul se ridică în picioare, coborî în depresiunea joasă de pe suprafaţa falezei. Locul măsura vreo treizeci de metri în diametru şi era adînc de trei metri — o formaţiune naturală a stîncilor, pe care fremenii o camuflaseră cu o copertină translucidă. De jur împrejurul unui tunel săpat în peretele din dreapta, erau grupate echipamentele unei staţii de radiocomunicaţii. Gărzile fedaykine se desfăşuraseră şi aşteptau ordinul de atac al lui Muad'Dib.

Doi oameni se iviră la gura tunelului din spatele grupului de transmisiuni. Începură să le vorbească fedaykinilor de lîngă instalaţie.

Paul îi aruncă o privire lui Stilgar, făcu un semn în direcţia noilor veniţi.

— Vezi ce-au raportat, Stil.

Stilgar se depărtă.

Paul se ghemui lîngă peretele de piatră, îşi destinse muşchii, îşi îndreptă spatele. Îl văzu pe Stilgar trimiţîndu-i pe cei doi curieri înapoi în tunelul din stîncă, se gîndi la coborîşul anevoios prin galeria aceea îngustă, pe care o sfredeliseră cu atîta trudă oamenii săi şi care ducea pînă la suprafaţa bazinului.

Stilgar reveni.

— Ce era aşa de important de n-au putut să trimită un cielago? întrebă Paul.

— Îşi păstrează zburătoarele pentru bătălie, răspunse Stilgar. Privi pieziş către instalaţia de radio, apoi se uită iarăşi la Paul. Nu cred că-i bine să folosim nici măcar aparate cu undă compactă, Muad'Dib. Ne-ar putea dibui dacă fac relevmentul emisiei.

— În curînd or să fie prea ocupaţi ca să mai aibă timp să ne dibuie, replică Paul. Ce-au raportat oamenii?

— Sardaukarii noştri domesticiţi au fost eliberaţi la capătul Prăpastiei Vechi şi sînt în drum spre stăpînul lor. S-au instalat lansatoarele de rachete şi restul armamentului cu proiectile. Oamenii s-au desfăşurat conform ordinelor. A fost o treabă de rutină.

Paul îşi plimbă privirea de jur-împrejur, examinîndu-i pe fedaykini în lumina difuză filtrată prin copertina de camuflaj. I se părea că timpul se tîra ca o insectă parcurgînd anevoie suprafaţa expusă a unei stînci.

— Sardaukarii noştri au de mers pe jos o bucăţică bună de drum pînă ce vor putea să cheme un transportor, spuse Paul. Sînt supravegheaţi?

— Supravegheaţi, răspunse Stilgar.

În stînga lui Paul, Gurney Halleck îşi drese glasul.

— N-ar fi mai bine să ne retragem într-un loc mai sigur?

— Nu există asemenea loc, zise Paul. Buletinul meteorologic ne e tot favorabil?

— Vine o străbunică de furtună, spuse grav Stilgar. N-o simţi, Muad'Dib?

— Aerul pare destul de încărcat, încuviinţă Paul. Dar aş vrea să fiu sigur că ne putem bizui pe vreme.

— Furtuna va ajunge aici într-o oră, spuse Stilgar.

Arătă cu capul către falia din care observaseră campamentul Împăratului şi fregatele Harkonneniior. Au aflat şi ei. Nu-i nici un topter în văzduh. Au acoperit şi-au ancorat totul. Probabil că le-au dat de veste prietenii lor din spaţiu,

— Au mai încercat vreo ieşire? întrebă Paul.

— Nimic, după debarcarea de azi-noapte, răspunse Stilgar. Dar ştiu că sîntem aici. Cred că aşteaptă un moment prielnic.

— Momentul prielnic îl hotărîm noi, spuse Paul.

Gurney privi în sus, mormăi:

— Dacă ne vor lăsa *ei.*

— Flota aia va rămîne în spaţiu, rosti Paul.

Gurney clătină neîncrezător din cap.

— N-au de ales, zise Paul. Putem distruge mirodenia. Ghilda n-ar îndrăzni să-şi asume un asemenea risc.

— Omul e mai periculos ca oricînd atunci cînd e disperat, spuse Gurney.

— Dar noi nu sîntem disperaţi? interveni Stilgar.

Gurney îl privi încruntat.

— Tu n-ai trăit cu visul fremen, i se adresă Paul. Stil se gîndeşte la toată apa pe care-am irosit-o pe mite, la anii prin care-am prelungit astfel aşteptarea acelei zile în care Arrakisul va putea să-nfloreasca. Nu-i interpreta greşit...

— Mda, mormăi Gurney.

— De ce-i aşa mohorît? întrebă Stilgar.

— Întotdeauna e mohorît înainte de luptă, îi răspunse Paul. E singura stare de spirit, singura dispoziţie pe care şi-o îngăduie Gurney în asemenea clipe.

Încet, un rînjet de lup lăţi faţa lui Gurney, dezvelind două şiruri albe de dinţi deasupra apărătorii de bărbie a distraiului.

— Sînt mohorît fiindcă mi-e gîndul la sărmanele suflete ale Harkonnenilor pe care-o să-i omorîm nespovediţi.

Stilgar rîse scurt.

— Vorbeşte ca un fedaykin.

— Gurney e un fedaykin înnăscut, spuse Paul. Şi gîndi: *Da, mai bine să flecărească, decît să se frămînte pînă ce ne vom măsura puterile cu forţele din cîmpie.* Se uită la falia din peretele stîncii, apoi la Gurney. Observă că faţa soldatului-trubadur se întunecase din nou.

— Neliniştea subminează puterea, murmură Paul. Tu mi-ai spus lucrul ăsta odată, Gurney.

— Duce, zise Gurney, nu mă nelinişteşte decît o singură problemă: armamentul atomic. Dacă-l vei folosi ca să deschizi o breşă în Scutul de...

— Cei de sus nu vor îndrăzni să ne atace cu arme atomice, îi tăie vorba Paul. Nu vor îndrăzni... pentru că nu pot risca să ne ofere un prilej ca să distrugem unica sursă de mirodenie din univers.

— Dar injoncţiunea referitoare la...

— Injoncţiunea! exclamă Paul sarcastic. Nu injoncţiunea, ci frica ţine Casele Mari la respect, nelăsîndu-le să se-ncaiere între ele cu arme atomice. Termenii Marii Convenţii sînt cît se poate de limpezi: "Folosirea armelor atomice împotriva fiinţelor umane va atrage după sine obliterarea planetară." Noi o să atacăm Scutul de Piatră, nu fiinţe umane.

— Discutabil clenci, obiectă Gurney.

— Chiţibuşarii de sus vor fi de acord cu orice clenci, spuse Paul. Să nu mai vorbim despre asta.

Îşi întoarse capul. I-ar fi plăcut să se simtă şi el convins de ceea ce spusese. Schimbă repede vorba.

— Ce-i cu locuitorii oraşului? Sînt pe poziţii?

— Da, răspunse cu jumătate de gură Stilgar.

Paul îl privi fix.

— Ce te frămîntă?

— N-am fost niciodată încredinţat că se poate avea totală încredere într-un orăşean, mormăi Stilgar.

— Şi eu am fost orăşean, replică Paul.

Stilgar încremeni. Sîngele îi năvăli în obraji.

— Muad'Dib ştie că nu m-am referit...

— Ştiu la ce te-ai referit, Stil. Dar pe un om nu trebuie să-l judeci după ceea ce crezi tu că va face, ci după ceea ce face în realitate. Orăşenii aceştia au sînge fremen în vene. Numai că n-au învăţat încă să rupă lanţurile robiei. O să-i învăţăm noi.

Stilgar dădu din cap şi spuse cu voce posomorită:

— Viaţa ne-a obişnuit să gîndim astfel, Muad'Dib. În Cîmpia Funebră am învăţat să-i dispreţuim pe cei din grabene şi doline.

Paul se uită la Gurney, observă că acesta îl privea cu ochii imobili pe Stilgar.

— Gurney, spuse, explică-i de ce i-au izgonit sardaukarii pe orăşeni de la casele lor.

— Un truc vechi, Duce. S-au gîndit că refugiaţii ne vor fi o povară.

— Ultimele gherile s-au petrecut cu atît de mult timp în urmă, încît cei mari au uitat cum să li se împotrivească, zise Paul. Sardaukarii ne-au făcut jocul. Au batjocorit femeile din oraşe, şi-au împodobit steagurile cu capetele

bărbaţilor care li s-au opus. Dar au provocat astfel o epidemie de ură în sînul unei populaţii care, în alte condiţii, ar fi privit inevitabila bătălie doar ca pe o neplăcere de proporţii mai mari... al cărei rezultat urma să fie, probabil, înlocuirea unui stăpîn cu altul. Sardaukarii au recrutat în favoarea noastră, Stilgar.

— Orăşenii par, într-adevăr, destul de înverşunaţi, admise Stilgar.

— Ura lor este proaspătă şi acută, întări Paul. Iată de ce-i folosim ca trupe de şoc.

— Vor suferi însă pierderi enorme, rosti Gurney.

Stilgar încuviinţă cu o mişcare a capului.

— Oamenii din vale ştiu ce-i aşteaptă, spuse Paul. I-am avertizat. Dar ei mai ştiu că fiecare sardaukar pe care-l ucide va fi unul mai puţin contra noastră. Pentru că, vedeţi voi, oamenii din vale au acum pentru ce să-şi dea viaţa. Au descoperit că sînt un popor. S-au deşteptat.

Santinela care veghea la telescop scoase o exclamaţie înfundată. Paul se repezi la gura faliei, întrebă:

— Ceva nou în bazin?

— Vînzoleală mare, Muad'Dib, şuieră santinela. În preajma monstrului de metal în formă de cort. Dinspre Bordura de Vest şi-a făcut apariţia un vehicul de suprafaţă. Parcă s-ar fi năpustit un şoim asupra unui cuib de potîrnichi de stîncă.

— Au luat legătura cu prizonierii noştri sardaukari, spuse Paul.

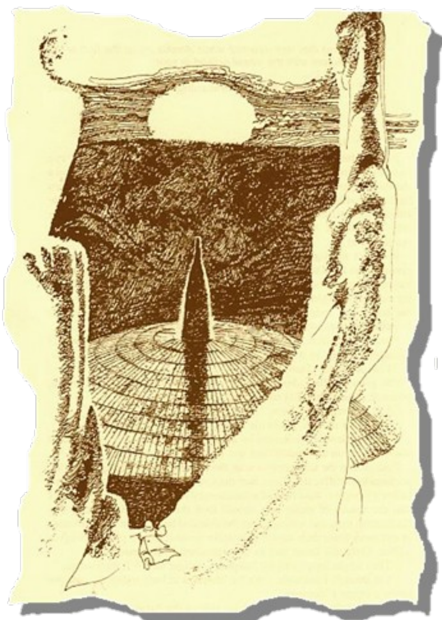
— Au împrejmuit cu un scut defensiv întregul teren de debarcare, continuă santinela. Aerul tremură pînă dincolo de zona silozurilor în care-şi ţin mirodenia.

— Acum au aflat cu cine au de-a face, mîrîi Gurney. Să tremure lighioanele de Harkonneni şi să-şi muşte mîinile la gîndul că mai trăieşte un Atreides.

Paul îi spuse fedaykinului de la telescop:

— Stai cu ochii pe catargul de pavilion al navei Împăratului. Dacă arborează culorile mele...

— Fii sigur că n-o vor face, zise Stilgar.

Paul observă expresia nedumerită a lui Stilgar. Îi explică:

— Dacă Împăratul îmi acceptă revendicările, trebuie să semnalizeze restaurînd pe Arrakis steagul Atreizilor. În cazul ăsta, vom aplica planul al doilea şi nu-i vom ataca decît pe Harkonneni. Sardaukarii vor sta de-o parte şi ne vor lăsa să ne răfuim între noi.

— Nu mă prea pricep la treburi dintr-astea care se fac pe alte lumi, spuse Stilgar. Am auzit de ele dar nu-mi vine-a crede că...

— Nu-i nevoie să te pricepi ca să ştii ce vor face, îl întrerupse Gurney.

— Înalţă un steag nou pe nava cea mare, anunţă santinela. Un steag galben... cu un cerc negru şi roşu în mijloc.

— Subtilă soluţie, murmură Paul. Steagul Companiei CHOAM.

— Acelaşi steag l-au arborat şi navele celelalte,

urmă fedaykinul.

— Nu pricep, făcu Stilgar.

— O soluţie subtilă, într-adevăr, i se adresă Gurney şi-i explică: Dacă Împăratul ar fi înălţat steagul Atreides, ar fi fost nevoit să respecte toate consecinţele acestei decizii. Sînt prea mulţi martori. Dacă ridică pe catargul său baniera Harkonnen, însemna că ne declară făţiş război. Dar nu! El arborează zdreanţa CHOAM-ului. Gurney îşi aţinti degetul către cer. Le-arată celor de colo unde-i profitul. Le dă de-nţeles că nu-i pasă dacă pe Arrakis domneşte un Atreides sau altcineva.

— Cînd va atinge furtuna Scutul? întrebă Paul.

Stilgar se depărtă, vorbi cu unul din fedaykinii de lîngă instalaţia de radio. După cîteva clipe se întoarse, spuse:

— Foarte curînd, Muad'Dib. Mai curînd decît ne aşteptam. Şi-i o stră-străbunică de furtună... Poate chiar mai năprasnică decît doreai!

— E furtuna mea, rosti Paul şi observă veneraţia întipărită pe chipurile fedaykinilor care îl ascultau. Nici dac-ar zgudui lumea-ntreagă, n-ar putea fi mai năprasnică decît mi-o doresc eu. Va izbi Scutul din plin?

— Destul ca să nu se poată face deosebire, răspunse Stilgar.

Din tunelul care cobora în bazin se ivi un curier.

— Sardaukarii şi patrulele Harkonnen se repliază, Muad'Dib, vesti omul.

— Îşi dau seama că nisipul pe care-l va aduce furtuna va reduce la zero vizibilitatea în interiorul bazinului, spuse Stilgar. Îşi închipuie că şi noi vom fi la anaghie.

— Atrage-le atenţia trăgătorilor noştri să-şi fixeze bine ţintele înainte de pierderea vizibilităţii, ordonă Paul. Să zdrobească nasul fiecărei nave din vale, de îndată ce furtuna va fi neutralizat scuturile.

Se apropie de peretele stîncii, dădu la o parte un colţ al copertinei de camuflaj şi cercetă văzduhul. Pe cerul întunecat goneau deja vîrtejuri lungi de nisip spulberat. Trase la loc prelata, spuse:

— Oamenii noştri pot începe să coboare, Stil.

— Nu vii cu noi? întrebă Stilgar.

— Am să mai aştept puţin aici, împreună cu fedaykinii.

Stilgar ridică din umeri, apoi, aruncîndu-i o privire cu înţeles lui Gurney, se îndreptă spre gura tunelului, dispărînd în întuneric.

— Gurney, las în seama ta declanşarea exploziei care va sparge faleza Scutului, spuse Paul. Ai să te descurci?

— Ba bine că nu!

Paul îi făcu semn unui locotenent fedaykin, ordonă:

— Otheym să înceapă evacuarea patrulelor de pază

din zona exploziei. Să nu mai rămînă nimeni acolo pînă după impactul furtunii.

Omul se înclină scurt, dispăru după Stilgar.

Gurney se apropie de falia din stîncă, îi spuse fedaykinului de la telescop:

— Fii atent la peretele sudic. Va rămîne descoperit pînă în clipa în care-l vom arunca în aer.

— Trimite un cielago cu semnalul orei exacte, ordonă Paul.

— Nişte vehicule se îndreaptă chiar acum spre peretele sudic, anunţă omul de la telescop. Au încercat să tragă cu proiectile de încercare. Ai noştri folosesc scuturile individuale, aşa cum ai ordonat. Aha! Maşinile s-au oprit.

În tăcerea care se lăsă brusc, Paul auzi demonii vîntului urlînd deasupra stîncilor — avangarda furtunii. O ploaie măruntă de nisip se revărsă prin crăpăturile copertinei. Apoi, o rafală turbată izbi prelata şi-o smulse cu totul.

Paul le făcu semn fedaykinilor să se adăpostească, alergă la oamenii de la instalaţia radio, urmat de Gurney. Paul se ghemui lîngă transmisionişti.

Unul din ei spuse:

— O stră-stră-strabunică de furtună, Muad'Dib!

Paul aruncă o privire spre cerul acoperit, spuse:

— Gurney, să fie evacuaţi observatorii de pe peretele sudic. Trebui să repete ordinul, strigînd ca să acopere urletul crescînd al furtunii.

Gurney dispăru în tunel.

Paul îşi ajustă obrăzarul, îşi strînse mai tare gluga distraiului.

Gurney reapăru.

Paul îi atinse umărul, îi arătă declanşatorul instalat la gura tunelului, în spatele transmisionistilor. Gurney

se chirci lîngă dispozitiv, rămase nemişcat, cu o mînă pe mînerul de comandă, cu ochii la Paul.

— Nu mai recepţionăm nici un mesaj, anunţă unul dintre transmisionişti. Paraziţii acoperă totul.

Paul dădu din cap, fără să-şi ia ochii de la cadranul cronografului de pe panoul instalaţiei. După o clipă, îi aruncă o privire rapidă lui Gurney, îşi ridică mîna, reveni la cadran. Acul se tîra pe ultimul arc de cerc.

— Acum! strigă Paul şi-şi coborî fulgerător braţul.

Gurney apăsă mînerul declanşatorului.

Li se păru că trece o secundă întreagă pînă ce simţiră cutremurul stîncii de sub ei. Un tunet prelung se adăugă urletului furtunii.

Fedaykinul de la telescop apăru lîngă Paul cu instrumentul sub braţ.

— Scutul a fost spart, Muad'Dib! raportă el. Furtuna izbeşte în plin bazinul şi artileriştii noştri au deschis focul.

Vreme de-o clipă, Paul îşi imagină uraganul care mătura suprafaţa bazinului, sarcina electrostatică a zidului de nisip distrugînd scuturile defensive din tabăra inamicului.

— Furtuna! strigă cineva. Să ne adăpostim, Muad'Dib!

Paul îşi veni în fire, simţi pe pielea descoperită a obrajilor arsura acelor de nisip. *Am intrat în horă,* gîndi. Cuprinse cu braţul umerii unuia dintre transmisionişti, îi strigă la ureche:

— Lăsaţi echipamentul aici! Mai avem o instalaţie-n tunel. Apoi se simţi tras înapoi, înconjurat de trupurile protectoare ale fedaykinilor. Se strecurară cu toţii în interiorul tunelului, merseră un moment prin galeria în care vuietul furtunii de afară răzbătea înfundat, dădură un colţ, pătrunseră într-o încăpere mică, cu tavanul

iluminat de licurigloburi şi din care se deschidea alt tunel.

În grotă se afla un transmisionist cu aparatele sale.

— O grămadă de paraziţi, se plînse omul.

O pală de vînt învîrtejind fire mărunte de nisip pătrunse în încăpere.

— Etanşaţi tunelul! strigă Paul.

Ordinul fu executat cu repeziciune. Apoi se lăsă o tăcere încordată.

— Galeria care coboară în bazin e accesibilă? întrebă Paul.

Un fedaykin dispăru în goană să controleze, se întoarse, raportă:

— Explozia a provocat cîteva prăbuşiri, dar tehnicienii spun că se va putea trece. Au început să cureţe locul cu laserele.

— Du-te şi spune-le să-l cureţe cu mîinile! porunci Paul. La capătul celălalt mai sînt încă scuturi active!

— Se lucrează cu grijă, Muad'Dib, îl asigură omul, dar se duse totuşi să transmită ordinul.

Transmisioniştii de afară trecură pe lîngă el, cărîndu-şi în spate echipamentul.

— Le-am spus şi eu să-şi abandoneze aparatele, bombăni unul din fedaykini.

— Oamenii sînt în clipa asta mai preţiosi decît aparatele, zise Paul. În curînd, vom avea mai multe aparate decît ne trebuie, sau nu vom mai avea nevoie de nici unul.

Gurney îşi făcu loc lîngă el, spuse:

— Cei de jos raportează că au curăţat galeria. Cred totuşi că ne aflăm prea aproape de suprafaţă, Domnia-Ta. Dacă Harkonnenii ripostează cu un contraatac...

— Harkonnenii nu mai sînt în stare de riposte, il întrerupse Paul. În momentul ăsta, şi-au dat probabil

seama c-au rămas fără scuturi defensive şi că nu mai pot părăsi Arrakisul.

— Atunci... noul post de comandă e pregătit, Domnia-Ta.

— Nu va mai fi nevoie de mine la postul de comandă, replică Paul. Planul se desfăşoară bine şi fără intervenţia mea. Trebuie să aşteptăm ca...

— Recepţionez un mesaj, Muad'Dib, anunţă transmisionistul. Îşi scutură înciudat capul, apăsîndu-şi pe ureche una din căşti, mormăi: E plin de paraziţi! Începu să scrie repede pe un blocnotes, clătinînd din cap, aşteptînd, scriind... asteptînd.

Paul se apropie de el şi feadykinii se traseră la o parte, făcîndu-i loc. Îşi aruncă privirea pe foaia de hîrtie, citi: "Raid... Sietch Tabr... capturat... Alia... familiile celor... masacrate.... l-au... fiul lui Muad'Dib".

Din nou, transmisionistul îşi scutură capul.

— Mesajul e trunchiat, spuse repede Gurney. Din cauza paraziţilor. N-ai de unde să ştii dacă...

— Fiul meu e mort, rosti Paul şi ştiu instantaneu că ceea ce spusese era adevărat. Fiul meu e mort... şi Alia e prizonieră... ostatică.

Îşi simţi sufletul pustiu, trupul o carapace fără nici o emoţie. Tot ce atingea se transforma în moarte şi durere. Era ca o boală, ca o lepră care ameninţa să cuprindă tot universul.

Simţi în el o înţelepciune de om bătrîn, acumulată din experienţele nenumărate ale nenumăratelor vieţi posibile. I se păru că ceva, în interiorul fiinţei lui, rîde şi-şi freacă mîinile.

Şi Paul gîndi: *Cît de puţine lucruri cunoaşte universul despre natura adevăratei cruzimi!*

Iar Muad'Dib stătu dinaintea lor şi spuse: "Noi credem că prizoniera e moartă, dar ea trăieşte. Căci sămînţa ei este sămînţa mea şi glasul ei este glasul meu. Şi ea vede dincolo de hotarele cele mai îndepărtate ale posibilului. Da, datorită mie, ea vede şi în văile neştiutului".

Fragment din **Deşteptarea Arrakisului** *de prinţesa Irulan.*

Baronul Vladimir Harkonnen aştepta smerit în camera imperială de audienţe — selamlikul oval din campamentul Împăratului Padisah. Cînd intrase, examinase pe furiş încăperea cu pereţi metalici şi pe cei prezenţi — noukerii, pajii, gărzile, sardaukarii din Corpul de Gardă, stînd în poziţie de repaus, cu spatele la pereţii a căror unică ornamentaţie o constituiau steagurile însîngerate şi zdrenţuite capturate în bătălii.

Dinspre culoarul din dreapta se auziră voci:

— Loc! Faceţi loc Persoanei Regale!

Împăratul Padişah Shaddam IV îşi făcu apariţia la capătul culoarului, păşind în camera de audienţe urmat de suita sa. Se opri, apoi, şi aşteptă să i se aducă tronul, ignorîndu-l pe Baron, aparent ignorîndu-i pe toţi cei de faţă.

Baronul, însă, constată că nu putea să ignore la rîndul său Persoana Regală şi îl privi pe monarh printre gene, căutînd pe chipul său un semn, un indiciu care să-i dezvăluie motivul acestei audienţe. Împăratul stătea nemişcat, calm. Aştepta. Zvelt, elegant, îmbrăcat în uniforma cenuşie a Sardaukarului, cu găitane de argint şi aur. Chipul lui ascuţit şi ochii glaciali îi aminteau Baronului de răposatul Duce Leto. Monarhul avea aceeaşi înfăţişare de pasăre răpitoare. Dar părul Împăratului era roşu, nu negru, şi în parte ascuns sub coiful de burseg — un coif de culoarea abanosului, cu coroana şi stema de aur a Imperiului.

Pajii aduseră tronul. Era un jilţ masiv, tăiat dintr-un bloc de cuarţ de Hagal — translucid, verde-albastru, vîrstat cu flăcări galbene. Îl depuseră pe podium. Împăratul urcă, se aşeză.

O femeie bătrînă, înveşmîntată într-o aba neagră, cu fruntea şi sprîncenele acoperite de glugă, se desprinse din suita imperială, urcă pe podium, se opri în spatele tronului, sprijinindu-şi o mînă descărnată pe spătarul de cuarţ. Chipul i se iţi de sub glugă ca o caricatură de vrăjitoare — obrajii scofilciţi, ochii înfundaţi în orbite, nasul lung şi încovoiat, pielea zbîrcită şi străbătută de vene proeminente.

Privind-o, Baronul făcu un efort ca să-şi reprime

tremuratul. Prezenţa Cucernicei Maici Gaius Helen Mohiam, Dreptvorbitoarea Împăratului, revela importanţa audienţei. Baronul îşi luă ochii de la ea, încercă să dibuie vreun alt indiciu în alcătuirea suitei. Observă doi agenţi ai Ghildei, unul înalt şi gras, celălalt scund şi gras, amîndoi cu ochi cenuşii, blînzi. În mijlocul clicii de lachei o zări pe una din fiicele Împăratului, prinţesa Irulan, despre care se spunea că fusese educată în spiritul celei mai absolute discipline Bene Gesserit, fiind hărăzită să devină Cucernică Maică. Era înaltă, blondă, cu trăsături frumos cizelate, cu ochi verzi care păreau că privesc *prin* şi *dincolo* de privirea Baronului.

— Dragul meu Baron...

Împăratul catadicsise să-l ia în seamă. Vocea era de bariton, cu inflexiuni perfect controlate. Reuşi să-l facă să simtă salutul ca pe o concediere.

Baronul făcu o plecăciune adîncă, înainta, aşa cum cerea protocolul, se opri la zece paşi de podium.

— Am dat răspuns invitaţiei Voastre, Maiestate.

— Invitaţie! cîrîi babornița.

— Cucernică Maică! o dojeni Împăratul. Zîmbi, observînd aerul descumpănit al Baronului, spuse: Mai întîi, aş vrea să-mi spui unde ţi-ai trimis favoritul — pe Thufir Hawat.

Ochii Baronului săgetară în stînga şi-n dreapta. Se blestemă încă o dată pentru imprudenţa de a fi venit fără garda sa personală. Ştia că nu i-ar fi fost de cine ştie ce folos în faţa sardaukarilor, totuşi...

— Ei? făcu Împăratul.

— E plecat de cinci zile, Maiestate. Baronul aruncă o privire piezişă către agenţii Ghildei, înainte de a-l privi din nou pe Împărat. Trebuia să debarce la o bază a traficanţilor şi să încerce să se strecoare în tabăra

fanaticului fremen, Muad'Dib.

— De necrezut! exclamă Împăratul.

Mîna ca o gheară a vrăjitoarei atinse umărul Împăratului. Bătrîna se aplecă, îi şopti ceva la ureche.

Împăratul dădu din cap, spuse:

— Cinci zile, zici, Baroane... Şi cum de nu te îngrijorează absenţa lui?

— Ba mă îngrijorează, Maiestate!

Împăratul continuă să-l privească. Mut, aşteptînd. Cucernica Maică emise un rîs scurt, ca un cotcodăcit.

— Vreau să spun, Maiestate, adăugă Baronul, că mă îngrijorează pentru că peste cîteva ore Hawat va fi mort. Şi îi explică suveranului despre efectul otrăvii latente şi despre necesitatea antidotului.

— Isteaţă treabă, Baroane, comentă Împăratul. Dar unde-ţi sînt nepoţii Rabban şi tînărul Feyd-Rautha?

— Vine furtună, Maiestate. I-am trimis să inspecteze perimetrul trupelor noastre, ca nu cumva să ne pomenim cu fremenii atacîndu-ne la adăpostul nisipului.

— Perimetru! făcu Împăratul. Scuipase cuvîntul ca şi cînd i-ar fi strepezit gura. Furtuna n-o să se simtă prea tare aici, în bazin, iar nespălaţii de fremeni nu vor cuteza să atace, atît timp cît mă aflu aici cu cinci legiuni de sardaukari.

— Desigur, Maiestate, se grăbi să aprobe Baronul, dar o eroare comisă din exces de prudenţă nu-i condamnabilă.

— Ahhh! exclamă Împăratul. Nu-i condamnabilă. Atunci n-am voie să pomenesc nici despre timpul pe care m-a făcut să-l pierd aiureala asta cu Arrakisul? Nici despre profiturile Companiei CHOAM care se scurg din gaura asta de şobolani? Nici despre atribuţiile de la curte şi treburile de stat pe care am fost nevoit să le

amîn — ba chiar să le anulez — din cauza afacerii ăsteia stupide?

Baronul îşi lăsă capul în pămînt, înspăimîntat de mînia suveranului. Fragilitatea poziţiei sale pe această planetă, izolat, dependent doar de Convenţie şi de friabilul *dictum familia* al Caselor Mari, îl îngrozi deodată peste măsură. *Nu cumva vrea să mă ucidă?* se întrebă. *Nu, nu poate s-o facă! Cel puţin, nu atît timp cît celelalte Case Mari aşteaptă acolo sus, gata să profite de orice prilej ca să cîştige ceva din tulburările de pe Arrakis.*

— Ai luat ostatici? întrebă Împăratul.

— N-avea nici un rost, Maiestate, răspunse. Smintiţii de fremeni ţin cîte-o ceremonie funebră pentru fiecare prizonier. Pentru ei, prinşii sînt ca şi morţi.

— Aşa va să zică! făcu Împăratul.

Iar Baronul aşteptă, privind agitat în stînga şi-n dreapta pereţii metalici ai selamlikului, gîndindu-se la monstruosul cort din evantmetal, care se ridica de jur-împrejur. Construcţia aceasta era simbolul unei bogăţii atît de uriaşe, încît pînă şi pe Baron îl copleşea un sentiment de veneraţie. *Şi-a adus pajii,* gîndi el, *şi toţi servitorii, toţi lingăii; şi-a cărat după el femeile şi însoţitoarele lor... coafeze, dame de companie... Totul, totul... Toată adunătura de*

paraziţi de la Curte. I-a adus pe toţi, buluc — să se gudure, să urzească tot soiul de mişelii. O ieşire "la ţară" cu Împăratul! I-a adus să-l admire cum o să pună capăt afacerii ăsteia "stupide", să compună catrene despre bătălie şi imnuri de slavă pentru răniţi.

— Poate că n-ai căutat ostaticii potriviţi, rosti Împăratul.

Ştie ceva! gîndi Baronul. Spaima i se fixă ca un bolovan în stomac, îngreţoşîndu-l deodată la gîndul mîncării. Totuşi, senzaţia dominantă era una de foame şi se foi în suspensii gata-gata să poruncească să i se aştearnă masa. Dar aici nu avea cui să dea porunci.

— N-ai idee cam cine-ar putea fi acest Muad'Dib? întrebă brusc Împăratul.

— Un umma, fără doar şi poate, răspunse baronul. Un fanatic, un aventurier religios. Întotdeauna apare cîte unul ca ăsta la periferia civilizaţiei. Ştie şi Maiestatea Voastră.

Împăratul îi aruncă o privire scurtă Dreptvorbitoarei, se întoarse încruntat către Baron.

— Altceva nu mai ştii despre el?

— E un dement, zise Baronul. De altfel, toţi fremenii sînt puţin demenţi.

— Demenţi?

— Adepţii lui se năpustesc în luptă scandîndu-i numele. Femeile aruncă cu pruncii în noi şi se înfig în cuţitele noastre ca să deschidă breşe bărbaţilor porniţi la atac. Sînt lipsiţi de... de... decenţă!

— Nemaipomenit, murmură Împăratul şi tonul său batjocoritor nu-i scăpă Baronului. Ia spune-mi, dragă Baroane, ai explorat regiunile polare de sud ale Arrakisului?

Baronul se uită lung la Împărat, surprins de neaşteptata schimbare a subiectului.

— Dar... dar Maiestatea Voastră ştie că zona sudică este nelocuibilă, că-i bîntuită de furtuni şi de viermi. Nici măcar mirodenie nu există în emisfera sudică.

— Echipajele navetelor de mirodenie nu ţi-au raportat că au observat petice de verdeaţă în sud?

— Asemenea rapoarte au existat dintotdeauna. Parte din ele au şi fost investigate... mai demult. Au fost văzute, într-adevăr, cîteva plante. Dar s-au pierdut multe toptere. E o treabă extrem de costisitoare, Maiestate. Nici o fiinţă omenească nu poate supravieţui prea mult timp acolo.

— Aşa va să zică, spuse Împăratul.

Pocni din degete şi în stînga, în spatele tronului se deschise o uşă. În prag se iviră doi sardaukari, cu o fetiţă de vreo patru ani între ei. Era înveşmîntată într-o aba neagră şi gluga lăsată pe spate îi descoperea copcile descheiate la gît ale unui distrai. Avea faţa rotundă, calmă, şi ochii albaştri ai fremenilor. Nu părea deloc înspăimîntată şi ceva, în privirea ei, îl făcu pe Baron să se simtă tulburat fără să ştie de ce.

Pînă şi bătrîna Dreptvorbitoare Bene Gesserit făcu un pas înapoi, schiţînd un gest vag de apărare cînd copilul trecu prin dreptul ei. Era evident că prezenţa fetiţei o impresiona pe vrăjitoare.

Împăratul dădu să spună ceva, dar copila i-o luă înainte — articulînd cuvintele cu glas subţire şi uşor peltic, dar în acelaşi timp ciudat de legat.

— Aşadar, ăsta e.

Înainta pînă la marginea podiumului, adăugă:

— Nu-i cine ştie ce de capul lui, nu-i aşa? Un bătrîn obez şi speriat, un bicisnic care nu-şi poate căra osînza fără ajutorul suspensiilor.

Cuvintele sunaseră atît de înfricoşător de straniu în gura unui copil încît, în pofida furiei care îl cuprinsese,

Baronul nu fu în stare decît să se holbeze, încremenit, la fetiţă. *Nu cumva-i o pitică?* se pomeni întrebîndu-se.

— Dragă Baroane, i se adresă Împăratul, ţi-o prezint pe sora lui Muad'Dib.

— So... Baronul privi aiurit chipul suveranului. Nu înţeleg...

— Ei, Baroane, mai greşesc şi eu cîteodată din exces de prudenţă. Mi s-a raportat că în regiunile *nelocuite* — cum zici dumneata — din jurul polului sud, există semne vădită de activitate umană.

— Dar e imposibil! protestă Baronul. Viermii... Nisipul care se...

— S-ar părea că cei ce trăiesc acolo ştiu să evite viermii, rosti Împăratul.

Fetiţa se aşeză lîngă tron, pe marginea podiumului. Începu să-şi legene picioarele, lovind cu călcîiele podiumul, cercetînd calmă şi sigură chipurile oamenilor din faţa ei.

Baronul rămase cu ochii pironiţi la picioarele fetiţei, care se mişcau sub cutele robei negre, la sandalele care cînd se iveau, cînd dispăreau sub veşmînt.

— Din nefericire, reluă Împăratul, n-am trimis decît cinci transportoare. Trupele de asalt s-au dovedit insuficiente pentru a captura destui prizonieri în vederea unui interogatoriu amănunţit. Abia am reuşit să recuperăm un transportor şi să luăm trei prizonieri. Închipuie-ţi, Baroane, că sardaukarii mei erau cît pe ce să fie nimiciţi de o forţă defensivă alcătuită în cea mai mare parte din femei, copii şi bătrîni! Fetiţa asta comanda una din grupările de apărare.

— Vedeţi, Maiestate?! exclamă Baronul. Vedeţi cum sînt!

— M-am lăsat capturată de bunăvoie, interveni fetiţa. N-am vrut să dau ochii cu fratele meu şi să-i

spun că i-aţi omorît fiul.

— Doar cîţiva din oamenii noştri au reuşit să scape cu fuga, continuă Împăratul. Să scape cu fuga! Ai auzit ce-am spus, Baroane?

— Le-am fi venit de hac şi lor, interveni iar fetiţa, dacă n-ar fi fost flăcările.

— Sardaukarii mei şi-au folosit reactoarele direcţionale ale transportorului ca aruncătoare de flăcări, explică netulburat Împăratul. Un act disperat, dar care le-a salvat viaţa, îngăduindu-le să fugă cu trei prizonieri. Bagă de seamă, Baroane: Sardaukarul silit să se retragă în debandadă din faţa unei şleahte de femei, copii şi moşnegi!

— Trebuie să atacăm cu toate forţele, scrîşni Baronul. Trebuie să nimicim şi ultima rămăşiţă a...

— Taci! tună Împăratul. Se apleca înainte, aproape ridicîndu-se de pe tron. Nu cuteza să abuzezi mai mult ele inteligenţa mea! Ai înţepenit aici cu aerul ăsta idiot de inocenţă şi...

— Maiestate, interveni bătrîna Dreptvorbitoare.

Împăratul îi făcu semn să tacă.

— Îmi spui că nu ştii nimic despre ceea ce am descoperit, că nu cunoşti calităţile de combatanţi ale acestor oameni magnifici! Se ridică brusc de pe tron. Drept cine mă iei, Baroane?

Baronul se trase doi paşi înapoi, gîndind: *Rabban! El mi-a făcut-o, Rabban mi-a ascuns...*

— Şi falsa dispută cu Ducele Leto, rosti printre dinţi Împăratul, aşezîndu-se la loc. Ce frumos ai ticluit-o!

— Maiestate, se apără Baronul. Ce vreţi să...

— Taci!

Bătrîna Bene Gesserit îşi lăsă o mînă pe umărul Împăratului, se aplecă, începu să-i vorbească la ureche.

Fetiţa din faţa lor încetă brusc să-şi mai legene picioarele; zise:

— Mai sperie-l puţin, Shaddam. N-ar trebui să-mi facă plăcere, dar nu-s în stare să mă abţin.

— Linişte, fetiţo, spuse Împăratul. Se aplecă, puse o mînă pe capul ei, se uită lung la baron. Să fie cu putinţă, Baroane? Să fii chiar atît de mărginit pe cît susţine Dreptvorbitoarea mea? N-o recunoşti pe copila asta, pe fiica aliatului dumitale, Ducele Leto?

— Tatăl meu n-a fost niciodată aliatul lui, protestă fetiţa. Tatăl meu este mort şi lighioana asta bătrîna de Harkonnen nu m-a văzut niciodată.

Baronul înlemni, privi siderat, cu ochii holbaţi. Cînd îşi regăsi glasul, nu fu în stare decît să îngaime:

— Cine?

— Sînt Alia, fiica Ducelui Leto şi a Doamnei Jessica, sora Ducelui Paul-Muad'Dib, rosti copila. Se împinse cu braţele, sări pe podeaua de metal a camerei. Fratele meu a jurat să-ţi înfigă capul în vîrful prăjinii steagului său de război şi cred c-o va face destul de curînd.

— Taci din gură, fetiţo, spuse Împăratul. Se lăsă pe spătarul tronului, cu bărbia în palmă, privindu-l gînditor pe Baron.

— Mie nu-mi poate porunci nici un Împărat, replică Alia. Se întoarse, îşi ridică ochii către bătrîna Cucernică Maică. Ea ştie.

Împăratul o sfredeli cu privirea pe Dreptvorbitoare.

— Ce vrea să spună?

— Copilul ăsta e o monstruozitate! cîrîi bătrîna. Maică-sa merită cea mai cumplită osîndă. Moartea! Moartea n-ar fi defel o pedeapsă pripită pentru *copilul* ăsta sau pentru cea care l-a zămislit! Bătrîna îşi aţinti un deget spre Alia. Ieşi afară din mintea mea!

— Tu? făcu Împăratul. Se uită lung la Alia, şopti: Pe

Maica cea Mare!

— Nu poţi să înţelegi, Maiestate, zise bătrîna. Nu-i telepatie. Ea există în mintea mea. Este asemenea tuturor celorlalte care m-au precedat şi care mi-au lăsat memoriile lor. A apărut în mintea mea! Există în mine.

— Care celelalte? întrebă Împăratul. Ce-nseamnă aiurelile astea?

Bătrîna îşi îndreptă trupul, îşi coborî braţul.

— Am spus deja prea multe. Fapt este că un *copil* care nu-i copil trebuie distrus. De multă vreme am fost avertizate şi învăţate să prevenim o asemenea naştere, dar una dintre noi a trădat!

— Baţi cîmpii, babo, zise Alia. Habar n-ai de nimic. Dai din gură ca o neghioabă.

Alia îşi strînse pleoapele, inspiră adînc, îşi ţinu răsuflarea. Bătrîna Cucernică Maică gemu şi se clătină pe picioare. Alia îşi deschise ochii.

— Aşa s-a întîmplat, spuse ea. A fost un accident cosmic... în care ţi-ai avut şi tu rolul tău.

Cucernica Maică îşi întinse ambele braţe cu palmele înainte, ca şi cum ar fi vrut să respingă prezenţa copilei.

— Ce se petrece aici? întrebă Împăratul. Fetiţo, îţi poţi într-adevăr proiecta gîndurile în mintea altcuiva?

— Nu, răspunse Alia. Nu pot gîndi ca tine, dacă nu sînt născută ca tine.

— Omoar-o, bolborosi bătrîna, încleştîndu-şi mîinile de spătarul tronului ca să-şi menţină echilibrul. Omoar-o! Ochii ei cufundaţi în orbite o fulgerau pe Alia.

— Linişte! porunci Împăratul. O privi fix pe Alia. Fetiţo, poţi să comunici cu fratele tău?

— Fratele meu ştie că mă aflu aici, răspunse Alia.

— Îi poţi cere să se predea în schimbul vieţii tale?

— Aşa ceva n-am să fac niciodată.

Baronul înainta cu paşi mărunţi, poticniţi, pînă în dreptul Aliei.

— Maiestate, se jelui el. N-am ştiut nimic despre...

— Întrerupe-mă încă o dată, Baroane, mîrîi Împăratul, şi îţi promit că n-am să-ţi mai dau prilejul s-o faci... Niciodată! Se întoarse din nou către Alia, scrutîndu-i chipul pe sub sprîncene. Refuzi, va să zică? Poţi să citeşti în mintea mea ce voi face dacă nu mă asculţi?

— Ţi-am mai spus o dată că nu pot citi gîndurile, răspunse Alia. Dar n-am nevoie să fiu telepată ca să-ţi ghicesc intenţiile.

Împăratul se încruntă.

— Fetiţo, cauza voastră este pierdută. Mi-ar fi de ajuns să-mi regrupez forţele ca să reduc întreaga voastră planetă la...

— Nu-i totul chiar aşa simplu, îl întrerupse Alia. Se uită la cei doi ghildari. Întreabă-i pe ei.

— Nu faci bine împotrivindu-mi-te, rosti Împăratul. N-ar trebui să mă refuzi.

— Vine fratele meu, spuse deodată Alia. Pînă şi un Împărat trebuie să tremure înaintea lui Muad'Dib. Fiindcă Muad'Dib are puterea dreptăţii şi cerul îi surîde.

Împăratul sări în picioare.

— Destul! Am să mă ocup eu de fratele tău şi de toată planeta asta! Am să nimicesc...

Încăperea vui şi se cutremură sub picioarele lui. În spatele tronului, la joncţiunea dintre nava imperială şi imensul cort de metal, se prăvăli o cascadă de nisip. Furnicături mărunte pe piele şi o uşoară creştere a presiunii din interiorul camerei le semnală celor prezenţi că în preajmă fusese activat brusc un scut defensiv de mari dimensiuni.

— Ce ţi-am spus? Vine fratele meu.

Împăratul rămase nemişcat în faţa tronului, cu mîna dreaptă apăsată pe urechea dreaptă, ascultînd raportul pe care i-l debita năvalnic minusculul servoreceptor implantat în lobul urechii. Baronul se retrase doi paşi în spatele Aliei. Sardaukarii ocupară poziţii în dreptul uşilor.

— Ne vom întoarce în spaţiu şi ne vom regrupa forţele, zise brusc Împăratul. Baroane, scuzele mele. Demenţii ăştia atacă *într-adevăr* la adăpostul furtunii. Ei bine, o să le-arăt ce-nseamnă mînia unui Împărat. Îşi întinse degetul către Alia. Daţi-o pradă furtunii!

Alia se dădu înapoi, prefăcîndu-se înspăimîntată.

— Furtuna să-şi ia singură ce poate! ţipă ea.

Se poticni în mîinile întinse ale Baronului.

— Mă ocup eu de ea, Maiestate! strigă Baronul. S-o azvîrl afară acum sau... aaaaaaah!

O aruncă pe copilă în lături, îşi apucă mîna stingă cu mîna dreaptă.

— Îmi pare rău, bunicule, spuse Alia. Ai făcut cunoştinţă cu gom jabbarul Atreizilor. Se ridică în picioare, aruncă acul otrăvit.

Baronul căzu pe spate. Cu ochii ieşiţi din orbite, privi îngrozit incizia roşie din palma mîinii, horcai:

— M-ai... m-ai...

Trupul i se rostogoli într-o parte, pe suspensii — o masă fleşcăită de carne, atîrnînd moale la cîţiva centimetri de podea. O clipă, capul i se bălăngăni cu gura deschisă.

— Oamenii ăstia-s nebuni de-a binelea! exclamă Împăratul. Repede! Toată lumea în navă. O să curăţăm noi planeta de...

Ceva scăpără în stînga sa. Un fulger globular ricoşă din peretele învecinat, dispăru cu un pocnet în podeaua metalică. Miros pătrunzător de izolaţie arsă umplu selamlikul.

— Scutul! strigă unul din ofiţerii sardaukari. Scutul exterior a fost distrus! Au...

Un trosnet metalic îi acoperi restul frazei. În spatele Împăratului, peretele camerei se cutremură şi se clătină violent.

— Au spart botul navei! urlă cineva.

Un nor gros de praf invadă încăperea. Alia sări într-o parte, se repezi către uşa exterioară.

Împăratul se răsuci brusc pe călcîie, le arătă însoţitorilor săi uşa secretă care se deschisese brusc în peretele din spatele tronului. Gesticulă scurt cu mîna către un ofiţer sardaukar. Omul se apropie cu un salt, prin perdeaua de praf.

— Vom rezista pe poziţie! ordonă Împăratul.

O nouă explozie zgudui campamentul. Uşa dublă de la capătul camerei se deschise brutal, lăsînd cale liberă unei pale violente de vînt încărcat cu nisip. Izbucniră ţipete, urlete. Timp de-o secundă, pe fundalul mai luminos, cei dinăuntru zăriră o mogîldeaţă înveşmîntată în robă neagră — Alia, ţîsnind din culoar în căutarea unui cuţit pentru a-i omori, aşa cum cerea tradiţia de luptă a fremenilor, pe Harkonnenii şi pe

sardaukarii răniţi. Prin ceaţa galbenă a nisipului, sardaukarii din Garda Imperială se năpustiră către spărtură, cu armele pregătite, formînd un semicerc ca să acopere retragerea Împăratului.

— Salvaţi-vă, Sire! urlă un ofiţer. Baricadaţi-vă în navă!

Dar Împăratul se oprise în mijlocul podiumului, nemişcat, cu mîna întinsă spre uşa principală. O porţiune de vreo patruzeci de metri din peretele campamentului fusese smulsă de explozie şi uşa

selamlikului se deschidea direct către nisipul învîrtejit de furtună, din exterior. Un nor greu de praf atîrna la mică înălţime, deasupra unui sol fără contururi şi fără culori distincte. Masa de praf era brăzdată de limbile de foc ale descărcărilor statice, peste care se suprapuneau fulgerele izolate ale scuturilor defensive scurtcircuitate de sarcina furtunii. Suprafaţa vizibilă a bazinului viermuia de siluete încleştate în luptă — sardaukari şi făpturi agile, învîrtindu-se ca nişte sfirleze, înfăşurate în mantii, făpturi care păreau că descind direct din inima furtunii.

Toate acestea însă nu erau decît decorul punctului central spre care arăta mîna întinsă a Împăratului.

Căci prin volbura prafului înainta o masă ordonată de

forme scînteietoare — arcade gigantice, înălţîndu-se deasupra nisipului, roţi colosale, cu spiţe ca de cristal: gurile uriaşe, căscate, ale viermilor de nisip. Formau un zid monolitic, pe creasta căruia veneau la atac oştile fremenilor. Veneau asemenea cozii unei comete, într-un şuier năprasnic, într-o fluturare furioasă de mantii, croindu-şi făgaş prin furnicarul turbat al luptătorilor din cîmpie.

Veneau drept către campamentul Împăratului.

Iar sardaukarii Gărzii Imperiale rămăseseră încremeniţi, pentru prima oară în cursul întregii lor existenţe, cu ochii holbaţi la tabloul pe care minţile lor nu îndrăzneau să-l recunoască.

Dar fiinţele care săreau de pe spinările viermilor

erau oameni şi lamele care scînteiau în lumina galbenă erau arme împotriva cărora sardaukarii învăţaseră să se bată. Soldaţii-fanatici se aruncară în luptă. Şi, în timp ce în cîmpia Arrakeenului se dezlănţuia măcelul, unul dintre sardaukarii gărzii personale a Împăratului îl împinse pe suveran în navă, zăvorî şi ecrană uşa pe dinafară, pregătindu-se să moară în faţa uşii aceleia odată cu scutul ei defensiv.

În liniştea cumplită din interiorul navei, Împăratul îşi plimbă ochii peste figurile stupefiate şi îngrozite ale supuşilor săi. O zări pe fiica sa cea mai mare, ai cărei obraji erau îmbujoraţi de efort. O zări pe bătrîna Dreptvorbitoare, asemenea unei umbre negre, cu gluga acoperindu-i jumătate din faţă. Descoperi, în cele din urmă, şi chipurile celor pe care-i căuta — cei doi ghildari. Uniformele lor sobre, de culoare cenuşie, păreau anume asortate la calmul pe care îl afişau amîndoi, în ciuda tensiunii din încăpere.

Cel mai înalt dintre ei îşi ţinea o mînă peste ochiul stîng. În timp ce Împăratul se uita la el, cineva îl lovi din greşeală, mîna i se mişcă, îi descoperi ochiul. Ghildarul îşi pierduse una din lentilele de contact şi ochiul său complet albastru — un albastru întunecat, ca albastrul nopţii — părea o orbită goală.

Cel scund îşi făcu loc, se apropie de Împărat, spuse:

— Nu putem şti care va fi rezultatul.

Iar tovarăşul său mai înalt, care-şi acoperise din nou ochiul cu mîna, adăugă cu răceală:

— Dar nici acest Muad'Dib nu poate şti.

Cuvintele avură darul să-l smulgă pe Împărat din starea de buimăceală. Îşi înfrînă cu un efort vizibil remarca zeflemitoare care-i stătea pe limbă. Căci nu era nevoie de concentrarea mintală a unui navigator al Ghildei, ca să prevezi viitorul apropiat al evenimentelor

din cîmpie. Se întrebă dacă nu cumva ghildarii ajunseseră atît de dependenţi de *facultăţile* lor, încît nu mai erau capabili să-şi folosească ochii şi raţiunea.

— Cucernică Maică, spuse, trebuie să ne facem un plan.

Bătrîna Dreptvorbitoare îşi ridică puţin gluga care-i acoperea fruntea, se uită ţintă în ochii suveranului. Se înţeleseseră amîndoi: trădarea.

— Cheamă-l pe Contele Fenring, rosti Cucernica Maică.

Împăratul Padişah dădu din cap, făcu semn unuia dintre aghiotanţi.

Era războinic şi mistic, căpcăun şi sfînt, viclean şi candid, generos, nemilos, mai puţin decît un zeu, mai mult decît un om. Motivele lui Muad'Dib nu pot fi evaluate după considerente obişnuite. În clipa triumfului său, a înţeles că-l pîndeste moartea, dar a acceptat trădarea. S-ar putea oare spune că a fâcut-o mînat de simţul dreptăţii? Dacă da, a cui dreptate? Căci, să nu uităm, vorbim acum despre acel Muad'Dib care a poruncit să se facă funduri de tobă din pielea duşmanilor săi, despre acel Muad'Dib care a respins nepăsător toate convenţiile trecutului său ducal, mulţumindu-se să declare: "Sînt Kwisatz Haderach. E un motiv suficient".

Fragment din **Deşteptarea Arrakisului** *de prinţesa Irulan.*

In seara victoriei sale, însoţit de o escortă, Paul-Muad'Dib îşi îndreptă paşii către palatul guvernatorului din Arrakeen, vechea clădire care fusese prima reşedinţă a Atreizilor pe Dune. Edificiul rămăsese aşa cum îl restaurase Rabban. Focul luptei nu-l atinsese, deşi fusese prădat de populaţia furioasă a oraşului. În holul de la intrare, multe dintre mobile zăceau răsturnate sau sparte.

Paul trecu pragul uşii principale, urmat de Gurney Halleck şi de Stilgar. Escorta se răspîndi în hol, punînd lucrurile în ordine şi pregătind un loc sigur pentru Muad'Dib. Un grup mai mic începu să cerceteze toate cotloanele, căutînd capcanele pe care le-ar fi putut ascunde uriaşa sală.

— Îmi amintesc ziua în care-am intrat pentru prima oară aici, împreună cu tatăl Domniei-Tale, spuse Gurney. Se uită la grinzile tavanului şi la ferestrele înalte şi înguste. Nu mi-a plăcut locul ăsta nici atunci, iar acum îmi place şi mai puţin. Am fi mai în siguranţă într-una din grotele noastre.

— Adevărată vorbă de fremen, îl aprobă Stiîgar. Observă surîsul glacial care apăruse pe buzele lui Muad'Dib. Nu vrei să-ţi schimbi hotărîrea, Muad'Dib?

— Palatul ăsta e un simbol, rosti Paul. Aici a locuit Rabban. Ocupîndu-i reşedinţa, îmi pecetluiesc victoria pe înţelesul tuturor. Trimite oameni să cerceteze toată clădirea. Dar să nu atingă nimic. Să se asigure doar că n-au mai rămas slugi sau jucării de-ale Harkonnenilor.

— Cum porunceşti, spuse Stilgar, cu nemulţumire în glas şi se îndepărtă să execute ordinul.

Cîţiva transmisionişti intrară grăbiţi în sală, începură să- şi instaleze echipamentul lîngă impozantul şemineu. Gărzi fremene, care completaseră efectivul

fcdaykinilor rămaşi în viaţă, ocupară poziţii de jur împrejurul sălii. Oamenii murmurau între ei, aruncînd priviri bănuitoare în toate părţile. Locul acesta reprezentase prea mult timp bîrlogul duşmanului lor, ca să-l accepte cu nepăsare.

— Gurney, trimite o escortă după mama şi după Chani, spuse Paul. Chani a aflat de moartea fiului nostru?

— S-a trimis un mesaj, Domnia-Ta.

— A început retragerea făuritorilor din bazin?

— Da, Domnia-Ta. În curînd va înceta şi furtuna.

— Care-s proporţiile pagubelor?

— Pe frontul direct al furtunii, adică pe terenul de debarcare şi la silozurile de mirodenie din cîmpie, sînt pagube mari. Nu numai din cauza furtunii. Bătălia şi-a adus şi ea contribuţia.

— Nimic care să nu poată fi reparat cu bani, presupun, zise Paul.

— În afară de vieţi, Domnia-Ta, rosti Gurney şi în glasul său răzbătu o notă de reproş, care părea să spună: "Cînd s-a mai interesat vreun Atreides în primul rînd de pagubele materiale, atunci cînd au fost în joc vieţi omeneşti?"

Atenţia lui Paul era însă îndreptată în întregime asupra ochiului său interior, asupra spărturilor apărute în zidul timpului, care continua să-i stea în cale. Prin fiecare din aceste spărturi se năpustea sălbatic, în coridoarele viitorului, jihadul.

Oftă, traversă încăperea, observînd un scaun lîngă perete. Scaunul se aflase pe vremuri în sala de mîncare şi poate că, la un moment dat, fusese ocupat şi de tatăl său. În clipa aceasta însă, nu vedea în el decît un obiect cu ajutorul căruia putea să-şi amăgească puţin oboseala şi dorinţa de singurătate.

Se aşeză, îşi trase poalele mantiei peste picioare, îşi descheie distraiul la gît.

— Împăratul mai stă şi-acum pitit în ruinele navei sale, spuse Gurney.

— Pînă una-alta o să-l lăsăm acolo, zise Paul. Ce-i cu Harkonnenii? Au fost găsiţi?

— N-au fost identificaţi încă toţi morţii.

— Vreun răspuns de la navele de sus? Îşi săltă bărbia către tavan.

— Pînă acum nimic, Domnia-Ta.

Paul oftă, se rezemă de spătarul scaunului.

— Adu-mi un prizonier sardaukar, spuse. O să-i trimitem un mesaj Împăratului. E timpul să discutăm condiţiile predării.

— Am înţeles, Domnia-Ta.

Gurney se întoarse, transmise un semnal de mînă unuia dintre fedaykini care veni şi se postă lîngă Paul.

— Gurney, murmură Paul. De cînd ne-am reîntîlnit, încă nu te-am auzit rostind nici un citat potrivit vreunui eveniment. Îşi întoarse capul, îl văzu pe Gurney înghiţind în sec, îi observă contracţia scurtă, îndîrjită, a maxilarului.

— Cum ţi-e voia, Domnia-Ta, răspunse Gurney. Îşi drese glasul, rosti mohorît: "Şi victoria din ziua aceea se preschimbă, pentru tot poporul, în doliu; căci în ziua aceea, poporul ştiu că regele său îşi jelea fiul."

Paul închise ochii, încercînd să-şi alunge durerea, să aştepte vremea de jelit, aşa cum aşteptase atunci cînd trebuise să-şi plîngă tatăl. Îşi sili gîndurile să se întoarcă la descoperirile din ziua aceea — vălmăşagul de viitoruri şi *prezenţa* surprinzătoare a Aliei în conştiinţa sa.

Dintre toate particularităţile viziunii temporale, aceasta fusese cea mai stranie. "Am dat piept cu

viitorul, pentru ca vorbele mele să ajungă numai la tine", spusese Alia. "Nici măcar tu nu poţi face asta, fratele meu. Este un joc interesant. Şi... a, da... l-am omorît pe bunicul nostru, pe Baron, bătrînul ăla dement. N-a suferit mult".

Apoi linişte. Percepţia sa temporală îi spusese că Alia se retrăsese.

— Muad'Dib.

Îşi deschise ochii, văzu barba neagră, faţa aplecată deasupra lui. Ochii întunecaţi ai lui Stilgar scăpărau aşa cum nu-i văzuse scăpărînd decît în lumina bătăliei.

— Aţi găsit cadavrul Baronului, spuse Paul.

Stilgar înlemni.

— De unde ştii? şopti el. Abia adineaori am dat peste stîrvul lui, în hardughia de metal pe care a-nălţat-o Împăratul.

Paul ignoră întrebarea. Îl zărise pe Gurney venind către el. În spatele lui, păşea anevoie, sprijinit de doi fremeni, un prizonier sardaukar.

— Am adus pe unul dintre ei, Domnia-Ta, raportă Gurney. Făcu semn oamenilor să-l aducă pe prizonier la cinci paşi în faţa lui Paul.

Paul observă în ochii sardaukarului o lucire sticloasă ca şi cînd omul ar fi suferit o comoţie. O vînătaie mare i se întindea de la rădăcina nasului pînă ia colţul gurii. Era din casta celor blonzi, cu trăsături fin cizelate, înfăţişare ce părea sinonimă cu rangul printre sardaukari, dar uniforma lui mototolită nu purta nici un fel de însemne în afara nasturilor aurii cu stema imperială şi a vipuştii zdrenţuite de la pantaloni.

— Cred că-i un ofiţer, Domnia-Ta, spuse Gurney.

Paul dădu din cap, spuse:

— Sînt Ducele Paul Atreides. Ai înţeles ce-am spus?

Sardaukarul îl privi fix, nemişcat.

— Vorbeşte, spuse Paul, dacă nu vrei să-ţi vezi Împăratul mort.

Omul clipi, înghiţi cu greutate.

— Cine sînt? întrebă Paul.

— Eşti Ducele Paul Atreides, răspunse cu voce sugrumată omul.

Lui Paul i se păru prea supus, dar era adevărat că nici un sardaukar nu fusese vreodată pregătit să înfrunte evenimente precum cele ce avuseseră loc în ziua aceea. Istoria lor nu cunoscuse decît victorii, ceea ce, remarcă Paul, putea fi şi un punct vulnerabil. Reţinu ideea, pentru a medita asupra ei mai tîrziu, în cadrul programului său intim de antrenament.

— Vreau să-i duci Împăratului un mesaj, spuse cu voce puternică. Şi rosti vechea formulă: Eu, Duce de Casă Mare, Rudă Imperială, mă leg în numele Convenţiei. Dacă Împăratul şi oamenii săi îşi vor lăsa armele şi vor veni la mine, în locul acesta, voi apăra vieţile lor cu propria mea viaţă. Paul îşi ridică mîna stîngă, arătîndu-i sardaukarului inelul cu sigiliul ducal. Jur pe inelul acesta.

Omul îşi trecu vîrful limbii peste buze, îi aruncă o privire piezişă lui Gurney.

— Da, spuse Paul. Cine altcineva decît un Atreides ar putea avea loialitatea lui Gurney Halleck?

— Voi transmite mesajul, murmură sardaukarul.

— Du-l la postul de comandă cel mai înaintat şi dă-i drumul să plece, îi ordonă Paul lui Gurney.

— Preabine, Domnia-Ta.

Gurney făcu semn gărzilor să-l urmeze, se îndreptă spre uşă.

Paul se întoarse către Stilgar.

— Chani şi mama ta au venit, spuse acesta. Chani a cerut îngăduinţa să fie lăsată o vreme singură cu

durerea ei. Cucernica Maică a spus că se retrage pentru o clipă în camera cu taine. Nu ştiu din ce cauză.

— Mama mea are nostalgia unei lumi pe care probabil că n-o va mai revedea niciodată. Unde apa cade din cer, iar plantele cresc în hăţişuri atît de dese, încît uneori nu poţi să treci printre ele.

— Apă din cer, şopti Stilgar.

În clipa aceea, Paul avu revelaţia transformării petrecute cu Stilgar. Naibul fremen devenise o creatură a lui Lisan al-Gaib, un receptacul pentru adoraţie şi obedienţă. Stilgar nu mai era omul de odinioară. Şi Paul simţi în transformarea aceasta o primă adiere a vîntului fantomatic al jihadului.

Am asistat la transformarea unui prieten într-un adorator, gîndi.

Îl copleşi deodată un sentiment de singurătate. Privi în jurul său, observă poziţia de drepţi, ţinuta rigidă a gărzilor aflate în prezenţa lui. Simţi concurenţa subtilă, mîndră, dintre aceşti oameni — fiecare spera ca Muad'Dib să-l remarce.

Muad'Dib, de la care purcede orice binecuvîntare, gîndi el. Şi era cel mai amar gînd pe care îl nutrise vreodată. *Părerea lor e că trebuie să pun stâpînirepe tron,* gîndi. *Dar n-au de unde să ştie că fac lucrul acesta numai ca să împiedic jihadul.*

Stilgar tuşi încet, spuse:

— E mort şi Rabban.

Paul dădu din cap.

Gărzile din dreapta se traseră brusc la o parte, încremeniră în poziţie de drepţi. Prin culoarul pe care-l formaseră se apropie Jessica. Era îmbrăcată cu obişnuita aba neagră şi păşea de parcă s-ar fi deplasat pe nisip, dar Paul observă că revenirea în clădirea aceasta îi restituia mamei sale ceva din poziţia pe care

o avusese odinioară aici — concubina unui Duce domnitor. Ţinuta ei redobîndise o parte din vechea semeţie.

Jessica se opri în faţa lui Paul, se uită lung la el. Îi remarcă oboseala, văzu că şi-o ascunde, dar nu simţi nici o fărîmă de compasiune pentru el. Era ca şi cînd ar fi devenit incapabilă să mai resimtă vreo emoţie în legătură cu fiul ei.

Cînd intrase în holul mare, se întrebase de ce locul acesta refuza să-şi reia vechea poziţie printre amintirile ei. Sala se încăpăţîna să-i rămînă străină, ca şi cînd n-ar fi trecut niciodată pe aici, la braţul iubitului ei Leto, ca şi cînd nu l-ar fi înfruntat niciodată aici pe Duncan Idaho beat... ca şi cînd... niciodată... niciodată... niciodată...

Ar trebui să existe o tensiune-cuvînt direct opusă adabului, memoria revendicativă, gîndi ea. *Ar trebui să existe un cuvînt pentru amintirile care se reneagă.*

— Unde e Alia? întrebă.

— În cîmpie, răspunse Paul. Acolo unde trebuie să se afle în asemenea împrejurări orice bun copil fremen. Le aplică lovitura de graţie duşmanilor răniţi şi le înseamnă cadavrele pentru echipele de recuperare a apei.

— Paul!

— Trebuie să încerci să pricepi că face lucrul acesta din bunătate, spuse el. Nu ţi se pare ciudat că sîntem incapabili să înţelegem unitatea ascunsă dintre bunătate şi cruzime?

Jessica îl privi lung, şocată de schimbarea profundă din atitudinea lui. *Să fie din cauza morţii copilului?* se întrebă. După o clipă, zise:

— Oamenii povestesc lucruri stranii despre tine, Paul. Spun că ai toate puterile despre care pomeneşte

legenda — că nu ţi se poate ascunde nimic, că vezi acolo unde alţii nu pot să vadă.

— O Bene Gesserit pune întrebări despre legende? replică el.

— Am contribuit şi eu la ceea ce eşti acum, recunoscu ea. Dar nu te aştepta să...

— Ce-ai zice să trăieşti miliarde şi miliarde de vieţi? întrebă Paul. Ce rezervor de legende! Gîndeşte-te la toate experienţele lor, la înţelepciunea acumulată. Dar înţelepciunea moderează dragostea, nu-i aşa? Şi dă forme noi urii... De unde să ştii ce anume-i barbar, dacă n-ai explorat niciodată străfundurile cruzimii şi ale bunătăţii? Ar trebui să-ţi fie frică de mine, mamă. Sînt Kwisatz Haderach.

Jessica îşi simţi gîtlejul uscat, înghiţi, spuse:

— Odată, ai negat asta.

Paul îşi clătină capul.

— Acum nu mai pot nega nimic. Se uită în ochii ei, adăugă:

— Împăratul şi oamenii săi vor veni aici. Vor fi anunţaţi în curînd. Să stai lîngă mine. Vreau să-i văd clar. Printre ei se va afla viitoarea mea soţie.

— Paul! izbucni Jessica. Nu comite greşeala tatălui tău!

— E Prinţesă, rosti Paul. E cheia care-mi va deschide calea spre tron şi-atîta tot. Greşeală? Îţi închipui că, fiind ceea ce tu m-ai făcut, nu mai simt nevoia să mă răzbun?

— Chiar şi pe nevinovaţi? întrebă ea. Şi gîndi: *Nu trebuie să săvîrşească greşelile pe care le-am săvîrşit eu.*

— Nu mai există nevinovaţi, spuse Paul.

— Spune-i asta lui Chani, replică Jessica şi arătă cu mîna spre coridorul care făcea legătura cu aripile din

spate ale reşedinţei.

Chani intră chiar în clipa aceea în hol. Trecu pe lîngă gărzile fremene ca şi cum nu le-ar fi observat. Gluga mantiei şi gluga distraiului erau date pe spate, masca filtrului îi atîrna într-o parte. Traversă încăperea cu paşi parcă nesiguri, se opri lîngă Jessica.

Paul observă pe obrajii ei urmele lacrimilor... *Dă apă mortului.* Simţi că îl inundă un val de durere, dar n-ar fi zis că durerea aceasta îşi făcea simţită prezenţa doar prin prezenţa lui Chani.

— E mort, iubitule, spuse Chani. Fiul nostru e mort.

Calm, controlîndu-şi mişcările, Paul se ridică în picioare. Întinse mina, atinse obrazul lui Chani, simţi umezeala lacrimilor.

— Pe el nu-l mai putem înlocui, spuse, dar vei avea alţi fii. Ţi-o făgăduieşte Usul.

O îndepărtă cu blîndeţe, apoi îi făcu semn lui Stîlgar.

— Împăratul şi ai săi au părăsit nava şi vin către noi. Eu voi sta în locul acesta. Adună-i pe toţi prizonierii în mijlocul sălii. Pînă ce n-o să dau eu alt ordin, să fie ţinuţi la zece metri de mine.

— Am înţeles, Muad'Dib.

Şi în timp ce Stilgar părăsea grăbit sala, Paul auzi murmurele pline de veneraţie ale gărzilor fremene: "Vedeţi? Ştie! Nu i-a spus nimeni nimic, dar el ştie!"

Cîteva clipe mai tîrziu, apropierea cortegiului imperial se făcu auzită. De afară răzbătură sunetele grave ale marşului intonat de sardaukarii din Corpul de Gardă. La uşa de la intrare se iscă murmur de voci şi printre santinele îşi făcu apariţia Gurney Halleck, care schimbă cîteva vorbe cu Stilgar şi apoi se apropie de Paul. Avea o privire stranie.

O să-l pierd oare şi pe Gurney? se întrebă Paul. *Asa cum l-am pierdut pe Stilgar... Am să mai pierd un*

prieten, ca să cîştig o creatură?

— N-au nici un fel de arme lans-proiectil, spuse Gurney. Am controlat personal. Îşi plimbă privirea prin sală, observînd preparativele ordonate de Paul. Feyd-Rautha Harkonnen e cu ei. Să-l las să intre?

— Lasă-l.

— Sînt nişte tipi din Ghildă, care cer privilegii speciale şi ameninţă cu un embargo asupra Arrakisului. Le-am spus c-am să-ţi transmit mesajul lor.

— Lasă-i să ameninţe.

— Paul! şuieră Jessica în spatele lui. E vorba de Ghildă!

— Am să-i smulg eu şi Ghildei colţii, în curînd, murmură Paul.

Şi se gîndi la Ghildă — puterea care se specializase de atîta amar de vreme, încît devenise un parazit, incapabil să existe independent de viaţa de pe urma căreia se hrănea. Ghilda nu cutezase niciodată să pună mîna pe sabie... iar acum era incapabilă s-o mai facă. Ar fi putut să cucerească Arrakisul în momentul în care îşi dăduse seama că greşise transformîndu-şi navigatorii în sclavii drogului din melanj — substanţa care declanşa percepţia interioară. Ar fi putut s-o facă, să-şi trăiască ziua de glorie şi să moară. Dar, în loc să facă lucrul acesta, se mulţumise şă-şi prelungească existenţa de pe-o zi pe alta, sperînd că mările în care înota vor putea să producă o nouă gazdă cînd cea veche va fi murit.

Navigatorii Ghildei, cu preştiinţa lor limitată, luaseră o hotărîre fatală: aleseseră drumul cel mai uşor, cel mai sigur, drumul care duce la stagnare.

Să-şi privească bine acum noua gazdă, gîndi Paul.

— Mai e şi o Cucernică Maică Bene Gesserit, care pretinde că-i prietenă cu mama Domniei-Tale, spuse

Gurney.

— Mama mea nu are prietene Bene Gesserit.

Din nou, Gurney îşi plimbă ochii prin sală, apoi se aplecă la urechea lui Paul.

— Thufir Hawat e cu ei, Domnia-Ta. N-am putut să-i vorbesc între patru ochi, dar mi-a comunicat prin vechile noastre semnale de mînă că a lucrat pentru Harkonneni şi că te-a crezut mort. Mi-a dat de înţeles că trebuie să rămînă cu ei.

— L-ai lăsat pe Thufir în mijlocul acestor...

— A fost dorinţa lui... şi m-am gîndit că-i mai bine aşa. Dacă... dacă ceva nu-i în regulă, se va afla într-un loc în care-l vom putea controla. Dacă nu, vom avea o ureche în tabăra cealaltă.

Paul îşi aminti atunci de scurtele viziuni preştiente ale posibilităţilor acestui moment... şi, mai ales, de una dintre ele, în care Thufir era înarmat cu un ac otrăvit, pe care Împăratul îi poruncise să-l folosească împotriva "acestui Duce parvenit".

Gărzile de la uşă se traseră la o parte, formară un culoar îngust de lănci. Se auzi foşnet de veşminte, tălpi scrîşniră pe nisipul aspirat de curent în interiorul sălii.

Împăratul Padişah Shaddam IV intră în holul mare, în fruntea alaiului său. Îşi pierduse coiful de burseg şi părul său roşu era răvăşit. Mîneca stîngă a uniformei îi era sfîşiată de-a lungul cusăturii de pe partea interioară a braţului. Nu avea centură, nu avea arme, dar forţa personalităţii sale părea un scut de netrecut în jurul fiinţei sale.

O lance fremenă îi bară calea, îl sili să se oprească la distanţa pe care o indicase Paul. Membrii suitei se grupară în spatele lui — un mozaic de feţe, foşnete şi culori.

Paul îl privi îndelung. Văzu femeile care încercau să-

şi ascundă lacrimile, văzu lacheii care veniseră pe Arrakis ca să asiste din loji de favoare la o victorie a Sardaukarului şi pe care şocul înfrîngerii îi redusese la muţenie. Văzu ochii scăpărători, de pasăre, ai Cucernicei Maici Gaius Helen Mohiam, care privea aprig pe sub marginea glugii negre, şi, alături de ea, silueta retrasă, ascunsă, a lui Feyd-Rautha Harkonnen.

Iată unul dintre chipurile pe care mi le-a dezvăluit timpul, gîndi Paul.

Privirea îi fu atrasă de o uşoară mişcare în spatele lui Feyd-Rautha. Zări o faţă prelungă, o faţă ca de nevăstuică, pe care n-o mai văzuse pînă atunci — nici în timp, nici altundeva. Avu clar sentimentul că era o faţă pe care ar fi trebuit să o cunoască şi în sufletul său încolţi teama.

De ce ar trebui să mă tem de omul acesta?

Se apecă spre mama sa, şopti:

— Omul din stînga Cucernicei Maici, cel cu chip diabolic... Cine e?

Jessica se uită, recunoscu faţa pe care o văzuse în dosarele Ducelui ei.

— Contele Fenring, răspunse. Cel care a administrat Arrakisul pînă la venirea noastră. Un eunuc genetic... şi-un ucigaş.

Omul de încredere al Împăratului, gîndi Paul. Gîndul se repercută ca un şoc în conştiinţa lui, pentru că pe Împărat îl văzuse în nenumărate ipostaze în posibilele viitoruri... dar viziunile preştiente nu i-l înfăţişaseră niciodată pe Contele Fenring.

Şi atunci, îi dădu în gînd că deşi îşi văzuse deseori propriul cadavru, în urzeala imensei ţesături care era timpul, nu-şi văzuse niciodată momentul morţii.

Să mi se fi refuzat imaginea acestui om, tocmai pentru că el este cel ce mă va omorî? se întrebă.

Îl încercă un sentiment de aprehensiune. Îşi strămută atenţia de la Fenring, îi privi pe sardaukarii ce supravieţuiseră bătăliei, le observă feţele pămîntii de umilinţă şi deznădejde. Totuşi, ici-colo, printre ei, cîteva chipuri îi atraseră atenţia: ofiţeri care scotoceau cu ochii sala şi ocupanţii ei, sperînd încă la o manevră prin care să preschimbe înfrîngerea într-o victorie.

Privirea lui Paul se opri în cele din urmă asupra unei femei înalte, blonde, cu ochii verzi şi trăsăturile de o frumuseţe pătriciană. Pe chipul ei semeţ şi demn, nu se zăreau nici urmele lacrimilor, nici recunoaşterea înfrîngerii. Paul ştiu de la prima privire cine era: Prinţesa Regală Bene Gesserit Irulan. Viziunea timpului i-o înfăţişase de mai multe ori şi în multe situaţii.

Cheia accesului la tron, gîndi el.

În clipa aceea, văzu grupul supuşilor imperiali agitîndu-se. Din mulţimea de capete se desprinse o siluetă: Thufir Hawat — aceeaşi faţă brăzdată de riduri, aceleaşi buze întunecate, aceiaşi umeri gîrboviţi, acelaşi trup firav, marcat de povara anilor.

— Thufir Hawat, rosti Paul. Să fie lăsat liber, Gurney.

— Domnia-Ta...

— Să fie lăsat liber, repetă Paul.

Gurney dădu din cap.

Hawat înaintă, tîrşîindu-şi picioarele. Una din lănci se

ridică o clipă, îl lăsă să treacă. Ochii umezi ai mentatului îl fixară pe Paul — măsurînd, iscodind.

Paul făcu un pas înainte, simţind tresărirea nervoasă, aşteptarea încordată a Împăratului şi a suitei sale.

Privirea lui Hawat alunecă pe lîngă umerii lui Paul.

— Doamnă Jessica, spuse bătrînul, n-am aflat decît astăzi cît de greşit te-am judecat. Nu e nevoie să mă ierţi.

Paul aşteptă. Dar mama sa nu spuse nimic.

— Thufir, vechiul meu prieten, zise atunci Paul, după cum vezi, nu stau cu spatele la nici o uşă.

— Universul e plin de uşi, murmură Hawat.

— Sînt fiul tatălui meu? întrebă Paul.

— Mai degrabă al bunicului tău, răspunse cu glas răguşit Hawat. Ai aceleaşi gesturi, aceeaşi privire.

— Totuşi, sînt fiul tatălui meu, rosti Paul. Şi-ţi spun, Thufir, că pentru anii pe care ţi i-ai consacrat slujirii familiei mele, poţi să-mi ceri acum orice doreşti. Absolut orice. Vrei viaţa mea, Thufir? Ia-o.

Paul mai înainta un pas, rămase nemişcat, cu mîinile atîrnîndu-i de-o parte şi de alta a trupului. Observă expresia de intuiţie care apăruse în ochii lui Hawat.

Îşi dă seama că sînt conştient de capcană, gîndi.

Îşi reduse glasul la o şoaptă, adresată doar urechilor lui Hawat, spuse:

— Vorbesc sincer, Thufir. Dacă trebuie să mă loveşti, fă-o acum.

— N-am vrut decît să mai stau o dată înaintea Domniei-Tale, Duce, răspunse Hawat.

Şi Paul observă abia în clipa aceea efortul pe care-l făcea bătrîuul ca să nu cadă. Brusc, îşi întinse braţele, îl apucă pe Hawat de umeri, îl susţinu. Apoi simţi tremurul muşchilor sub palmele sale.

— Ce e cu tine, prietene? întrebă. Suferi?

— Sufăr, Ducele meu, mărturisi Hawat, dar bucuria pe care o simt e mai presus decît suferinţa. Fără să-şi desprindă umerii din mîinile lui Paul, îşi răsuci trupul pe jumătate, îşi întinse braţul şi mîna stîngă, cu palma în sus, arătînd Împăratului acul minuscul pe care îl strîngea între degete. Vedeţi, Maiestate? spuse. Vedeţi acul trădătorului Vostru? Credeaţi că eu, care mi-am dedicat viaţa slujirii Atreizilor, aş fi putut, astăzi, să mă dezic?

Paul se clătină, strînse în braţe trupul care se prăbuşi dintr-o dată. Recunoscu moliciunea cumplită a morţii. Încet, se aplecă, îl întinse pe Hawat la picioarele lui, se îndreptă. Făcu semn gărzilor să ia trupul neînsufleţit.

Cîteva clipe, în sală domni o tăcere desăvîrşită.

Paul îl privi lung pe Împărat. Pe chipul suveranului se aşternuse expresia unei aşteptări împietrite. Iar în privirea sa încolţise, în sfirşit, spaima.

— Maiestate, rosti Paul şi remarcă tresărirea de surprindere a Prinţesei Regale. Pronunţase cuvîntul cu atonalele controlului Bene Gesserit, încărcîndu-l cu toate nuanţele de dispreţ şi batjocură posibile.

Este într-adevăr o Bene Gesserit, gîndi el.

Împăratul îşi drese glasul, spuse:

— Poate că stimata mea rudă îşi închipuie că acum totul se va petrece după voia sa. Nimic n-ar putea fi mai departe de adevăr. Ai violat prevederile Convenţiei, ai folosit armamentul atomic împotriva...

— Am folosit armamentul atomic împotriva unei forme de relief naturale a deşertului, îl întrerupse Paul. Îmi stătea în cale, iar eu mă grăbeam să ajung la Maiestatea Voastră, ca să vă cer explicaţii în legătură cu unele dintre ciudatele Voastre activităţi.

— Armata Caselor Mari aşteaptă chiar în clipa aceasta, masată în spaţiul de deasupra Arrakisului, replică Împăratul. E suficient să rostesc un singur cuvînt şi...

— A, da, făcu Paul, aproape că uitasem de ei. Cercetă din priviri suita Împăratului, dădu de feţele celor doi ghildari şi i se adresă cu voce joasă lui Gurney: Cei doi de colo-s agenţii Ghildei, Gurney? Umflaţii ăia în gri?

— Da, Domnia-Ta.

— Voi doi, îi interpelă Paul, arătîndu-i cu mîna. Ieşiţi imediat de-acolo şi comunicaţi flotei să se-ntoarcă de unde-a venit. După aceea, veţi aştepta să vă acord autorizaţia de a...

— Ghilda nu primeşte ordine de la tine! ripostă cel mai înalt dintre ei.

Înaintară amîndoi, trecură pe sub bariera de lănci, care se ridicase la semnul lui Paul. Cel înalt îşi aţinti ameninţător braţul spre Paul, urmă:

— S-ar putea să te trezeşti cu un embargo pentru această...

— Dacă mai aud vreo nerozie de la unul din voi, îl întrerupse Paul, voi da ordin să se distrugă toată producţia de mirodenie a Arrakisului... pentru totdeauna.

— Eşti nebun? exclamă ghildarul cel înalt, dîndu-se un pas înapoi.

— Aşadar, recunoşti că am putere să fac lucrul ăsta? întrebă Paul.

O clipă, ghildarul păru că priveşte în gol, apoi răspunse:

— Da, ai putea hotărî aşa ceva. Dar n-ai s-o faci.

— Aha! făcu Paul şi dădu încet din cap. Navigatori, amîndoi, nu?

— Da!

Cel scund adăugă:

— Te-ai orbi şi pe tine. Am pieri toţi de aceeaşi moarte lentă. Ai idee ce-nseamnă să fii văduvit de licoarea mirodeniei, după ce te-ai obişnuit cu ea?

— Ochiul care alege calea cea mai sigură se închide pentru totdeauna, răspunse Paul. Ghilda ar rămîne infirmă. Oamenii s-ar transforma în roiuri neînsemnate, răzleţite şi izolate pe planetele lor. Vă daţi seama că aş putea face asta de ciudă... sau din plictiseală.

— Trebuie să discutăm problema în particular, zise ghildarul cel înalt. Sînt sigur că putem găsi o soluţie de compromis, care să ne...

— Transmiteţi mesajul către cei care aşteaptă deasupra Arrakisului, spuse Paul. Controversa asta a început să mă obosească. Dacă flota de deasupra noastră nu dispare cît mai repede, nu va mai fi nevoie să discutăm nimic. Arătă cu capul către transmisioniştii postaţi lîngă şemineu. Puteţi folosi staţia noastră.

— Întîi să stăm de vorbă, insistă ghildarul cel înalt. Nu putem să comunicăm, pur şi simplu, că...

— Transmiteţi mesajul! tună Paul. Puterea de a distruge un lucru este dovada controlului său absolut. Aţi recunoscut că am această putere. Nu ne aflăm aici ca să discutăm, să negociem sau să facem compromisuri, îmi veţi executa ordinele, sau veţi suporta consecinţele *imediate!*

— E în stare, murmură ghildarul cel scund.

Şi Paul observă că îi cuprinsese frica.

Încet, cei doi se îndreptară către staţia de radio.

— Se vor supune? întrebă Gurney.

— Viziunea lor temporală e limitată, îi răspunse Paul. Tot ce văd ei în clipa asta este un zid cenuşiu, pe care se înscriu consecinţele nesupunerii. La bordul fiecărei

nave aflate deasupra noastră, fiecare navigator al Ghildei poate să vadă acelaşi zid. Se vor supune!

Se întoarse spre Împărat, spuse:

— V-au permis să urcaţi pe tronul tatălui Vostru, numai fiindcă le-aţi garantat că nu vor duce niciodată lipsă de condiment. Nu v-aţi putut ţine făgăduiala, Maiestate. Ştiţi care vor fi consecinţele?

— Mie nu mi-a "permis" nimeni să...

— Nu vă mai daţi aere, rosti glacial Paul. Ghilda este ca un sat pe malul unui rîu. Sătenii au nevoie de apă, dar nu pot lua decît atîta cîtă le e necesară. Nu pot zăgăzui rîul, ca să fie numai al lor, căci ar atrage atenţia asupra a ceea ce iau şi ar risca să piardă totul. Afluenţa mirodeniei este rîul Ghildei, iar eu am construit un zăgaz. L-am construit, însă, astfel încît nu poate fi distrus fără a se distruge rîul.

Împăratul îşi trecu o mînă prin păr, privi repede în direcţia siluetelor întoarse cu spatele ale celor doi ghildari.

— Pînă şi Dreptvorbitoarea Voastră Bene Gesserit tremură, reluă Paul. Sînt multe otrăvuri cu ajutorul cărora Cucernicele Maici îşi pot exercita trucurile, dar dac-au apucat să folosească licoarea mirodeniei, celelalte droguri rămîn fără efect.

Bătrîna Dreptvorbitoare îşi strînse la piept roba informă şi neagră. Înaintă pînă în faţa barierei de lănci.

— Cucernică Maică Gaius Helen Mohiam, i se adresă Paul. A trecut mult timp de la ultima noastră întîlnire de pe Caladan, nu-i aşa?

Dreptvorbitoarea privi dincolo de el, către mama sa.

— Ei, Jessica, spuse, văd că fiul tău este într-adevăr cel pe care l-am dorit. Pentru asta, ţi se poate ierta chiar şi monstruozitatea fiicei tale.

Paul îşi reprimă fiorul rece de furie care îl năpădise

deodată, zise:

— N-ai avut niciodată vreun drept sau motiv să-i ierţi ceva mamei mele!

Bătrîna îl sfredeli cu privirea.

— Hai, zgripţuroaică, încearcă-ţi trucurile cu mine! spuse el. Unde ţi-e gom jabbarul? Încearcă să-ţi întorci privirea spre locul în care nu te poţi uita! Ai să mă vezi pe mine, privindu-te!

Bătrîna îşi plecă ochii.

— N-ai nimic de spus? întrebă Paul.

— Ţi-am urat bun venit în rîndul oamenilor, murmură ea. Nu huli.

Paul îşi ridică glasul:

— Uitaţi-vă bine la ea, prieteni! E o Cucernică Maică Bene Gesserit, o fiinţă perseverentă în slujba unei cauze perseverente. A fost în stare să aştepte, împreună cu surorile ei, vreme de nouăzeci de generaţii, combinaţia ideală de gene şi de mediu, menită să producă individul unic de care avea nevoie planul lor. Uitaţi-vă bine la ea! Acum ştie că cele nouăzeci de generaţii au produs acel individ. Iată-mă!... Dar... nu... mă... voi... supune... dorinţei... ei!

— Jessica! ţipă bătrîna. Fă-l să tacă!

— Fă-l tu însăţi, replică Jessica.

Paul o fulgeră din priviri pe Dreptvorbitoare.

— Pentru contribuţia ta la toată povestea asta, te-aş strînge de gît cu dragă inimă, spuse el. Şi n-ai putea să mă împiedici! adăugă dur, văzînd tresărirea furibundă a bătrînei. Dar cred că-i o pedeapsă mai bună să te las să-ţi trăieşti restul zilelor, incapabilă de a te atinge de mine sau de a mă sili să vă desăvîrsesc planurile.

— Jessica, ce-ai făcut? bolborosi bătrîna.

— Un singur lucru vreau să-ţi mai spun, urmă Paul. În parte, aţi înţeles şi voi care sînt necesităţile rasei,

dar aţi înţeles prea puţin. Vă-nchipuiţi că puteţi controla evoluţia speciei umane prin cîteva împerecheri selective, conform planului vostru magistral! Dar cît de aberantă este concepţia voastră cu privire la...

— Nu trebuie să vorbeşti despre lucrurile astea! şuieră bătrîna.

— Taci! tună Paul.

Cuvîntul păru că se materializează, retezînd aerul, sub controlul lui.

Clătinîndu-se, cu chipul răvăşit în urma socului provocat de forţa cu care Paul îl percutase psihicul, bătrîna se dădu înapoi, se poticni în braţele celor din spatele ei.

— Jessica, şopti ea. Jessica...

— Nu ţi-am uitat gom jabbarul, rosti Paul. Să nu mi-l uiţi nici tu. Te pot ucide cu o singură vorbă!

Fremenii din jur schimbară priviri cu înţeles. Nu spunea şi legenda: *"Şi vorba sa va aduce moarte eternă celor ce se vor ridica în calea dreptăţii"?*

Paul se întoarse către Prinţesa Regală. Fără să-şi ia ochii de la ea, se adresă tatălui ei:

— Maiestate, ştim amîndoi care-i ieşirea din impasul acesta.

Împăratul se uită iute la fiica sa, apoi îl fixă pe Paul.

— Îndrăzneşti? Tu?! Un aventurier fără familie, un nimeni de pe o...

— Lăsaţi teatrul! îi tăie vorba Paul. Aţi spus mai înainte ce sînt. Rudă, aţi spus. Rudă regală.

— Sînt suveranul tău, replică Împăratul.

Paul se uită la ghildarii care stăteau nemişcaţi lîngă instalaţia-radio, privindu-l. Unul dintre ei dădu din cap.

— Aş putea să folosesc forţa, zise Paul.

— N-ai să-ndrăzneşti! scrîşni Împăratul.

Paul se mulţumi să-l privească în tăcere.

Prinţesa Regală îşi puse o mînă pe braţul tatălui ei.

— Tată! rosti ea, cu voce mătăsoasă, mîngîietoare.

— Nu-ţi încerca trucurile cu mine, o preveni Împăratul. Nu e nevoie să faci asta, copila mea. Mai avem încă mijloace să...

— Dar omul acesta e demn să-ţi fie fiu, spuse ea.

Bătrîna Cucernică Maică îşi venise în fire. Se apropie de Împărat, se aplecă la urechea lui.

— Îţi pledează cauza, şopti Jessica.

Paul continua s-o fixeze pe prinţesa cu păr auriu.

— E Irulan, fiica cea mare, nu? întrebă cu voce joasă.

— Da.

Chani se apropie de el.

— Vrei să plec, Muad'Dib?

Paul îi aruncă o privire.

— Să pleci? N-ai să mai pleci niciodată de lîngă mine.

— Nu sîntem legaţi unul de celălalt, spuse Chani.

Vreme de cîteva clipe, Paul o privi în tăcere. Apoi zise:

— Cu mine să nu vorbeşti decît adevărul, Sihaya. Şi fiindcă Chani se pregătea să-i răspundă, îşi apăsă degetul pe buzele ei. Ceea ce ne leagă pe noi nu poate fi desfăcut, spuse. Şi acum ia aminte la tot ce se întîmplă, pentru că mai tîrziu voi dori să văd sala aceasta prin prisma înţepciunii tale.

Împăratul şi Dreptvorbitoarea sa începuseră o discuţie înfierbîntată, cu voce scăzută.

Paul se adresă mamei sale:

— Bătrîna îi aminteşte că înţelegerea lor a fost să aşeze pe tron o Bene Gesserit şi că Irulan este cea pe care au pregătit-o.

— Chiar aşa să fi plănuit? făcu ea.
— Nu-i limpede?
— Ştiu să citesc semnele! rosti sec Jessica. Te-am întrebat ca să-ţi atrag atenţia că nu-i cazul să-mi dai lecţii despre lucruri pe care le-ai învăţat de la mine.
Paul o privi pieziş, o surprinse zîmbind cu răceală.
Gurney Halleck se aplecă între ei.
— Aş vrea să-ţi reamintesc, Domnia-Ta, că în adunătura asta se mai află un Harkonnen. Arătă cu capul către Feyd-Rautha, care stătea în partea stîngă a grupului, în spatele unei lănci. Ochiosul ăla din stînga! Rareori mi-a fost dat să văd o mutră mai parşivă. Mi-ai promis odată că...
— Mulţumesc, Gurney, rosti Paul.
— E na-Baron... adică Baron, acum c-a murit bătrînul, insistă Gurney. Numai bun pentru ce mi-am...
— Crezi c-ai putea să-i vii de hac, Gurney?
— Glumeşti, Domnia-Ta!
— Discuţia asta dintre Împărat şi vrăjitoarea lui a durat destul, nu crezi, mamă?
Jessica încuviinţă cu capul.
— Într-adevăr.
Paul îşi ridică vocea, se adresă Împăratului:
— Maiestate, se află vreun Harkonnen printre oamenii Voştri?
Împăratul se întoarse spre el, îi răspunse dispreţuitor:
— Parcă am înţeles că anturajul meu se află sub protecţia cuvîntului tău de Duce.
— N-am solicitat decît o informaţie, zise Paul. Vreau să ştiu dacă vreun Harkonnen face parte în mod oficial din anturajul Vostru, sau dacă profită doar de împrejurare, pentru a se ascunde din laşitate.
Împăratul schiţă un zîmbet calculat.

— Orice persoană acceptată în preajma Împăratului face parte din anturaj.

— Ducele v-a dat cuvîntul său, spuse Paul. Dar Muad'Dib nu s-a pronunţat încă. *El* s-ar putea să nu recunoască definiţia pe care o daţi anturajului. Prietenul meu, Gurney Halleck, vrea să omoare un Harkonnen. Dacă el...

— Kanly! strigă brusc Feyd-Rautha. Se aplecă în afară, peste bariera de lănci. Taică-tău a jurat vendeta asta, Atreides! Zici că eu sînt laş, dar tu te piteşti printre femei şi vrei să-ţi pui servitorul să se bată cu mine!

Bătrîna Dreptvorbitoare începu să şoptească agitată în urechea Împăratului, dar acesta o respinse şi spuse:

— Ah, e vorba de kanly? În kanly există reguli stricte.

— Paul, pune capăt discuţiei, interveni Jessica.

— Domnia-Ta, şuieră Gurney, mi-ai promis că va veni ziua în care o să mă pot răfui cu Harkonnenii.

— Te-ai răfuit destul astăzi, spuse Paul şi simţi că toate emoţiile sale cedează în faţa impulsului de a se abandona clipei. Îşi scoase mantia şi gluga, le dădu mamei sale, împreună cu cristaiul şi centura, începu să-şi dezbrace distraiul. Avu senzaţia certă că întregul univers se concentra asupra acestui moment.

— Paul, n-are nici un rost, şopti Jessica. Există căi mult mai simple.

Paul se descotorosi de distrai, trase cristaiul din teaca pe care o ţinea mama sa.

— Ştiu, spuse. Otrava, asasinii... Vechile metode uzuale.

— Mi-ai făgăduit un Harkonnen! scrîsni Gurney, şi Paul îi observă chipul schimonosit de mînie, zvîcnetul cicatricei de viţă neagră. Plăteşte-ţi datoria, Domnia-

Ta!

— Ai avut mai mult de suferit de pe urma lor decît am avut eu? îl întrebă Paul.

— Sora mea, bolborosi cu glas răguşit Gurney. Anii petrecuţi în minele lor de sclavi...

— Tatăl meu, spuse Paul. Prietenii şi tovarăşii mei, Thufir Hawat şi Duncan Idaho, anii de ostracizare, anii în care n-am fost decît un fugar fără nici un rang... Şi încă ceva, Gurney: e vorba de kanly. Ştii la fel de bine ca mine, ce reguli au întîietate.

Umerii lui Gurney se încovoiară.

— Domnia-Ta, dacă porcul ăsta... Dar nu-i decît o jivină murdară, o lighioană pe care trebuie s-o striveşti sub talpă şi-apoi să-ţi arunci încălţarea spurcată. Numeşte un călău, dacă vrei, sau lasă-mă pe mine s-o fac, dar nu-ţi murdări...

— Muad'Dib n-are nevoie să facă aşa ceva, se rugă Chani.

Paul o privi, citi în ochii ei teama pentru viaţa lui.

— Ducele Paul, însă, trebuie s-o facă, răspunse.

— E o lighioană Harkonnen, Domnia-Ta, un animal! protestă Gurney.

Paul ezită, fu pe punctul de a-şi mărturisi propria sa ascendenţă Harkonnen. Observă însă privirea de cremene a mamei sale, aşa încît se mulţumi să rostească:

— E o fiinţă cu formă umană, Gurney, şi are dreptul la incertitudinile umane.

Gurney spuse:

— Dacă-i vorba numai de...

— Dă-te, te rog, la o parte, zise Paul. Îşi încleştă degetele pe mînerul cristaiului, îl împinse cu blîndeţe pe Halleck.

— Gurney! rosti Jessica. Îi atinse braţul. E ca bunicul

său. Lasă-l să se concentreze. Asta-i tot ce mai poţi face acum pentru el. Şi gîndi: *Mare Maică! Ce ironie!*

Împăratul îl examină pe Feyd-Rautha, observîndu-i umerii masivi, muşchii umflaţi. Apoi se uită la Paul — un trup tînăr ca un şfichi de bici, nu chiar atît de ascetic ca al băştinaşilor arrakieni, dar cu coastele destul de vizibile. Jocul muşchilor se distingea cu uşurinţă sub pielea întinsă.

Jessica se aplecă la urechea lui Paul, şopti:

— Un singur lucru, fiule. Uneori, persoanele periculoase sînt pregătite de Bene Gesserit: li se implantează adînc în psihic, prin intermediul vechii metode a suferinţei şi a plăcerii, un anumit cuvînt. Cuvîntul cel mai des folosit este "Uroshnor". Dacă individul acesta a fost pregătit astfel, şi am motive să cred că a fost, cuvîntul şoptit la ureche îi va paraliza muşchii şi...

— N-am nevoie de avantaje speciale, replică Paul. Dă-te la o parte!

Gurney se întoarse către Jessica:

— Ce l-a apucat? Are de gînd să se lase ucis în chip de martir? Bălmăjelile religioase ale fremenilor i-au întunecat mintea?

Jessica îşi ascunse faţa în mîini. Îşi dădea seama că nici ea nu înţelegea prea bine de ce alesese Paul calea aceasta. Simţea că moartea pîndeşte în fiecare cotlon al sălii şi ştia că noul personaj, care devenise Paul, ar fi fost capabil de ceea ce sugerase Gurney. Toate talentele ei se concentrau asupra dorinţei ei de a-şi proteja fiul, dar nu putea face nimic.

— Aiurelile religiei i-au întunecat minţile? întrebă din nou Gurney.

— Taci! şopti Jessica. Roagă-te!

Un zîmbet se aşternu deodată pe chipul Împăratului.

Se uită la Paul, spuse tărăgănat:

— Dacă Feyd-Rautha Harkonnen... din anturajul meu... doreşte acest lucru... îl dezleg de orice obligaţie şi îi acord libertatea de a hotărî singur ce are de făcut.

Gesticulă scurt în direcţia fedaykinilor, adăugă:

— Centura şi pumnalul meu se află la careva din adunătura asta a ta. Dacă Feyd-Rautha vrea, îi permit să te înfrunte cu propria mea lamă.

— Vreau! strigă Feyd-Rautha şi Paul observă expresia exaltată care-i anima chipul.

E prea încrezător, gîndi Paul. *Este un avantaj natural, pe care pot să-l accept.*

— Aduceţi pumnalul Împăratului, spuse el şi urmări executarea ordinului. Puneţi-l acolo, pe jos. Indică locul, cu vîrful piciorului. Daţi adunătura imperială la perete şi lăsaţi-l pe Harkonnen singur.

Freamăt de veşminte, tîrşîieli de picioare, comenzi rostite cu glas scăzut şi proteste înfundate însoţiră îndeplinirea poruncii. Ghildarii rămaseră lîngă staţia de radio. Îl priveau încruntaţi pe Paul, cu un aer incert.

S-au obişnuit să vadă viitorul, gîndi Paul. *Dar aici, în clipa aceasta, sînt orbi... ca şi mine.* Şi sondă vînturile timpului, simţind clocotul furtunii, nexul al cărui centru era exact acest moment-loc. Se închiseseră pînă şi micile spărturi. Era jihadul, ştia, jihadul care încă nu se născuse, conştiinţa de rasă pe care o resimţise odinioară ca pe un ţel cumplit. Era un motiv suficient pentru existenţa unui Kwisatz Haderach sau a unui Lisan al-Gaib, motiv suficient pînă şi pentru planurile îndoielnice făurite de Bene Gesserit. Rasa oamenilor îşi simţise somnolenţa, devenise conştientă de staza nesănătoasă care punea stăpînire pe ea şi nu vedea decît o singură ieşire: vîrtejul care avea să amestece genele şi să dea la iveală noi combinaţii, mai

puternice, apte de supravieţuire. În clipa aceasta, toţi oamenii formau un singur organism inconştient, mînat de un fel de foame sexuală, capabilă să răstoarne orice obstacol.

Şi Paul înţelese inutilitatea eforturilor sale de a schimba ceva cît de neînsemnat în ceea ce se petrecea. Crezuse că se va putea împotrivi jihadului, de unul singur, dar jihadul avea să fie. Chiar şi fără el, legiunile ar fi pornit de pe Arrakis, năpustindu-se asupra universului. Nu avea nevoie decît de legenda în care, deja, se transformase el. Le arătase calea, le dăduse putere pînă şi asupra Ghildei, care avea nevoie de mirodenie pentru a supravieţui.

Îl cuprinse un sentiment de ratare, apoi observă că Feyd-Rautha Harkonnen îşi dezbrăcase uniforma zdreanţuită şi rămăsese în faţa lui, înveşmîntat doar într-un corset de luptă, din zale.

Acesta e punctul culminant, gîndi Paul. *După asta, viitorul se va deschide, norii se vor destrăma, lăsînd loc unui nimb glorios. Dacă mor, vor spune că m-am jertfit pentru ca spiritul meu să-i călăuzească. Dacă trăiesc, vor spune că nimic nu poate să i se opună lui Muad'Dib.*

— Atreidul e pregătit? strigă Feyd-Rautha, conform străvechiului ritual al kanlyului.

Paul îşi alese răspunsul după datina fremenă:

— Fărîmă-se cuţitul tău în ţăndări şi aşchii!

Arătă cu mîna pumnalul Împăratului, dîndu-i de înţeles lui Feyd-Rautha că se putea apropia să-l ridice.

Fără să-şi ia ochii de la Paul, Feyd-Rautha înaintă, luă cuţitul, îl balansă o clipă în mînă, ca să se deprindă cu el. Simţea valul de surescitare care creştea în el. Era o luptă la care visase de multe ori — om contra om, dibăcie contra dibăcie, fără protecţia scuturilor. Şi

îşi dădea seama că lupta aceasta putea să-i deschidă calea către putere, pentru că Împăratul avea, desigur, să-l răsplătească pe cel ce i-ar fi făcut seama acestui Duce turbulent. Răsplata ar fi putut să fie chiar trufaşa sa fiică şi accesul pe tron. Ducele ăsta — un ţărănoi, un aventurier de provincie — nu putea fi un adversar serios pentru un Harkonnen care avea la activ aproape o mie de lupte în arenă şi cunoştea toate vicleşugurile şi stratagemele imaginabile. Şi ţopîrlanul nu putea bănui ca avea să înfrunte şi alte arme decît acest cuţit.

Să vedem dacă eşti imun la otravă! îşi spuse Feyd-Rautha.

Îl salută pe Paul cu lama pumnalului imperial, zise:

— Nebune, priveşte-ţi moartea!

— Luptăm sau vorbim, vere? zise Paul. Şi făcu un pas de pisică spre adversar, cu ochii aţintiţi la pumnalul acestuia, cu trupul ghemuit şi cu propriul său cristai alb-lăptos întins înainte, ca o prelungire a braţului.

Îşi dădură ocol unul altuia, păşind uşor, cu tălpile goale, pe suprafaţa zgrunţuroasă a pardoselii, pîndind cea mai mică deschidere.

— Frumos mai dansezi, făcu Feyd-Rautha.

Palavragiu, gîndi Paul. *Altă slăbiciune. Tăcerea îl irită.*

— Te-ai spovedit? întrebă Feyd-Rautha.

Paul continuă să se mişte, tăcut.

Iar Cucernica Maică Gaius Helen Mohiam, care privea lupta, din mijlocul alaiului imperial, îşi simţi tremurul trupului. Tînărul Atreides îi spusese Harkonnenului "vere". Asta însemna că îşi cunoştea ascendenţa, ceea ce, de altfel, nu era de mirare, dat fiind că era Kwisatz Haderach. Dar cuvîntul îi atrăsese subit atenţia asupra unicului lucru important din

punctul ei de vedere.

Lupta aceasta se putea solda cu o catastrofă ireparabilă pentru planul de selecţie Bene Gesserit.

Întrevăzuse şi ea ceva din ceea ce înţelesese Paul — că Feyd-Rautha ar fi putut să-l omoare, fără să iasă biruitor. Apoi o copleşi alt gînd, şi mai înspăimîntător. În clipa aceasta, două produse finale ale aceluiaşi lung şi costisitor program se înfruntau într-un duel pe viaţă şi pe moarte, căruia i-ar fi putut cădea victimă şi unul, şi celălalt. Dacă mureau amîndoi, nu le mai rămîneau decît fiica bastardă a lui Feyd-Rautha — un prunc încă, un factor necunoscut — şi Alia, monstruozitatea.

— Poate că nu cunoaşteţi decît rituri păgîne pe-aici, spuse Feyd-Rautha. N-ai vrea ca Dreptvorbitoarea Împăratului să-ţi pregătească sufletul pentru călătoria cea mare?

Paul zîmbi, dînd ocol către dreapta, atent, cu gîndurile negre alungate de imperativele momentului.

Feyd-Rautha făcu un salt scund, fentînd cu mîna dreaptă, schimbîndu-şi fulgerător cuţitul în stingă.

Paul se eschivă cu uşurinţă, remarcînd în scurta ezitare a lui Feyd-Rautha, condiţionarea luptei cu scuturi. Totuşi, nu era exact vechea condiţionare, pe care o cunoştea şi el şi înţelese că Feyd-Rautha mai luptase cu adversari fără scut.

— Atreizii fug sau stau pe loc şi luptă? îl provocă Feyd- Rautha.

Tăcut, Paul reîncepu să-i dea tîrcoale. Îi veniră în minte cuvintele lui Idaho, învăţăturile primite demult, în sala de exerciţii de pe Caladan: *"Foloseşte-ţi primele minute ca să-ţi studiezi adversarul. S-ar putea să pierzi în felul acesta cîteva prilejuri favorabile pentru o victorie rapidă, dar minutele de studiu sînt chezăşia succesului. Nu te grăbi, aşteaptă să fii sigur."*

— Poate-ţi închipui că ţopăiala asta îţi mai oferă cîteva clipe de viaţă, spuse Feyd-Rautha. Prea bine. Se opri brusc, îşi îndreptă trupul.

Paul observase destul pentru o primă aproximaţie. Feyd-Rautha avea tendinţa de a se răsuci spre stînga, expunîndu-şi şoldul drept, ca şi cum corsetul de zale i-ar fi putut proteja tot flancul. Era atitudinea unui om învăţat să lupte cu un scut şi cu un cuţit în fiecare mînă.

Sau... Paul şovăi... Sau corsetul era mai mult decît ceea *ce părea* a fi.

Harkonnenul vădea prea multă siguranţă de sine în faţa omului care, chiar în ziua aceea, se aflase în fruntea forţelor ce zdrobiseră Sardaukarul.

Feyd-Rautha îi remarcă ezitarea. Îl interpelă:

— Ce rost are să întîrzii inevitabilul? Nu faci altceva decît să amîni puţin momentul în care voi începe să mă prevalez de drepturile mele asupra bulgărelui ăstuia de gunoi.

Dacă-i înarmat cu un ac, gîndi Paul, *l-a ascuns cum nu se poate mai bine. Corsetul n-are nimic dubios.*

— De ce taci? făcu Feyd-Rautha.

Paul se puse din nou în mişcare. Tăcerea lui începuse să-şi exercite presiunea asupra nervilor lui Feyd-Rautha. Îşi îngădui un surîs glacial.

— Te amuzi, ai? şuieră Feyd-Rautha. Şi ţîşni, înainte de a-şi fi terminat vorba.

Aşteptîndu-se la secunda de ezitare, Paul fu cît pe ce să recepţioneze în plin lovitura fulgerătoare, de sus în jos. Vîrful pumnalului îi crestă braţul stîng. Îşi alungă arsura durerii, înţelese că ezitarea dinainte fusese un truc — o suprafentă. Adversarul se dovedea mai periculos decît îşi închipuise. Trebuia să se aştepte la trucuri în alte trucuri din alte trucuri.

— Am învăţat cîte ceva şi de la amicul tău, Thufir Hawat, rînji Feyd-Rautha. Graţie învăţăturilor lui ţi-am stors primele picături de sînge. Păcat că boşorogul n-a mai apucat să le vadă.

Şi Paul îşi aminti că Idaho îi spusese odată: *"Aşteaptă-te la tot ce-i de aşteptat într-o luptă. În felul ăsta, n-o să te surprindă nimic".*

Din nou, începură să-şi dea tîrcoale, atenţi, cu spinările încovoiate.

Paul observă revenirea expresiei de satisfacţie pe chipul adversarului său, se miră. Punea atîta preţ pe o zgîrietură? Nu cumva era otrăvită lama pumnalului? Nu, nu era cu putinţă! Oamenii săi examinaseră arma aceasta, o verificaseră înainte de a i-o aduce. Erau războinici prea experimentaţi ca să poată scăpa din vedere un lucru ca ăsta.

— Mă uitam la femeia cu care vorbeai înainte, i se adresă Feyd-Rautha. Aia mică. Ce ţi-e? Ibovnică? Crezi că merită să mă ocup puţin de ea?

Paul nu-i răspunse. Sondă cu simţurile sale interne, examinînd sîngele care îi mustea în rană. Şi descoperi o urmă de soporific. De pe lama pumnalului imperial. Îşi ajustă metabolismul, ca să anihileze ameninţarea şi să modifice structura moleculară a drogului, dar nu-şi putu împiedica un fior de incertitudine. Pregătiseră un pumnal cu un soporific pe lamă. Soporific. O substanţă incapabilă să alerteze un spion de otrăvuri, dar suficient de puternică pentru a moleşi muşchiul atins. Duşmanii săi îşi aveau fiecare propriile planuri secrete, propriile urzeli camuflate.

Din nou, Feyd-Rautha sări înainte, lovi.

Paul, cu zîmbetul îngheţîndu-i pe buze, fentă cu încetineală; ca şi cum ar fi fost stînjenit de efectul drogului, şi în ultima clipă se feri brusc, întîmpinînd cu

vîrful cristaiului braţul care fanda.

Feyd-Rautha se răsuci lateral, rămase la distanţă, trecîndu-şi iar arma în mîna stîngă. O uşoară paloare a obrazului îi trăda durerea acidă a rănii pe care i-o provocase Paul.

Aşa! Să cunoască şi el momentul incertitudinii, gîndi Paul. *Să simtă spaima la gîndul otrăvirii.*

— Trădare! urlă Feyd-Rautha. M-a otrăvit! Simt otrava în braţ!

Paul rupse tăcerea pe care o păstrase pînă atunci, spuse:

— Nu-i decît puţin acid, ca să compenseze soporificul de pe lama Împăratului.

Feyd-Rautha răspunse surîsului îngheţat de pe buzele lui Paul, ridicîndu-şi arma cu mîna stîngă, într-un salut zeflemitor. În spatele lamei însă, ochii îi scăpărau de ură.

Paul îşi schimbă cristaiul în mîna stîngă, pentru a fi egal cu adversarul său. Porniră iarăşi să-şi dea tîrcoale, pîndindu-se.

Feyd-Rautha începu să se apropie cu paşi furişaţi, oblici, ţinîndu-şi cuţitul în sus. Furia turbată ce clocotea în el i se citea în privirea piezişă a ochilor şi în încleştarea fălcilor. Fandă brusc spre dreapta şi în jos. Se pomeniră amîndoi încleştaţi, încordaţi, strîngîndu-şi unul altuia mîinile în care ţineau armele.

Paul, ferindu-se de şoldul drept al lui Feyd-Rautha, unde bănuia prezenţa unui ac otrăvit, împinse, silindu-şi adversarul să se rotească spre dreapta. Şi fu cît pe ce să nu observe vîrful minuscul din centura corsetului celuilalt. O răsucire smucită şi o uşoară cedare a încleştării lui Feyd-Rautha îl preveniră. Acul trecu la cîţiva milimetri de trupul său.

Pe şoldul stîng!

Capcană în altă capcană în altă capcană, îşi reaminti Paul. Folosindu-şi controlul Bene Gesserit al muşchilor, se lăsă brusc în jos, încercînd să-l determine pe Feyd-Rautha la o acţiune reflex, dar mişcarea necesară pentru a evita acul care pîndea la şoldul acestuia îl dezechilibră. Se trezi aruncat la pămînt, cu Feyd-Rautha deasupra lui.

— Ai văzut ce-am la şold, ha? şuieră printre dinţi Feyd-Rautha. Moartea ta, nebune. Începu să-şi răsucească trupul, apropiind tot mai mult ghimpele otrăvit. Mai întîi voi lăsa otrava să-ţi paralizeze muşchii, apoi o să te omor cu pumnalul. Nu se va descoperi niciodată vreo urmă!

Paul se încordă. În minte îi răsunară ţipete mute, ţipetele strămoşilor săi care sălăşuiau în celulele trupului şi care îi cereau să pronunţe cuvîntul secret ce avea să-l slăbească pe Feyd-Rautha şi să-l salveze pe el.

— N-am să-l rostesc! bolborosi.

Feyd-Rautha se holbă nedumerit, şovăi o fracţiune infimă de secundă. Lui Paul îi fu de ajuns ca să descopere punctul instabil din muşchiul unuia dintre picioarele adversarului şi poziţiile lor se inversară. Feyd-Rautha zăcea acum cu jumătate de trup acoperit de corpul lui Paul, cu şoldul drept ridicat, neputînd să se întoarcă, din cauza acului care se înţepenise într-o crăpătură a pardoselii.

Ajutat de sîngele care îi năclăise braţul, Paul îşi eliberă cu o smucitură mîna stîngă, apăsă scurt, adînc, sub colţul maxilarului lui Feyd-Rautha. Vîrful cristalului pătrunse în creier. Feyd-Rautha zvîcni o singură dată, se lăsă moale. Trupul i se răsturnă într-o rînă, ţinut încă de ghimpele înfipt în pardoseală.

Respirînd adînc, ca să-şi recapete calmul, Paul se

trase la o parte şi se sculă în picioare. Rămase nemişcat lîngă cadavru, cu cristaiul în mînă. Apoi, cu o voită încetineală, îşi ridică ochii spre Împărat.

— Maiestate, rosti, aţi pierdut încă un om. Acum putem renunţa la tergiversări şi la teatru? Putem discuta ce-avem de discutat? Căsătoria mea cu fiica Voastră şi urcarea pe tron a unui Atreides.

Împăratul se răsuci pe călcîie, se uită lung la Contele Fenring. Contele îi susţinu privirea — ochi cenuşii în ochi verzi. Nu aveau nevoie de cuvinte, învăţaseră demult să se înţeleagă din ochi.

Omoară-mi-l pe insolentul ăsta, spunea Împăratul. *Atreidul e tînăr şi plin de resurse, da... dar acum e obosit, şi-apoi, oricum, ţie n-ar putea sâ-ţi reziste. Provoacă-l la duel... acum, imediat. Tu ştii cum s-o faci. Omoară-l.*

Încet, foarte încet, Fenring îşi întoarse capul, prelungi mişcarea pînă cînd ochii săi se fixară asupra lui Paul.

— Hai! şuieră Împăratul.

Contele îşi concentră toată atenţia la chipul lui Paul, scormonindu-l cu ochi antrenaţi de Doamna sa Margot, în maniera Bene Gesserit. Observă misterul, măreţia ascunsă a tînărului descendent Atreides.

Aş putea să-l omor, gîndi Fenring. Şi ştia că era adevărat ce gîndea.

Dar, în clipa aceea, ceva aflat în propriile sale adîncuri tainice, îl făcu pe Conte să şovăie. Avu o viziune fulgerătoare, inadecvată, a avantajului pe care îl deţinea faţă de Paul — felul în care se putea ascunde de tînărul acesta, enigma persoanei şi a motivelor sale, pe care nu le putea scruta nici un ochi.

Iar Paul, conştient şi el de ceva, după felul în care clocotea nexul timpului, înţelese în sfirşit, de ce nu i se arătase niciodată contele Fenring în imensa urzeală a viitorului. Fenring era unul din cei care ar-fi-putut-să-fie, un posibil Kwisatz Haderach, schilodit însă de o mică eroare în lanţul genetic — un eunuc, ale cărui talente rămăseseră furtive, ascunse, refulate. Şi Paul simţi o compasiune profundă pentru Contele Fenring, un sentiment de fraternitate pe care nu-l cunoscuse niciodată pînă atunci.

Fenring observă emoţia lui Paul, o înţelese şi spuse:

— Maiestate, trebuie să vă refuz.

Furia îl copleşi pe Shaddam IV. Făcu doi paşi iuţi printre supuşii care se retraseră înspăimîntaţi şi-l pălmui cu sete pe Fenring, peste obraz.

Un nor negru întunecă chipul Contelui. Îl ţintui cu privirea pe Împărat, vorbi cu voce egală, cu deliberată inexpresivitate:

— Am fost prieteni, Maiestate. Ceea ce fac acum, fac din prietenie. Voi uita gestul Vostru.

Paul îşi drese glasul.

— Vorbeam despre tron, Maiestate, rosti.

Împăratul se întoarse, îl fulgeră cu privirea.

— Eu stau pe tron! lătră el.

— Veţi avea alt tron, pe Salusa Secundus, răspunse Paul.

— Am depus armele şi am venit aici crezînd în cuvîntul tău! strigă Împăratul, Îndrăzneşti să mă

ameninţi...

— Cît timp vă aflaţi în prezenţa mea, sînteţi în siguranţă. Aşa v-a făgăduit un Atreides. Muad'Dib însă vă osîndeşte la exilul pe planeta-închisoare. Dar nu vă temeţi, Maiestate. Voi folosi toate mijloacele de care dispun, pentru a îmblînzi lumea aceea. Salusa Secundus va deveni o lume-grădină, plină de frumuseţe şi de gingăşie.

Împăratul înţelese deodată sensul ascuns al cuvintelor lui Paul. Îl privi cu ură.

— Astea-ţi sînt, deci, adevăratele motive, scrîşni.

— Întocmai, zise Paul.

— Dar cu Arrakisul ce-o să se întîmple? Va deveni şi el o lume-grădină, plină de frumuseţi şi de gingăşie?

— Fremenii au cuvîntul lui Muad'Dib, spuse Paul. Sub cerul acestei planete, apa va curge la suprafaţă, printre oaze verzi şi bogate. Dar va trebui să ne gîndim şi la mirodenie. Iată de ce, pe Arrakis vor exista întotdeauna şi deşertul, şi vînturile aprige, şi încercările menite să-l călească pe om. Noi, fremenii, avem o vorbă: "Dumnezeu a creat Arrakisul ca să-i pregătească pe credincioşi". Nimeni nu poate nesocoti cuvîntul lui Dumnezeu.

Bătrîna Dreptvorbitoare, Cucernica Maică Gaius Helen Mohiam, surprinsese însă un alt înţeles ascuns în vorbele lui Paul. Întrezărise spectrul jihadului şi îşi ridică glasul:

— Nu se poate să-i laşi pe oamenii aceştia să calce în picioare universul!

— O să vă amintiţi cu nostalgie de blîndeţea sardaukarilor! ripostă veninos Paul.

— Nu se poate să-i laşi, şopti bătrîna.

— Eşti o Dreptvorbitoare, zise Paul. Gîndeşte-te mai bine la ceea ce spui. Îi aruncă o privire Prinţesei

Regale, se întoarse spre Împărat. Să sfîrşim odată, Maiestate.

Împăratul se uită cu groază la fiica sa. Ea îi atinse braţul, vorbi cu glas alinător:

— Pentru asta am fost educată, tată.

El inspiră adînc.

— Nu poţi face nimic, murmură bătrîna Dreptvorbitoare.

Împăratul îşi îndreptă spatele, păru să-şi regăsească aparenţa demnităţii.

— Cine va negocia în numele tău, vasalule? întrebă.

Paul se întoarse, o văzu pe mama sa, aşteptînd cu privirea în pămînt, alături de Chani, în mijlocul fedaykinilor. Se apropie de ele, se opri în faţa lui Chani.

— Înţeleg motivul, şopti ea. Dacă aşa trebuie... Usul...

Paul îi auzi lacrimile din glas, îşi ridică mîna, îi atinse obrazul.

— Sihaya, murmură, să nu te temi de nimic. Niciodată. Îşi lăsă braţul în jos, se adresă mamei sale: Vei negocia în numele meu, mamă, împreună cu Chani. E înţeleaptă şi are ochi ageri. Şi-i adevărat ce se spune, că nimeni nu ştie să se tocmească mai aprig decît un fremen. Chani va privi totul cu ochii dragostei pe care mi-o poartă şi cu gîndul la fiii pe care-i va naşte, la nevoile lor. S-o asculţi.

Jessica sesiză calculul rece din raţionamentul fiului ei, îşi înăbuşi un fior de gheaţă.

— Care ţi-s instrucţiunile? îl întrebă.

— Pretind ca zestre toate acţiunile CHOAM pe care le deţine Împăratul, spuse Paul.

— Toate? reuşi să îngaime Jessica, stupefiată.

— Trebuie să-l despuiem de tot ce are. Altceva: pentru Gurney Halleck, rangul de Conte, un directorat

în Compania CHOAM şi fieful Caladan. De asemenea, atribuirea de titluri şi demnităţi importante tuturor foştilor supuşi Atreides care mai sînt în viaţă, pînă la ultimul soldat.

— Dar fremenii? întrebă Jessica.

— Fremenii mă privesc personal, răspunse Paul. Pe ei îi va răsplăti Muad'Dib. În primul rind, Stilgar va fi guvernator al Arrakisuiui. Dar pentru astea, vom avea timp mai tîrziu.

— Şi eu?

— Ai vreo dorinţă anume?

— Poate... Caladanul, rosti ea, privindu-l pe Gurney. Nu-s sigură. M-am transformat prea mult în fremenă... şi în Cucernică Maică. Am nevoie de o perioadă de linişte şi de calm, ca să mă gîndesc.

— O vei avea, zise Paul. Vei avea tot ce-ţi vom putea oferi eu sau Gurney.

Jessica dădu din cap, simţindu-se deodată bătrînă şi obosită. Se uită la Chani.

— Şi pentru concubina regală?

— Nu vreau nici un rang, şopti Chani. Nu vreau nimic. Te implor.

Paul se uită în ochii ei. Brusc, îşi aminti imaginea lui Chani aşa cum o văzuse odată, cu micul Leto în braţe — cu copilul lor, care îşi găsise moartea în această dezlănţuire de violenţă.

— Îţi jur, zise el, că nu vei avea nevoie de nici un rang. Femeia de colo îmi va fi soţie, iar tu doar concubină, pentru că asta-i o afacere politică prin care vom cimenta pacea şi ne vom ralia Casele Mari ale Landsraadului. Trebuie să ne supunem uzanţelor. Dar prinţesa aceasta nu va avea de la mine decît numele meu. Atît. Nu va avea nici un copil, nici o privire caldă, nici o clipă de dorinţă.

— Aşa spui acum, rosti Chani. Şi ochii ei se îndreptară către silueta înaltă a prinţesei cu părul de aur.

— Atît de puţin îmi cunoşti fiul? murmură Jessica. Uită-te bine la prinţesa aceea. E semeaţă, încrezătoare. Se spune că are veleităţi literare. Să sperăm că asta o va putea consola în viaţă, căci de alte lucruri va avea prea puţin parte. Un rîs amar se desprinse fără voie de pe buzele ei. Gîndeşte-te la asta, Chani: prinţesa aceea îi va purta numele, dar va fi mai prejos decît o concubină, căci nu va cunoaşte niciodată un moment de tandreţe de la bărbatul de care este legată, în timp ce pe noi, Chani, pe noi, cele ce sîntem numite concubine... istoria ne va numi soţii.

SFIRSI
T

Ecologia Dunei

ANEXA I

Dincolo de un punct critic dintr-un spaţiu finit, libertatea descreşte proporţional cu creşterea numărului. Acest lucru este la fel de adevărat pentru fiinţele umane din spaţiul finit al unui ecosistem planetar, ca şi pentru moleculele unui gaz închis intr-un recipient etanş. În ceea ce îi priveşte pe oameni, întrebarea este nu cîţi pot supravieţui în cadrul sistemului, ci ce fel de existenţă va fi posibilă pentru cei ce vor supravieţui.

Pardot Kynes, Primul Planetolog al Arrakisului.

Impresia pe care o produce de obicei Arrakisul asupra oricărui nou venit este aceea a unui ţinut de o pustietate absolută. Străinul îşi închipuie imediat că aici nimic nu poate vieţui sau creşte sub cerul liber, că lumea aceasta este adevăratul deşert, care nu a cunoscut şi nici nu va cunoaşte vreodată fertilitatea.

Pentru Pardot Kynes, planeta nu era decît o formă de energie, o maşină pusă în mişcare de soarele ei. Erau necesare doar cîteva ajustări pentru a o adapta nevoilor omului şi, imediat, s-a gîndit la populaţia umană care se deplasa liber pe suprafaţa Arrakisului:

fremenii. Ce provocare! Şi ce unealtă! Fremenii reprezentau o forţă ecologică şi geologică cu un potenţial aproape nelimitat.

În multe privinţe, Pardot Kynes era un om simplu şi direct. Trebuia să scape de restricţiile impuse de Harkonneni? Nimic mai simplu. S-a căsătorit cu o femeie fremenă. Iar după ce i-a dăruit un fiu fremen, Liet-Kynes, a început să-i inoculeze acestuia, precum şi celorlalţi copii fremeni, "ştiinţa de carte" a ecologiei, creînd de la bun început un limbaj nou de simboluri, menit să înarmeze mintea spre a manipula un întreg peisaj, clima sa, mecanismul anotimpurilor, un limbaj care respingea orice idee de forţă, în favoarea unei Conştiinţe clare a ordinii.

"Pe orice planetă prielnică omului," spunea Kynes, "există o frumuseţe internă creată de mişcare şi echilibru. Această frumuseţe generează un efect dinamic stabilizator, esenţial oricărei forme de viaţă. Scopul său este simplu: menţinerea şi producerea de structuri coordonate, din ce în ce mai diversificate. Viaţa sporeşte capacitatea oricărui sistem închis de a întreţine viaţa. Viaţa, în totalitatea ei, se află în slujba vieţii. Hrana necesară îi este furnizată vieţii de către viaţă, în forme din ce în ce mai bogate, pe măsură ce creşte diversitatea vieţii, întregul peisaj se trezeşte la viaţă, se stabilesc relaţii, apar interacţiuni".

Aşa vorbea Pardot Kynes în clasele din sietchuri.

Dar, înainte de a ajunge la cursuri, trebuise să-i convingă pe fremeni. Ca să înţelegeţi cum a reuşit lucrul acesta, trebuie să înţelegeţi, mai întîi, enorma onestitate şi inocenţa cu care aborda orice problemă. Nu era naiv, dar nu îşi îngăduia nici un fel de distracţie.

Într-o după-amiază toridă, pe cînd explora peisajul

arrakian la bordul unui vehicul de suprafaţă monoloc, fu martorul unei scene de o deplorabilă banalitate. Şase mercenari Harkonneni, echipaţi cu scuturi şi înarmaţi pînă-n dinţi, încercuiseră trei tineri fremeni, pe platoul din spatele Scutului de Piatră, în apropierea satului Sacul Vînturilor. Kynes crezu mai întîi că nu era vorba decît de o simplă ciomăgeală, apoi îşi dădu seama că Harkonnenii intenţionau să-i masacreze pe fremeni. În acel moment, unul dintre tineri zăcea deja la pămînt, cu o arteră secţionată, iar doi mercenari fuseseră scoşi din luptă, dar tot rămîneau patru oameni înarmaţi împotriva a doi copilandri.

Kynes nu era curajos. Nu era decît onest şi precaut. Harkonnenii măcelăreau fremeni. Distrugeau uneltele cu care el avea intenţia să refacă planeta! Îşi activă scutul, se năpusti în mijlocul încăierării şi răpuse cu şişul doi dintre Harkonneni, mai înainte ca aceştia să-şi fi dat seama că se află cineva în spatele lor. Evită lovitura de sabie a celui de-al treilea, îi reteză beregata cu un entretisser impecabil şi îl lăsă pe al patrulea în seama celor doi adolescenţi fremeni, pentru a-i da primul ajutor rănitului care sîngera în nisip. Şi reuşi să-l readucă la viaţă... în momentul în care ultimul Harkonnen îşi dădea duhul.

Drept care, tinerii fremeni se pomeniră într-o mare încurcătură. Ce să facă cu Kynes? Bineînţeles, ştiau cine e. Nici o persoană nu sosea pe Arrakis, fără ca un dosar bine documentat să nu ajungă, pe o cale sau alta, în mîinile fremenilor. Îl cunoşteau pe Kynes: era slujitorul Împăratului.

Dar ucisese Harkonneni!

Nişte adulţi ar fi dat, fără îndoială, din umeri şi, cu oarecare regret, i-ar fi adăugat cadavrul la cele şase care zăceau deja pe nisip. Dar aceşti fremeni erau

tineri fără experienţă şi tot ce pricepeau era că îi datorau viaţa acestui slujitor imperial.

Două zile mai tîrziu, Kynes se pomeni într-unul din sietchurile care dominau Pasul Vînturilor. Pentru el, treaba asta era naturală. Se apucă să le vorbească fremenilor despre apă, despre fixarea dunelor cu covoare de iarbă, despre plantaţii de curmali, despre canale de irigaţie străbătînd liber deşertul. Vorbea, vorbea, vorbea întruna.

Şi habar n-avea de discuţiile încinse al căror obiect era soarta sa. Ce-i de făcut cu nebunul ăsta? Cunoaşte acum poziţia unuia dintre cele mai importante sietchuri. Ce-i de făcut? Şi ce să pricepi din vorbele lui, din trăncăneala smintită despre preschimbarea Arrakisului într-un paradis? Vorbărie şi-atîta tot! Ştie prea mult. Dar a ucis Harkonneni! Cum o să-i plătim povara de apă? De cînd datorăm noi ceva Împeriului? A ucis Harkonneni. Ei şi? Oricine poate ucide Harkonneni. Şi eu am ucis.

Dar ceea ce spune el despre fertilizarea Arrakisului?

Prostii! De unde apă?

El zice că este! Şi a salvat trei de-ai noştri.

A salvat trei mucoşi nerozi, care s-au aruncat singuri în cuţitele Harkonnenilor! Şi le-a văzut cristaiele!

Decizia fu cunoscută cu mult înainte de a fi fost rostită. Taul unui sietch le dictează membrilor săi conduita, inclusiv obligaţiile cele mai brutale. Pentru îndeplinirea deciziei fu numit un luptător încercat, căruia i se încredinţa cuţitul sacru. Doi acvari îl însoţiră, spre a recupera apa trupului. Obligaţie brutală.

E îndoielnic ca Pardot Kynes să fi băgat de seamă prezenţa presupusului călău. În clipa aceea, era

ocupat. Perora unui grup, care se adunase în jurul lui, la o distanţă precaută. Vorbea plimbîndu-se de colo-colo, gesticulînd. Apă în aer liber, spunea el. Ieşiri în deşert, fără distrai! Apă potabilă acumulată în iazuri! Livezi de portyguli!

Cel cu cuţitul îi aţinu calea.

"Fă-mi loc," îi spuse Kynes şi continuă să vorbească despre capcane de vînt secrete. Trecu mai departe, oferindu-şi spatele loviturii rituale.

Nu se poate şti ce anume s-a petrecut în momentul acela în mintea presupusului gîde. L-a ascultat brusc pe Kynes şi l-a crezut? Cine ştie?... Dar ceea ce a făcut a rămas de pomină. Îl chema Uliet Vîrstnicul. Uliet a înaintat trei paşi şi s-a prăbuşit deliberat în lama propriului său cuţit. Astfel i-a "făcut loc" lui Kynes. Sinucidere? Unii pretind că l-a călăuzit Shai-hulud.

Aşa se nasc prevestirile!

Din clipa aceea, Kynes nu a mai trebuit decît să arate cu mîna şi să rostească: "Mergeţi acolo!" Şi ei se duceau. Triburi întregi, de pretutindeni. Mureau bârbaţi, mureau femei, mureau copii. Dar se duceau.

Kynes îşi reluă corvezile imperiale, întorcîndu-se la staţiunile biologice experimentale. Şi, curînd, printre membrii personalului acestor staţiuni, îşi făcură apariţia fremeni. Apoi fremenii îşi dădură seama că erau pe cale de a se infiltra în "sistem" — o posibilitate pe care nu o luaseră niciodată în considerare. O serie de unelte şi utilaje provenind din staţiuni ajunseră în sietchuri... în special radiatoarele, cu ajutorui cărora erau săpate bazinele colectoare şi capcanele de vînt de sub suprafaţa desertului.

Pe fundul bazinelor începu să se adune apă.

Fremenii pricepură că Pardot Kynes nu era complet nebun, ci exact atît de nebun cît trebuie să fie un

sfint. Era un umma, făcea parte din confreria profeţilor. Iar spiritul lui Uliet fu avansat la rangul de sadus şi inclus printre judecătorii divini.

Kynes — simplul, ambiţiosul Kynes — ştia că o muncă de cercetare organizată la niveluri înalte e hărăzită să nu producă niciodată nimic nou. Alcătui, aşadar, mici unităţi experimentale, care făceau schimburi reciproce de informaţii, pentru a realiza cît mai rapid efectul Tansley şi lăsă fiecărui grup libertatea de a-şi găsi propria cale. Trebuiau să acumuleze milioane de fapte mărunte şi de aceea organiza numai teste izolate şi sumare, menite să scoată în evidenţă dificultăţile.

Se prelevară probe de carotaj de pe cuprinsul întregului bled. Se trasară diagrame ale îndelungatelor cicluri meteorologice care alcătuiau clima. Kynes descoperi că în centura lată, cuprinsă între 70 de grade latitudine nordică şi sudică, temperaturile oscilau de mii de ani între 254 şi 332 de grade (absolute) şi că zona aceasta poseda lungi anotimpuri de germinaţie, în cursul cărora temperaturile variau de la 284 la 302 grade absolute: domeniul de "aur" pentru dezvoltarea formelor de viaţă terestre... de îndată ce aveau să rezolve problema apei.

Cînd o vom rezolva? întrebară atunci fremenii. Cînd vom vedea Arrakisul preschimbîndu-se într-un paradis?

Şi ca un dascăl răspunzînd unui copil care întreabă cît fac doi şi cu doi, Kynes le spuse: "Peste trei sute sau cinci sute de ani."

Un popor inferior ar fi reacţionat cu un geamăt de disperare. Dar fremenii învăţaseră răbdarea de la oameni cu bice în mîini. Transformarea avea să dureze ceva mai mult timp decît se aşteptaseră, dar

erau încredinţaţi cu toţii că ziua binecuvîntată avea să vină. Îşi strînseră, deci, cingătorile şi se întoarseră la treabă. Dezamăgirea făcuse perspectiva paradisului parcă şi mai reală.

Problema capitală a Arrakisului nu era atît apa, cît umiditatea. Animalele de casă erau aproape necunoscute, iar cele domestice rare. Unii traficanţi foloseau ca animal de povară kulonul, măgarul domesticit al deşertului, dar preţul apei era prohibitiv, chiar dacă se reuşea echiparea animalelor cu distraie speciale.

Kynes se gîndi să construiască mari instalaţii de reducere, care să sintetizeze apa din hidrogenul şi oxigenul prezente în roca nativă, dar costul energiei ar fi fost prea ridicat. Calotele polare (în ciuda falsei impresii de bogăţie în apă pe care o inspirau pyonilor) erau cu totul neîndestulătoare pentru proiectul său... Şi-apoi, începuse deja să bănuiască unde ar fi trebuit să se găsească apa. La altitudinile medii şi în unele vînturi, cantitatea de umiditate creştea simţitor. Şi mai era şi acel prim indiciu pe care i-l furnizase compoziţia echilibrată a atmosferei: 23% oxigen, 75,4% azot şi 0,023% bioxid de carbon, plus gazele nobile care formau restul.

Exista o plantă locală, extrem de rară, o rădăcinoasă care creştea în zona nordică temperată, la altitudini de peste 2500 de metri. Un tubercul de doi metri lungime producea o jumătate de litru de apă. Şi mai erau şi plantele de deşert terraforme, dintre care unele, cele mai rezistente, se dezvoltau viguros dacă erau plantate în depresiuni şi dotate cu decantoare de rouă.

Apoi, Kynes descoperi cuveta salină.

Topterul său fu surprins de o furtună, în timp ce

zbura către una dintre staţiunile mai îndepărtate de la marginea bledului şi se abătu de la ruta obişnuită. După trecerea furtunii, văzu cuveta: o uriaşă depresiune ovală, cu diametrul mare de peste trei sute de kilometri, o întindere albă şi şcînteietoare, în plin deşert. Kynes coborî, îşi trecu degetele peste suprafaţa măturată de furtună, le duse la buze.

Sare.

Acum, era sigur.

Pe Arrakis existase apă la suprafaţă... Cîndva. Se hotărî să reexamineze problema puţurilor seci, în care cîteva picături de apă apăruseră şi pieriseră, pentru a nu se mai ivi niciodată.

Kynes îşi puse la lucru proaspăt calificaţii limnologi fremeni. Indiciu de bază: fragmentele de materie organică, găsite uneori în masa de mirodenie, în urma unei erupţii. Basmele folclorului fremen le atribuiseră dintotdeauna unui imaginar "păstrăv al nisipurilor". Pe măsură ce se descoperiră noi dovezi, se contura o nouă explicaţie în legătură cu provenienţa enigmaticelor fragmente — era vorba de o creatură care "înota" în adîncul nisipurilor şi care bloca apa în pungi fertile, situate în straturile inferioare poroase ale solului, la temperaturi sub 280 de grade (absolute).

Milioane de asemenea "hoţi de apă" îşi găseau moartea la fiecare erupţie de mirodenie. O variaţie de numai cinci grade a temperaturii putea să-i ucidă. Puţinii supravieţuitori intrau apoi într-o fază de cistohibernare, din care ieşeau, după şase ani, sub formă de mici viermi de nisip care nu depăşeau lungimea de trei metri. Dintre aceştia, numai cîţiva scăpau de fraţii lor mai mari şi de pungile de apă ale premirodeniei, reuşind să ajungă la maturitate, sub

forma giganticului shai-hulud. (Pentru shai-hulud apa e o otravă, aşa cum aflaseră mai demult fremenii, înecînd cîte unul din rarii "viermi pitici" capturaţi în Ergul Mic, pentru a produce narcoticul stimulator al percepţiei pe care îl numeau Apa Vieţii. "Viermele pitic" este o varietate primitivă de shai-hulud, a cărui lungime nu depăşeşte niciodată nouă metri.)

Aveau acum întregul ciclu: de la micul făuritor la masa de premirodenie; de la micul făuritor la shai-hulud; shai-hulud dispersînd mirodenia din care se hrăneau făpturile microscopice numite "planctonul nisipurilor"; planctonul nisipurilor, hrana lui shai-hulud, crescînd, îngropîndu-se, transformîndu-se în mulţimea micilor făuritori.

Kynes şi oamenii săi îşi strămutară, deci, atenţia de la aceste mari relaţii, concentrîndu-se asupra microecologiei. În primul rînd, clima. Suprafaţa nisipului atingea deseori temperaturi de 344 pînă la 350 de grade (absolute). La o jumătate de metru sub suprafaţă, temperatura scădea cu 55 de grade; la o jumătate de metru deasupra solului, scădea cu 25 de grade. Frunzele sau umbra puteau să determine o scădere cu încă 18 grade. Apoi, substanţele nutritive. Nisipul Arrakisului este, în cea mai mare parte, produsul digestiei viermilor; praful (adevărata problemă omniprezentă) este produs de constanta unduire a suprafeţei, mişcarea de "saltaţie" a nisipului. Versanţii feriţi de vînt ai dunelor sînt acoperiţi cu un strat de nisip macrogranular. Versanţii aflaţi în bătaia vîntului sînt bătătoriţi şi netezi. Dunele bătrîne sînt galbene (din cauza oxidării), dunele tinere au culoarea rocii de origine (de obicei, cenuşii).

Versanţii feriţi de vînt ai dunelor bătrîne constituiră primele zone de plantaţii. Fremenii începură cu un

ciclu de ierburi pentru soluri sărace, asemănătoare muşchiului de turbă, menite să se întrepătrundă, să împîslească şi să fixeze dunele, privind vîntul de arma sa cea mai puternică: grăunţii mobili.

Primele zone pentru culturile de aclimatizare fură situate departe, în sud, la adăpost de patrulele Harkonnen. Formele mutante de ierburi neproductive fură plantate, mai întîi, pe versanţii adăpostiţi ai unui şir de dune situate pe direcţia vînturilor dominante de vest. De îndată ce versanţii feriţi de vînt fură ancoraţi, versanţii expuşi se înălţară din ce în ce mai mult, iar suprafaţa acoperită cu iarbă, de pe partea cealaltă, se deplasă, extinzîndu-se în acelaşi ritm. În felul acesta luară naştere gigantice sifuri (dune lungi, cu creste sinuoase), a căror înălţime depăşea 1500 de metri.

Cînd bariera de dune atinse o altitudine suficientă, versanţii expuşi vîntului fură plantaţi cu rogoz, o iarbă mai rezistentă. Fiecare structură, avînd baza de aproximativ sase ori mai mare decît înălţimea, fu ancorată — "fixată" — în felul acesta.

După aceea, se trecu la culturi de plante cu rădăcini mai adînci: pentru început, efemere (chenopode, spanac sălbatic, ştir), pe urmă grozamă scoţiană, lupin, viţă de eucalipt (varietatea adaptată ţinuturilor nordice ale Caladanului), tamarisc pitic, pin mediteranean… în sfîrşit, adevăratele plante de deşert: cactusul-candelabru, saguaro şi bis-naga, cactusul-butoi, iar acolo unde era posibil, salvia cămilei, iarba-ceapă, iarba de Gobi, lucerna sălbatică, verbina de nisip, primula de seară, livanul, scumpia, tufele de creozot.

Fremenii se îngrijiră apoi de viaţa animală indispensabilă — creaturi mărunte, care să răscolească şi să aerisească solul: vulpea pitică,

şoarecele marsupial, iepurele deşertului, broasca ţestoasă de nisip... şi răpitoare, care să păstreze echilibrul: şoimul desertului, bufniţa pitică, vulturul şi cucuveaua deşertului; insecte, care să pătrundă în nişele unde nu aveau acces vieţuitoarele mai mari: scorpionul, miriapodul, păianjenul, viespea, musca viermilor... şi liliacul deşertului, care să le supravegheze.

În cele din urmă, încercarea crucială: curmalii, bumbacul, cucurbitaceele, arborii de cafea, plantele medicinale... peste două sute de soiuri vegetale alimentare, care trebuiau să fie testate şi aclimatizate.

"Ceea ce nu înţelege cineva (care nu se pricepe deloc la ecologie) despre un ecosistem, este tocmai faptul că-i vorba de un sistem," spunea Kynes. "Un sistem! Un sistem îşi menţine o anumită stabilitate fluidă, care însă poate fi răsturnată de o singură greşeală, comisă într-o singură nişă. Un sistem posedă o anumită ordine, o anumită curgere de la un punct la altul. Daca ceva zagazuieste aceasta curgere, ordinea este distrusă. Cine ignoră ecologia nu va observa dezastrul, decît cînd va fi prea tîrziu. Iată de ce, funcţia primordială a ecologiei este înţelegerea consecinţelor."

Reuşiseră sau nu să creeze un sistem?

Kynes şi poporul său rămaseră în aşteptare. Fremenii înţelegeau în sfîrşit ce însemna intervalul de cinci sute de ani pe care îl prezisese planetologul.

Într-o zi, de la plantaţiile de palmieri sosi un raport: La hotarul dintre deşert şi plantaţii, planctonul nisipurilor este otrăvit de interacţiunea cu noile forme de viaţă. Motivul: incompatibilitatea proteinelor. Se formase un brîu larg de apă otrăvitoare, de care vieţuitoarele arrakiene nu se puteau apropia. O zonă

pustiită înconjura plantaţiile, o zonă pe care nu o putea viola nici măcar shai-hulud.

Kynes se deplasă personal la plantaţii — o călătorie de douăzeci de toboşari (într-un palanchin, ca un infirm sau ca o Cucernică Maică, pentru că nu încercase niciodată să devină călăreţ al nisipurilor). Cercetă zona cu pricina (duhoarea se ridica pînă la ceruri) şi se întoarse cu o veste măreaţă, un dar din partea Arrakisului.

Surplusul de sulf şi azot transforma zona într-o răsadniţă fertilă pentru formele de viaţă terestre. Plantaţiile puteau fi extinse în voie!

"Se va scurta şi intervalul?" vrură să ştie fremenii.

Kynes reveni asupra formulelor sale planetare. Coeficienţii afectaţi capcanelor eoliene deveniseră între timp destul de siguri. Îşi îngădui evaluări relativ precise în privinţa problemelor ecologice. O parte a covorului vegetal trebuia păstrată pentru menţinerea dunelor; o altă parte trebuia rezervată producerii hranei (pentru oameni şi pentru animale); în sfirşit, o altă parte trebuia să permită blocarea umidităţii în reţeaua de rădăcini şi canalizarea apei înspre zonele învecinate, încă pîrjolite de soare. La ora aceea, fuseseră cartografiate toate zonele reci ale bledului. Kynes le introduse în formule. Pînă şi shai-hulud figura în diagrame. Existenţa lui era indispensabilă, căci fără el ar fi pierit bogăţia naturală pe care o reprezenta mirodenia. Iar "uzina" din aparatul său digestiv, cu enormele sale concentraţii de aldehide şi de acizi, era o imensă sursă de oxigen. Un vierme mijlociu (de vreo 200 de metri lungime) elibera în atmosferă tot atîta oxigen cît zece kilometri pătraţi de covor vegetal.

Trebui să includă în calcul şi Ghilda. Cantităţile de mirodenie cu care o mituiau, ca să menţină spaţiul din

jurul Arrakisului ferit de sateliţi meteorologici sau de ochi indiscreţi, atinseseră deja proporţii gigantice.

Nici fremenii nu puteau fi ignoraţi. Fremenii, cu capacitatea lor de vînt şi cu răzleţele lor terenuri "agricole" din zonele mai bogate în apă; fremenii, cu noua lor conştiinţă ecologică şi cu visul lor de a acoperi suprafeţe vaste ale Arrakisului mai întîi cu prerii, apoi cu păduri.

Diagramele dădură o cifră. Kynes o comunică: trei la sută. Dacă reuşeau să determine trei la sută din elementul vegetal al Arrakisului să participe la formarea de compuşi carbonici, aveau să obţină rîvnitul ciclu cu autoîntreţinere.

"Dar cît va dura?" întrebară fremenii.

"A... cît? Vreo trei sute cincizeci de ani."

Aşadar, ceea ce le spusese acest umma de la bun început rămînea valabil: nimeni din generaţia lor n-avea să vadă visul devenind realitate, şi nici cei ce aveau să le urmeze vreme de opt generaţii... Dar ziua aceea avea să vină.

Continuară să muncească: construind, săpînd, educînd şi învăţînd copiii.

Pe vremea aceea, fiul său, Liet-Kynes, avea nousprezece ani şi era un adevărat fremen; un călăreţ al nisipurilor care omorîse peste o sută de Harkonneni. Autorizaţia imperială de succesiune, pe care bătrînul Kynes avusese grijă să o ceară din timp pentru fiul său, fu acordată fără probleme. Rigida structură de clasă a faufreluciior îşi îndeplinea la fel de bine rolul şi pe Arrakis. Fiul fusese educat şi crescut ca să preia misiunea tatălui.

Calea era trasată, iar fremenii ecologi porniseră deja la drum. Liet-Kynes nu mai trebuia decît să-i supravegheze, să dea cîte un îndemn unde era

necesar şi să-i ţină sub observaţie pe Harkonneni...

Pînă în ziua în care planeta sa se pomeni cu un Erou.

Religia Dunei

ANEXA II

Aşa cum ştie astăzi orice şcolar, înaintea venirii lui Muad'Dib fremenii de pe Arrakis practicau o religie a cărei origine era maometanismul Saari. S-au descoperit însă şi importante împrumuturi din alte religii. Exemplul cel mai frecvent este Imnul Apei, preluat direct din Liturghierul Catolic Portocaliu şi invocînd nori de ploaie pe care Arrakisul nu i-a cunoscut niciodată. Există însă similitudini şi mai profunde între Kitab al-Ibarul fremenilor şi învăţăturile din biblie, Ilm şi Fiqh.

Orice studiu comparativ al principalelor credinţe religioase din Imperiu, pînă la apariţia lui Muad'Dib, trebuie să pornească de la forţele primordiale care au stat la baza acestor credinţe, şi anume:

1. Adepţii celor Paisprezece Înţelepţi, a căror Carte Sfîntă era Biblia Catolică Portocalie şi ale căror vederi sînt expuse în Comentarii şi în celelalte lucrări ale Comisiei Tălmăcitorilor Ecumenici (C.T.E.)

2. Comunitatea Bene Gesserit, care nega că ar fi un ordin religios, dar care opera în spatele unui paravan aproape impenetrabil de ritualuri mistice şi ale cărei metode de educare, simbolistică, organizare şi programă şcolară internă erau de natură

esenţialmente religioasă.

3. Clasa dominantă agnostică (inclusiv Ghilda), pentru care religia era un fel de teatru de marionete menit să distreze populaţia şi să o menţină docilă şi care era întru totul încredinţată că toate fenomenele — chiar şi cele religioase — puteau fi reduse la explicaţii mecaniciste.

4. Aşa-numitele învăţături Ancestrale, care includeau preceptele prezervate de cele trei mari migraţii islamice ale Nomazilor zensunniţi, navacrestinismul de pe Chusuk, variantele buddislamice preponderente pe Lankiveil şi Sikun, Cărţile Unificate Mahayana-Lankavatara, cultul Zen Hekiganshu de pe Delta Pavonia III, cultele Tawrah şi Zabur Talmudic care supravieţuiau pe Salusa Secundus, atotpătrunzătorul rit Obeah, cultul Muadh Quran, cu ale sale pure Ilm şi Finqh, practicat de populaţia rurală din orezăriile pundi de pe Caladan, formele de hinduism răspîndite pe cuprinsul întregului univers, în sînul comunităţilor izolate ale pyonilor şi, în sfîrsit, Jihadul Butlerian.

Există şi o a cincea forţă care a modelat credinţele religioase, dar al cărei efect este atît de universal şi de profund, încît trebuie enunţată separat.

Este vorba, desigur, despre călătoria spaţială, care, în contextul oricărei discuţii religioase, se impune a fi scrisă astfel:

CĂLĂTORIA SPAŢIALĂ!

În cursul celor o sută zece secole care au precedat Jihadul Butlerian, expansiunea umanităţii în spaţiul cosmic şi-a pus asupra religiei o pecete unică. La începuturile sale, călătoria spaţială, deşi larg răspîndită, a fost în bună măsură haotică, lentă şi nesigură, efectuîndu-se, pînă la apariţia monopolului

Ghildei, printr-o sumedenie de metode improprii. Primele experienţe spaţiale, despre care rămăseseră informaţii puţine şi profund alterate, au constituit stimuli irezistibili pentru speculaţiile mistice.

Imediat, spaţiul a conferit un sens şi un farmec diferit concepţiei despre Facere. Diferenţa aceasta este perfect vizibilă în mişcările religioase cele mai importante din această perioadă. Esenţa tuturor religiilor, sentimentul de sacru, au fost afectate de acea impresie de anarhie pe care o emană întunericul spaţiului cosmic.

Era ca şi cum Jupiter, în toate avatarurile sale, se retrăgea în bezna maternă, pentru a fi înlocuit de o imanenţă femelă plină de ambiguitate şi al cărei chip reflecta nenumărate terori.

Străvechile formule se întrepătrunseră, se încîlciră, încercînd să se adapteze noilor cuceriri şi noilor simboluri heraldice. Fu o epocă de luptă între demoni-fiare, de o parte, şi vechile rugăciuni şi invocaţii, de alta.

Niciodată însă, nu apăru o decizie clară.

Se spune că, în decursul acestei perioade, Geneza ar fi fost reinterpretată, iar cuvintele lui Dumnezeu ar fi fost răstălmăcite astfel:

"Fiţi rodnici, şi vă înmulţiţi, şi umpleţi universul, şi-l stăpîniţi, şi domniţi peste toate fiarele şi vietăţile stranii ce se mişcă pe pămînturile fără sfîrsit şi sub ele."

Fu o eră a vrăjitoarelor cu puteri reale. Măsura acelor puteri se poate întrezări în faptul că ele nu au dezvăluit niciodată cum ţineau jeratic în mîinile goale.

Apoi veni Jihadul Butlerian — două generaţii de haos. Zeul logicii mecanice fu azvîrlit maselor şi un concept nou îşi făcu apariţia:

"Omul nu poate fi înlocuit."

Aceste două generaţii de violenţă constituiră o pauză talamică pentru întreaga specie umană. Oamenii se uitară la zeităţile lor şi la riturile lor şi văzură în ele cea mai înspăimîntătoare dintre ecuaţii: frică supra ambiţie.

Şovăitori, liderii religiilor ai căror adepţi vărsaseră sîngele a miliarde de oameni, începură să se întîlnească pentru a face schimb de vederi. Mişcarea fu încurajată de Ghilda Spaţială, care începea să-şi închege monopolul asupra călătoriilor interstelare, şi de Bene Gesserit, care strîngea în jurul său toate vrăjitoarele.

Primele reuniuni ecumenice avură două rezultate majore:

1. Înţelegerea faptului că toate religiile aveau cel puţin o poruncă comună: "Să nu sluţeşti sufletul."

2. Comisia Tălmăcitorilor Ecumenici.

C.T.E. se întruni pe o insulă neutră de pe Vechiul Pămînt, leagănul tuturor religiilor-mame. Principiul întrunirii era "credinţa comună în existenţa unei Esenţe Divine în univers." Fuseseră convocaţi reprezentanţi ai fiecărei confesiuni care număra mai mult de un milion de adepţi şi, în mod cu totul surprinzător, membrii Comisiei căzură imediat de acord în privinţa declaraţiei scopului lor comun:

"Ne aflăm aici pentru a smulge o armă esenţială din mîinile religiilor antagoniste. Arma aceasta este pretenţia la deţinerea singurei şi unicei revelaţii."

Entuziasmul stîrnit de acest prim semn de "profundă înţelegere reciprocă" se dovedi prematur. Vreme de mai bine de un an standard, această declaraţie fu singurul comunicat difuzat de C.T.E. Oamenii începură să murmure, dezamăgiţi de

tergiversări. Trubadurii compuseră cîntece batjocoritoare la adresa celor o sută douăzeci şi unu de "bosorogi trăsniţi", cum fuseseră porecliţi delegaţii C.T.E. (Sursa poreclei era o anecdotă obscenă, a cărei poantă viza iniţialele C.T.E., numindu-i pe delegaţi "Conţopişti Trăsniţi Ereditar"). Unul dintre aceste cîntece, "Reverie", readus periodic în actualitate, nu şi-a pierdut popularitatea nici pînă astăzi:

"Oameni buni, la reverie
De sînteţi ispitiţi,
Gîndiţi-vă ce tragedie
E reveria
Bosorogilor Trăsniţi!
Ei trîndăvesc
Şi lîncezesc
O zi întreagă.
Apoi se-nchină
Doamnei Cină!"

Din cînd în cînd, răzbăteau unele zvonuri în legătură cu şedinţele C.T.E. Se spune, de pildă, că delegaţii îşi compară textele şi că, în mod nesăbuit, aceste texte erau numite. Asemenea zvonuri provocară, în mod inevitabil, tulburări antiecumenice şi, fireşte, suscitară noi manifestări de ostilitate.

Trecură doi ani... trei ani.

Membrii Comisiei, dintre care nouă muriseră între timp şi fuseseră înlocuiţi, îşi acordară un răgaz de odihnă pentru a promulga instalarea înlocuitorilor şi anunţară că lucrau cu toţii la elaborarea unei cărţi unice, care va înlătura "toate simptomele patologice" ale religiilor din trecut.

"Sîntem pe cale de a produce un instrument al

Dragostei, la care să se poată cînta în toate felurile," declarară ei.

Multora li se pare şi astăzi ciudat faptul că această declaraţie a avut darul de a stîrni cele mai crunte explozii de violenţă împotriva ecumenismului. Douăzeci de delegaţi fură rechemaţi de congregaţiile cărora le aparţineau. Unul îşi puse capăt zilelor, furînd o fregată spaţială şi prăbusindu-se în soare.

Istoricii sînt de părere că tulburările s-au soldat cu optzeci de milioane de victime. Această cifră corespunde unei defalcări a cîte sase mii pentru fiecare lume inclusă pe atunci în Liga Landsraadului. Dacă ţinem cont de circumstanţele zbuciumate ale acelor vremuri, estimarea nu pare excesivă, deşi orice pretenţie la cifre precise nu poate fi decît atît — o pretenţie. Comunicaţiile între lumi se aflau atunci la cel mai scăzut nivel.

Evident, trubadurii cunoscură o perioadă de glorie. O comedie muzicală, foarte populară la vremea aceea, prezenta într-una din scene un delegat al C.T.E., întins la umbra unui palmier, pe o plajă de nisip alb, cîntînd:

"Pentru Dumnezeu, femeie şi-a dragostei splendoare,
Tăiem pe-aici frunză la cîini, cu nepăsare.
Hai trubadur, mai zi-ne o cîntare
Pentru Dumnezeu, femeie şi-a dragostei splendoare!"

Tulburările publice şi comediile sînt arme profund revelatoare în orice epocă. Ele dezvăluie climatul psihologic, gravele incertitudini... şi dorinţa arzătoare de mai bine, amestecată cu teama că nu se va realiza

niciodată nimic.

În vremurile acelea, barajele cele mai sigure în calea anarhiei au fost embrionara Ghildă, Bene Gesseritul şi Landsraadul, care reuşise să-şi continue tradiţia veche de 200 de ani, ţinîndu-şi în mod regulat sesiunile, în ciuda unor obstacole dintre cele mai grele. Rolul celei dintîi apare cu claritate: Ghilda oferea transport gratuit tuturor misiunilor legate de Landsraad şi de C.T.E. Rolul Bene Gesseritului este ceva mai obscur. În mod cert, în această epocă el şi-a consolidat autoritatea asupra vrăjitoarelor, a explorat domeniul narcoticelor complexe, a pus la punct antrenamentul prana-bindu şi a conceput Missionaria Protectiva, braţul negru al superstiţiei. Dar această perioadă este şi cea care a văzut elaborarea Litaniei împotriva Fricii şi redactarea Cărţii Azhar, acel miracol bibliografic care păstrează marile secrete ale celor mai străvechi credinţe umane.

Definiţia lui Ingsley este, poate, singura posibilă:

"A fost o epocă de adînci paradoxuri."

Vreme de aproape şapte ani, C.T.E. îşi continuă truda. În preajma celei de-a şaptea aniversări a reuniunii, delegaţii începură să pregătească universul uman pentru o veste de seamă. Iar în ziua în care C.T.E. împlini şapte ani de la înfiinţare, ei înfăţişară oamenilor Biblia Catolică Portocalie.

"Lucrarea aceasta este o operă demnă şi plină de înţelesuri," spuseră ei. "E mijlocul prin care omenirea poate dobîndi cunoştiinţa de sine ca o creaţie desăvîrşită a lui Dumnezeu."

Membrii C.T.E. au fost numiţi arheologi ai ideilor, considerîndu-se că măreţia redescoperirii lor fusese inspirată de Dumnezeu. S-a spus că ei aduseseră la lumină "vitalitatea marilor idealuri, îmbogăţite de

trecerea veacurilor," că dăduseră un nou imbold "imperativelor morale ale conştiinţei religioase."

Împreună cu Biblia Catolică Portocalie, C.T.E. a prezentat Liturghierul şi Comentariile — acestea din urmă reprezentînd, din multe puncte de vedere, o lucrare şi mai remarcabilă, nu numai prin concizia sa (mai puţin de jumătate din volumul Bibliei C.P.), dar şi prin candoarea sa şi amestecul de autocompătimire şi fariseism.

Fraza de debut este un apel fără echivoc, adresat cîrmuitorilor agnostici:

"Oamenii, negăsînd răspunsuri la sunna — cele zece mii de întrebări religioase din Shari-a -, aplică acum propriul lor raţionament. Toţi oamenii caută lumina. Religia nu este decît calea cea mai veche şi cea mai venerabilă prin care oamenii au încercat să găsească un sens universului creat de Dumnezeu. Savanţii caută legile fenomenelor. Misiunea Religiei este de a-l pregăti pe om pentru această legalitate."

În încheierea lor însă, Comentariile au un ton aspru, care, fără îndoială, le prevestea deja destinul:

"În mare parte, ceea ce s-a numit religie a avut dintotdeauna o atitudine inconştientă de ostilitate faţă de viaţă. Adevărata religie trebuie să demonstreze că viaţa este plină de bucurii plăcute ochiului lui Dumnezeu, că o cunoaştere fără acţiune este lipsită de sens. Toţi oamenii trebuie să înţeleagă că propovăduirea religiei prin reguli şi precepte rigide este, în cel mai bun caz, o şarlatanie. Singura învăţătură valabilă este cea care e acceptată cu plăcere. Ea poate fi recunoscută fără greş, pentru că îţi trezeşte certitudinea de a fi ştiut dintotdeauna ceea ce te învaţă."

Un calm straniu domni cît timp presele şi

imprimantele de shiga rulară, răspîndind Biblia C.P. de la o lume la alta. Unii îl interpretară ca pe un semn de la Dumnezeu, ca pe o prevestire a unităţii.

Dar chiar delegaţii C.T.E. dezminţiră iluzia acestui calm, de îndată ce reveniră în sînul congregaţiilor cărora le aparţineau. Optsprezece dintre ei fură linşaţi în primele două luni. Cincizeci şi trei se desolidarizară de C.T.E. în decurs de un an.

Biblia C.P. fu denunţată ca fiind opera "demonilor raţiunii". Se afirmă că paginile ei fuseseră anume meşteşugite ca să pară de o logică seducătoare. Îşi făcură apariţia dogme revizioniste, care alimentară bigotismul popular. Aceste dogme se sprijineau pe simboluri acceptate (Crucea, Semiluna, Pana, Cei Doisprezece Apostoli, Budha cel Slab etc.) şi curînd fu limpede că vechile superstiţii şi credinţe nu fuseseră cîtusi de puţin absorbite de noul ecumenism.

Balloway calificase truda de şapte ani a C.T.E. drept "determinism galactofazic". Miliarde de oameni interpretară iniţialele d.g. drept "damnabila gafă".

Preşedintele C.T.E., Toure Bomoko, un ulema zensunnit şi unul din cei paisprezece delegaţi care nu se dezavuaseră ("Cei paisprezece înţelepţi" din istoria populară), păru să admită, în cele din urmă, că C.T.E. comisese o greşeală.

"N-ar fi trebuit să încercăm crearea de noi simboluri," declară el. "Ar fi trebuit să ne dăm seama că nu era cazul să introducem incertitudini în credinţele acceptate, că nu trebuie să stîrnim curiozitatea în legătură cu Dumnezeu. În fiecare zi sîntem confruntaţi cu înfricosătoarea nestatornicie a lucrurilor omeneşti şi totuşi lăsăm ca religiile noastre să devină tot mai rigide şi mai controlate, tot mai conformiste şi mai asupritoare. Ce este umbra aceasta

în calea Poruncii Divine? Este avertismentul că instituţiile dăinuie, că simbolurile dăinuie, chiar dacă sensul lor se pierde, este avertismentul că nu există o Sumă a tuturor cunoştinţelor la care se poate ajunge."

Ambiguitatea amară a acestei "mărturisiri" nu scăpă adversarilor lui Bokomo. Curînd, fu silit să ia calea exilului, scăpînd cu viaţă doar graţie jurămîntului de tăcere al Ghildei. Se spune că ar fi murit pe Tupile, venerat şi adorat, şi că ultimele sale cuvinte au fost: "Religia trebuie să rămînă o supapă pentru acei oameni care îşi spun: Nu sînt aşa cum as vrea să fiu. În nici un caz, ea nu trebuie să se afunde în marasmul mulţumirii de sine."

Ne place să credem că Bomoko a înţeles sensul profetic al cuvintelor sale: "Instituţiile dăinuie." Nouăzeci de generaţii mai tîrziu, Biblia C.P. şi Comentariile au impregnat întregul univers religios.

Cînd Paul-Muad'Dib şi-a aşezat mîna dreaptă pe gorganul de piatră în care se afla craniul tatălui său (mîna dreaptă a celui ce e binecuvîntat, nu mîna stîngă a damnatului), cuvintele pe care le-a pronunţat erau preluate, vorbă cu vorbă, din Testamentul lui Bomoko:

"Voi, cei care ne-aţi înfrînt, puteţi să vă spuneţi că Babilonul a fost nimicit şi că facerile sale au fost spulberate. Eu însă vă spun că judecata omului nu a luat încă sfirsit, că fiecare om se află încă în boxa lui. Fiecare om este un mic război."

Fremenii spuneau despre Muad'Dib că este ca Abu Zide, a cărui fregată a sfidat Ghilda, călătorind odată pînă acolo şi înapoi. "Acolo", folosit în contextul acesta, descinde direct din mitologia fremenă şi desemnează sălaşul spiritului- ruh, alam al-mithalul unde dispar toate limitările.

În acest sens, raportul cu Kwisatz Haderach este uşor întrevăzut. Individul Kwisatz Haderach, la care Comunitatea Bene Gesserit încerca să ajungă prin intermediul programului său de selecţie, reprezenta "Drumul cel scurt" sau "Cel care poate fi în două locuri deodată."

Dar aceste două interpretări îşi găsesc o obîrşie comună în următorul text din Comentarii: "Cînd legea şi datoria religioasă sînt totuna, eul cuprinde universul."

Despre el însuşi, Muad'Dib spunea: "Sînt un năvod în oceanul timpului, între viitor şi trecut. Sînt o membrană mobilă căreia nu-i poate scăpa nici o posibilitate."

Cugetările acestea exprimă una şi aceeaşi idee, care poate fi regăsită şi în Kalima 22 din Biblia C.P., unde scrie: "Rostit sau nerostit, gîndul este o realitate şi are puterile realităţii."

De altfel, comentariile lui Muad'Dib din Coloanele Universului, aşa cum au fost interpretate de preoţii săi, Qizara Tafwid, evidenţiază influenţele pe care le datorează C.T.E. şi fremenilor zensunniţi.

Muad'Dib: "Legea şi datoria sînt totuna; fie. Dar atunci nu uita aceste limitări. Astfel nu eşti niciodată pe deplin conştient. Astfel râmîi cufundat în taul comun. Astfel eşti întotdeauna mai puţin decît un individ."

Biblia C.P.: Aceeaşi formulare (Revelaţiile 61).

Muad'Dib: Religia tine adesea de mitul progresului, care ne apară de spaimele unui viitor incert."

Comentariile C.T.E.: Aceeaşi formulare. (Cartea Azhar atribuie această cugetare scriitorului religios din secolul întîi Neshou; prin parafrază.)

Muad'Dib: "Dacă un copil, o persoană needucată,

un ignorant sau un smintit provoacă tulburări, vina este a autorităţii care nu a ştiut să le prevadă şi să le prevină."

Biblia C.P.: "Orice păcat poate fi pus, cel puţin parţial, în seama unei tendinţe naturale spre rău, care este o circumstanţă atenuantă acceptată de Dumnezeu." (Cartea Azhar atribuie acest pasaj vechii Tawrah semite.)

Muad'Dib: "Întinde-ţi mina şi mănîncă ceea ce-ţi dă Dumnezeu; iar după ce te-ai îndestulat, slăveşte-l pe Dumnezeu."

Biblia C.P.: Parafrază cu acelaşi sens. (Cartea Azhar atribuie acest enunţ, într-o formă uşor diferită, Primului Islam.)

Muad'Dib: "Bunâtatea este începutul cruzimii."

Kitab al-Ibarul fremen: "Înfricoşător lucru este povara unui Dumnezeu milostiv. Au nu Dumnezeu ne-a dat soarele pîrjoiitor (Al-lat)? Au nu Dumnezeu ne-a dat Maicile Umezelii (Cucernicele Maici)? Au nu Dumnezeu ni l-a dat pe Shaitan (Iblis, Satana)? Iar nu de la Shaitan ne vine răul grabei?"

(Aceasta este sursa proverbului fremen: "Graba e lucrul lui Shaitan." Într-adevăr: pentru o sută de calorii generate de efortul fizic — viteza, graba — corpul pierde prin evaporare aproximativ 170 de grame de transpiraţie. Cuvîntul fremen pentru transpiraţie este bakka, sau lacrimi, şi în traducere are următorul înţeles larg: "Seva vieţii pe care Shaitan o stoarce din sufletul tău.")

Koneywell defineşte apariţia lui Muad'Dib ca fiind "oportună din punct de vedere religios," deşi sincronizarea temporală a avut prea puţin importanţă în acest caz. Aşa cum spunea chiar Muad'Dib: "Sînt aici; deci..."

Cu toate acestea, pentru a înţelege impactul religios pe care l-a produs Muad'Dib, este absolut necesar să nu se piardă din vedere un lucru: fremenii erau un popor al desertului, care se obişnuise de mult timp cu un mediu ostil. Nu e prea greu să devii mistic, atunci cînd supravieţuirea îţi este condiţionată în fiecare secundă de surmontarea unor elemente făţiş ostile. "Eşti aici; deci... "

În contextul unei asemenea tradiţii, suferinţa e acceptată (chiar dacă e acceptată ca o pedeapsă inconştientă). Şi este de remarcat faptul că riturile fremene tind către o eliberare aproape totală de sentimentul culpabilităţii. Nu neapărat pentru că frernenii considerau legea şi religia a fi "totuna", confundînd nesupunerea cu păcatul. Mai degrabă s-ar putea spune că fremenii se autopurificau cu uşurinţă de orice culpabilitate, pentru că existenţa lor de zi cu zi impunea judecăţi brutale (adesea mortale) care, într-un mediu mai blînd, ar fi împovărat oamenii cu un sentiment de culpabilitate intolerabil.

Aceasta pare a fi şi una din rădăcinile importanţei pe care fremenii o acordă superstiţiilor (excluzîndu-le pe cele introduse de Missionaria Proiectiva). Ce rost are să consideri şuieratul nisipului ca o prevestire? Ce rost are să-ţi duci pumnul la ureche, cînd răsare Prima Lună? Carnea unui om îi aparţine, dar apa sa e a tribului... iar misterul vieţii nu este o problemă care trebuie rezolvată, ci o realitate care se cere trăită. Semnele te ajută să nu uiţi lucrul acesta. Şi pentru că eşti aici, pentru că ai religia, pînă la urmă nu se poate să nu ieşi victorios.

Aşa cum a predat Bene Gesseritul secole de-a rîndul, cu mult înainte de a se fi lovit de fremeni:

"Cînd politica şi religia călătoresc în aceeaşi

caleaşca şi cînd caleaşca aceasta este condusă de un sfint (baraka), nimic nu le poate sta în cale."

Raport asupra motivatiilor si scopurilor Bene Gesserit

ANEXA III

Fragmentul de mai jos este extras din Rezumatul întocmit imediat după Afacerea Arrakis, la cererea Doamnei Jessica, de către agenţii ei. Sinceritatea acestui raport îi conferă o valoare care depăşeşte cu mult limitele banalului.

Intrucît Bene Gesserit-ul a acţionat vreme de secole sub masca unei scoli semimistice care urmărea un program de selecţie a fiinţelor umane, tindem să-i acordăm o importanţă mai mare decît pare să merite. Analiza "judecăţii de fapt" a Comunităţii, în legătură cu Afacerea Arrakis, evidenţiază profunda ignoranţă a scolii în ceea ce priveşte propriul ei rol.

S-ar putea argumenta că Bene Gesserit-ul n-a putut să examineze decît faptele care i-au stat la îndemînă

şi că nu a avut acces direct la persoana Profetului Muad'Dib. Dar şcoala a depăşit deseori obstacole mult mai importante şi, în această perspectivă, cu atît mai gravă apare greşeala pe care a comis-o.

Obiectivul programului Bene Gesserit era obţinerea, prin selecţie genetică, a unui individ pe care şcoala îl denumea "Kwisatz Haderach," adică: "cel care poate fi în mai multe locuri deodată." În termeni mai simpli, Comunitatea dorea o fiinţă umană cu puteri mintale de natură a-i permite înţelegerea şi manipularea dimensiunilor de ordin superior.

Bene Gesserit-ul vroia, aşadar, un supramentat, un calculator uman dotat cu unele dintre facultăţile preştiente ale navigatorilor Ghildei.

Să examinăm acum cu atenţie următoarele fapte:

Muad'Dib, născut Paul Atreides, era fiul Ducelui Leto, un om a cărui linie de sînge (neam) constituise, vreme de peste o mie de ani, obiectul unei supravegheri atente. Mama Profetului, Doamna Jessica, era fiica naturală a Baronului Vladimir Harkonnen şi purtătoarea unor repere genetice a căror extremă importanţă pentru programul de selecţie era cunoscută de aproape două mii de ani. Doamna Jessica era un produs Bene Gesserit, perfect educat şi format, care ar fi trebuit să constituie o unealtă docilă în cadrul programului.

Doamna Jessica primise ordinul de a concepe o fiică Atreides. Planul Bene Gesserit prevedea împerecherea acestei fiice cu Feyd-Rautha Harkonnen, unul din nepoţii Baronului Vladimir, coeficientul de probabilitate a rezultării unui Kwisatz Haderach din această alianţă fiind foarte ridicat. Totuşi, din motive pe care ea însăşi mărturiseşte că nu le-a înţeles niciodată pe de-a-ntregul, concubina Ducelui Leto,

Doamna Jessica, a nesocotit ordinul Bene Gesserit şi a conceput un fiu.

Numai acest fapt ar fi fost deja suficient pentru a alerta Comunitatea în legătură cu posibilitatea apariţiei în plan a unei variabile imprevizibile. Au existat însă şi indicii mai importante, pe care şcoala le-a ignorat virtual. Astfel:

1. Încă din copilărie Paul Atreides a dovedit că posedă facultăţi premonitorii. Era ştiut că avea viziuni preştiente, a căror precizie şi claritate sfidau orice explicaţie cvadridimensională.

2. Cucernica Maică Gaius Helen Mohiam, Stareţa Bene Gesserit care a testat umanitatea lui Paul la vîrsta de cincisprezece ani, a mărturisit că în cursul încercării băiatul a suportat o suferinţă care depăşea limita suportabilităţii oricărei fiinţe umane, de pînă atunci. Totuşi, ea nu a atras în mod special atenţia asupra acestui fapt, în raportul pe care l-a întocmit!

3. Cînd familia Atreides a descins pe planeta Arrakis, populaţia fremenă băştinaşă l-a salutat pe tînărul Paul ca pe un profet ("Vocea din altă lume"). Comunitatea Bene Gesserit era perfect conştientă că vicisitudinile unei planete ca Arrakisul, cu mediul său desertic, cu lipsa totală a apei la suprafaţă, cu importanţa deosebită acordată celor mai primitive necesităţi legate de supravieţuire, produc, în mod inevitabil, indivizi dotaţi cu un grad superior de sensibilitate. Cu toate acestea, atît reacţia fremenilor, cît şi elementul regimului alimentar arrakian pe bază de mirodenie au fost neglijate de observatoarele Bene Gesserit.

4. Cînd Harkonnenii şi soldaţii-fanatici ai Împăratului Padisah au reocupat Arrakisul, asasinîndu-l pe tatăl lui Paul şi exterminînd grosul trupelor Atreides, Paul şi

mama sa au dispărut. Aproape; imediat după aceea, o serie de rapoarte au menţionat apariţia unui nou lider religios printre fremeni, un personaj căruia i se spunea Muad'Dib şi care, din nou, era salutat ca intruchipînd "Vocea din altă lume". Rapoartele au precizat chiar că personajul era însoţii de o nouă Cucernică Maică din ritul Sayyadina, indicînd că aceasta era "femeia care l-a născut." Iar Bene Gesserit-ul deţinea suficiente surse documentare din care reieşea în termeni cît se poate de clari că legendele fremene despre Profet conţineau indicaţia: "El se va naşte dintr-o vrăjitoare Bene Gesserit."

(În legătura cu acest punct, s-ar putea argumenta că Bene Gesserit-ul îşi trimisese cu secole înainte Missionaria Protectiva pe Arrakis, ca să implanteze, cu scop preventiv, germenul unei asemenea legende, pentru cazul în care eventuale membre ale scolii s-ar fi aflat ulterior în impas şi că ar fi avut nevoie de apărare şi că era firesc ca legenda "vocii din altă lume" să nu fie luată în seamă, întrucît avea toate caracteristicile tipice unei stratageme Bene Gesserit. Dar argumentul acesta ar putea sta în picioare numai în căzul în care Bene Gesserit-ul ar fi avut motive reale să ignore celelalte indicii despre Paul-Muad'Dib.)

Cînd Afacerea Arrakis a izbucnit cu toată amploarea, Ghilda Spaţială a adresat Bene Gesserit-ului mai multe avertismente. Ghilda a atras atenţia că navigatorii săi, care foloseau drogul de mirodenie arrakian pentru a dobîndi preştiinţa limitată necesară pilotării navelor spaţiale în vidul cosmic, erau "îngrijoraţi cu privire la viitor" şi că "vedeau probleme la orizont." Pentru Bene Gesserit ar fi trebuit să fie limpede că Ghilda întrevăzuse existenţa unui nex, a unui punct de joncţiune pentru decizii multiple şi

complexe, dincolo de care ochiul prestient era orb. Era o dovadă certă că apăruse un factor care manipula dimensiuni de ordin superior!

(Unele Bene Gesserit ştiau demult că Ghilda nu putea să acţioneze direct asupra sursei vitale a mirodeniei, deoarece navigatorii Ghildei manipulau ei înşişi, în mod eronat, fireşte, dimensiuni de ordin superior şi îşi dădeau seama că orice pas greşit în legătură cu Arrakisul ar fi putut să le fie fatal. Era bine ştiut faptul că navigatorii Ghildei nu erau capabili să găsească vreo modalitate ca să obţină controlul asupra mirodeniei, fără a provoca tocmai un asemenea nex. Concluzia nu putea fi decît că cineva, care dispunea de puteri superioare, era pe cale de a obţine controlul asupra sursei mirodeniei. Şi totuşi, Bene Gesserit-ul nu a înţeles acest lucru!)

Avînd în vedere faptele menţionate, nu se poate conchide decît că eşecul Bene Gesserit-ului în această afacere a fost rezultatul unui plan şi mai vast, despre care şcoala nu a fost cîtuşi de puţin conştientă!

Almanak en-Ashraf (Fragmente despre Casele Nobile)

ANEXA IV

SHADDAM IV (10.134-l0.202)

Împărat Padişah, al 8l-lea din neamul său (Casa Corrino) care a ocupat Tronul Leului de Aur. A domnit din 10 156 (anul în care tatăl său, Elrood IX, a fost asasinat de o doză de chaumurky) pînă în 10196, cînd a abdicat în favoarea Regenţei instituite în numele fiicei sale mai mari, Irulan. Evenimentul cel mai remrcabil din timpul domniei sale a fost Răscoala de pe Arrakis, favorizată — după părerea mai multor istorici — de preocupările excesive ale lui Shaddam IV pentru fastul Curţii şi sistemul birocratic al administraţiei sale. În primii şaisprezece ani ai guvernării sale, clasa bursegilor s-a dublat. În ultimii treizeci de ani dinaintea Răscoalei de pe Arrakis, bugetul alocat instruirii Sardaukarului a scăzut în mod continuu. A avut cinci fiice (Irulan, Chalice, Wensicia, Josifa şi Rugi) şi nici un fiu legitim. Patru din fiicele sale l-au însoţit în exil, după abdicare. Soţia sa, Anirul, soră Bene Gesserit din Rangul Tainic, a murit în anul

10 176.

LETO ATREIDES (10.140-l0.191)

Înrudit (văr), după mamă, cu clanul Corrino, mai este numit şi Ducele Roşu. Membrii Casei Atreides au cîrmuit Caladanul, ca fief-siridari, vreme de douăzeci de generaţii, pînă ce li s-a impus mutarea pe Arrakis. Ducele Leto Atreides este cunoscut mai ales ca fiind tatăl Ducelui Paul-Muad'Dib, Regentul Umma. Rămăşiţele Ducelui Leto se află în "Gorganul Craniului" de pe Arrakis. Moartea sa este atribuită trădării unui doctor Suk, al cărui instigator a fost siridar-Baronul Vladimir Harkonnen.

DOAMNA JESSICA (Onor.Atreides) (10.154-l0.256)

Fiică naturală (ref.Bene Gesserit) a siridar-Baronul Vladimir Harkonnen. Mama Ducelui Paul-Muad'Dib. Absolventă a Şcolii B.G. de pe Wallach IX.

DOAMNA ALIA ATREIDES (10.191 -...)

Fiică legitimă a Ducelui Leto Atreides şi a concubinei oficiale a acestuia, doamna Jessica. Doamna Alia s-a născut pe Arrakis, la opt luni după moartea Ducelui Leto. Expunerea prenatală la efectele unui narcotic cu acţiunea în "spectrul percepţiei" i-a atras, în referinţele Bene Gesserit, porecla "Blestemata". Istoria populară o numeşte Sfinta Alia sau Sfînta Alia-a-Cuţitului. (Pentru o biografie amănunţită, vezi "Sfinta Alia, vînătoarea unui miliard de lumi" de Pander Oulson.)

VLADIMIR HARKONNEN (10.110 -l0.193)

Cunoscut mai ales ca Baronul Harkonnen, titlul său oficial era siridar (guvernator planetar) = Baron.

Vladimir Harkonnen a fost descendent direct de parte bărbătească al basharului Abulurd Harkonnen, surghiunit pentru laşitate după Bătălia Coranului. Revenirea în graţiile imperiale a Casei Harkonnen este atribuită, în general, unei inspirate manevre comerciale pe piaţa pieilor de balenă, precum şi consolidării ulterioare a averii, din profiturile realizate prin comerţul cu melanj de pe Arrakis. Siridar-Baronul a murit pe Arrakis, în timpul Răscoalei. Titlul său a fost preluat, pentru scurt timp, de na-Baronul Feyd-Rautha Harkonnen.

CONTELE HASIMIR FENRING (10.133 -l0.225)

Înrudit (văr), după mamă, cu Casa Corrino, a fost tovarăşul din copilărie al lui Shaddam IV. (Frecvent discreditata Istorie-pirat a Casei Corrino relatează că Fenring ar fi răspunzător pentru doza de chaumurky care l-a ucis pe Elrood IX.) Toate sursele documentare atestă faptul că Fenring a fost cel mai apropiat prieten al lui Shaddam IV. Printre demnităţile imperiale pe care le-a deţinut Contele Fenring se numără cea de Agent Imperial pe Arrakis, în timpul regimului Harkonnen, iar, mai tîrziu, cea de siridar-în-absentia al Caladanului. L-a urmat pe Shaddam IV în exilul pe Salusa Secundus.

CONTELE GLOSSU RABBAN (10.132 — 10.193)

Glossu Rabban, Conte de Lankiveil, era nepotul mai vîrstnic al lui Vladimir Harkonnen. Glossu Rabban şi Feyd-Rautha Rabban (care a primit numele Harkonnen după ce a fost cooptat în anturajul siridar-Baronului) erau fiii legitimi ai demifratelui mezin al siridar-Baronului, Abulurd. Abulurd a renunţat la numele Harkonnen şi la toate drepturile cuvenite prin titlu,

după ce i s-a încredinţat funcţia de guvernator al subdistrictului Rabban-Lankiveil. Numele Rabban îşi avea originea în ramura maternă a familiei.

Terminologia Imperiului

GLOSAR

În cursul studierii Imperiului, a Arrakisului şi a întregii culturi care l-a produs pe Muad'Dib, apar mulţi termeni nefamiliari. Sporirea gradului de înţelegere este un scop lăudabil, de aceea dăm, mai jos, o serie de definiţii şi explicaţii.

A

ABA: robă sau mantie largă, purtată de femeile fremene. În general, de culoare neagră.

ACH: viraj la stingă. Comandă a celui care conduce un vierme.

ACVAR: fremen consfinţit pentru oficierea

ritualurilor legate de apă şi de Apa Vieţii.

ACVATUB: oricare dintre tuburile cu care este prevăzut un distrai sau un distilcort şi care serveşte la transportarea apei regenerate la sau de la un buzunar colector.

ACVERIGI: inele metalice de diferite diametre, reprezentînd cantităţi exacte de apă şi putînd fi schimbate în depozitele fremene. Acverigile au o semnificaţie profundă (cu mult superioară noţiunii de bani), în special în ritualurile legate de naştere, moarte şi căsătorie.

ADAB: memoria revendicativă, care apare şi ţi se impune de la sine.

ADUNAREA CONDUCĂTORILOR: deosebită de Sfatul Conducătorilor, reprezintă adunarea şefilor fremeni convocaţi spre a fi martori la un duel pentru determinarea conducătorului unui trib. (Sfatul Conducătorilor este o adunare convocată pentru tranşarea unor probleme care privesc toate triburile.)

AEROTRANSPORTOR: aripă zburătoare (uzual: "aripă"). Aerodină utilitară specifică Arrakisului, folosită pentru transportul utilajelor mari de prospectare ("vînare"), exploatare şi rafinare a mirodeniei.

AKARSO: plantă originară de pe Sikun (70 Ophiuchi A), cu frunze aproape dreptunghiulare. Dungile sale, verzi şi albe, corespund zonelor de clorofilă activă şi latentă.

ALAM AL-MITHAL: lumea mistică a similitudinilor, unde dispar toate limitările fizice.

ALBIE: pe Arrakis este numită astfel orice regiune depresionară, formată prin prăbuşirea stratelor inferioare ale subsolului. (Pe planetele cu apă suficientă, albiile — sau cuvetele — indică o zonă care

a fost odată acoperită de apă. Se presupune că pe Arrakis există cel puţin o asemenea zonă, deşi problema nu este încă clarificată.)

AL-LAT: soarele originar al umanităţii. Prin extensie: soarele oricărui sistem planetar.

AMPOLIROS: legendarul "Olandez zburător" al spaţiului.

AMTAL (sau PRAVILA AMTAL): lege tradiţionala pe lumile primitive, vizînd determinarea defectelor sau limitelor. Uzual: încercare distructivă.

ANTRENAMENT: în context Bene Gesserit, această noţiune (desemnînd, în general, orice sistem de educare şi formare) are un sens diferit, referindu-se la condiţionarea nervoasă şi musculară (vezi BINDU şi PRANA), dusă pînă la limita maximă tolerată de funcţiile naturale.

APA VIEŢII: otravă de "iluminare" (vezi CUCERNICA MAICĂ). Lichid expulzat de un vierme de nisip (vezi SHAI- HULUD) cînd moare înecat şi care, transformat în organismul unei Cucernice Maici, devine narcoticul folosit în orgiile tau din sietchuri. Narcotic cu acţiune în "spectrul percepţiei".

AQL: încercarea raţiunii. La origine, cele "Şapte întrebări mistice", care încep cu: "Cine gîndeste?"

ARRAKEEN: prima aşezare de colonişti de pe Arrakis. A fost, mult timp, sediul guvernului planetar.

ARRAKIS: numită şi Dune. A treia planetă a sistemului Canopus.

AULIYA: în religia Nomazilor zensunniţi, femeia care stă la stînga lui Dumnezeu ("slujnica Domnului").

AUMAS: otravă administrată în mîncare (mai exact, în mîncăruri solide), în unele dialecte: chaumas.

AYAT: semnele vieţii. (Vezi BURHAN)

B

BAKKA: în legendele fremene, bocitoarea care îi jeleşte pe toţi oamenii.

BAKLAWA: prăjitură cu sirop de curmale.

BALISET: instrument muzical cu nouă coarde, descendent direct al ţiterei şi acordat în gama chusukiană. Sunetele sînt produse prin lovirea simultană a tuturor coardelor. Instrumentul preferat al trubadurilor imperiali.

BARAKA: om sfînt, cu puteri magice.

BASCULE: denumire generală acordată oricărui tip de container de transport echipat cu scut ablativ şi sistem de amortizare cu suspensii. "Bascularea" se efectuează de la bordul unei astronave aflate în spaţiu, pentru debarcarea de materiale pe o suprafaţă planetară.

BASHAR: (frecvent, colonel-bashar) ofiţer sardaukar avînd, conform ierarhiei militare clasice, un grad superior celui de colonel. Gradul a fost creat în special pentru desemnarea titlului de guvernator militar al unui subdistrict planetar. Gradul rezervat în exclusivitate armatei este "bashar de corp".

BAZIN: pe Arrakis este denumită astfel orice zonă depresionarâ.

BAZIN DE PRAF CU MAREE: depresiune vastă, pe suprafaţa Arrakisului, în care s-a adunat, de-a lungul secolelor, o cantitate uriaşă de praf, supusă unor mişcări de flux şi reflux (vezi MAREE DE NISIP).

BELA TEGEUSE: a cincea planetă a sistemului Kuentsing. A fost al treilea popas în cursul migraţiei forţate a zensunniţilor.

BENE GESSERIT: vechea scoală de educaţie şi antrenament fizic şi mintal, rezervată iniţial elevelor

de sex feminin, după ce Jihadul Butlerian a distrus asa-zisele "maşini gînditoare" şi roboţii.

B.G.: prescurtare uzuală pentru Bene Gesserit.

BHOTANI JIB: vezi CHAKOBSA.

BIBLIA CATOLICĂ PORTOCALIE (sau BIBLIA C.P.): "Cartea Acumulată". Textul religios elaborat de Comisia Tălmăcitorilor Ecumenici (C.T.E.). Conţine elemente împrumutate din cele mai vechi religii, printre care maometanismul Saari, creştinismul Mahayana, catolicismul Zensunnit şi tradiţiile buddislamice. Porunca supremă a Bibliei C.P. este: "Să nu sluţeşti sufletul."

BI-LAL-KAIFA: Amin. (Ad litteram: "Orice alte explicaţii sînt inutile.")

BINDU: referitor la sistemul nervos uman şi, în special, la antrenamentul nervilor. Exprimare uzuală: nervatură bindu. (Vezi PRANA)

B1NDU, SUSPENSIE: formă specială de catalepsie voluntară.

BLED: desert cu suprafaţa plană (desert-ses).

BOBINĂ: orice imprimat pe filament shiga, destinat învăţămîntului şi dotat cu puls mnemonic.

BORDURA: al doilea nivel, superior, al marii faleze care mărgineşte Scutul de Piatră de pe Arrakis. (Vezi SCUTUL DE PIATRĂ)

BOURKA: mantie sau burnuz izolant, purtat de fremeni în deşert.

BURHAN: dovezile vieţii, (Uzual: minunatele ayat şi burhan ale vieţii, vezi AYAT)

BURSEG: general sardaukar.

BUZUNAR COLECTOR: oricare dintre compartimentele destinate colectării şi păstrării apei filtrate dintr-un distrai.

C

CAID: ofiţer sardaukar însărcinat cu relaţiile cu civilii. Guvernator militar al unui district planetar. Grad superior celui de bashar, dar inferior celui de burseg.

CALADAN: a treia planetă a sistemului Delta Pavonia. Lumea natală a lui Paul-Muad'Dib.

CĂLĂREŢ AL NISIPURILOR: termen fremen, desemnîndu-l pe cel care este capabil să captureze şi să călărească un vierme de nisip.

CANTO şi RESPONDU: ritual de invocaţie, inclus în panoplia propheticus utilizată de Missionaria Proiectiva.

CAPCANA DE VÎNT: dispozitiv amplasat pe direcţia unui vînt dominant şi permiţînd decantarea, prin condensare, a umidităţii atmosferice (condensarea producîndu-se prin scăderea bruscă şi intensă a temperaturii în interiorul capcanei).

CASĂ: termen idiomatic, desemnînd Clanul Domnitor al unei planete sau al unui sistem planetar.

CASELE MARI: clanuri deţinătoare de fiefuri planetare. Antreprenori interplanetari. (Vezi CASĂ)

CASELE MICI: clasa antreprenorilor planetari (în galachă: richece).

CENTRUL DE COMANDĂ AL CERCETAŞILOR: ornitopter uşor, afectat unui grup de prospectare şi recoltare a mirodeniei şi însărcinat cu coordonarea misiunilor de pază şi recunoaştere.

CHAKOBSA: aşa-numitul "limbaj magnetic", derivat în parte din vechea bhotani (bhotani jib, "jib" însemnînd dialect). Chakobsa este un amestec de dialecte vechi, modificate în vederea creării unui cod secret, printre care locul cel mai important îl ocupă graiul de luptă al bhotanilor, mercenarii din primele

războaie de asasini.

CHAUMAS: (sau aumas, în unele dialecte) otravă administrată în mîncăruri solide, spre deosebire de alte otrăvuri, administrate pe alte căi.

CHAUMURKY: (murky sau musky, în unele dialecte) otravă administrată în băuturi.

CHEOPS: şah-piramidă. Variantă a jocului de şah, cu nouă niveluri, în care jucătorii urmăresc dublul scop de a-şi plasa regina în apex şi de a da simultan şah la regele adversarului.

CHEREM; "frăţie de ură" (alianţă stabilită, de obicei, în scopul unei răzbunări comune).

CHUSUK: a patra planetă a sistemului Theta Shalish, numită şi "Planeta muzicii" şi vestită pentru calitatea instrumentelor muzicale, în a căror fabricare este specializată. (Vezi VAROTA)

CIELAGO: specie mutantă de chiropteră arrakiană, adaptată pentru transmiterea de mesaje prin distrans.

CÎRLIGAR: fremen echipat cu cîrlige de strunit şi pregătit pentru a captura un vierme de nisip.

CÎRLIGE DE STRUNIT: cîrlige metalice, utilizate pentru capturarea, încălecarea şi conducerea viermilor de nisip de pe Arrakis.

CHOAM: sigla pentru Combine Honnete Ober Advancer Mercantiles, corporaţia economică universală, controlată de Impărat şi de Casele Mari, cu Ghilda Spaţială şi Comunitatea Bene Gesserit ca asociaţi fără drept de vot.

COLECTOARE DE ROUĂ (sau CONDENSATOARE DE ROUĂ): a nu se confunda cu culegătorii de rouă. Colectoarele (sau condensatoarele, sau precipitatoarele, sau decantoarele) de rouă sînt recipiente ovoidale, cu diametrul mare de aproximativ 4 cm. Sînt confecţionate din cromoplastic, un material

care devine alb reflectorizant atunci cînd este supus unei radiaţii de lumină şi revine la transparenţă, în întuneric. Colectoarele reprezintă o suprafaţă rece, pe care se condensează roua dimineţii. Fremenii le utilizează în plantaţiile din bazinele cu pante abrupte, unde ele reprezintă o sursă de apă sărăcăcioasă, dar sigură.

COMBINA: (sau fabrică de mirodenie) maşină de mari dimensiuni (în general. 120 x 40 m), destinată recoltării mirodeniei din zonele bogate şi necontaminate, imediat după erupţia melanjului. (Combinele sînt adesea numite "şenile" datorită aspectului lor de omidă şi organelor de deplasare constituite din şenile independente.)

CON DE TĂCERE: cîmp de distorsiune, care limitează raza de acţiune a vocii umane sau a oricărei alte forme de vibraţie, prin emiterea unei vibraţii-parazit în antifază.

CONDENSATOARE: vezi COLECTOARE DE ROUĂ

CONDIŢIONAREA IMPERIALĂ: tehnică elaborată de şcolile de medicină Suk, constînd în condiţionarea supremă împotriva uciderii fiinţelor umane. Iniţiaţii au tatuat pe frunte un diamant poartă părul lung strîns în inelul de argint al scolii Suk pe care au absolvit-o.

CONSILIUL SUPREM: cercul interior al Landsraadului, împuternicit să acţioneze ca tribunal suprem în conflictele dintre Case.

CONŞTIINŢA PIRETICĂ: asa-numita "conştiinţă de foc". Nivelul de inhibiţie al condiţionării imperiale. (Vezi CONDIŢIONAREA IMPERIALĂ)

CORIOLIS, FURTUNA: orice furtună de nisip majoră de pe Arrakis, cînd forţa vîntului în şes deschis este amplificată de mişcarea de revoluţie a planetei. La o furtună coriolis, viteza vîntului poate ajunge pînă la

700 km/h.

CORRIN, BĂTĂLIA: bătălia spaţială de la care-şi trage numele Casa Imperială Corrino. Bătălia Corrinului a avut loc în apropierea sistemului Sigma Draconis, în anul 88 Î.G.* I.G. — Inaintea infiinţării Ghildei. şi a constituit premisa ascensiunii politice a Casei domnitoare de pe Salusa Secundus.

CRISTAI: cuţitul sacru al fremenilor de pe Arrakis. Se confecţionează în două variante, "fixă" şi "instabilă". Un cuţit instabil se dezintegrează destul de repede, dacă nu este ţinut în apropierea cîmpului electric al organismului uman. Cuţitele fixe sînt tratate în vederea stocării. Ambele variante nu depăşesc lungimea de 20 cm.

CUCERNICA MAICA: la origine, stareţă Bene Gesserit care a transformat în organismul ei o "otravă de iluminare", ridicîndu-se astfel la un nivel superior al percepţiei. Titlul a fost adoptat şi de fremeni, pentru propriile lor preotese, care dobîndeau o "iluminare" similară. (Vezi şi BENE GESSERIT şi APA VIEŢII).

CULEGĂTORI DE ROUĂ: categorie de muncitori arrakieni, care adună rouă de pe plante, cu ajutorul unor unelte asemănătoare coaselor.

CUMETRI: rude de sînge, imediat următoare verilor.

D

DAR AL-HIKMAN: sistem de tălmăcire sau interpretare a preceptelor religioase.

DECANTOARE: vezi COLECTOARE DE ROUĂ.

DEMIFRAŢI: fiii concubinelor dintr-o familie, avînd acelaşi tată.

DERCH: viraj la dreapta. Comandă a celui care conduce un vierme de nisip.

DESCÎNTECELE NEGRE: termen idiomatic, desemnînd superstiţiile contagioase, implantate de Missionaria Protectiva în sînul civilizaţiilor primitive instabile.

DICTUM FAMILIA: articol din Marea Convenţie, care interzice asasinarea unei persoane regale, sau a unui membru al unei Case Mari, printr-o formă de trădare ilegală. Articolul defineşte formele legale şi mijloacele limitative de asasinare.

DISCIPLINA APEI: educaţie severă care permite locuitorilor Arrakisului să supravieţuiască, fără a irosi umiditate.

DISTILCORT: cort de dimensiuni reduse, cu închidere etanşă, confecţionat din material microsandviş şi capabil să regenereze în apă potabilă umiditatea ambiantă, provenită din respiraţia persoanelor aflate în interior.

DISTRAI: îmbrăcăminte de corp inventată pe Arrakis şi confecţionată dintr-un material cu structură microsandviş, a cărei funcţie constă în regenerarea umidităţii provenite din evaporarea corporală şi din reziduurile organice. Umiditatea, astfel recoltată şi filtrată, poate fi recuperată prin sifonare în buzunare special prevăzute.

DISTRANS: aparat utilizat pentru producerea de amprente neurale temporare în sistemul nervos al chiropterelor sau păsărilor. Un mesaj poate fi astfel integrat ţipătului natural al vietăţii şi poate fi descifrat din unda purtătoare, prin intermediul altui distrans.

DISTRUGĂTOARE: nave spaţiale militare, alcătuite dintr-un tren de nave mai mici, cuplate între ele şi destinate să atace în picaj poziţiile inamice, distrugîndu-le prin strivire.

DOLINA: pe Arrakis, zonă depresionară locuibilă,

mai ales datorită platourilor înalte care o înconjoară şi o protejează de violenţa furtunilor de nisip.

DOLINHARTA: hartă a suprafeţei Arrakisului, înfăţisînd rutele de paracompas cele mai sigure dintre diferitele refugii. (Vezi PARACOMPAS)

DREPTVORBITOARE: Cucernica Maică B.G., capabilă să detecteze, în starea de transă a adevărului, nesinceritatea sau minciuna.

DUNARI: termen idiomatic pentru muncitorii arrakieni care lucrează la exploatarea mirodeniei, în deşert. Sinonime: vînători de mirodenie, nisipari.

E

ECAZ: a patra planetă a sistemului Alfa Centauri B. Supranumită "Paradisul sculptorilor", din cauză că aici există lemnul de ceaţă, specia vegetală care poate fi modelată în situ, doar prin simpla putere a gîndului uman.

EGO-SIMULACRU: portret reprodus prin intermediul unui proiector cu bobină shiga, capabil să reproducă dinamica subtilă despre care se spune că transmite esenţa eului.

ELACCA, DROG: narcotic obţinut prin arderea lemnului elacca, de pe Ecaz. Efectul său este anihilarea aproape completă a instinctului de conservare. Pielea celui drogat cu elacca are o culoare cărămizie, specifică. Narcoticul este utilizat, în mod obişnuit, pentru drogarea sclavilor-gladiatori, înaintea unei lupte în arenă.

EL-SAYAL: "ploaia de nisip". Masă de praf, ridicată la o altitudine medie (aproximativ 2000 m) în urma unei furtuni coriolis, şi care, atunci cînd recade pe sol, conţine adesea umiditate atmosferică.

ERG: desert de nisip, cu dune, format de obicei în porţiunile mai coborîte ale scoarţei. "Mare de nisip".

EVANTMETAL: metal obţinut prin încorporarea de cristale de jasmiu în duraluminiu, renumit pentru valoarea ridicată a raportului greutate/rezistenţă. Denumirea derivă de la frecventa sa utilizare în construcţiile cu structuri pliante, care se deschid şi se închid ca un evantai.

F

FABRICĂ DE MIRODENIE: vezi COMBINA.

FAI: tributul în apă. Principala formă de impozit pe Arrakis.

FAUFRELUCI: sistemul rigid de clasă, impus de Imperiu. "Un loc pentru fiecare şi fiecare la locul său."

FĂURITOR: vezi SHAI-HULUD.

FEDAYKINI: "detaşamentele morţii", comandourile fremene de sacrificiu. Tradiţia istorică spune că aceste detaşamente armate erau, la origine, grupuri combatante formate în baza unui jurămînt de sacrificare a vieţii pentru îndreptarea unui rău social.

FILT-CEP: filtru nazal folosit la distrai pentru captarea umidităţii provenite din respiraţie.

FIQH: cunoaştere, lege religioasă. Una dintre sursele semilegendare ale religiei Nomazilor Zensunniţi.

FREGATĂ: cea mai mare navă spaţială care poate ateriza şi decola singură de pe suprafaţa unei planete.

FREMENI: triburile libere de pe Arrakis. Locuitori ai deşertului, supravieţuitori ai migraţiilor Nomazilor zensunniţi. (Dicţionarul Imperial îi numeşte "piraţii nisipurilor").

FREMKIT: trusă de supravieţuire, confecţionată de

fremeni.

G

GALACH: limbă oficială a Imperiului. Hibrid inglo-slav, puternic marcat de diferiţi termeni specializaţi adoptaţi în cursul lungului lanţ al migraţiilor umane.

GAMONT: a treia planetă a sistemului Niushe, renumită pentru cultura sa hedonistă şi pentru exotismul practicilor sexuale.

GARĂ: movilă.

GEYRAT: drept înainte. Comandă a celui care conduce un vierme de nisip.

GHAFLA: streche. Metaforic: persoană impulsivă, schimbătoare, în care nu se poate avea încredere.

GHANIMA: ceva dobîndit în urma unei lupte sau a unui duel. Uzual: memento al unei lupte, păstrat spre a împrospăta memoria.

GHILDA: Ghilda Spaţială, unul dintre cele trei elemente ale trepiedului politic pe care se sprijinea Marea Convenţie. Ghilda a fost cea de-a doua şcoală de educaţie şi antrenament fizic şi mintal (vezi BENE GESSERIT), înfiinţată după Jihadul Butlerian. Instaurarea monopolului Ghildei în domeniul călătoriilor spaţiale, al transporturilor spaţiale de mărfuri şi al afacerilor bancare este punctul de debut al Calendarului Imperial.

GIED1 PRIM: unica planetă a stelei Ophiuchi B (36), lumea de baştină a Casei Harkonnen. Planetă cu condiţii medii de locuibilitate şi activitate fotosintetică redusă.

GINAZ, CASA: aliată temporară a Ducelui Leto Atreides. Clanul Ginaz a fost înfrînt în urma războiului de asasini purtat cu clanul domnitor de pe Grumman.

GIUDICHAR: adevăr sacru. (Termenul este folosit de obicei în expresia "giudichar mantene", cu sensul de adevăr primordial ineluctabil.)

GLASUL: tehnică de control vocal, elaborată de Bene Gesserit şi permiţînd unui iniţiat antrenat să manipuleze temporar voinţa unui om, prin intermediul armonicilor şi tonalităţilor vocii.

GOM JABBAR: duşman suprem. Acul otrăvit cu metacianură, utilizat de Stareţele Bene Gesserit pentru încercarea conştiinţei umane.

GRABEN: structură geologică alungită, formată dintr-o asociaţie de falii paralele, în care compartimentul central este scufundat în raport cu compartimentele vecine.

GRAI DE LUPTĂ orice limbaj special, cu etimologie restrînsă, destinat comunicaţiilor cu caracter secret, în timp de război.

GRIDEX: separator cu sarcină diferenţială, utilizat pentru îndepărtarea nisipului dintr-o cantitate recoltată de mirodenie. Utilajul este folosit în faza a doua a rafinării melanjului.

GRUMMAN: a doua planetă a sistemului Niushe, cunoscută mai ales pentru vrăjmăşia dintre Casa sa domnitoare (Montani) şi Casa Ginaz.

H

HAGAL: "Planeta nestematelor" (Theta Shaowei II). Exploatată pe timpul lui Shaddam I.

HAIIIII-YOH!: interjecţie de îndemn a celui care conduce un vierme.

HAJJ: călătorie sfintă.

HAJR: călătorie în desert, migraţie.

HAJRA: călătorie de căutare.

HAL YAWM!: "În sfirşit!". Exclamaţie fremenă.

HARMONTHEP: Ingsley consideră că acesta este numele planetei care a constituit al şaselea punct de staţionare al migraţiei zensunniţilor. Se presupune că este vorba de un satelit, demult dispărut, din sistemul Delta Pavosia.

HAU DE PRAF: orice crevasă sau depresiune adîncă din deşertul arrakian, în care s-a adunat praf extrem de fin şi a cărui suprafaţă nu se deosebeşte de terenul din jur. Hăurile de praf reprezintă capcane mortale, deoarece înghit instantaneu omul sau animalul care păşeşte pe suprafaţa lor. (Vezi şi BAZIN DE PRAF CU MAREE).

HIEREG: tabără temporară fremenă, în deşert.

HOLTZMAN, EFECTUL: efectul negativ, de respingere, al unui generator de scut.

I

IBAD, OCHI DE: denumirea idiomatică dată de fremeni efectului caracteristic al regimului alimentar pe bază de mirodenie, care colorează în albastru închis albul şi irisul globului ocular. Indiciul "obişnuinţei" faţă de mirodenie.

IBN QIRTAIBA: "Aşa sună cuvintele sfinte..." Formula de debut a oricărei incantaţii religioase fremene (derivată din panoplia propheticus).

ICHWAN BEDWINE: fraternitatea tuturor fremenilor de pe Arrakis.

IJAZ: profeţie care, prin însăşi natura ei, nu poate fi negată; profeţie imuabilă.

IKHUT-EIGH!: strigăt al vînzătorilor de apă de pe Arrakis (etimologie incertă). (Vezi SUU-SUU-SUK!)

ILM: teologie. Ştiinţa tradiţiei religioase şi, în acelaşi

timp, una dintre sursele semilegendare ale credinţei Nomazilor zensunniţi.

INDEXUL DE SELECŢIE: fişierul fundamental al Comunităţii Bene Gesserit, în care erau înregistrate toate etapele programului de selecţie genetică al cărui obiectiv era producerea individului Kwisatz Haderach.

ISTISLAH: lege pentru binele obştesc. Invocată, de obicei, pentru a anunţa o obligaţie brutală.

IX: vezi RICHESSE.

J

JALONAREA NISIPULUI: metodă fremenă de previziune meteorologică, constînd în implantarea de jaloane din material plastic fibros, pe suprafaţa ergurilor şi descifrarea amprentelor de eroziune produse asupra lor de furtunile de nisip.

JIHAD: cruciadă religioasă, cruciadă fanatică.

JIHADUL BUTLERIAN: (vezi şi MAREA RĂSCOALĂ) cruciada împotriva calculatoarelor, a maşinilor raţionale şi a roboţilor conştienţi, începută în anul 201 î.G. şi încheiată în 108 Î.G.. Principala sa deviză figurează şi în Biblia C.P.: "Să nu-ţi faci maşină după asemănarea minţii omului."

JINNI: spirite malefice, în mitologia fremenă.

JUBBA, PELERINA: pelerină omnifuncţională, purtată pe Arrakis, peste distrai. Uzual: mantie. Pelerina sau mantia jubba poate fi ajustată spre a reflecta sau absorbi căldura, se poate folosi ca hamac sau adăpost etc.

JUDECĂTORUL SCHIMBĂRII: persoana oficială desemnată de Consiliul Suprem al Landsraadului şi de Impărat pentru a supraveghea o schimbare de fief, un conflict kanly sau o bătălie oficială într-un război de

asasini. Autoritatea de arbitru a Judecătorului Schimbării nu poate fi contestată decît în faţa Consiliului Suprem al Landsraaduîui şi în prezenţa Impăratului.

K

KANLY: vrăjmăşie declarată oficial sau vendetă, supusă normativelor Marii Convenţii şi unor limitări foarte stricte. (Vezi JUDECĂTORUL SCHIMBĂRII). Iniţial, regulile kanlyului vizau prevenirea sacrificării de vieţi nevinovate sau a implicării unor martori neutri.

KARAMA: miracol. Acţiune a lumii spirituale.

KHALA: invocaţie tradiţională, menită să îmbuneze spiritele malefice ale unui loc căruia i se pronunţă numele.

KINDJAL: sabie scurtă, a cărei lamă cu două tăişuri este uşor încovoiată şi are o lungime de aproximativ 20 cm.

KISWA: orice figură simbolică sau desen cu referire la mitologia fremenă.

KITAB AL-IBAR: manualul religios şi practic al fremenilor de pe Arrakis.

KRIMSKELL, FIBRĂ sau FRÎNGHIE: "fibra-cleşte", împletită din tulpini de viţă hufuf de pe Ecaz. Nodurile unei frînghii krimskell se strîng de la sine, la cea mai uşoară tracţiune. (Pentru un studiu mai amănunţit, vezi monografia lui Holjance Vohnbrook "Varietăţile de viţă sugrumătoare de pe Ecaz".)

KULL WAHAD!: "Sînt profund tulburat!" Exclamaţie foarte răspîndită în Imperiu şi denotînd o mare surpriză. Sensul exact al expresiei depinde de context. (Se spune că Muad'Dib, privind odată un pui de şoim al deşertului care ieşea din găoace, ar fi murmurat:

"Kullwahad!")

KULON: măgar sălbatic, originar din stepele Terrei şi aclimatizat pe Arrakis.

KWISATZ HADERACH: "Calea cea scurtă" sau "Drumul cel scurt". Calificativ aplicat de Bene Gesserit factorului necunoscut pentru care căutau o soluţie genetică: un mascul Bene Gesserit ale cărui puteri psihice să poată acoperi spaţiul şi timpul.

L

LA, LA, LA: exclamaţie de jale la fremeni. ("La" este negaţia supremă, un "nu" fără drept de apel.)

LASER: denumire uzuală atribuită proiectoarelor laser cu undă continuă. Utilizarea lor ca arme, în condiţiile unei civilizaţii care dispune de generatoare de cîmp defensiv (scuturi), este limitată de efectele pirotehnice cu caracter exploziv (fuziune subatomică) care se produc dacă fasciculul laser intersectează cîmpul unui scut.

LEGIUNE IMPERIALA zece brigăzi (aproximativ 30.000 de oameni).

LIBAN: libanul fremen este o infuzie de făină de yucca în apă cu mirodenie. La origine, libanul era o băutură răcoritoare pe bază de lapte acru.

LICURIGLOB: dispozitiv de iluminat autonom alimentat, în general, cu baterii organice, echipat cu suspensie.

LISAN AL-GAIB: "Vocea din altă lume", în legendele mesianice fremene, profet străin de Arrakis. Uneori este tradus şi ca "Dătător deapă"(Vezi MAHDI)

LITRUGEANA: recipient cu capacitatea de un litru, folosit pe Arrakis la transportul apei şi confecţionat dintr-un material plastic cu densitate mare, rezistent

la şocuri şi prevăzut cu un sistem de etanşare cu sarcină pozitivă.

LUNA A DOUA: cel mai mic dintre cei doi sateliţi naturali ai Arrakisului. Detaliile suprefeţei sale sugerează imaginea unui şoarece marsupial.

M

MAHDI: în legendele mesianice fremene, "Cel ce ne va călăuzi spre Paradis".

MAICA CEA MARE: zeiţa cu coarne, principiul feminin al spaţiului (uzual: Maica-Spaţiu), faţa feminină a trinităţii masculin-feminin-neutru recunoscute ca Fiinţă Supremă de multe religii din Imperiu.

MAISTRU NISIPAR: coordonator general al operaţiilor de exploatare a mirodeniei.

MANIERA BENE GESSERIT: observarea atentă a amănuntelor semnificative.

MANTENE: înţelepciune profundă, argument implacabil, principiu primordial. (Vezi GIUDICHAR)

MANUALUL ASASINILOR: compilaţie datînd din secolul al III-lea şi prezentînd gama tuturor otrăvurilor folosite în mod curent în războaiele de asasini. Ulterior, cuprinsul manualului a fost extins, ajungînd să menţioneze toate mijloacele de asasinare autorizate de Pacea Ghildei şi de Marea Convenţie.

MAREA CONVENŢIE: armistiţiul universal, impus de echilibrul de forţe menţinut între Ghildă, Casele Mari şi Imperiu. Principala dispoziţie a Marii Convenţii interzice folosirea armamentului atomic împotriva fiinţelor umane. Fiecare articol al Marii Convenţii începe cu cuvintele: "Se vor respecta formele..."

MAREA RĂSCOALA: termenul uzual pentru Jihadul

Butlerian. (Vezi JIHADUL BUTLERIAN)

MAREE DE NISIP: termen idiomatic desemnînd efectul de maree provocat de soarele şi sateliţii naturali ai Arrakisului asupra maselor mari de praf, acumulate în unele bazine din deşert. (Vezi BAZIN DE PRAF CU MAREE)

MASHAD: vezi TEST-MASHAD.

MAULA: sclav.

MAULA, PISTOL: armă cu arc, pentru lansarea de mici săgeţi otrăvite. Bătaia: aproximativ 40 m.

MELANJ: "mirodenia mirodeniilor", produsul a cărui unică sursă este Arrakisul. Mirodenia, renumită mai ales pentru însuşirile sale geriatrice, formează o "obişnuinţă" neglijabilă, dacă este consumată în cantităţi reduse şi o "obişnuinţă" definitivă, dacă este absorbit în cantităţi mai mari de 2 g/zi la o greutate corporală de 70 kg. (vezi IBAD, APA VIEŢII, şi PREMIRODENIE) Muad'Dib a pretins că sursa de bază a puterilor sale ar fi fost mirodenia. Navigatorii Ghildei au emis afirmaţii similare. Preţul melanjului pe piaţa imperială a atins uneori valoarea de 620.000 de solari decagramul.

MENTAT: clasă de cetăţeni ai Imperiului, educaţi şi antrenaţi pentru dobîndirea şi dezvoltarea unei logici desăvîrşite. "Calculatoare umane".

METASTICLÂ: sticlă obţinută prin injecţie gazoasă, la temperaturi înalte, în plăci de cuarţ jasmic. Apreciată în special pentru marea sa rezistenţă la rupere (aproximativ 450.000 kg/cm2 la o grosime de 2 cm) şi pentru capacităţile sale ca filtru selectiv de radiaţii.

METEOBSERVATOR: specialist în aplicarea metodelor arrakiene specifice de previziune meteorologică, printre care jalonarea nisipului şi examinarea caracteristicilor vîntului.

MICUL FĂURITOR: vectorul biologic semivegetal-semianimal al viermelui de nisip de pe Arrakis. Micii făuritori trăiesc în adîncul nisipurilor şi excreţiile lor formează masa de premirodenie.

MIHNA: perioadă a anului arrakian, în care sînt supuşi la încercări tinerii fremeni care doresc să fie admişi în rîndul bărbaţilor.

MINIMIC, FILM: filament shiga cu diametrul de un micron, utilizat în special pentru transmiterea informaţiilor secrete în domeniul spionajului şi contraspionajului.

MISH-MISH: caise.

MISR: "Poporul". Numele pe care şi-l dădeau singuri zensunniţii (fremeni).

MISSIONARIA PROTECTIVA: organism al Comunităţii Bene Gesserit, însărcinat cu "însămînţarea" de superstiţii contagioase pe lumile primitive, în vederea creării premiselor pentru exploatarea lor de către Bene Gesserit. (Vezi PANOPLIA PROPHETICUS)

MONITOR: navă spaţială de război, alcătuită din zece secţiuni, dotată cu armament greu şi blindată cu scuturi. După executarea misiunii pe suprafaţa unei planete, cele zece secţiuni sînt decuplate şi pot acţiona independent.

MUAD'DIB: specie de şoarece marsupial, adaptat condiţiilor de pe Arrakis şi asociat, în mitologia fremenă, cu desenul vizibil pe suprafaţa celei de-a doua luni a planetei. Vietatea este admirată de fremeni, pentru capacitatea ei de supravieţuire în desert.

MUDIR: stăpîn.

MUDIE NAHYA: numele dat de fremeni lui Rabban Bestia (conte de Lankiveil), membru (văr) al clanului Harkonnen, care a fost mai mulţi ani guvernator-

siridar pe Arrakis. Numele fremen apare uneori şi în traducere: "Stăpîn Demon".

MUSHTAMAL: mică grădină în jurul unei gospodării.

MUSKY: otravă administrată în băuturi. (Vezi CHAUMURKY)

MU ZEIN WALLAH!: ad litteram, "mu zein" înseamnă "nimic bun", iar "wallah" este o exclamaţie terminală reflexivă, în contextul acestei formule, care prefaţează un blestem fremen la adresa unui duşman, exclamaţia "wallah" are rolul de a întări negaţia "mu zein", cu înţelesul: "Nimic bun, deloc bun, bun de nimic.

N

NA-: prefix însemnînd "numit" sau "urmaş". De exemplu, na-Baron înseamnă succesorul desemnat al unei baronii.

NAIB: este numit astfel cel care a jurat să nu se lase niciodată prins de viu de către un duşman (jurămîntul tradiţional al conducătorilor fremeni).

NEGUSTORI LIBERI: denumire idiomatică, desemnîndu-i pe traficanţi.

NEZHON1, NĂFRAMA: năframă purtata peste frunte, sub gluga distratului, de către soţiile sau concubinele fremene, după naşterea unui fiu.

NISIPARI: veziDUNARI.

NISIPOMPÂ: dispozitiv de ventilaţie pentru pomparea aerului de la suprafaţă, în interiorul unui distilcort îngropat în nisip.

NOUKKERI: ofiţeri din garda de corp imperială, rude de sînge ale Impăratului. Rang tradiţional al fiilor concubinelor regale.

O

OLEOBIECTIV: ulei de hufuf, menţinut în tensiune de două cîmpuri de forţă, în interiorul unui tub de lunetă, ca parte componentă a unui instrument optic. Intrucît fiecare element al unui oleobiectiv poate fi reglat separat, cu precizie de un micron, oleobiectivele sînt considerate cele mai perfecţionate mijloace optice din domeniul luminii vizibile.

OPAFOC: una dintre rarele pietre semipreţioase opaline de pe Hagal.

ORNITOPTER: (uzual: topter) aeronavă reactivă, cu aripi mobile, al cărei principiu de sustentaţie este analog cu cel al păsărilor.

OTRAVA REZIDUALĂ: inovaţie atribuită mentatului Piter de Vries şi constînd în impregnarea organismului cu o substanţă toxică ale cărei efecte pot fi anulate prin administrarea permanentă a unui antidot. Suprimarea antidotului provoacă moartea.

OUT-FREYN: termen galach însemnînd "extra-străin", adică: persoană care nu aparţine unei anumite comunităţi cu un număr restrîns de membri.

P

PANOPLIA PROPHETICUS: termen desemnînd totalitatea superstiţiilor contagioase folosite de Bene Gesserit pentru exploatarea lumilor primitive. (Vezi MISSIONARIA PROTECT1VA)

PARACOMPAS: busolă cu ajutorul căreia se poate determina o direcţie în funcţie de anomaliile magnetice locale. Se utilizează cu hărţi speciale şi atunci cînd cîmpul magnetic total al unei planete este

instabil sau supus ecranării, din cauza violenţei furtunilor magnetice.

PARALIZATOR: armă temporizată, folosită pentru lansarea de săgeţi mici cu vîrful otrăvit sau impregnat cu narcotice. Eficacitatea sa este limitată de intensitatea la care este reglat un scut defensiv şi de mişcarea relativă dintre ţintă şi proiectil.

PENTASCUT: scut defensiv generat de un cîmp cu cinci straturi, utilizat mai ales pentru blocarea unor suprafeţe reduse, cum ar fi uşile sau culoarele (la scuturile suprapuse de mari dimensiuni, instabilitatea cîmpului este direct proporţională cu numărul straturilor) şi prin care nu se poate trece decît cu ajutorul unui dezactivator reglat după codul scutului. (Vezi şi POARTA DE PRUDENŢA)

PISTOL MARCOLOR: unealtă inventată pe Arrakis şi constînd dintr-un pistol cu praf şi electricitate statică, pentru trasarea de semne şi repere colorate de mari dimensiuni, pe suprafaţa nisipului.

PLASTOŢEL: oţel stabilizat cu fibre de stravidiu intercalate în structura sa cristalină.

PLENISCENŢÂ: floare exotică cu petale verzi, originară de pe Ecaz, vestită pentru parfumul ei.

POARTA DE PRUDENŢĂ (sau BARIERĂ DE PRUDENŢĂ): pentascut instalat pentru salvarea anumitor persoane în caz de urmărire. (Vezi PENTASCUT)

PORITRIN: a treia planetă a sistemului Epsilon Alangue, considerată de mulţi ca fiind lumea lor de baştină, deşi limba şi mitologia lor indică origini şi mai îndepărtate.

PORTYGUL: portocal.

POVARA DE APA: expresie fremenă desemnînd o obligaţie mortală.

PRANA: (uzual: musculatură prana) totalitatea muşchilor corpului, consideraţi ca unităţi pentru antrenamentul suprem. (Vezi BINDU)

PRECIPITATOARE: vezi COLECTOARE DE ROUĂ

PREMIRODENIE, MASA DE: masă de vegetaţie fungoidă, ce proliferează intens în momentul în care excreţiile micilor făuritori sînt inundate de apă. În acest stadiu, mirodenia de pe Arrakis produce o "erupţie" caracteristică, permiţînd schimbul dintre materia din adîncuri şi cea de la suprafaţă. În urma expunerii la aer şi la radiaţia solară, această masă devine melanj, (Vezi MELANJ şi APA VIEŢII)

PRELATA DE IZOLARE: prelată portabilă, din plastic, prevăzută cu sistem de etanşare şi destinată păstrării umidităţii în interiorul grotelor folosite de fremeni ca tabere de zi.

PRIMA LUNA: satelitul cel mare al Arrakisului, primul care răsare pe cerul nopţii. Pe suprafaţa sa se remarcă forma unui pumn uman.

PROCES VERBAL: raport semioficial asupra unei presupuse crime contra Imperiului. Juridic: acţiune situată între o depoziţie verbală nedovedită şi un act oficial de acuzare.

PUNDI, OREZ: varietate mutantă de orez ale cărei boabe, extrem de bogate în zahăr, ating uneori lungimea de 4 cm. Principalul produs de export al Caladanului.

PYONI: ţăranii sau muncitorii localnici de pe o planetă, reprezentînd una din clasele de bază din sistemul faufrelucilor. Legal: epitropii unei planete.

Q

QANAT: canal deschis, pentru dirijarea apei de

irigaţie, în deşert.

QIRTAIBA: vezi IBN QIRTAIBA.

QUIZARA TAFW1D: preoţi fremeni (după Muad'Dib).

R

RADIATOR: proiector laser cu rază mică de acţiune, utilizat în special ca instrument de tăiat (de la bisturiu chirurgical, pînă la haveză).

RACHAG: stimulent de tip cofeinic, extras din bacele galbene de akarso. (Vezi AKARSO)

RAMADHAN: străveche perioadă religioasă de post şi rugăciuni. Prin tradiţie, a noua lună din calendarul lunar şi solar. Fremenii socotesc ramadhanul din momentul trecerii primei luni la verticala celui de-al nouălea meridian.

RAZZIA: raid de gherilă.

RĂZBOI DE ASASINI: formă limitată de conflict armat autorizat de Marea Convenţie şi de Pacea Ghildei pentru a proteja populaţiile nevinovate. Normativele războiului de asasini prevăd obligativitatea declarării oficiale a obiectivelor urmărite şi reglementează varietatea armamentului autorizat.

RECAPTOARE: tuburile integrate unui distrai şi făcînd legătura între sistemul de pungi colectoare pentru reziduurile organice şi sistemul de filtrare-regenerare.

REPKIT: trusă de reparaţie şi de piese de schimb pentru distraie.

RICHECE: vezi CASELE MARI.

RICHESSE: a patra planetă a sistemului Eridani A, considerată, împreună cu Ix, ca deţinînd supremaţia în construcţiile de maşini şi specializată în miniaturizare.

(Pentru un studiu amănunţit al circumstanţelor care au favorizat evitarea de către Richesse şi Ix a principalelor efecte ale Jihadului Butlerian, vezi "Ultimul Jihad" de Sumer şi Kautman.)

RUH, SPIRITUL-: în credinţa fremenă, acea parte a individului care se află în permanent contact (şi prin percepţie) cu lumea metafizică. (Vezi ALAM AL-MITHAL)

S

SADUS: judecător, în credinţa fremenă, sadusii sînt judecători divini.

SALUSA SECUNDUS: a treia planetă a sistemului Gamma Waiping, desemnată Planetă Imperială de Detenţie, după transferarea Curţii Imperiale pe Kaitain. Salusa Secundus este lumea de baştină a Casei Corrino şi a fost cel de-al doilea punct de staţionare în cursul migraţiei Nomazilor zensunniţi. Tradiţia fremenilor de pe Arrakis spune că ei au fost sclavi pe Salusa Secundus vreme de nouă generaţii.

SAPHO: lichid cu înalte calităţi energetice, extras din rădăcinile mai multor arbori de pe Ecaz. Consumat în mod frecvent de mentaţi, care pretind că le amplifică facultăţile. Consumul prelungit de sapho provoacă apariţia unor pete de culoare rubinie în cavitatea bucală şi pe buze.

SARDAUKAR: corpul expediţionar alcătuit din soldaţii-fanatici ai Impăratului Padisah. Sardaukarii erau oameni proveniţi dintr-un mediu ale cărui condiţii erau atît de înspăimîntătoare, încît şase persoane din treisprezece îşi găseau moartea înainte de a fi împlinit vîrsta de unsprezece ani. Instrucţia lor militară urmărea formarea unor luptători feroci, cu un dispreţ

aproapre sinucigaş pentru siguranţa propriei persoane. Incă din fragedă copilărie, viitorii sardaukari erau învăţaţi să folosească cruzimea ca pe o armă eficientă, menită să semene groaza printre adversarii lor. Se spune că în momentul de apogeu al dominaţiei lor în afacerile Universului, ar fi fost spadasini de zece ori mai dibaci decît maeştrii de scrimă din Casa Ginaz şi că viclenia tacticilor de luptă pe care le aplicau ar fi egalat-o pe cea a iniţiatelor Bene Gesserit. În general, se considera că un sardaukar valorează cît zece combatanţi ai oricărei forţe militare a Landsraadului. Sub domnia lui Shaddam IV, deşi mai constituiau încă o forţă de temut, puterea lor a început să fie periclitată de supraestimarea propriilor posibilităţi, în timp ce mistica lor războinică era din ce în ce mai mult subminată de cinism.

SARFA: actul lepădării de Dumnezeu.

SAYYADINA: acolită feminină în ierarhia religioasă fremenă.

SCHLAG: animal originar de pe Tupile, vînat odinioară, pînă la dispariţia ca specie, pentru pielea sa subţire şi rezistentă.

SCUT DEFENSIV: cîmp protector produs de un generator Holtzman şi rezultînd din Faza Unu a efectului de anulare a gravitaţiei. Un scut nu poate fi străpuns decît de obiecte care se deplasează cu viteză redusă (în funcţie de intensitatea la care este activat scutul, această viteză variază între 6 şi 9 cm/s) şi nu poate fi anihilat decît de un cîmp electric de dimensiuni kilometrice. (Vezi LASER)

SCUTUL DE PIATRĂ: lanţ muntos din emisfera nordică a Arrakisului, care protejează o porţiune restrînsă a suprefeţei, de impactul plenar al furtunilor coriolis care bîntuie planeta.

SELAMLIK: sala imperială de audienţe.

SEMUTA: derivatul narcotic secundar obţinut din arderea lemnului elacca. Efectele sale (suprimarea simţului timpului, starea de extaz) sînt amplificate de anumite vibraţii atonale, denumite "muzică de semuta".

SERVOK: mecanism prevăzut cu releu de timp, destinat executării de operaţii simple. Unul dintre puţinele "automate" autorizate după Jihadul Butlerian.

SHADOUT: "fîntînar". Titlu onorific la fremeni.

SHAN-NAMA: semilegendara Carte Sfîntă a Nomazilor zensunniţi.

SHAI-HULUD: viermele de nisip de pe Arrakis, supranumit şi "Bătrînul deşertului", "Moş Veşnicie" sau "Bunicul deşertului". Nu este lipsit de semnificaţie faptul că numele, atunci cînd este pronunţat cu un anumit ton sau cînd apare scris cu iniţială majusculă, se referă la zeitatea "gliei strămoşeşti" din superstiţiile fremene. Viermii de nisip ating dimensiuni uriaşe (în inima deşertului s-au observat specimene de peste 400 m lungime) şi trăiesc foarte mult timp, atunci cînd nu se ucid între ei sau nu sînt înecaţi în apă, care pentru ei este otrăvitoare. Se presupune că cea mai mare parte a nisipului de pe Arrakis este produsă de acţiunea viermilor de nisip. (Vezi MICUL FĂURITOR}

SHAITAN: Satana.

SHARI-A: acea componentă din panoplia propheticus care constituie baza ritualurilor superstiţioase. (Vezi MISSIONARIA PROTECTIVA)

SHIGA: extensie filamentoasă metalică a unei specii de viţă (Narvi narviium) care nu creşte decît pe Salusa Secundus şi pe Delta Kaising III, renumită pentru marea sa rezistenţă la tracţiune.

SIETCH: cuvînt fremen însemnînd "loc de adunare în caz de primejdie". Intrucît fremenii au trăit mult timp sub ameninţarea diferitelor primejdii, termenul s-a generalizat, ajungînd să desemneze orice cavernă locuită de o comunitate tribală.

SIHAYA: cuvînt fremen însemnînd "primăvara deşertului". Termenul conţine conotaţii religioase referitoare la fecunditate şi la "paradisul viitor".

SIRAT: pasaj din Biblia C.P., care descrie viaţa umană ca trecerea pe o punte îngustă (siratul) cu "Raiul în dreapta, Iadul în stînga şi îngerul Morţii în spate".

SOLARI: unitatea monetară oficială a Imperiului, a cărei valoare a rezultat după patru sute de ani de negocieri purtate de Ghildă, Landsraad şi Impărat.

SOLIDO: imagine tridimensională, obţinută prin intermediul unui solido-proiector utilizînd semnale de referinţă la 360°, înregistrate pe o bobină shiga. Cele mai renumite solido-proiectoare sînt cele ixiene.

SONDAGI: lalea-ferigă de pe Tupile.

SPION DE OTRĂVURI: analizator de radiaţii din spectrul olfactiv, destinat detectării substanţelor toxice.

STAREŢĂ: Cucernica Maică Bene Gesserit, care este totodată directoarea regională a unei şcoli B.G. (Uzual: "Bene Gesserit-cu-Darul-Vederii")

STÎLP DE FOC: termen idiomatic pentru rachetele de semnalizare utilizate în desert.

SUBAKH UL KUHAR: "Ce mai faci?" Formulă fremenă de politeţe.

SUBAKH UN NAR: "Bine. Dar tu?" Răspunsul tradiţional la formula anterioară.

SUSPENSIE: aplicaţie practică a efectului Fazei Doi (flux redus) a unui generator de cîmp Holtzman.

Suspensia anulează gravitaţia, între anumite limite, impuse de masa relativă şi consumul de energie.

SUU-SUU-SUK!: strigăt al vînzătorilor de apă de pe Arrakis. "Suk" înseamnă "piaţă". (Vezi IKHUT-EIGH!)

Ş

ŞENILA: denumire generală dată maşinilor şi utilajelor grele, utilizate pe suprafaţa desertului arrakian pentru exploatarea mirodeniei.

ŞIS: cuţit cu lamă subţire şi scurtă (adesea otrăvită), care se foloseşte cu mîna stingă, în lupta cu scuturi.

T

TAHADDI AL-BURHAN: încercarea hotărîtoare, fără drept de apel (în general deoarece se soldează cu moartea sau cu distrugerea).

TAHADDI, PROVOCARE: la fremeni, provocare la duel pe viaţă şi pe moarte (în general, pentru a pune la încercare o supoziţie iniţială).

TAINE: termen idiomatic referitor la fenomene presupuse mistice sau magice.

TAQWA: adlitleram: "preţul libertăţii". Ceva deosebit de preţios. Ceea ce o zeitate pretinde de la un muritor (şi teama suscitată de această pretenţie).

TEST-MASHAD: încercare de care depinde onoarea (concepută ca entitate spirituală).

TLEILAX: unica planetă a stelei Thalim, renumită ca centru clandestin de formare a mentatilor (locul de provenienţă a aşa-zisilor "mentati strîmbi").

TOBĂ DE NISIP: formă de tasare naturală a nisipului care, în cazul unei izbituri intempestive la suprafaţă, produce un sunet caracteristic, asemănător bătăii de tobă.

TOBOŞAR: tijă scurtă, prevăzută cu un tub de rezonanţă şi avînd la capătul superior o clapetă cu arc, a cărei funcţie este de a "bate toba" şi a atrage un vierme de nisip.

(Vezi CÎRLIGE DE STRUNIT)

TOPTER: vezi ORNITOPTER.

TP: prescurtare uzuală pentru telepatie.

TRANSA ADEVÂRULUI: transă semihipnotică, provocată de unul dintre narcoticele cu acţiune în "spectrul percepţiei". Un observator aflat în transa adevărului poate desluşi indiciile infime care trădează minciuna premeditată. (Notă: Narcoticele "de percepţie" au efect letal asupra persoanelor care nu sînt capabile să modifice, în interiorul organismului, structura moleculară a otrăvii.)

TRANSPORTOR DE TRUPE: navă spaţială din flota Ghildei, destinată transporturilor interplanetare de efective militare.

TRANSSPAŢIAL: navă spaţială de mare capacitate aparţinînd flotei Ghildei şi destinată transporturilor interstelare de călători şi mărfuri.

TREPIEDUL MORŢII: la origine, trepiedul de stîlpi folosit de călăii deşertului pentru execuţiile prin spînzurătoare. Uzual: trei membri ai unui Cherem, care au jurat aceeaşi răzbunare.

TUPILE: aşa-numita "planetă-azil" (probabil mai multe planete) pe care se refugiau de obicei Casele căzute în dizgraţie sau renegate. Poziţia sa în spaţiu este cunoscută numai de Ghildă şi constituie unul din secretele inviolabile ale Păcii Ghildei.

U

ULEMA: doctor zensunnit în teologie.

UMMA: membru al confreriei profeţilor. În Imperiu, termenul era folosit cu sens peiorativ, mai ales la adresa "sălbaticilor" fanatici cu presupuse puteri divinatorii.

UROSHNOR: unul din cuvintele lipsite de vreun sens specific, pe care iniţiatele Bene Gesserit le implantau în psihicul unor virtuale victime, pentru a le putea controla. La auzul cuvîntului, persoanele astfel "tratate" aveau un moment de paralizie.

USUL: cuvînt fremen însemnînd "baza coloanei".

VAROTA: vestit constructor de baliseturi, născut pe Chusuk.

VIERME DE NISIP: vezi SHAI-HULUD.

VIŢĂ NEAGRĂ: plantă tîrîtoare, originară de pe Giedi Prim, a cărei tulpină era folosită frecvent la biciuirea sclavilor din lagărele de muncă. Biciul de viţă neagră lasă în carne o cicatrice de culoare stacojie şi dureri reziduale care persistă zeci de ani.

VINATOR-CĂUTÂTOR: mică săgeată de metal "vorace", echipată cu suspensie şi folosită ca armă teleghidată prin intermediul unui pupitru de comandă aflat la mică distanţă de ţintă. Unul din mijloacele de asasinare cele mai răspîndite.

VINÂTORI DE MIRODENIE: vezi DUNARI.

W

WALI: tînăr fremen, netrecut încă prin încercările de admitere în rîndul bărbaţilor.

WALLACH IX: a noua planetă a sistemului Wallach-laoujin, sediul Şcolii-Mamă a Comunităţii Bene Gesserit.

Y

YA HYA CHOUHADA!: "Trăiască luptătorii!" Strigătul de luptă al fedaykinilor. În acest context, "ya" ("acum") este accentuat de forma "hya" ("acum" prelungit în eternitate). "Chouhada" ("luptători") prezintă conotaţia suplimentară de "combatanţi contra nedreptăţii". Semnificaţia distinctivă a cuvântului "chouhada" constă în faptul că luptătorii nu luptă pentru ceva, ci că sînt devotaţi luptei contra unui anumit lucru.

YALI: locuinţa personală a unei familii fremene, în interiorul unui sietch.

YA! YA! YAWM!: incantaţie ritmată fremenă, folosită în ritualurile cele mai importante. În acest context, cuvîntul "ya" are sensul: "Acum fiţi atenţi!" Forma "yawm" accentuează caracterul de urgenţă. Formula se traduce, de obicei, astfel: "Acum ascultaţi cu atenţie!"

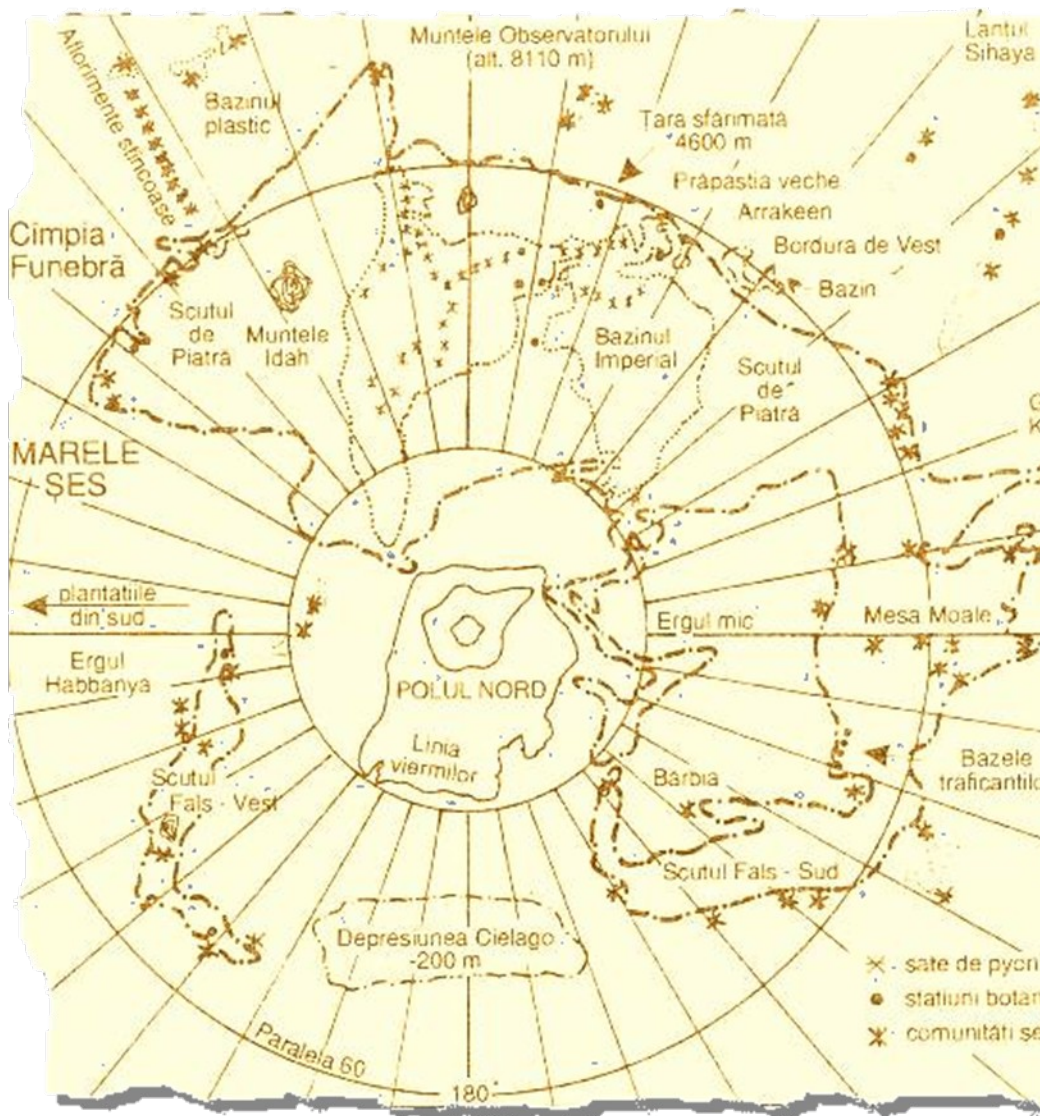
Z

ZĂVOR DE PALMĂ: orice dispozitiv de închidere, care poate fi deschis numai la contactul cu palma mîinii pentru care a fost codificat.

ZENSUNNIŢI: adepţi ai unei secte schismatice care s-a rupt, în jurul anului 1381 î.G., de învăţăturile lui Maomet (aşa-zisul "Al Treilea Mahomed"). Religia

zensunnită se remarcă în special prin importanţa deosebită pe care o acordă misticismului şi reîntoarcerii la "datinile strămoşeşti". O serie de studii îl consideră ca iniţiator al schismei pe Ali Ben Ohashi, dar există mai multe dovezi care par să demonstreze că Ohashi nu a fost decît purtătorul de cuvînt al celei de-a doua soţii a sa, Nisai.

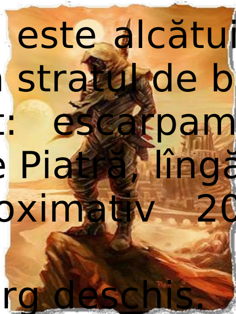
Observatii cartografice

Bază pentru determinarea altitudinii: Bledul Mare.

Bază pentru longitudine: meridianul care traversează Muntele Observatorului.

Bledul Mare: vast deşert plat, deosebit de zonele cu dune care formează ergurile. Deşertul se întinde între circa 60° latitudine nordică şi 70° latitudine sudică, în

cea mai mare parte, este alcătuit din nisip şi rocă, cu rare aflorismente din stratul de bază.

Bordura de Vest: escarpament înalt (4600 m) deasupra Scutului de Piatră, lîngă Arrakis.

Carthag: la aproximativ 200 km nord-est de Arrakeen.

Cîmpia Funebră: erg deschis.

Dolina polară: 500 m sub nivelul Bledului.

Falia Roşie: 1582 m sub nivelul Bledului.

Linia viermilor, indică limita septentrională a pătrunderii viermilor. (Factorul determinant nu este temperatura, ci umiditatea.)

Marele Şes: depresiune deschisă, din erguri şi stînci, la 100 m deasupra nivelului Bledului. În Marele Şes se află cuveta salină pe care a descoperit-o Pardot Kynes (tatăl lui Liet-Kynes). Intre Sietch Tabr şi comunităţile-sietch indicate spre sud, aflorismentele stîncoase ajung pînă la 200 m altitudine.

Pasul Harg: gorganul în care se află craniul Ducelui Leto domină această trecătoare.

Pasul Vînturilor, înconjurat de pereţi înalţi de piatră, se deschide înspre satele din doline.

Plantaţiile din sud: nu apar pe această hartă. Sînt situate la aproximativ 40° latitudine sudică.

Prăpastia Veche: crevasă adîncă de 2240 m, în peretele Scutului de Piatră, lîngă Arrakeen. A dispărut în urma exploziei atomice ordonate de Paul-Muad'Dib.

